Název vzdělávacího programu:	**Škola mnoha možností** – Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Upravený ŠVP ZV se zapracovanými změnami v souladu s RVP ZV dle Opatření MŠMT č. j.: MSMT-40117/2020-4		
Předkladatel:	**Základní škola a mateřská škola Proseč**	IČO:	**750 18 772**
Adresa školy:	**ZŠ a MŠ Proseč**	IZO:	**102 142 564**
	Rybenská 260	REDIZO:	**650 051 653**
	539 44 Proseč		
Telefon, fax:	**459 321 291**		
E- mail:	**skola@zsprosec.cz**		
Webové stránky:	**www.zsprosec.cz**		
Zřizovatel:	**Město Proseč, náměstí Dr. Tošovského 18, 539 44 Proseč,**		
	telefon: 469 321 137, e-mail: mesto@prosec.cz		
Webové stránky:	**www.mestoprosec.cz**		
Koordinátor ŠVP ZV:	**Mgr. Zdeněk Pecina**		
Ředitelka školy:	**Mgr. Romana Pešková**		
Platnost dokumentu:	od 1. 9. 2022 č. j.:		

……

Mgr. Romana Pešková, ředitelka školy razítko školy

Proč jsme „Škola mnoha možností“

Současný svět se mění nebývalým tempem. Mladé generaci, kterou pro život připravujeme, nabízí velké množství možností, jak život v takovém světě prožít.

Naším cílem je již od školního věku vést žáky k tomu, aby si tyto skutečnosti uvědomovali. Ale pouhé uvědomění je podle nás málo. Proto dětem nabízíme prožít svůj školní věk co nejaktivněji a pokud možno podle jejich představ, ale zároveň usilujeme o to, aby získali potřebné vědomosti a dovednosti. Pro nás to znamená být vstřícní k nejrůznějším nápadům a iniciativám, se kterými děti přicházejí, které samy vymýšlejí a organizují. Poznání, že jejich nápady nejsou považovány za špatné nebo dokonce nesmyslné, v dětech vytváří potřebné sebevědomí, bez kterého se v současné společnosti jen těžko uplatní.

Dětem s nadáním a talentem v nejrůznějších oblastech věnujeme značnou pozornost. Takové děti vyhledáváme, evidujeme, dále s nimi pracujeme a poskytujeme jim všemožnou podporu a pomoc nejen přímo ve výuce, ale i mimo školu. Všemi prostředky usilujeme o to, aby se jejich talent a nadání dále rozvíjely, aby tyto děti nesplynuly s průměrem.

Těm méně aktivním pak škola nabízí velké množství činností, ve kterých se mohou realizovat a hlavně získat pocit, že jsou platní, i když jim to „učení“ ve škole zrovna příliš nejde. Proto jim naše škola umožňuje uplatnit se v takových činnostech, které je zajímají, baví.

Každá starší generace tvrdila a tvrdí, že takoví oni nebyli, že ti mladí jsou horší.

Ale tak to přece bylo vždy, je a bude. Jenom my, kteří je vychováváme, si musíme vzpomenout na své mládí a uvědomit si, že se skutečně změnila doba, společnost i celý svět.

Dnešní děti nejsou horší, jsou jenom jiné.

Proto chceme našim žákům umožnit v co nejširším měřítku realizovat to, co je zajímá, baví, aby škola pro ně nebyla místem strachu, obav a stresů, ale místem, kde je sice mnoho práce, ale také zábavy a legrace, kde jsou učitelé jejich rádci, partnery. Proto usilujeme o jejich zapojení do kulturního, sportovního i jiného dění ve škole i v obci. Umožňujeme jim samostatně připravovat programy pro spolužáky, které sami připravují, vedou a hodnotí – pod heslem DĚTI UČÍ DĚTI.

Jak a jakým způsobem o to usilujeme je popsáno v celém našem ŠVP.

Pedagogický kolektiv ZŠ Proseč

Obsah

Obsah

1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY 8

1. 1. ÚPLNOST A VELIKOST ŠKOLY 8
1. 2. VYBAVENÍ ŠKOLY 8
1. 2. 1. Učebny 8
1. 2. 2. Sportovní hala 9
1. 2. 3. Jídelna 9
1. 2. 4. Areál školy 9
1. 2. 5. Hygiena a sebevzdělávání 10
1. 2. 6. Naše škola nutně potřebuje: 11

2. CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU 12

2. 1. ZKUŠENOSTI, PRAXE A SCHOPNOSTI PEDAGOGŮ 12

3. DLOUHODOBÉ PROJEKTY, MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE, SPOLUPRÁCE S RODIČI ŽÁKŮ A JINÝMI SUBJEKTY 14

3. 1. DLOUHODOBÉ PROJEKTY 14
3. 2. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE 14
3. 3. SPOLUPRÁCE S RODIČI ŽÁKŮ 15
3. 4. SPOLUPRÁCE S JINÝMI SUBJEKTY 16
3. 4. 1. Spolupráce s institucemi zainteresovanými do výchovy a vzdělávání 16
3. 4. 2. Spolupráce s ostatními subjekty 16
3. 4. 3. Informovanost žáků a veřejnosti 16

4. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU 17

4. 1. ZAMĚŘENÍ ŠKOLY 17
4. 2. PRIORITY VE VÝCHOVĚ A VZDĚLÁVÁNÍ 17
4. 3. VÝCHOVNÉ VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE 18
4. 3. 1. Kompetence k učení 18
4. 3. 2. Kompetence k řešení problémů 19

4. 3. 3. Kompetence komunikativní *19*
4. 3. 4. Kompetence sociální a personální *20*
4. 3. 5. Kompetence občanská *20*
4. 3. 6. Kompetence pracovní *20*
4. 3. 7. Kompetence digitální *21*
4. 4. ZABEZPEČENÍ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI 24
4. 4. 1. Organizační a personální podmínky *24*
4. 4. 2. Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) *25*
4. 5. ZABEZPEČENÍ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH 26
4. 5. 1. Popis pravidel a průběhu tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP a IVP *26*
4. 6. ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT 27
4. 6. 1. Průřezová témata: *27*
4. 6. 2. Přehled zařazení PT do předmětů a projektů dle ročníků *29*
4. 6. 3. Začlenění průřezových témat do projektů *33*
4. 6. 4. Charakteristika projektů *33*

5. UČEBNÍ PLÁN 38

5. 1. TABULACE UČEBNÍHO PLÁNU 38
5. 1. 1. Tabulace učebního plánu – 1. stupeň – 1. a 2. období – povinné předměty *38*
5. 1. 2. Tabulace učebního plánu – 1. stupeň – 1. a 2. období – nepovinné předměty *39*
5. 1. 3. Tabulace učebního plánu – 2. stupeň – 3. období – povinné předměty *40*
5. 1. 4. Tabulace učebního plánu ZŠ – 1. a 2. stupeň – povinné předměty *43*
5. 1. 5. Tabulace učebního plánu – 2. stupeň – 3. období – nepovinné předměty *44*
5. 1. 6. Tabulace učebního plánu – 2. stupeň – 3. období – volitelné předměty *45*

6. UČEBNÍ OSNOVY 46

6. 1. UČEBNÍ OSNOVY – 1. STUPEŇ – 1. OBDOBÍ – POVINNÉ PŘEDMĚTY 46
Český jazyk a literatura *46*
Anglický jazyk *56*
Matematika *64*
Prvouka *73*
Hudební výchova *84*
Výtvarná výchova *88*
Tělesná výchova *93*

Pracovní činnosti *101*
6. 2. UČEBNÍ OSNOVY – 1. STUPEŇ – 2. OBDOBÍ – POVINNÉ PŘEDMĚTY 106
Český jazyk *106*
Anglický jazyk *119*
Matematika *130*
Informatika *142*
Vlastivěda *153*
Přírodověda *166*
Hudební výchova *178*
Hudební výchova *183*
Výtvarná výchova *188*
Tělesná výchova *194*
Pracovní činnosti *206*
6. 3. UČEBNÍ OSNOVY – 1. STUPEŇ – NEPOVINNÉ PŘEDMĚTY 215
Přípravný pěvecký sbor *215*
Pěvecký sbor *219*
Nohejbal a ostatní míčové sporty *224*
6. 4. UČEBNÍ OSNOVY – 2. STUPEŇ – 3. OBDOBÍ – POVINNÉ PŘEDMĚTY 230
Český jazyk a literatura *230*
Český jazyk a informatika *259*
Anglický jazyk *264*
Ruský jazyk *275*
Německý jazyk *286*
Matematika *298*
Informatika (6. – 7. ročník) *329*
Informatika (8. - 9. ročník) *340*
Dějepis *352*
Výchova k občanství *374*
Fyzika a její aplikace *400*
Chemie *419*
Přírodopis *435*
Zeměpis *466*
Výchova k hudebnosti *499*

Výtvarná výchova *508*
Tělesná výchova *518*
Volba povolání *537*
Pracovní činnosti *544*
6. 5. Učební osnovy – 2. stupeň – 3. období – volitelné předměty 569
Základy ekologie *569*
Seminář z českého jazyka *577*
Psaní na počítači *583*
Technická praktika *587*
Konverzace v anglickém jazyce *594*
6. 6. Učební osnovy – 2. stupeň – 3. období – nepovinné předměty 601
Školní časopis *601*
Sborový zpěv *608*
Sportovní hry *614*

7. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY 625

7. 1. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků 625
7. 1. 1. Obecná ustanovení *625*
7. 1. 2. Zásady pro hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků *625*
7. 1. 3. Získávání podkladů pro hodnocení žáka *626*
7. 2. Způsoby hodnocení 626
7. 2. 1. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami *626*
7. 2. 2. Stupně hodnocení a klasifikace *627*
7. 2. 3. Slovní hodnocení *627*
7. 3. Kritéria hodnocení žáka 627
7. 4. Klasifikační řád 628
7. 4. 1. Charakteristika stupňů prospěchu *628*
7. 4. 2. Klasifikace a hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami *631*
7. 4. 3. Způsob celkového hodnocení daným stupněm *631*
7. 4. 4. Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou *632*
7. 6. Hodnocení chování 632
7. 6. 1. Pravidla hodnocení chování žáka *632*
7. 6. 2. Klasifikace chování žáka *632*

7. 6. 3. Výchovná opatření *632*
7. 6. 4. Pravidla pro výchovná opatření *633*
7. 7. INFORMOVÁNÍ ZÁKONNÝCH ZÁSTUPCŮ JE ZAJIŠTĚNO: 633
7. 8. AUTOEVALUACE ŠKOLY A JEJÍ EVALUAČNÍ ČINNOST 634

8. PŘÍLOHY 638

8. 1. ŠVP ŠKOLNÍ DRUŽINY PŘI ZŠ A MŠ PROSEČ 638
8. 2. ŠVP NEPOVINNÉHO PŘEDMĚTU KATOLICKÉ NÁBOŽENSTVÍ 638

1. Charakteristika školy

1. 1. Úplnost a velikost školy

Základní škola a mateřská škola Proseč je úplná škola s devíti postupnými ročníky.

Součásti školy	**Kapacita**
Základní škola	560 žáků
Mateřská škola	84 žáků
Školní družina	60 žáků
Školní jídelna	520 jídel

Škola je spádovou školou pro okolní neúplné školy. Autobus, kterým dojíždějí žáci z České Rybné a Miřetína, zastavuje u školy. Ostatní žáci dojíždějící z Nových Hradů, Boru, Leštiny, Doubravic, Mokré Lhoty, Dvořiště, Perálce, Zderaze, Kutřína a Budislavi přicházejí ke škole z náměstí vzdáleného asi 5 minut cesty. Areál školy je částečně oplocen a umístěn stranou od frekventovaných částí obce.

1. 2. Vybavení školy

1. 2. 1. Učebny

Dne 1. 9. 2003 byla předána do užívání rekonstruovaná budova prvního stupně. Nyní se zde nachází osm učeben kmenových, z nichž dvě využívá školní družina (ŠVP školní družiny je přílohou tohoto dokumentu), jedna učebna odborná – výtvarná výchova, místnost s keramickou pecí, učebna pro děti s SVP, spisovna, kabinet prvního stupně, cvičná kuchyňka.

V září 2021 byla zkolaudovaná přístavba budovy ZŠ. Díky tomu jsme získali nejen odborné učebny k výuce ICT, fyziky, přírodopisu a jazyků, ale také kabinety.

Pro výuku nejen ICT, ale i dalších předmětů jsou určeny 3 učebny výpočetní techniky. Pro práci žáků a učitelů jsou další počítače ve třídách. Učitelé mají k dispozici počítače ve sborovnách a v kabinetech, většina učeben je vybaveno dataprojektorem a interaktivní tabulí. Ve specializované učebně jazyků je zařízení pro poslech, ke kterému jsou připojena sluchátka. Pro učitele je možnost používat přenosné notebooky.

Počítače jsou propojeny do sítě, žáci i učitelé mají přístup na internet. Využíváme vnitřní informační síť a připojení přes wi-fi (pouze pro učitelský sbor). Každý pedagogický pracovník školy a každý žák školy má přístupové heslo do školní počítačové sítě a svůj prostor na serveru pro ukládání dat. Učitelé i žáci mají jednotné e-maily od firmy Google (příjmení.první písmeno křestního jména@zsprosec.cz), mohou využívat cloudové úložiště a další aplikace, které firma Google nabízí.

Většina učitelů může k výuce využívat tablet.

Učebny k výuce pracovních činností (dílny a cvičná kuchyně) jsou velmi dobře vybaveny.

1. 2. 2. Sportovní hala

Škola nemá vlastní tělocvičnu. Pro výuku tělesné výchovy využívá městskou sportovní halu, která je přímo propojená s budovou ZŠ.

1. 2. 3. Jídelna

Máme vyhovující prostory pro společné stravování, náležitě vybavené a respektující hygienické normy. Využíváme počítačový program pro evidenci strávníků, jejich objednávek a plateb, dále program pro evidenci pohybu surovin s vazbou na normování a pro výpočet spotřebního koše. Při výdeji je umístěn terminál, který umožňuje kontrolu oprávněnosti výdeje jídel a odhlašování obědů. Čtyři dny v týdnu si strávníci mohou vybrat ze dvou jídel, kdy oběd č. 2 se vaří až při přihlášení 25 ks jídel. Objednávání jídel lze provést přímo u vedoucí kuchyně nebo elektronicky. Vzhledem k doplňkové činnosti školy a kapacitě kuchyně mohou jídelnu využívat i cizí strávníci.

1. 2. 4. Areál školy

Areál naší školy bychom mohli rozdělit na dvě části:

První část - sportoviště, slouží při výuce tělesné výchovy a sportovních her. Tvoří ji hřiště s umělým povrchem a běžecká dráha. Ke hrám slouží malé hřiště na košíkovou s umělým povrchem, který je již díky opotřebení značně poškozen. Slouží k výuce TV a také k relaxaci žáků v době přestávek.

Celý prostor dráhy byl zrekonstruován.

Druhá část - (rozlehlý travnatý prostor) slouží k relaxaci a procházkám. V jihozápadní části areálu se nachází vybudovaná učebna v přírodě – krytý altán s pevným povrchem, mobilními lavicemi a tabulí, za vhodného počasí zde probíhá výuka přírodopisných i dalších předmětů. Celý areál lze pak využívat

jako výukový prostor pro přírodopis a přírodovědu: v areálu je zajímavá sbírka dřevin, která slouží žákům k praktickým zaměstnáním. V severní části je vybudována geologická expozice, která také slouží výuce.

V zadní části areálu byla zřízena kompostová komora, kde skladujeme organický odpad získaný při údržbě areálu.

Protože škola nemá prostory pro hromadné setkávání žáků, je k tomuto účelu v současné době využíván „prostor pod schody“, který se nachází mezi budovou prvního stupně a hospodářským pavilonem.

U školního areálu jsou umístěny kontejnery na třídění odpadů.

1. 2. 5. Hygiena a sebevzdělávání

Ve škole je možnost dalšího studia, sebevzdělávání žáků i učitelů. Učitelská knihovna je přístupná všem pedagogickým pracovníkům, knihy a odborné časopisy jsou postupně doplňovány. K dispozici je několik druhů periodik s různým tematickým zaměřením využitelným ve výuce. Žákům slouží žákovská knihovna, kde si mohou dva dny v týdnu půjčovat knihy a zároveň zde studovat potřebnou literaturu. Fond tvoří naučná literatura, beletrie, knihy encyklopedického charakteru, slovníky, odborné příručky, časopisy. V knihovně je možnost kopírování vybraných materiálů potřebných k výuce. Knihovna slouží jako centrum poučení a zábavy, zároveň je využívána k výuce českého jazyka a literatury. V blízkosti naší ZŠ se nachází městská knihovna, která je našimi žáky také využívána. Pro nejmladší čtenáře organizuje „Pasování na rytíře řádu čtenářského“, tématické výstavy a soutěže.

Struktura pracovního a odpočinkového režimu žáků i učitelů odpovídá příslušným předpisům. Výhodou je, že děti mohou trávit velké přestávky aktivním pohybem venku v areálu školy nebo využít kapacitu školního hřiště a pro menší děti bylo vybudováno pískoviště a dětský herní prvek „Mučírna“. Na hale 2. stupně jsou dětem celodenně k dispozici dva stoly na stolní tenis a stolní fotbal.

Stravovací a pitný režim podle věkových a individuálních potřeb žáků je zajištěn. Škola je zapojena do projektů Mléko do škol a Ovoce do škol. Žákům je k dispozici automat se zdravými svačinkami.

Režim života školy respektuje věkové potřeby žáků i jejich bezpečnost. Prostředky první pomoci jsou v pravidelně doplňovaných lékárnách, a to ve sborovnách 1. a 2. stupně, v dílnách, sportovní hale, cvičné kuchyňce a učebně fyziky. Všichni pracovníci mají kontakty na obvodního a dětského lékaře. Praktické dovednosti učitelů v poskytování první pomoci jsou na odpovídající úrovni, pravidelně se konají odborná proškolení.

Ve škole jsou prostory pro osobní hygienu žáků a učitelů – WC a umývárny, vybavené dostatečným počtem hygienických zařízení odpovídajících fyziologickým potřebám daného věku a příslušným normám.

Po vyučování mají žáci možnost přístupu k počítačům, na internet. Mohou si vybrat účast v řadě nepovinných předmětů a zájmových útvarů se zaměřením kulturním, sportovním a výtvarným.

Dle zájmu žáků na druhém stupni probíhá lyžařský výcvik. Žáci se se svým vyučujícím mohou účastnit plavání, bruslení, lyžování.

Prostor ve výuce je věnován také nácviku chování dětí za mimořádných situací a to každoročním celoškolním projektem „Chování člověka za mimořádných událostí“ a „Umíš si poradit“.

Za účelem posílit hygienu v naší škole jsme navázali spolupráci se Zelenou hvězdou společnosti B. Braun Medical s. r. o. Žáci mají možnost použít přímo ve školní jídelně speciální kvalitní dezinfekci rukou.

1. 2. 6. Naše škola nutně potřebuje:

- Rekonstrukci budovy 2. stupně
- Generální opravu schodů u prvního stupně i schodů od 1. stupně ke skladu nářadí
- oprava povrchů hřišť v areálu školy
- rekonstrukce budovy a vnitřního vybavení jídelny a kuchyně
- rekonstrukce části areálu “pod schody”

2. Charakteristika pedagogického sboru

2. 1. Zkušenosti, praxe a schopnosti pedagogů

Počet pedagogických pracovníků na naší škole se pohybuje kolem cca 20 učitelů, ve školní družině pracují dvě vychovatelky**.** Ke kvalitnímu chodu školy přispívá odpovídající počet nepedagogických zaměstnanců a pracovníků školní jídelny.

Výuka na naší škole je zajišťována pedagogickými pracovníky s předepsanou odbornou a pedagogickou kvalifikací, kterou si v případě potřeby doplňují. Pedagogičtí pracovníci se podílejí na vedení zájmových útvarů, výuce nepovinných předmětů a na organizaci zájmových akcí, které pořádá škola (Prosečská hvězda, literární soutěž Mladá Proseč Terézy Novákové, koncerty pěveckých sborů aj.)

Pedagogičtí pracovníci jsou vybaveni potřebnými profesními dovednostmi – snaží se být komunikativní ve směru k žákům i jejich rodičům, k sobě navzájem i všem odborníkům, kteří zajišťují pro školu speciální služby. Učitelé a vychovatelé jsou schopni individuálního přístupu k žákům, v případě potřeby zajištění speciálních vzdělávacích potřeb žáků jsou žáci doporučeni k odbornému vyšetření v PPP či SPC. Na základě tohoto vyšetření jsou žáci integrováni do běžných tříd. Při vyučování jsou zohledňována doporučení z poradenských zařízení, případně jsou žáci zařazeni do péče dyslektických asistentek. Veškerá tato individuální práce s dětmi je konzultována s jejich rodiči.

V souvislosti s probíhající integrací a inkluzí žáků se speciálními vzdělávacími potřebami učení působí ve škole asistentky pedagoga.

Učitelé se snaží u žáků vytvářet kladný vztah k učení, vhodnými způsoby je motivovat ke školní práci. V posledních letech pedagogičtí pracovníci usilují o zkvalitnění podpory nadaným žákům. V průběhu školního roku je vyhledávají a dále s nimi pracují v oblasti jejich nadání. Od školního roku 2018/2019 pracuje pod vedením zkušených pedagogů „Klub koumáků“. V souvislosti s probíhající integrací a inkluzí žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a ve snaze co nejvíce a nejefektivněji využít vzdělávací potenciál jednotlivých žáků přistoupila škola od školního roku 2019/2020 k dělení žáků více početních nebo paralelních tříd na dvě skupiny v předmětech matematika, anglický jazyk a český jazyk. Rozdělení do jednotlivých skupin probíhá především na základě pracovního tempa jednotlivých žáků a jejich vzdělávacích potřeb a možností. Složení skupin v jednotlivých předmětech nebude pevné, lze tedy přecházet v jednom klasifikačním období mezi jednotlivými skupinami, to na základě výše uvedených kritérií. Hodnocení výsledků vzdělávání probíhá u všech žáků stejně, ověřování vědomostí a dovedností se uskutečňuje na základě probraného a procvičeného učiva všemi žáky bez rozdílu. Výjimku tvoří žáci se SVP, kde jsou požadavky individuálně nastaveny. Většina pedagogických pracovníků se průběžně vzdělává, účastní se seminářů a setkání s pedagogy z jiných škol a na základě toho modifikují svou činnost. Škola také organizuje semináře přímo ve škole pro celý pedagogický sbor.

V pedagogickém sboru naší školy převládají dobré pracovní i soukromé vztahy, vstřícná komunikace a spolupráce. Pedagogičtí pracovníci jsou schopni pracovat v týmu, vzájemně se respektovat a doplňovat. Všichni učitelé se podíleli na přípravě ŠVP ZV platného od 1. 9. 2022 a každoročně se budou podílet na jeho aktualizacích.

Základní pravidla života školy jsou shrnuta ve školním řádu, který obsahuje práva a povinnosti žáků, rodičů i učitelů. Projednávání běžných organizačních a jiných záležitostí se žáky a rodiči je hlavně v kompetenci třídních učitelů. Závažnější problémy řeší s výchovným poradcem, příp. ředitelstvím školy. Žákům, rodičům, ale i zaměstnancům školy je k dispozici školní psycholog, který ve škole pracuje na poloviční úvazek.

Učitelé obohacují výuku novými formami práce. Žáci na 2. stupni mají dle svého specifického zájmu možnost výběru z několika 1 a 2 hodinových volitelných předmětů. Všem žákům je nabízena účast v řadě nepovinných předmětů, zájmových útvarů s různým zaměřen

3. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce, spolupráce s rodiči žáků a jinými subjekty

3. 1. Dlouhodobé projekty

Na naší škole realizujeme celkem 11 projektů (viz Přehled začlenění průřezových témat do projektů).

Mimo tyto větší projekty organizujeme řadu menších akcí, např. školní výlety jednodenní i vícedenní výlety, při nichž mají žáci možnost trávit čas v přírodě, poznávat kulturu a historii navštívených oblastí, vyzkoušet si netradiční aktivity- např. jízdu na koni, na kole, vodní turistiku a jiné vodní sporty, pohyb na trampolíně, apod.

Mimořádnou pozornost věnujeme kulturním aktivitám. Výrazně se na kulturním dění podílejí pěvecké sbory – přípravný Žluťásci (žáci 1. a 2. tříd), Prosečánek (žáci 3. až 5. tříd) a Červánek (žáci 6. až 9. tříd). Podporujeme také sólový zpěv, pro naše žáky organizujeme přehlídku v sólovém zpěvu Prosečská hvězda, účastníme se obdobných přehlídek v rámci regionu i celostátních (Skutečský slavík, Perníkový slavík...). Tradicí se staly vánoční koncerty a koncerty v závěru školního roku, které jsou taktéž určeny pro veřejnost. Součástí koncertů jsou i představení školního folklorního souboru Dřeváček.

Vždy po třech letech je naše škola pořadatelem celostátní literární soutěže „Mladá Proseč Terézy Novákové“ určené dětským literárním nadějím. Úspěšně zde spolupracujeme s městem Proseč a městskou knihovnou Proseč.

Na naší škole vychází od roku 1999 školní časopis ŠOTEK, v současné době jako měsíčník. Pokud děti či rodiče projeví zájem, mohou časopis odebírat domů.

3. 2. Mezinárodní spolupráce

Naše škola je registrována v programu eTwinning, který napomáhá spolupráci žáků a učitelů v rámci Evropy prostřednictvím informačních a komunikačních technologií.

Proč jsme se zapojili?

- Dovídáme se více o jiných kulturách a tradicích
- Zvyšujeme naše povědomí o různorodosti světa
- Nabízíme žákům netradiční a zajímavé formy výuky
- Nacházíme nové přátele a sdílíme s nimi společné zájmy a cíle
- Procvičujeme cizí jazyky

- Uvědomujeme si, jak důležitá je znalost cizích jazyků
- Rozšiřujeme spolupráci mezi školami, učiteli, žáky
- Naplňujeme průřezová témata (Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova, mediální výchova)
- Máme možnost výměny zkušeností s kolegy v zahraničí
- Obohacujeme vlastní pedagogickou praxi

V minulosti jsme navázali kontakt s těmito zahraničními školami:

- Szkoła Podstawowa nr 1im. Tadeusza Kościuszkiul. Wierzbowa nr 164 - 300 Nowy Tomyśl, woj. Wielkopolskie,Polska. Téma spolupráce – Zdravý životní styl pro budoucí pokolení.
- S některými základními školami na Slovensku.

Chystáme spolupráci se zahraničními školami za účelem procvičování cizích jazyků, které se na naší škole vyučují.

Dále proběhla spolupráce s prosečskými rodáky, kteří žijí v zahraničí - Lady Milena Grenfell-Baines žije v Prestonu ve Velké Británii a paní Eva Paddock v Bostonu v USA. Díky nim jsme mohli ve školní knihovně vytvořit anglickou sekci, učitel angličtiny absolvoval studijní pobyt ve Velké Británii, pěvecké sbory natočily své CD a žáci i učitelé si mohli vyzkoušet konverzaci s lidmi dlouhodobě žijícími v anglicky mluvících zemích.

3. 3. Spolupráce s rodiči žáků

Informační systém je založen na daných pravidlech, důvěrné informace o žácích jsou zajištěny proti zneužití.

Rodiče informujeme o prospěchu jejich dětí prostřednictvím elektronických žákovských knížek, kam zároveň zaznamenáváme i informace o zhoršeném prospěchu a informace o chování žáka ve škole. Učitelé 1. stupně a někteří učitelé 2. stupně obvykle využívají hodnotící listy, ve kterých je nejdůležitější částí sebehodnocení žáků, vyjadřují se k němu jak vyučující, tak i rodiče.

Pravidelně se ve třídách konají třídní schůzky a individuální konzultace za účasti žáka a rodičů.

Rodiče jsou informováni o základních cílech a prioritách školy. Na začátku školního roku je zveme na setkání rodičů a přátel školy, kde se jim představíme, předložíme jim nástin celoročního plánu školy, chystané předměty, nepovinné předměty, volitelné předměty i mimoškolní aktivity.

O dění ve škole, školních akcích a úspěších žáků v průběhu roku informujeme rodiče prostřednictvím školního časopisu Šotek a Prosečského zpravodaje, dále na nástěnkách v obci a prostřednictvím našich webových stránek. Na začátku každého školního roku vydáváme pro rodiče informační brožuru se základními údaji o škole.

Rodiče integrovaných dětí zapojujeme do tvorby IVP. Sdělíme jim celý plán, úkoly a cíle. Rodiče se spolupodílejí na jeho realizaci a zároveň přijímají i spoluzodpovědnost za jeho plnění. Zároveň se k němu i vyjadřují, doplňují ho svými názory a postřehy.

Při výchovných a vzdělávacích problémech žáků, při rozhodování o povolání aj. se mohou rodiče obrátit na výchovného poradce a školní psycholožku.

Rodičům je dána možnost účastnit se výchovných a vzdělávacích akcí organizovaných školou. Dlouhodobě usilujeme o větší zapojení rodičů do činnosti školy.

3. 4. Spolupráce s jinými subjekty

3. 4. 1. Spolupráce s institucemi zainteresovanými do výchovy a vzdělávání

Při škole funguje Spolek rodičů. Dále byla zřízena školská rada. Tvoří ji šest členů.

Na velmi dobré úrovni je spolupráce s městem jako zřizovatelem (pomoc se zajišťováním grantů a různých akcí, účast zástupců města při významných událostech ve škole apod.)

Spolupracujeme též s Pedagogicko-psychologickými poradnami, SPC Skuteč, Odborem péče o rodinu a dítě MěÚ Chrudim, sdruženími Archa a Alfa, ZUŠ Skuteč, ISŠT Vysoké Mýto, Dopravním hřištěm Vysoké Mýto a Litomyšl.

3. 4. 2. Spolupráce s ostatními subjekty

Škola má dlouhodobě velmi dobrou spolupráci s dalšími institucemi, organizacemi i podniky, a to nejen v obci. Formou besed, přednášek, kurzů a školení spolupracujeme například s představiteli církví, sportovních klubů, Klubu seniorů, Sdružení obcí Toulovcovy Maštale, Ochranné stanice přírody Pasíčka, firmy Ergotep, Policie ČR, SDH Proseč, Airsoft - MPS z.s. Dle možností si objednáváme přednášky pracovníků ČČK.

3. 4. 3. Informovanost žáků a veřejnosti

Bezprostřední a základní informace podává žákům třídní učitel. Každý třídní kolektiv od 4. ročníku má svého zástupce ve školním parlamentu, jeho prostřednictvím je zajištěna komunikace a zpětná vazba mezi vedením školy a žáky.

Další informace žáci získávají z elektronické žákovské knížky a z pomocných zdrojů, jako jsou nástěnky, hlášení školního rozhlasu a školní časopis Šotek.

Na společenské akce školy zveme veřejnost místním rozhlasem a pozvánkami, o dění ve škole lze najít informace na informačních tabulích v obci a na webových stránkách školy. Jejich součástí je také rubrika „Napište nám“ a informace ze školní jídelny včetně jídelníčku. Webové stránky jsou pravidelně aktualizovány.

4. Charakteristika školního vzdělávacího programu

4. 1. Zaměření školy

Naše škola není specificky zaměřena, nemá určitou profilaci. Směřováni školy je proto vymezeno vzdělávacími a výchovnými prioritami.

4. 2. Priority ve výchově a vzdělávání

Výzkumy mozku říkají: Kvalitní učení potřebuje pocit bezpečí a smysluplnost. Když se člověk cítí ohrožen, jeho mozek přepne z mozkové kůry na nižší části. V nich však žádné učení nenastává. Snažíme se vytvářet takové podmínky, aby se děti mohly, chtěly a uměly učit. Proto je pro nás základem právě bezpečné prostředí, ve kterém uplatňujeme efektivní metody a formy výuky. Řídíme se výsledky moderních výzkumů. Filosofie našeho přístupu se opírá o Pyramidu potřeb a Výukovou pyramidu.

Pyramida potřeb

Jednou ze základních podmínek pro pocit bezpečí ve škole je uspokojování základních lidských potřeb (pyramida podle amerického psychologa A. Maslowa). Učení ve škole spadá do potřeby seberealizace. Tato teorie říká, že u dětí nemohou být uspokojovány výše umístěné potřeby, pokud nejsou uspokojovány všechny potřeby pod nimi.

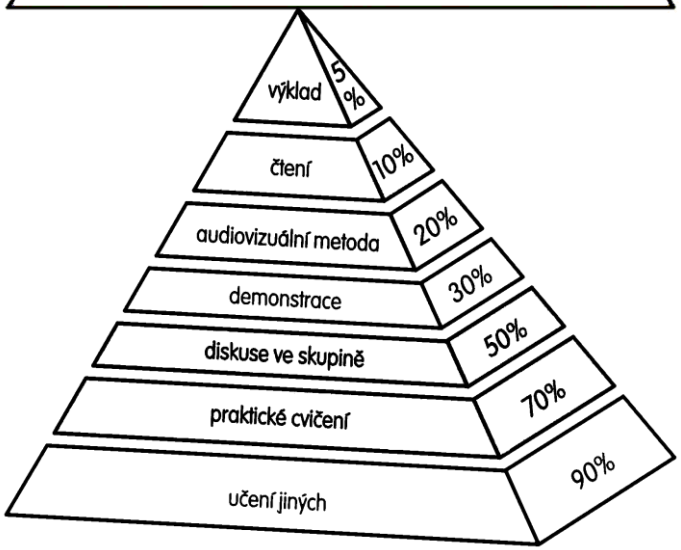

Výuková pyramida

Vychází z obecného posouzení efektivity jednotlivých vyučovacích metod, které se ve školách uplatňují. Snažíme se do výuky co nejčastěji zařazovat metody ze spodní části pyramidy, které považujeme za nejúčinnější.

„Řekni mi a já zapomenu, ukaž mi a já si zapamatuji, nech mne to udělat a já pochopím.“

„Vědět a znát znamená rozumět, chápat a vysvětlit“

Naše desatero – co chceme:

1. ve škole vytvořit bezpečné prostředí,
   a) dát všem dětem dostatek prostoru pro možnost vyniknout a zažít pocit úspěchu,
   b) vytvářet kvalitní partnerské vztahy (žák – učitel, žák – žák, žák – kolektiv, žák – dospělá osoba, rodič – učitel) – vzájemné respektování,
   c) vytvářet školní klima eliminující patologické jevy,
   d) vést žáky k uvědomění si vyváženosti jejich práv a povinností,
2. vštěpovat žákům takové vědomosti a dovednosti, které budou pro ně důležité a uplatnitelné v jejich dalším životě, tj. vybavit je potřebnými kompetencemi pro život,
3. rozvíjet žáka dle jeho možností, vytvářet co nejlepší podmínky pro jeho osobnostní rozvoj,
4. směřovat výchovu a vzdělávání od obce k regionu, vlasti, Evropě a světu a vytvářet u žáků vědomí spoluodpovědnosti za svůj život, naši společnost i celý svět,
5. učit žáky chápat nezbytnost efektivní komunikace na základě znalosti především mateřského jazyka, cizích jazyků a využití komunikačních a informačních technologií,
6. vést žáky k efektivnímu učení a třídění informací, učit tak, aby škola bavila žáky i učitele,
7. u žáků rozvíjet estetické cítění a vychovávat je k celkové kulturnosti a zdravému životnímu stylu,
8. umožnit všem dětem smysluplné trávení volného času prostřednictvím nepovinných předmětů, ŠD a zájmových útvarů,
9. více vtáhnout rodiče do života školy,
10. realizovat environmentální výchovu zejména v podmínkách školy a obce, a to takovými činnostmi, které mají praktický význam.

Závěr:

Celkově chceme navázat na všechny dobré tradice naší školy, veškerou činnost směřovat k zájmu dětí a jejich rodičů a trvale tak budovat dobrou pověst naší školy. Chceme rozvíjet silné stránky školy a to, co považujeme za stávající nedostatky, napravovat.

4. 3. Výchovné vzdělávací strategie

Výchovnými a vzdělávacími strategiemi utváříme a rozvíjíme klíčové kompetence našich žáků. Výchovné a vzdělávací strategie prolínají výuku ve škole na úrovni vyučovacích předmětů i výuku mimo školu.

Klíčové kompetence v našem pojetí:

4. 3. 1. Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

4. 3. 2. Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

4. 3. 3. Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

4. 3. 4. Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

4. 3. 5. Kompetence občanská

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

4. 3. 6. Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

4. 3. 7. Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Klíčové kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
1) <u>Kompetence k učení</u>	Učíme tak, aby práce bavila žáky i učitele. Učivo směřujeme od lehčího k složitějšímu, od známého k neznámému.

Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	Zařazujeme metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami. Vedeme žáky ke schopnosti získané poznatky uplatnit v různých činnostech. Dáváme žákům prostor pro jejich tvořivost a realizaci vlastních nápadů. Klademe důraz na čtení s porozuměním a práci s textem. Vedeme žáky k práci s informacemi (texty, obrazové materiály, grafy, tabulky, schémata, přehledy s využitím internetu, školní i obecní knihovny…). Učíme žáky organizovat si svou práci a dokončovat ji v dohodnuté kvalitě a termínu. Vedeme žáky k uvědomění si vlastní odpovědnosti za svou práci a učení. Umožňujeme žákům pracovat s chybou – najít ji, samostatně opravit a hledat v ní poučení. Umožňujeme žákům prezentovat výsledky své práce, například v soutěžích, přehlídkách, olympiádách, školním časopisu, projektech, a tím je motivujeme k dalšímu učení. Vedeme žáky k hodnocení a sebehodnocení, k spoluvytváření kriterií. Vytváříme situace, ve kterých každé dítě může zažít úspěch.
2) <u>Kompetence k řešení problému</u> **Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů**	Zadáváme úkoly, které je možno řešit různými postupy a kde lze kombinovat informace z různých zdrojů. Motivujeme žáky problémovými úlohami z praktického života a bezprostředního okolí. Vedeme žáky k porovnávání nalezených řešení, jejich podobných i odlišných znaků. Učíme žáky obhajovat různá řešení problému, opírat svá tvrzení o argumenty a být zodpovědný za svá rozhodnutí. Rozvíjíme u žáků schopnost problém rozpoznat, pojmenovat ve všech jeho fázích, rozlišit důležité od nepodstatného a umět vyvodit závěr. Vedeme žáky tak, aby řešili problémy společně a učili se navzájem (např. v projektech, skupinách, dvojicích).
3) <u>Kompetence komunikativní</u> **Vést žáky k všestranné a účinné komunikaci**	Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli i ostatními dospělými ve škole i mimo školu. Vedeme žáky k tvorbě smysluplných otázek a odpovědí. Učíme žáky obhajovat vhodnou formou své názory a výsledky své práce, respektovat názory jiných. Podporujeme komunikaci mezi žáky různých ročníků, například prostřednictvím projektů. Vedeme žáky k výstižné formulaci sebehodnocení a hodnocení spolužáků Učíme žáky orientovat se v textu, třídit informace a vlastními slovy formulovat hlavní myšlenky.

	Vytváříme příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému problému, vyjádření myšlenky a názoru kultivovaným ústním i písemným projevem. Podporujeme komunikaci s jinými školami v rámci e – Twinningu. Vedeme žáky ke shromažďování informací z různých zdrojů. Podporujeme rozvoj slovní zásoby a spisovného vyjadřování. Začleňujeme metody kooperativního učení a vedeme tím žáky ke spolupráci při vyučování i mimo něj.
4) <u>Kompetence sociální a personální</u> **Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých**	Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel. Při vhodných příležitostech volíme práci ve skupinách, ve dvojicích, práci v týmu. Navozujeme situace, ve kterých by se děti mohly učit navzájem. Sociální kompetence vyvozujeme na praktických cvičeních a úkolech, usilujeme o to, aby žáci chápali své sociální role. Při skupinové práci umožňujeme žákům, aby mohli role ve skupině střídat. Učíme žáky vážit si sami sebe a zároveň respektovat a tolerovat ostatní, rozvíjíme u nich schopnost empatie, podporujeme přátelské vztahy. Ke spolupráci a tvořivé práci motivujeme žáky zajímavými metodami – myšlenkové mapy, brainstorming… Vedeme žáky k respektování práce a úspěchů druhých. Sociální kompetence rozvíjíme také prostřednictvím školního parlamentu.
5) <u>Kompetence občanské</u> **Připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti**	Umožňujeme žákům společně stanovovat pravidla chování a na ně navazujeme školním řádem atd. Vedeme žáky k uvědomění si odpovědnosti za své chování a jednání. Žáky vedeme k třídění odpadu a k ochraně životního prostředí, bereme za své motto: „Zachovejme naši planetu budoucím generacím v použitelném stavu.“ Vedeme žáky k poznávání národních, kulturních a historických tradic (např. spolupráce se školami v zahraničí). Učíme žáky toleranci a ohleduplnosti k ostatním lidem, k jejich kulturním, náboženským a sociálním odlišnostem. Vedeme žáky k tomu, aby uměli uplatňovat svá práva a zároveň plnili své povinnosti.
6) <u>Kompetence pracovní</u>	K orientaci na budoucí povolání využíváme pestrou nabídku volitelných předmětů, zájmových útvarů, organizujeme exkurze. Pomáháme žákům odhalovat a poznávat své vlohy a předpoklady pro další vzdělávání a usměrňovat je v odhadu jejich reálných možností.

Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	Učíme žáky vnímat pracovní pokyny a řídit se jimi při práci. Rozvíjíme manuální zručnost a dovednost používat pracovní nástroje, podněcujeme zájem o práci. Výuku obohacujeme o praktické činnosti a úkoly z běžného života.
7) Kompetence digitální	Vedeme žáky k zabezpečení svých dat a správnému chování na internetu. Učíme žáky používat digitální zařízení, aplikace a služby. Dáváme žákům prostor vytvářet vlastní digitální obsah. Pomáháme žákům zautomatizovat rutinní činnosti, zjednodušit pracovní činnosti.

4. 4. Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

4. 4. 1. Organizační a personální podmínky

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se na naší škole uskutečňuje formou individuální integrace do běžných tříd. Integrace pro nás znamená nejen zařazení žáka do běžné třídy, ale především kvalifikovanou práci s ním. K tomu využíváme:

- odbornou připravenost pedagogických pracovníků – 3 vyškolené dyslektické asistentky, 4 logopedické preventistky. Někteří další učitelé absolvovali odborné semináře s touto problematikou,
- školní poradenské pracoviště, které tvoří výchovný poradce, metodik prevence a psycholog. Psycholog poskytuje odbornou pomoc žákům i rodičům,
- odbornou literaturu o této problematice,
- kompenzační pomůcky, které slouží k nápravě (např. bzučák, čtecí okénko atd.),
- místnost pro nápravu, kde mají žáci klid na práci a soukromí.

Za nezbytné považujeme spolupráci s rodiči a odbornými pracovišti – pedagogicko–psychologickými poradnami, speciálně pedagogickým centrem a středisky výchovné péče. S rodiči navazujeme a udržujeme trvalý kontakt a intenzivní komunikaci s rodiči žáka, a to zejména u žáků pocházejících z odlišného prostředí (sociálního, kulturního nebo jazykového). Těmto dětem věnujeme specifickou péči, jelikož mohou být častěji ohroženy sociálně patologickými jevy. Těmto žákům aktivně naslouchá me, vnímáme, jakou mají pozici ve třídě.

K fixaci učiva využíváme ve výuce všech smyslů. Tvoříme ve třídě týmy, nadané děti jsou nápomocni spolužákům s SPU, pomáhají je učit.

Respektujeme individuální tempo těchto žáků.

Škola se snaží, aby do reedukace poruchy byli zapojeni i rodiče – umožňuje jim přítomnost při nápravě ve škole, doporučuje konkrétní metodické postupy, kterými se rodiče řídí při reedukaci doma.

Zajišťujeme poradenské aktivity – pravidelně se koná beseda s psychologem pro rodiče budoucích prvňáčků, další besedy a přednášky zajišťujeme dle aktuální situace.

Metodik prevence vytváří ve spolupráci s pedagogickým týmem „Minimální preventivní program“ pro daný školní rok. Koordinuje jeho realizaci. Součástí prevence jsou metody výuky, otevřený dialog a vstřícný vztah učitele k žákovi. Prevence probíhá v rámci výuky jednotlivých vzdělávacích oblastí, při realizaci průřezových témat.

Metodik a výchovný poradce jsou v kontaktu s oddělením péče o dítě příslušných úřadů, kurátory pro děti a mládež a sdruženími poskytujícími služby v této oblasti. Škola monitoruje rizika sociálně patologických jevů a při varovných signálech koordinuje postup výchovný poradce, svolává setkání s rodiči, konzultace s žáky, nabízí podporu a poradenství. Škola využívá vybrané programy pro prevenci sociálně patologických jevů.

Do oblasti prevence jsou zapojeni žáci též prostřednictvím žákovského školního parlamentu.

Ve výuce i mimo ni uplatňujeme prvky multikulturní výchovy – žáci i učitelé se seznamují se zvyklostmi, zajímavostmi a odlišnostmi jiných kultur, využíváme je k obohacení výuky a vytvoření přátelského prostředí. Zařazujeme čtení literárních ukázek a písňových textů, zadáváme referáty o historii a krajích jiných národů.

Umožňujeme doučování českého jazyka.

4. 4. 2. Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP)

Plán pedagogické podpory (PLPP) zpracovává škola pro žáka od prvního stupně podpůrných opatření a to na základě potřeb úprav ve vzdělávání nebo zapojení do kolektivu.

PLPP sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli konkrétních vyučovacích předmětů a zákonných zástupců žáka za koordinace výchovného poradce. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce žáka a všichni vyučující. Obsahuje popis obtíží žáka, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. PLPP má písemnou podobu. Naplňování cílů PLPP škola vyhodnocuje nejpozději po 3 měsících.

Individuální vzdělávací plán (IVP) zpracovává škola pro žáka od druhého stupně podpůrných opatření a to na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a žádosti zákonného zástupce. IVP vychází ze školního vzdělávacího programu (ŠVP). Obsahuje mj. údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem. Na tvorbě IVP se podílí třídní učitel, vyučující, zákonní zástupci, vše koordinuje výchovný poradce. IVP má písemnou

podobu. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Naplňování IVP vyhodnocuje školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou nejméně jednou ročně.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s lehkým mentálním postižením od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště.

4. 5. Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Škola vyhledává a rozvíjí talent a mimořádné nadání žáků. Tito žáci mají své specifické potřeby, což vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na hodinu. Rozšiřujeme pro ně základní učivo, připravujeme pro ně problémové úlohy a cvičení nad rámec běžný v hodinách. Umožňujeme jim individuálně pracovat s naučnou literaturou, počítači, jsou jim zadávány náročnější samostatné úkoly. Vytváříme skupiny žáků s talentem pro určitou výukovou oblast napříč ročníky (Kluby koumáků, Šotek).

V nepovinných předmětech Sborový zpěv, Pěvecký sbor, Přípravný pěvecký sbor a Sportovní hry umožňujeme žákům srovnání s obdobně nadanými vrstevníky. Ke zvýšení motivace využíváme mezinárodní projekty prostřednictvím e – Twinningu.

Žáci své nadání mohou rozvíjet i v době mimo vyučování v zájmových útvarech:

- výtvarně nadané děti - kroužek keramiky, kroužek technických dovedností
- pohybově nadané děti – florbal, pohybové hry

Nadaným žákům umožňujeme účast v soutěžích a přehlídkách, cíleně je na tyto soutěže a přehlídky připravujeme.

Žáky vedeme k rovnému přístupu k ostatním spolužákům, k toleranci a ochotě pomáhat ostatním. I nadaný žák může být v jiné oblasti průměrný.

4. 5. 1. Popis pravidel a průběhu tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP a IVP

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

4. 6. Začlenění průřezových témat

4. 6. 1. Průřezová témata:

4. 6. 1. 1. Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Tematické okruhy

1) Osobnostní rozvoj
   - 1.1) Rozvoj schopností poznávání (OSV – 1.1)
   - 1.2) Sebepoznání a sebepojetí (OSV – 1.2)
   - 1.3) Seberegulace a sebeorganizace (OSV – 1.3)
   - 1.4) Psychohygiena (OSV – 1.4)
   - 1.5) Kreativita (OSV – 1.5)
2) Sociální rozvoj
   - 2.1) Poznávání lidí (OSV – 2.1)
   - 2.2) Mezilidské vztahy (OSV – 2.2)
   - 2.3) Komunikace (OSV – 2.3)
   - 2.4) Kooperace a kompetice (OSV – 2.4)
3) Morální rozvoj
   - 3.1) Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (OSV – 3.1)
   - 3.2) Hodnoty, postoje, praktická etika (OSV – 3.2)

4. 6. 1. 2. Výchova demokratického občana (VDO)

Tematické okruhy

1) Občanská společnost a škola (VDO – 1)
2) Občan, občanská společnost a stát (VDO – 2)
3) Formy participace občanů v politickém životě (VDO – 3)
4) Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (VDO – 4)

4. 6. 1. 3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

Tematické okruhy	1) Evropa a svět nás zajímá	(VMEGS – 1)
	2) Objevujeme Evropu a svět	(VMEGS – 2)
	3) Jsme Evropané	(VMEGS – 3)

4. 6. 1. 4. Multikulturní výchova (MuV)

Tematické okruhy	1) Kulturní diference	(MuV – 1)
	2) Lidské vztahy	(MuV – 2)
	3) Etnický původ	(MuV – 3)
	4) Multikulturalita	(MuV – 4)
	5) Princip sociálního smíru a solidarity	(MuV – 5)

4. 6. 1. 5. Enviromentální výchova (EV)

Tematické okruhy	1) Ekosystémy	(EV – 1)
	2) Základní podmínky života	(EV – 2)
	3) Lidské aktivity a problémy životní prostředí	(EV – 3)
	4) Vztah člověka k prostředí	(EV – 4)

4. 6. 1. 6. Mediální výchova (MeV)

1) Tematické okruhy receptivních činností

1.1) Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	(MeV – 1.1)
1.2) Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality	(MeV – 1.2)
1.3) Stavba mediálních sdělení	(MeV – 1.3)
1.4) Vnímání autora mediálních sdělení	(MeV – 1.4)
1.5) Fungování a vliv médií ve společnosti	(MeV – 1.5)

2) Tematické okruhy produktivních činností

2.1) Tvorba mediálních sdělení	(MeV – 2.1)

2.2) Práce v realizačním týmu (MeV – 2.2)

4. 6. 2. Přehled zařazení PT do předmětů a projektů dle ročníků

Název tématického okruhu	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
OSV Osobnostní rozvoj									
1.1) Rozvoj schopností poznávání	**Čj, Vv, Hv ,Pč P-1,4,5**	**Čj,Vv, Hv M, Pč P-1,4,5**	**Čj, Pč,Vv M, Hv P-1,4,5**	**M, Hv P-1,4,5**	**M, Hv P-1,4,5,9**	**Z,Čj,D,M, Fy, P-1,6,8**	**Z,M,Fy, Pč,VO P-1,6,8**	**Ch,M,ČjI, Fy, P-1,6,8,10**	**Z,M,TP P-1,6,8**
1.2) Sebepoznání a sebepojetí	**Vv, Tv P-4,5**	**Prv, Vv, Tv P-4,5**	**Vv, Tv P-4,5**	**Př, Tv, Vv, P-4,5**	**Př, Tv, Vv P-4,5,9**	**Vv, VO, P-6**	**Vv, VO, P-6**	**Vv P-6,10**	**Vv, P-6**
1.3) Seberegulace a sebeorganizace	**Prv, Tv, Pč P-1,4,5**	**Tv, Pč P-1,4,5**	**Tv, Pč P-1,4,5**	**Tv P-1,4,5**	**Tv P-1,4,5,9**	**Pč, P-1,6,8**	**VO, P-1,6,8**	**Př, I P-1,6,8,10**	**I P-1,6,8**
1.4) Psychohygiena	**Prv, Tv, Vv P-4,5**	**Tv, Vv P-4,5**	**Prv, Tv, Vv P-4,5**	**Př, Tv P-4,5**	**Př, Tv P-4,5,9**	**Pč, P-6,8**	**VO, P-6,8**	**TP, P-6,8,10**	**P-6,8**
1.5) Kreativita	**P-4,5**	**P-4,5**	**P-4,5**	**Vv P-4,5**	**Vv, ZI P-4,5,9**	**Z, Aj, I, P-6,8**	**Z, I, M, P-6,8**	**VH, I,Pč TP P-6,8**	**I P-6,8**
OSV Sociální rozvoj									
2.1) Poznávání lidí	**Prv P-4,5**	**Prv P-4,5**	**P-4,5**	**P-4,5**	**P-4,5,9**	**Tv, P-6,8**	**Rj, Aj, Nj, Tv, P-6,8**	**Tv, Čji, P-6,8**	**Tv, P-6,8**

2.2) Mezilidské vztahy	**Čj, Tv, Prv P-1,4,5**	**Čj, Tv P-1,4,5**	**Čj, Tv, Prv P-1,4,5**	**Čj P-1,4,5**	**Čj P-1,4,5,9**	**VH, Vv, VO, P-6,8**	**ZEk, Vv, P-6,8**	**Rj,Aj, HD,Čji,Vv, P-6,8**	**Rj, Nj, Vv, P-6,8**
2.3) Komunikace	**Čj, Prv P-4,5**	**Čj, Prv P-4,5**	**Čj, Aj P-4,5**	**Čj, Aj P-4,5**	**Aj P-4,5,9**	**Čj, D, Aj, P-6,8**	**VH, Rj, Aj, Nj, ZEk, P-6,8**	**Ajk, ČjI, HD, P-6,8**	**P-6,8**
2.4) Kooperace a kompetice	**P-4,5**	**P-4,5**	**P-4,5**	**P-4,5**	**P-4,5,9**		**P-6**	**P-6**	**P-6**
OSV Morální rozvoj									
3.1) Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	**P-1,4**	**P-1,4**	**P-1,4**	**P-1,4**	**P-1,4,9**	**VH, Tv, VO, P-1,6,8**	**Tv P-1,6,8**	**Tv P-1,6,8**	**Tv, P-1,6,8**
3.2) Hodnoty, postoje, praktická etika	**P-1,4**	**P-1,4**	**P-1,4**	**P-1,4**	**P-1,4,9**	**VO P-1,6,8**	**VO P-1,6,8**	**P-1,6,8**	**P-1,6,8**
VDO Výchova demokratického občana									
1) Občanská společnost a škola	**P-3**	**P-3**	**P-3**	**P-3**	**P-3**	**VO, P-3**	**P-3**	**P-3**	**P-3**
2) Občan, občanská společnost a stát						**VO, P-13**	**P-11**	**VO P-11**	**P-11**
3) Formy participace občanů politickém životě				**Vl**				**VO**	
4) Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	**Tv**	**Tv**	**Tv**	**Tv**	**Tv, Vl**	**D, Vv**	**D, Vv**	**Z, D, Vv, VO**	**D, Vv**

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech									
1) Evropa a svět nás zajímá			**Aj**	**Aj**	**Aj, Vl**	**Př, Vv**	**VH, Rj, Př, ZEk, Vv**	**Z, VH, Nj, Př, Vv**	**Aj,Př, Vv**
2) Objevujeme Evropu a svět					**Vl**	**Př**	**Aj, Př, ZEk**	**Z, VH, Rj, Př**	**Př,Fy, VO**
3) Jsme Evropané						**D**	**D, VH, ZEk**	**Z,D,VH, AJK**	**Z, D, Př, VO**
MuV Multikulturní výchova									
1) Kulturní diference		**Prv**	**Prv**			**Čj, VO**	**VO**	**ČjI**	
2) Lidské vztahy						**Z, M**	**Z, Čj, VH, Nj**	**D, Rj**	**D**
3) Etnický původ						**VO**	**VH,VO**	**Z**	**Z, Rj, Nj**
4) Multikulturalita			**Aj**	**Aj**	**Aj**	**D, VO**	**D**		**VH**
5) Princip sociálního smíru a solidarity						**VO**	**VO**		
EV Environmentální výchova									
1) Ekosystémy	**Prv, Pč P-5**	**Prv, Pč P-5**	**Pč P-5**	**Pří P-5**	**Pří P-5**	**Př, P-7**	**Př, ZEk P-7**	**P-7**	**P-7**
2) Základní podmínky života			**Prv**	**Př**	**Př**	**Z, Př, Pč, P-7**	**Z, Př, ZEk, P-7**	**Nj,Ch, Fy, P-7**	**Z, Ch, P-7,12**

3) Lidské aktivity a problémy životní prostředí	**Prv P-1,2,5**	**P-1,2,5**	**Prv P-1,2,5**	**Př, Vl P-1,2,5**	**Př, Vl P-1,2,5**	**Z, Pč P-1,2,7**	**Z, Pč, ZEk, P-1,2,7**	**Z, Ch, M, Př, Fy, Pč, TP, P-1,2,7**	**Z, VH, Ch, Př, Fy,Pč,TP, P-1,2,7**
4) Vztah člověka k prostředí	**Prv, Tv, Pč P-2,5**	**Tv, Pč P-2,5**	**Prv, Tv, Pč P-2,5**	**Př, Tv P-2,5**	**Př, Tv P-2,5**	**D, VH, Př, Vv, P-2,7**	**D, Pč, Př, ZEk, Vv, VO, P-2,7**	**VT, Př, Čji, Vv, P-2,7**	**VH,Nj, Př, Vv P-2,7**
MeV Mediální výchova									
1.1) Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení				**Čj**	**Čj**	**VH**		**Čj**	**VH, Vv**
1.2) Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality				**Vv**	**Vv**			**Čj**	
1.3) Stavba mediálních sdělení								**Čj**	
1.4) Vnímání autora mediálních sdělení									**Čj**
1.5) Fungování a vliv médií ve společnosti								**Čj**	**D**
2.1) Tvorba mediálních sdělení						**ŠČ, P-10,11**	**ŠČ, P-10,11**	**ŠČ, P-10,11**	**Čj, Rj, Nj, Vv, ŠČ, P-10,11**
2.1) Tvorba mediálních sdělení						**ŠČ, P-10,11**	**ŠČ, P-10,11**	**ŠČ, P-10,11**	**ŠČ, P-10,11**

4. 6. 3. Začlenění průřezových témat do projektů

Průřezová témata jsou na naší škole realizována dvěma základními způsoby, a to formou projektů a dále integrací do předmětů (viz níže přehledné tabulky).

Na naší škole realizujeme celkem 11 projektů. Z toho tři celoškolní (Závod lesní krajinou, Den Země, Setkání na schodech – děti dětem), dva pro 1. stupeň ZŠ (Umíš si poradit? a Cvičení v přírodě), tři pro 2. stupeň ZŠ (praktické cvičení na téma Ochrana člověka za mimořádných situací, Ekologie „letem světem“ a dále jeden projekt pro 6. ročník (GO program), jeden projekt pro 7. a 8. ročník (Po stopách významných osobností regionu) a jeden pro 9. ročník (Almanach). Zároveň v rámci 2. stupně probíhá průběžný čtyřletý projekt (Zajímavé profese).

4. 6. 4. Charakteristika projektů

4. 6. 4. 1. Celoškolní projekty

Název projektu: Závod lesní krajinou (1)

Charakteristika projektu: Závod lesní krajinou je 4 - 5 hodinový projekt určený žákům 1. i 2. stupně ZŠ.

Splněním tohoto projektu je naplňován tématický okruh průřezového tématu **environmentální výchovy lidské aktivity a problémy životního prostředí** a zároveň průřezové téma **osobnostní a sociální výchova**, a to tematické okruhy (***OSV –1.1 a 1.3, OSV – 2.2, OSV – 3.1 a 3.2***).

Závod lesní krajinou je sportovní podnik spojující a nabízející účast ve dvou sportovních disciplinách – běhu nebo jízdě na kole terénem.Celá akce má nejen sportovní charakter, ale i charakter poznávací a ozdravný. Závodu se může zúčastnit každý žák školy, pokud splní podmínky o zdravotní způsobilosti, cyklista povinně předloží souhlas zákonného zástupce a závodí pouze na příslušně vybaveném kole.

Závod je uspořádán v době vhodného počasí, zpravidla koncem září. Náhradní termín je květen. Trasy závodu jsou postaveny v blízkosti Proseče v atraktivním prostředí pískovcových skal. Délka a obtížnost závodu je přizpůsobena věku závodníků a jejich schopnostem. Hlavními rozhodčími jsou učitelé, žáci, kteří nemohou sportovat, zastávají funkce hlídek na trati a pomocných rozhodčích. Celá akce je dobře zajištěna i po stránce zdravotnické školenými zdravotníky.

Na organizaci celé akce se též podílí Sdružení obcí Toulovcovy Maštale.

Název projektu: Den Země (2)

Charakteristika projektu: Tímto celodenním projektem, kterého se účastní všichni žáci školy, je realizováno průřezové téma **environmentální výchova**, a to především tematické okruhy ***lidské aktivity a problémy životního prostředí*** a ***vztah člověka k prostředí.***

Součástí projektu je mezitřídní soutěž ve sběru hliníku (hliníková víčka od jogurtů apod.), která je vyhlášena s předstihem a výsledky jsou vyhlášeny 22. dubna, kdy Den Země probíhá.

Žáci se podílejí na úklidu náměstí a okolí obce, navštíví Záchrannou stanici pro poraněná zvířata v Boru a zároveň probíhají soutěže s přírodovědnou tematikou.

Přínos k rozvoji osobnosti žáka spočívá v rozvoji spolupráce v péči o životní prostředí na místní úrovni, podněcuje aktivitu, vede k angažovanosti při řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí a učí hospodaření s odpady.

Název projektu: Setkání na schodech – děti dětem (3)

Charakteristika projektu: Jedná se o jednodenní projekt pro žáky 1. až 9. ročníku, který se realizuje předposlední den školního roku a je v podstatě rozloučením s vycházejícími žáky. Na tento den připravují žáci devátého ročníku svůj vlastní kulturní program, který je doplněn o vystoupení dalších žáků z nižších ročníků.

Název děti dětem jako podtitul v sobě zahrnuje hlavní myšlenku – děti připravují celý program samy (garantem je výchovná poradkyně) a svými vystoupeními baví nejen ostatní děti, ale též vyučující. Při této příležitosti obdrží vycházející žáci pamětní listy obce, které jim osobně předává starosta, a dále diplomy a ocenění za reprezentaci školy na nejrůznějších soutěžích. Odcházející žáci pravidelně překvapí své učitele způsobem poděkování za devítiletou výuku. Časový rozsah je v rozmezí 2 – 3 hodin.

V rámci tohoto projektu se realizuje průřezové téma **výchova demokratického občana,** a to tematický okruh ***občanská společnost a škola.***

4. 6. 4. 2. Projekty pro 1. stupeň

Název projektu: Umíš si poradit? (4)

Charakteristika projektu: Celodenní projekt je určen pro žáky 1. stupně, kdy se žáci 5. tříd podílejí na přípravě úkolů pro nižší ročníky. Žáci 1. - 4. třídy jsou rozděleni do skupin a plní úkoly na stanovištích.

Děti si zde ověří své chování za mimořádných situací; znalosti ochrany přírody, první pomoci, dopravní výchovy, orientace v místě školy a okolí, v práci s mapou, seznámí se s požární technikou a spolupracují ve skupinách - střelba ze vzduchovky, hod granátem apod.

Projekt se realizuje za příhodného počasí v průběhu října (náhradní termín – duben) a je časově rozvržen na čtyři vyučovací hodiny.

V průběhu tohoto projektu se naplňuje průřezové téma **environmentální výchova**, a to tematický okruh ***vztah člověka k prostředí*** a dále průřezové téma **osobnostní a sociální výchova**, to všechny jeho tematické okruhy (***OSV – 1.1 až 1.5, OSV – 2.1 až 2.4, OSV – 3.1 až 3.2***).

Název projektu: Cvičení v přírodě (5)

Charakteristika projektu: Jedná se o jednodenní projekt určený pro všechny ročníky 1. stupně ZŠ.

Umožňuje žákům v reálném prostředí v praxi aplikovat poznatky o lese, lesním společenství a přírodě jako celku, případně přímým pozorováním získávat poznatky nové.

Zároveň díky pohybovým aktivitám (chůze, běh v terénu, překonávání překážek apod.) rozvíjí tělesnou zdatnost, obratnost, vytrvalost. Realizuje se zde průřezové téma **osobnostní a sociální výchova**, a to zejména její tématické okruhy ***osobnostní rozvoj (OSV 1.1 až 1.5)*** **a** ***sociální rozvoj (OSV 2.1, 2.2, 2.3, 2.4)*** a dále průřezové téma **environmentální výchova**. Zde jsou naplňovány tématické okruhy ***ekosystémy*** a ***vztah člověka k prostředí.***

4. 6. 4. 3. Projekty pro 2. stupeň

Název projektu: Praktické cvičení Ochrana člověka za mimořádných situací (dále jen OČZMS) (6)

Charakteristika projektu: Praktické cvičení OČZMS je celodenní projekt a je vyvrcholením celoroční výuky tohoto tématu (viz Plán výuky témat dle příručky pro učitele „Ochrana člověka za mimořádných situací“ na 2. stupni ZŠ.

V rámci tohoto projektu, který je na naší škole realizován dle vlastní Metodiky výuky a praktického cvičení OČZMS, je naplňováno zejména průřezové téma **osobnostní a sociální výchova**, a to všechny tři tematické okruhy, tj. ***osobnostní rozvoj (OSV – 1.1 až 1.5), sociální rozvoj (OSV – 2.1 až 2.4.) i morální rozvoj (3.1 až 3.2).***

Celkem na šesti až osmi pracovištích (počet je upraven dle aktuálního počtu tříd) týmy žáků z devátého ročníku zjišťují, ověřují, ale i doplňují znalosti a dovednosti žáků pátého až osmého ročníku. V praxi si jednak vycházející žáci ověří své organizační schopnosti a komunikační dovednosti a zároveň upevní znalosti a dovednosti z oblasti OČZMS, jež sami předcházející čtyři roky získávali obdobnou formou, a žáci pátého až osmého ročníku mají možnost vyzkoušet si, co již zvládnou a co je třeba ještě doplnit, docvičit - jízda zručnosti na jízdním kole, střelba ze vzduchovky, hod granátem apod. (podrobný plán viz Metodika výuky a praktického cvičení OČZMS).

Projekt nabízí možnost porovnat dosaženou úroveň všech klíčových kompetencí jak u vycházejících žáků, tak u žáků nižších ročníků a poskytuje učitelům komplexnější pohled na jednotlivé osobnosti třídních kolektivů.

Časový plán počítá se čtyřhodinovým cvičením, kterému předchází šest hodin výuky tohoto tématu v předmětech, jak je uvedeno ve výše zmíněném plánu výuky tohoto tématu.

Název projektu: Ekologie „letem světem“ (7)

Charakteristika projektu: Jedná se o celodenní projekt určený žákům šestého až devátého ročníku.

Již z názvu projektu je zřetelné, že se v něm zejména prolínají všechny tematické okruhy (***EV – 1, EV – 2, EV – 3, EV – 4***) průřezového tématu **environmentální výchova**, i když bychom zde našli prvky například osobnostní a sociální výchovy. Podstata realizace projektu spočívá v myšlence „děti se učí navzájem“. Vylosované pracovní týmy (celkem devět) napříč ročníky přispívají k vzájemné spolupráci věkově rozdílných žáků. Ti v takto vzniklých týmech mezi sebou musejí komunikovat a řešit přípravu svěřeného – vylosovaného úkolu.

Projekt mezipředmětově zasahuje samozřejmě přírodopis, ale také výtvarnou výchovu, informatiku, fyziku, chemii, český jazyk a literaturu, praktické činnosti nebo hudební výchovu.

Projekt slouží velmi dobře též ke zjištění dosažené úrovně klíčových kompetencí (zejména KK k učení, řešení problémů a komunikativní) u žáků realizujících vlastní prezentaci zadaného úkolu ostatním žákům.

Časově je projekt vymezen šesti vyučovacími hodinami v jeden den na přelomu listopadu a prosince (konkrétní den je stanoven po dohodě s ŘŠ). Tomu předchází individuální příprava jednotlivců i celých týmů. Podrobný plán s časovým rozvržením je uložen u ŘŠ.

4. 6. 4. 4. Projekty pro jednotlivé ročníky

Název projektu: GO program (8)

Charakteristika projektu: Projekt je určen žákům 6. ročníku. Je realizován jako třídenní výjezdový kurs.

Pod vedením zkušených instruktorů a za přítomnosti třídního učitele hrají žáci hry a řeší různé úkoly a problémy, při nichž se učí spolupracovat v týmu. Zdokonalují se ve fyzických dovednostech a zkouší netradiční disciplíny- střelba z luku, lanové překážky, apod.

Hlavním cílem tohoto projektu je začlenit nové žáky, kteří přicházejí z malotřídních škol (z Perálce a Nových Hradů) do 6. ročníku naší školy, a nový kolektiv stmelit.

V rámci tohoto projektu jsou realizovány všechny tři tematické okruhy průřezového tématu **osobnostní a sociální výchova**, tedy ***osobnostní rozvoj (OSV 1.1 až 1.5), sociální rozvoj (2.1 až 2.4), morální rozvoj (3.1 a 3.2)***.

Název projektu: Po stopách významných osobností regionu (9)

Charakteristika projektu: Projekt je určen žákům 7. - 8. ročníku. Každoročně se v měsíci květnu vydávají na celý den žáci tohoto ročníku na studijní cestu „po stopách“ některé z významných osobností regionu. Nejčastěji to je K.H.Borovský a B. Němcová. Žáci jsou předem rozděleni (rozlosují se) do pracovních skupin. Každá pak má dílčí úkoly při sledování životní cesty této osobnosti a její činnosti, tvorby apod. Všechny skupiny zpracovávají získané materiály (rozhovory, texty, fotodokumentace, videozáznamy…) do podoby následné prezentace pro další skupiny, případně pro jiné třídy. Dalším výsledkem této studijní cesty je nástěnka v obci pro veřejnost, článek o projektu do školního časopisu a do Prosečského zpravodaje.

V tomto projektu se realizuje průřezové téma **osobnostní a sociální výchova,** tematický okruh ***sociální rozvoj (OSV 1.1 až 1.4)*** a dále průřezové téma **mediální výchova,** tematické okruhy ***produktivních činností (MeV – 2.1 až 2.2).***

Název projektu: Almanach žáků 9. ročníku (10)

Charakteristika projektu: Již z názvu vyplývá, komu je projekt určen. Jedná se o celoroční práci žáků 9. ročníku na shromažďování, zpracování a konečném vytištění literárního sborníku, který obsahuje jednak životopisné údaje o každém žákovi, jeho fotografii a jednak jim vybranou slohovou práci, případně soutěžní literární práci z období školní docházky. Almanach dále obsahuje fotografickou část zachycující vycházející žáky při různých akcích. Sborník je vydán v takovém množství, aby jej obdrželi všichni žáci 9. ročníku, ale i vyučující, případně další dospělí.

V tomto projektu se realizuje zejména průřezové téma **mediální výchova,** a to tematické okruhy ***produktivních činností – tvorba mediálního sdělení*** a ***práce v realizačním týmu.***

Název projektu: Zajímavé profese (11)

Charakteristika projektu: Tento projekt je určen žákům druhého stupně, kteří jím projdou v průběhu čtyř let.

Jedná se o systém besed, návštěv a exkurzí, jehož smyslem je přiblížit dětem zajímavé profese a náplň jejich činností.

Jedná se o besedu s příslušníky Policie ČR – dopravní oddělení, spolupráce s SDH Proseč – besedy, ukázky techniky, dále besedy s katolickým a evangelickým farářem v předvánočním či předvelikonočním období, s pracovníky ČČK se spisovateli... Termíny jednotlivých akcí jsou závislé na možnostech zainteresovaných institucí a jednotlivců.

V tomto čtyřletém projektu se realizuje průřezové téma **výchova demokratického občana,** tematický okruh ***občan, občanská společnost a stát***.

5. Učební plán

5. 1. Tabulace učebního plánu

5. 1. 1. Tabulace učebního plánu – 1. stupeň – 1. a 2. období – povinné předměty

Učební plán pro 1. stupeň								
Vzdělávací oblast	**Vzdělávací obory**	**Vyučovací předmět**	**Ročník**					**Celkem předměty**
			1.	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	7+2	7+2	7+1	7+1	7	35 +6
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	+1	+1	3	3	3	9 +2
Matematika a její aplikace		Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	20 +4
Informatika		Základy informatiky				**1**	1	**2**
Člověk a jeho svět		Vlastivěda				1	1 +1	11+2
		Přírodověda				1 +1	2	
		Prvouka	2	2	2			
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	2	1	2	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Člověk a svět práce		Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5

Celková povinná časová dotace	21	22	24	25	26	118

5. 1. 1. 1. Poznámky k učebnímu plánu 1. a 2. období – povinné předměty

Český jazyk

Předmět je v 1. a 2. ročníku posílen o 2 vyučovací hodiny týdně a ve 3. a 4. ročníku o 1 vyučovací hodinu týdně z disponibilní časové dotace, která je využita především k rozvoji čtenářských dovedností.

Anglický jazyk

Třídy ve 3. až 5. ročníku jsou děleny na skupiny ve všech vyučovacích hodinách tohoto předmětu. Výuka anglického jazyka je posílena v 1. a 2. třídě o jednu disponibilní hodinu.

Matematika

Předmět je ve 2. - 5. ročníku posílen o 1 vyučovací hodinu týdně z disponibilní časové dotace.

Základy informatiky

Předmět se vyučuje ve 4. a 5. ročníku 1 hodinu týdně. Osnovy tohoto předmětu jsou pro 5. ročník nastaveny tak, aby odpovídaly předpokládaným znalostem a dovednostem žáků v této oblasti.

Vlastivěda

Předmět je v 5. ročníku posílen o 1 vyučovací hodinu týdně.

Tělesná výchova

Ve 3. ročníku probíhá výuka plavání.

Dopravní výchova

Dopravní výchova se realizuje ve 4. a 5. ročníku, a to ve spolupráci s Dopravním hřištěm - Středisko volného času v Litomyšli.

Tělesná výchova

Základní plavecká výuka se uskutečňuje ve 3. ročníku 20 hodin a ve 4. ročníku také 20 hodin.

5. 1. 2. Tabulace učebního plánu – 1. stupeň – 1. a 2. období – nepovinné předměty

Nepovinné předměty - nabídka	Ročník	Časová dotace	Realizováno

Náboženství katolické	N	1. – 5.	1	x
Přípravný pěvecký sbor	PPS	1. – 2.	1	x
Pěvecký sbor	PS	3. – 5.	2	x

5. 1. 3. Tabulace učebního plánu – 2. stupeň – 3. období – povinné předměty

Učební plán pro 2. stupeň							
Vzdělávací oblast	**Vzdělávací obory**	**Vyučovací předmět**	**Ročník**				**Celkem předměty**
			6.	**7.**	**8.**	**9.**	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	4 + 1	4 + 1	4 + 1	3 + 1	15 + 4
		Český jazyk a informatika				+1	+1
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	3	3	3	3	12
	Další cizí jazyk	Německý jazyk		2	2	2	6
		Ruský jazyk					
Matematika a její aplikace		Matematika	4 + 1	4 + 1	4 + 1	3 + 1	15 + 4
Informatika		Informatika	1	1	1	1	4
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	1	1 + 1	2	2	10 + 1 + 1*
	Výchova k občanství	Výchova k občanství	1	1	1	1+ 1*	
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika a její aplikace	2	2	1 + 1	1	20 + 4 + 1*
	Chemie	Chemie			2	2	

	Přírodopis	Přírodopis	1 + 1	1+ 1	1 + 1*	1	
	Zeměpis	Zeměpis	2	2	1	1 + 1	
Umění a kultura	Hudební výchova	Výchova k hudebnosti	1	1	1	1	9
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2	1	1	1	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	8
	Výchova ke zdraví	integrováno	*				
Člověk a svět práce		Volba povolání			0 + 0,5	0 + 0,5	3 + 1
		Pracovní činnosti	1	1	0,5	0,5	
Volitelné předměty					+ 1	+ 2	+3
Celková povinná časová dotace			28	30	32	32	122

5. 1. 3. 1. Poznámky k učebnímu plánu 3. období – povinné předměty

Český jazyk a literatura

Předmět je v 6. až 9. ročníku posílen o 1 vyučovací hodinu týdně z disponibilní časové dotace. V 6. a 7. ročníku je tato dotace využita zejména pro rozvoj čtenářských dovedností a práci s literárními texty. V 8. a 9. ročníku tato časová dotace slouží k upevňování pravopisného, skladebného a slohového učiva.

Český jazyk a informatika

Předmět se vyučuje samostatně v 9. ročníku, a to 1 vyučovací hodinu týdně čerpanou z disponibilní časové dotace. Tento předmět vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura. Při realizaci vyučovacích hodin žáci uplatňují získané praktické dovednosti práce na PC. V procesu učení se využívají především výukové programy. Náplň předmětu je uvedena v jeho charakteristice.

Anglický jazyk

Třídy v 6. až 9. ročníku jsou děleny na skupiny ve všech vyučovacích hodinách tohoto předmětu.

Další cizí jazyk

Žákům v 7. až 9. ročníku je nabídnut k výběru další cizí jazyk jako povinný v rozsahu 2 hodiny týdně v každém ročníku, a to *Německý jazyk* a *Ruský jazyk.* **Matematika**

Předmět je v 6. až 9. ročníku posílen o 1 vyučovací hodinu týdně z disponibilní časové dotace. Tato dotace je využívaná na procvičování a upevňování probraného učiva.

Informatika

Předmět se vyučuje v 6. - 9. ročníku 1 hodinu týdně. Osnovy tohoto předmětu jsou v jednotlivých ročnících nastaveny tak, aby odpovídaly předpokládaným znalostem a dovednostem žáků v této oblasti.

Výchova k občanství

Do předmětu je integrována část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru *Výchova ke zdraví,* (podrobný popis integrované části vzdělávacího obsahu je součástí osnov předmětu Výchova k občanství), proto je v 9. ročníku předmět posílen o 1 vyučovací hodinu čerpanou z celkové časové dotace 10 hodin určené pro vzdělávací oblast Člověk a zdraví.

Fyzika a její aplikace

Předmět je v 8. ročníku posílen o 1 vyučovací hodinu týdně z disponibilní časové dotace. Tato dotace je využívaná na procvičování a upevňování probraného učiva.

Přírodopis

Do předmětu je integrována část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví, (podrobný popis integrované části vzdělávacího obsahu je součástí osnov předmětu Přírodopis), proto je v 8. ročníku předmět posílen o 1 vyučovací hodinu čerpanou z celkové časové dotace 10 hodin určené pro vzdělávací oblast Člověk a zdraví a v 6. a 7. ročníku je posílen 1 vyučovací hodinu týdně z disponibilní časové dotace. Tato dotace je využívaná na procvičování a upevňování probraného učiva.

Zeměpis

Předmět je v 9. ročníku posílen o 1 vyučovací hodinu týdně z disponibilní časové dotace. Tato dotace je využívaná na procvičování a upevňování probraného učiva.

Tělesná výchova

Do předmětu je integrována malá část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví, (podrobný popis integrované části - 1 výstup - vzdělávacího obsahu je součástí osnov předmětu Tělesná výchova).

Výchova ke zdraví

Vzdělávací obsah tohoto vzdělávacího oboru je integrován do předmětů: Výchova k občanství, Přírodopis a Tělesná výchova. Podrobný popis integrovaných částí vzdělávacího obsahu je uveden v osnovách zmíněných předmětů.

Pracovní činnosti

Předmět Pracovní činnosti se vyučuje v 6. a 7. ročníku 1 vyučovací hodinu týdně a v 8. a 9. ročníku ½ hodiny týdně, tedy 1 vyučovací hodinu za 2 týdny. V 6. a 7. ročníku jsou ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Člověk a svět práce žákům nabídnuty tematické okruhy Práce s technickými materiály a Pěstitelské práce, chovatelství. V 8. a 9. ročníku jsou ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Člověk a svět práce žákům nabídnuty tematické okruhy: Práce s technickými materiály a Příprava pokrmů.

Volba povolání

Předmět je utvořen ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, a to ze vzdělávacího obsahu tematického okruhu Svět práce. Vyučuje se ½ vyučovací hodiny týdně v 8. a v 9. ročníku, tedy 1 vyučovací hodinu za 2 týdny z disponibilní časové dotace. Předmět je povinný pro všechny žáky.

5. 1. 4. Tabulace učebního plánu ZŠ – 1. a 2. stupeň – povinné předměty

Učební plán ZŠ					
Vzdělávací oblast	**Vzdělávací obory**	**Vyučovací předmět**		**1. stupeň**	**2. stupeň**
				1. - 5. ročník	**6. - 9. ročník**
				Minimální časová dotace + DH + integrace*	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	ČJ	35 + 6	15 + 4
		Český jazyk a informatika	ČJI		+ 1
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	AJ	9 + 2	12
	Další cizí jazyk	Německý jazyk	NJ		6
		Ruský jazyk	RJ		
Matematika a její aplikace		Matematika	M	20 + 4	15 + 4
Informatika		Základy informatiky	ZI	2	
		Informatika	I		4
Člověk a jeho svět		Vlastivěda	VL	11 + 2	
		Přírodověda	PŘ		
		Prvouka	PRV		
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	D		10 + 1 + 1*
	Výchova k občanství	Výchova k občanství	VO		

Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika a její aplikace	FA		20 + 4 + 1*
	Chemie	Chemie	CH		
	Přírodopis	Přírodopis	P		
	Zeměpis	Zeměpis	Z		
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	HV	12	9
		Výchova k hudebnosti	VH		
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	VV		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	TV	10	8
	Výchova ke zdraví	Integrováno *			
Člověk a svět práce		Pracovní činnosti	PČ	5	3
		Volba povolání	VOP		+ 1
Volitelné předměty					+ 3
Celková povinná časová dotace				**118**	**122**

5. 1. 5. Tabulace učebního plánu – 2. stupeň – 3. období – nepovinné předměty

Nepovinné předměty - nabídka		Ročník	Časová dotace	Realizováno
Náboženství katolické	NK	6. – 9.	1	x
Sborový zpěv	SZ	6. – 9.	2	x
Školní časopis	ŠČ	6. – 9.	1	x
Sportovní hry	SH	6. – 9.	2	x

Osnovy předmětu **Náboženství katolické** zpracovalo a dodalo Biskupství Hradec Králové a jsou přílohou tohoto dokumentu.

5. 1. 6. Tabulace učebního plánu – 2. stupeň – 3. období – volitelné předměty

Povinně volitelné předměty - nabídka		Ročník	Časová dotace	Realizováno
Psaní na počítači	PSP	8.	1	x
Technická praktika	TP	8.	1	x
Seminář z českého jazyka	SČJ	8.	1	x
Základy ekologie	ZEK	9.	2	x
Konverzace v anglickém jazyce	AJK	9.	2	x

5. 1. 6. 1. Poznámky k učebnímu plánu 3. období – volitelné předměty

Žáci 8. ročníku si mohou vybrat jeden jednohodinový volitelný předmět z nabídky předmětů.

Žáci 9. ročníku si mohou vybrat jeden dvouhodinový volitelný předmět z nabídky.

6. Učební osnovy

6. 1. Učební osnovy – 1. stupeň – 1. období – povinné předměty

Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací oblast předmětu

Postupně naučit žáky:

- číst a psát
- ovládat základy gramatiky a pravopisu
- číst s porozuměním
- vhodně se dorozumívat s ostatními lidmi
- formulovat a sdělovat svoje myšlenky, pochopit a přijímat názory druhých
- vnímat literární díla a vytvářet vztah ke knize

Časová dotace

- 1. ročník 9 hodin týdně
- 2. ročník 10 hodin týdně
- 3. ročník 8 hodin týdně

Místo výuky

- třída
- knihovna
- učebna PC
- veřejná prostranství mimo školu

Průřezová témata

V rámci vzdělávací oblasti jazyk a jazyková komunikace jsou realizována průřezová témata:

- OSV 1. 1 Rozvoj schopností poznávání, 1. třída
- OSV 2. 2 Mezilidské vztahy, 3. třída
- OSV 2. 3 Komunikace, 1., 2., 3. třída

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk souvisí se všemi předměty, bližší vazby má zejména na cizí jazyk, prvouku, výtvarnou výchovu, pracovní činnosti, přírodovědu, hudební výchovu (práce s textem, dramatizace, úryvky z literatury...)

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu český jazyk využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
- postupovat od lehčího k složitějšímu, od známého k neznámému.
- čtení s porozuměním a práci s textem (orientace v textu).
- pracovat s chybou – najít ji, samostatně opravit (psaný a tištěný text)

Kompetence k řešení problému

- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- řešit problémy společně a učit se navzájem (např. v skupinách, dvojicích).
- porovnávat nalezená řešení, jejich podobných i odlišných znaků. (sloh, literatura)

Kompetence komunikativní

- vést žáky k všestranné a účinné komunikaci
- vhodně komunikovat se spolužáky, s učiteli i ostatními dospělými ve škole i mimo školu (dramatizace, nácvik chování v reálných situací)
- tvořit smysluplné otázky a odpovědi (sloh – rozhovory, vracení otázek)
- obhajovat vhodnou formou své názory a výsledky své práce, respektovat názory jiných (skupinová práce, prezentace vlastní společné práce)
- sebehodnocení (hodnotící listy, sebereflexe)
- rozvoj slovní zásoby a spisovného vyjadřování (slohová a jazyková cvičení na rozvoj slovní zásoby)

Kompetence sociální a personální

- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých
- respektovat společně dohodnutá pravidla.
- při vhodných příležitostech volit práci ve dvojicích, případně ve skupinách.
- respektovat práce druhých.

Kompetence občanské

- připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti
- společně stanovovat pravidla chování.
- umět uplatňovat svá práva a zároveň plnit své povinnosti.

Kompetence pracovní

- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci
- vnímat pracovní pokyny a řídit se jimi při práci.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- ČJL-3-1-01:1 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
- ČJL-3-1-02:2 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- ČJL-3-1-03:3 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- ČJL-3-1-04:4 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
- ČJL-3-1-05:5 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- ČJL-3-1-06:6 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- ČJL-3-1-07:7 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
- ČJL-3-1-08:8 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- ČJL-3-1-09:9 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
- ČJL-3-1-10:10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
- ČJL-3-1-11:11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ČJL-3-1-01p:1 čte s porozuměním jednoduché texty
- ČJL-3-1-02p:2 rozumí pokynům přiměřené složitosti
- ČJL-3-1-04p:4, ČJL-3-1-05p:5, ČJL-3-1-06p:6 dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
- ČJL-3-1-08p:8 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- ČJL-3-1-09p:9a píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen
- ČJL-3-1-09p:9b spojuje písmena a slabiky
- ČJL-3-1-09p:9c převádí slova z mluvené do psané podoby
- ČJL-3-1-09p:9d dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost
- ČJL-3-1-10p:10 opisuje a přepisuje krátké věty

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- ČJL-3-2-01:12 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- ČJL-3-2-02:13 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
- ČJL-3-2-03:14 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
- ČJL-3-2-04:15 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- ČJL-3-2-05:16 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- ČJL-3-2-06:17 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy

- ČJL-3-2-07:18 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- ČJL-3-2-08 :19 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ČJL-3-2-01p:12a zná všechna písmena malé a velké abecedy
- ČJL-3-2-01p:12b rozpoznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky
- ČJL-3-2-01p:12c tvoří slabiky
- ČJL-3-2-01p:12d rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky
- ČJL-3-2-08p:19 píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- ČJL-3-3-01:20 čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- ČJL-3-3-02:21 vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- ČJL-3-3-03:22 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
- ČJL-3-3-04:23 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ČJL-3-3-01p:20 pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně
- ČJL-3-3-02p:21 reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací
  - při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost

Vzdělávací oblast:	**Jazyk a jazyková komunikace**
Vzdělávací obor:	**Český jazyk a literatura**
Vyučovací předmět:	**Český jazyk a literatura**
Období – ročník:	**1. období – 1. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
▪ osvojuje si dovednost čtení ▪ porozumí mluveným pokynům ▪ s pomocí učitele používá základní komunikační pravidla ▪ zkouší a osvojuje si základy techniky mluveného projevu ▪ krátce vylíčí vlastní zážitek ▪ seznamuje se se základními hygienickými návyky při psaní ▪ seznamuje se se správnými tvary písmen a číslic ▪ spojuje písmena ve slabiky a slova ▪ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti	1 2 3,6 4,5 7 8 9 11	Hláska, písmeno, slabika, slovo, věta Aktivní naslouchání Pozdrav, oslovení, omluva, prosba Dýchání, tvoření hlasu, výslovnost jednotlivých hlásek, říkadla, rýmovačky, písně, jazykolamy Vypravování vlastního zážitku Správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku Písmena a číslice malé i velké abecedy Slabiky, slova Pohádka, situace ze života dětí	**OSV 2.3.**	**Komunitní kruh** **Opis, přepis, diktát**
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
▪ vyslovuje správnou délku samohlásek ▪ jmenuje hlásky ve slově ve správném pořadí ▪ spojuje hlásky ve slabiky ▪ z hlásek skládá jednoduchá slova ▪ v mluveném projevu užívá slova ve správném významu ▪ s pomocí učitele rozlišuje slova, která spolu významem souvisejí ▪ užívá správné tvary slov v mluveném projevu ▪ formuluje jednoduchou odpověď celou větou na otázku	12 13 14 16 17	Výslovnost samohlásek Sluchové rozlišení hlásek Hláska, slabika, slovo Slova a pojmy Soubory slov Věta	**OSV 1.1**	

▪ v textu rozeznává začátek i konec věty ▪ seznamuje se s interpunkčními znaménky ▪ čte správně skupiny di,ti,ni,dě,tě,ně,bě,pě,vě,mě	18	Tečka, vykřičník, otazník Přiměřené texty		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA				
▪ aktivně naslouchá reprodukovanému textu ▪ rytmizuje text ▪ ▪ přednáší zpaměti přiměřené texty ▪ vyjadřuje svoje pocity z textu slovně nebo výtvarnými prostředky ▪ s pomocí učitele dramatizuje krátký text ▪ rozpozná rýmovaný text	20 20, 23 21, 23 22	Poslech literárního textu, zážitkové naslouchání Rozpočítadla, říkanky Básně pro děti Texty přiměřené věku Pohádky, bajky, situace ze života Říkadla, rozpočitadla, básně, pohádka, vyprávění	**OSV 2.3.**	

Vzdělávací oblast:	**Jazyk a jazyková komunikace**
Vzdělávací obor:	**Český jazyk a literatura**
Vyučovací předmět:	**Český jazyk a literatura**
Období – ročník:	**1. období – 2. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
▪ osvojuje si dovednost čtení ▪ porozumí mluveným pokynům ▪ vybavuje si a používá základní komunikační pravidla ▪ zkouší a osvojuje si základy techniky mluveného projevu ▪ ▪ krátce vylíčí vlastní zážitek ▪ seznamuje se se základními hygienickými návyky při psaní ▪ seznamuje se se správnými tvary písmen a ▪ číslic ▪ spojuje písmena ve slabiky a slova ▪ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti	1 2 3, 6 4,5 7 8 9 11	Hláska, písmeno, slabika, slovo, věta Aktivní naslouchání Pozdrav, oslovení, omluva, prosba Dýchání, tvoření hlasu, výslovnost jednotlivých hlásek, říkadla, rýmovačky, písně, jazykolamy Vypravování vlastního zážitku Správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku Písmena a číslice malé i velké abecedy Slabiky, slova Pohádka, situace ze života dětí	**OSV 2.3.** **OSV 2.3.**	**Komunitní kruh** **Opis, přepis, diktát**
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
▪ rozděluje slova na slabiky ▪ rozlišuje sluchem délku samohlásek ▪ rozlišuje rozdíl mezi hláskou a písmenem ▪ rozděluje hlásky na samohlásky a souhlásky ▪ píše správné pořadí písmen ve slově ▪ rozhoduje o psaní párových souhlásek na konci slov (opřením o jiný tvar a slova příbuzná) ▪ seznamuje se s rozdíly mezi slovy významem nadřazenými, podřazenými a souřadnými	12 13	Slova, říkadla Hláska – písmeno Souhlásky , samohlásky Párové hlásky b/p,d/t,ď/ť,v/f,h/ch,z/s,ž/š Význam slov		

▪ odlišuje slova spisovná a nespisovná, citově zabarvená a neutrální ▪ rozpozná slova opačného a podobného významu ▪ pozná podstatná jména jako názvy osob, zvířat, věcí ▪ pozná slovesa jako slova, která říkají, co osoby, zvířata a věci dělají nebo co se s nimi děje ▪ seznamují se s tím, že slova mohou být použita v různých tvarech ▪ v mluveném projevu s pomocí učitele spojuje věty vhodnými spojkami v jednoduché souvětí ▪ rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího	15 16 17 18	Podstatná jména Slovesa Věta oznamovací, rozkazovací, tázací,přací		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA				
▪ čte literární texty přiměřené věku ▪ ▪ přednáší zpaměti přiměřené texty ▪ rozvíjí dovednost vyprávět o přečteném ▪ dramatizuje text ▪ seznamuje se základními literárními pojmy	20 21, 23 21 21, 23 22	Pohádky, příběhy ze života dětí, Dětská poezie Básně pro děti Pohádky, povídky o dětech Báseň, rým, verš, pohádka, kniha		

Vzdělávací oblast:	**Jazyk a jazyková komunikace**
Vzdělávací obor:	**Český jazyk a literatura**
Vyučovací předmět:	**Český jazyk a literatura**
Období – ročník:	**1. období – 3. ročník**

Dílčí výstupy	Odkazy OVO	Učivo	Přesahy a vazby (PT,MPV)	Poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
▪ zlepšuje plynulost čtení, porozumění přečtenému, orientace v textu ▪ řídí se mluvenými i písemnými pokyny přiměřené složitosti ▪ vybavuje si a respektuje komunikační pravidla v rozhovoru ▪ ▪ pečlivě vyslovuje, v mluvených projevech si ▪ zkouší správné dýchání a správné tempo řeči ▪ sestavuje krátké vypravování ▪ kontroluje vlastní písemný projev ▪ píše jednoduchá sdělení věcně i formálně správně ▪ podle obrázkové osnovy vypráví děj	1 2 3, 6 4, 5, 6 7 9 10 11	Vhodné texty Věcné čtení Střídání rolí mluvčího a posluchače, mimojazykové prostředky (mimika) Krátké mluvené projevy různých žánrů – dialog, vypravování Vypravování Přiměřené texty Adresa, blahopřání, pozdrav Pohádky, příběhy ze života dětí	**OSV 2.3.**	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
▪ rozhoduje o psaní párových souhlásek uprostřed slov ▪ vyhledává v textu slova příbuzná ▪ seznamuje se se všemi slovními druhy ▪ zařazuje slova v základním tvaru k jednotlivým slovním druhům v jednoznačných případech	12 13 15 16	Párové souhlásky uprostřed slov Příbuzná slova podle významu Slovní druhy Slova příbuzná		

▪ s pomocí učitele odliší jiný tvar slova od slova příbuzného ▪ seznamuje se s podstatou ohýbání slov, se základními mluvnickými kategoriemi podstatných jmen a sloves ▪ v mluveném projevu používá jednoduchá souvětí ▪ doplňuje vhodné spojky a spojovací výrazy do souvětí podle významu ▪ vyjmenuje řady vyjmenovaných slov ▪ odůvodňuje a zkouší správné psaní i/y po obojetných souhláskách	17 19	Pád, číslo, rod podstatných jmen Osoba, číslo, čas sloves Věta jednoduchá a souvětí Vyjmenovaná slova		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA				
▪ zkouší čtení s výrazem ve vhodném frázování a tempu ▪ zkouší výrazný přednes ▪ souvisle vypráví o přečteném, snaží se o vystižení obsahu a smyslu ▪ seznamuje se se základními literárními pojmy	20 20, 23 21 22	Přiměřené texty z dětské literatury Básně, úryvky z prózy Vhodné texty Bajka, povídka, spisovatel, básník, divadelní představení, herec	**OSV 2.2**	

Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací oblast předmětu

- zaujmout žáka mladšího školního věku a poskytnout mu zábavnou formou vstup do cizího jazyka
- pozornost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby angličtiny a na gramatiku. Žáci pracují s bohatým obrazovým materiálem v učebnici a v pracovním sešitě

- v kombinaci se zvukovou nahrávkou napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích. Bohatě jsou využívány jednoduché říkanky, písně, nacvičování dialogů a konverzace.

Časová dotace na 1. stupni

- 1. ročník 1 hodina týdně
- 2. ročník 1 hodina týdně
- 3. ročník 3 hodiny týdně

Místo výuky

- třídy
- učebna PC
- školní knihovna

Průřezová témata

- OSV 2.3 Sociální rozvoj - Komunikace
- VMEGS 1 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá
- MuV 4 Multikulturní výchova – Multikulturalita

Mezipředmětové vztahy

Matematika, hudební výchova, pracovní činnosti, výtvarná výchova

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí

Ve vyučovacím předmětu anglický jazyk využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení:

- dlouhodobou práci na osvojení si cizího jazyka
- práci s chybou – najít ji, samostatně nebo v kooperaci s ostatními žáky ji opravit a hledat v ní poučení (předtištěné texty, písemné práce).
- prezentovat výsledky své práce, například v tematických projektech, jako součást výzdoby třídy
- zábavné činnosti, aktivity, motivující cvičení (např. komiksy, rozhovory, písničky a básničky, jednoduchá poslechová cvičení, kreslení, cvičení zahrnující rukodělné aktivity)

Kompetence k řešení problémů:

- řešení problémů společně a učit se navzájem (např. v projektech, skupinách, dvojicích)

Kompetence komunikativní:

- rozvoj slovní zásoby a kultivovaného vyjadřování slovem a písmem
- vzájemnou komunikaci žáků (poslouchání a zapojení se do rozhovoru)
- porozumění a práci s psanými texty
- kooperativní učení a spolupráci při vyučování i mimo něj (vzájemná pomoc při řešení domácích úkolů)

Kompetence sociální a personální:

- vzájemné učení mezi žáky (práce ve skupinách, ve dvojicích, v týmu)
- práci podle předem společně dohodnutých pravidel a hodnotících kritérií

Kompetence občanské:

- poznávání národních, kulturních a historických tradic anglicky mluvících národů (spolupráce se školami ze zahraničí)

Kompetence pracovní:

- vnímat pracovní pokyny a řídit se jimi při práci
- používání abecedně řazeného slovníku s fonetickým přepisem

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- CJ-3-1-01:1 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- CJ-3-1-02:2 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- CJ-3-1-03:3 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
- CJ-3-1-04:4 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- CJ-3-1-05:5 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- CJ-3-1-06:6 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- CJ-3-1-01p:1 je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

Vzdělávací oblast:	**Jazyk a jazyková komunikace**
Vzdělávací obor:	**Cizí jazyk**
Vyučovací předmět:	**Anglický jazyk**
Období – ročník:	**1. období – 1. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
▪ **pozdraví a rozloučí se** ▪ **představí se**	1	pozdravy, yes, no I'm …	**VMEGS - 1** **OSV - 2.3**	
▪ **plní pokyny zadané učitelem** ▪ pojmenuje věci kolem sebe ▪	1 2	Commands tém. okruhy: colours, toys, animals, school things, family counting 1 - 10	**OSV – 2.3**	

▪ počítá do 10 ▪ rozliší příd. jména big a small ▪ zazpívá písničky, říká básničky		big/small vybrané materiály dle tém. okruhů		
▪ **vyslovuje přiměřeně srozumitelně anglické hlásky ve známých slovech**	2	osvojovaná slovní zásoba	**OSV – 2.3**	

Vzdělávací oblast:	**Jazyk a jazyková komunikace**
Vzdělávací obor:	**Cizí jazyk**
Vyučovací předmět:	**Anglický jazyk**
Období – ročník:	**1. období – 2. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
- **pozdraví a rozloučí se** - **zeptá se na jméno** - **představí se**	1	- pozdravy - What's your name? - My name is …	**VMEGS -1** **OSV – 2.3**	
- plní úkoly zadané anglicky - pojmenuje věci kolem sebe - počítá do 12 - vyjádří svůj věk	1	- Commands - tém. okruhy: school things, family, clothes, animals, fruit, vegetables, body - counting 1 – 12 - I am eight.		

- vyjádří pocity a nálady		- How are you? I am fine, thank you.		
- **vyslovuje přiměřeně srozumitelně anglické hlásky ve známých slovech a větách**	2	- osvojovaná slovní zásoba	**OSV – 2.3**	
- **rozumí přiměřeně jazyku učitele**	4		**OSV – 2.3**	
- **přiřadí grafickou podobu slova k obrázku**	OVO 5	- vybraná slova s jednodušší graf. podobou z osvojované slovní zásoby	**OSV – 2.3**	

Vzdělávací oblast:	**Jazyk a jazyková komunikace**
Vzdělávací obor:	**Cizí jazyk**
Vyučovací předmět:	**Anglický jazyk**
Období – ročník:	**1. období – 3. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**

- **pozdraví a rozloučí se** - **zeptá se na jméno** - **představí se** - **zeptá se a představí ostatní** - seznámí se s některými přivlastňovacími zájmeny - používá sloveso be v jednotném čísle - seznámí se s anglickou abecedou	1 5	- pozdravy, yes, no, - What´s your name? - I´m …. My name is … I´m from… - Who´s this? This is… - My, your, his, her - I am, you are, he,is, she is, it is - The alphabeth, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov, základní výslovnostní návyky	**VMEGS -1** **OSV – 2.3** **MuV - 4**	Angličtina pro 3. ročník (Didaktis) – chapter 1 - 15
- plní úkoly zadané anglicky - **plní pokyny zadané učitelem** - **dává pokyny a rozumí jim** - **pojmenuje věci, osoby a jevy kolem sebe, ptá se na ně a odpovídá** - rozlišuje používání neurčitého členu a/an - tvoří krátkou odpověď na otázku se slovesem be - určuje barvy	 1 2	- Commands - slovesa pohybu - What´s this? - Article: a/an + noun - Is it…? Yes, it is./ No, it isn´t. - Colours	**OSV – 2.3**	
- počítá do 12 - ptá se na věk a odpovídá		- counting 1 – 12 - How old are you? I´m ten.		

- přečte a zaznamená telefonní číslo - vytvoří množné číslo		- This is 94578. - a book/ two books		
- pojmenuje části obličeje a těla - pojmenuje oblečení a určí jeho barvu - používá sloveso have got v oznamovací větě		- This is my nose, this is my head… - This is his/ her mask. - I have got blue jeans, a green cap… - I have got, you have got, he has got, she has got two legs.		
- seznámí se se členy rodiny		- This is my mother. - She´s got long brown hair. She is tall. - I am happy. Are you happy? Yes, I am./ No, I am not.		
- zazpívá písničky, říká básničky, účinkuje ve hře.	2	- materiály z učebnice - dodatečné materiály z učebnice		
- **vyslovuje srozumitelně a dostatečně jasně anglické hlásky ve známých slovech a větách**	2	- materiály z učebnice	**OSV - 2.3**	
- **čte jednoduché texty z učebnice, přečte básničku**	3	- texty, komiksy a dodatečné materiály z učebnice	**OSV - 2.3**	

- **rozumí přiměřeně obtížným nahrávkám z učebnice a jazyku učitele**	4	- poslech z učebnice, písničky, básničky, jazyk učitele	**OSV - 2.3**	
- **píše anglické věty, doplňuje je**	6	- materiály z učebnice a pracovního sešitu	**OSV - 2.3**	

Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací oblast předmětu

Žáci si postupně osvojují:

- základní matematické pojmy
- základní matematické algoritmy
- základní matematické symboly
- užití matematiky v reálných situacích

Časová dotace

- 1. ročník 4 hodiny týdně
- 2. – 3. ročník 5 hodin týdně

Místo výuky

- třídy
- počítačová učebna
- veřejná prostranství
- areál školy

Průřezová témata

- OSV - 1.1 Rozvoj schopností poznávání 2., 3. ročník

Mezipředmětové vztahy

Matematika souvisí se všemi předměty, bližší vazby má zejména na prvouku, přírodovědu, pracovní činnosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu matematika využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- směřovat od lehčího k složitějšímu, od známého k neznámému.
- získávat schopnost uplatnit poznatky v různých činnostech. (slovní úlohy ze života)
- organizovat si svou práci a dokončovat ji v dohodnuté kvalitě a termínu odpovídající věku.(samostatná a skupinová práce)
- pracovat s chybou – najít ji, samostatně opravit (písemné práce, učebnice, PS, tabule, mluvený projev)

Kompetence k řešení problému

- řešit problémové úlohy z praktického života a bezprostředního okolí (počítat s penězi...)
- řešit problémy společně a učit se navzájem (např. ve skupinách, dvojicích)

Kompetence komunikativní

- orientovat se v textu, třídit informace a vlastními slovy formulovat hlavní myšlenky.
- orientace v zadání slovní úlohy
- pracovat kooperativními metodami metody a spolupracovat při vyučování i mimo něj (zejména práce ve dvojicích)

Kompetence sociální a personální

- vytvářet společná pravidla
- učit se navzájem, vzájemnou kontrolu, práce ve dvojicích)

Kompetence občanské

- podílet se na ochraně životního prostředí (třídění odpadu) slovní úlohy

Kompetence pracovní

- umožnit soustředěně vyslechnout pracovními pokyny a řídit se jimi při práci.

- používat praktické činnosti a úkoly z běžného života.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech - odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrole při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

- M-3-1-01:1 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- M-3-1-02:2 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti

- M-3-1-03:3 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
- M-3-1-04:4 provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- M-3-1-05:5 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- M-3-1-01p:1 porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20
- M-3-1-02p:2a čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100
- M-3-1-02p:2b zná matematické operátory + , - , =, <, > a umí je zapsat
- M-3-1-04p:4 sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20
- M-3-1-05p:5 řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20
  - umí rozklad čísel v oboru do 20

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

- M-3-2-01:6 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
- M-3-2-02:7 popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- M-3-2-03:8 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- M-3-2-02p:7 modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek
- M-3-2-03p:8 doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20
  - zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu
  - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

- M-3-3-01:9 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
- M-3-3-02:10 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
- M-3-3-03:11 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- M-3-3-01p:9a pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit
- M-3-3-01p:9b rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují
- M-3-3-02p:10 umí používat pravítko

Vzdělávací oblast:	**Matematika a její aplikace**
Vzdělávací obor:	**Matematika a její aplikace**
Vyučovací předmět:	**Matematika**
Období – ročník:	**1. období – 1. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy** **OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE				
- spočítá prvky daného souboru do 20 - vytvoří soubor s daným počtem prvků do 20 - vyjadřuje počet prvků číslem - vyjmenuje, seřadí a porovná přirozená čísla v oboru 0 - 20 - čte a zapisuje čísla 0 - 20 - seznamuje se s pojmem číselná osa - sčítá a odčítá čísla v oboru 0 - 10, v oboru 0 - 20 bez přechodu přes desítku - používá osvojené početní operace v praktických úlohách	1 2 3 4 5	Počítání předmětů v různých souborech Obor přirozených čísel 0 - 20 Číselná řada 0 - 20, vztahy a znaménka nerovnosti Číslice 0 - 20 Číselná osa 0 - 20 Sčítání a odčítání v oboru 0 - 20 bez přechodu Slovní úlohy v oboru 0 - 20 bez přechodu		

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY				
- seznamuje se s jednotkami času - určuje vztahy mezi časovými údaji - popíše závislost mezi jednotkami - řadí a doplňuje číselnou řadu	6 6,7 7 8	Minuta, hodina, den, týden, měsíc, rok Kratší, delší úsek Den-týden, měsíc-rok Obor čísel 0 - 20		
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU				
- rozezná a pojmenuje základní rovinné útvary - rozlišuje rovinné útvary v reálných předmětech - odhadem porovnává velikost útvarů	9 10 11	Čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh		

Vzdělávací oblast:	**Matematika a její aplikace**
Vzdělávací obor:	**Matematika a její aplikace**
Vyučovací předmět:	**Matematika**
Období – ročník:	**1. období – 2. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy** **OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE				

- počítá prvky daného souboru do 100 - vytváří soubory s počtem prvků do 100 - vyjadřuje počet prvků do 100 odpovídajícím číslem - čte, zapíše, porovná, seřadí a počítá čísla do 100 - orientuje se na číselné ose do 100 - sčítá a odčítá v oboru 0 - 100 - násobí a dělí - řeší a zkouší si tvořit jednoduché slovní úlohy	1 2 3 4 4 5	Soubory prvků do 100 Obor čísel 0 - 100 Číselná řada 0 - 100, vztahy a znaménka nerovnosti Číselná osa 0 - 100 Sčítání a odčítání v oboru 0 - 100 Násobilka 1-5 Slovní úlohy v oboru 0 - 100		**Počítadlo, peníze, čtvercová síť**
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY				
- používá jednotky času - určuje vztahy mezi časovými údaji - řadí a doplňuje číselnou řadu - **doplňuje tabulky**	6 6, 7 8	Minuta, hodina, den, týden, měsíc, rok Minuta-hodina-den Obor čísel 0 - 100 Posloupnosti o-více, o-méně, -krát více, -krát méně	**OSV 1.1.**	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU				
- rozezná a pojmenuje základní rovinné útvary a tělesa - rozlišuje útvary a tělesa v reálných předmětech - odhadem porovnává velikost útvarů - rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	9 10 11	Křivá/lomená čára, přímka, bod, úsečka, čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, krychle, kvádr, koule, válec Osově souměrné útvary		

Vzdělávací obor:	**Matematika a její aplikace**
Vzdělávací obor:	**Matematika a její aplikace**
Vyučovací předmět:	**Matematika**
Období – ročník:	**1. období – 3. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy** **OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE				
- počítá prvky daného souboru do 1000 - vytváří soubory s počtem prvků do 1000 - vyjadřuje počet prvků do 1000 odpovídajícím číslem - čte, zapíše, porovná, seřadí a počítá čísla do 1000 - na číselné ose vyhledá a zobrazí čísla do 1000 - sčítá a odčítá v oboru 0 - 1000 - násobí a dělí pamětně - **řeší a vytváří slovní úlohy**	1 2 3 4 5	Soubory prvků do 1000 Obor čísel 0 – 1000 Číselná řada 0 – 1000, vztahy a znaménka nerovnosti, zaokrouhlování Číselná osa do 1000 Sčítání, odčítání do 1000 Násobilka 1-10, dělení se zbytkem, násobení a dělení jednociferným číslem mimo obor násobilky Slovní úlohy v oboru 0-1000	**OSV 1.1.**	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY				

- užívá jednotky času - převádí jednotky času - řadí a doplňuje číselné řady - doplňuje tabulky	6 6, 7 8	Sekunda, minuta, hodina, den, týden, měsíc, rok Sekunda-minuta, den-rok Obor čísel 0-1000 Posloupnosti o-více, o-méně, -krát více, -krát méně		
ÚVOD DO PÍSEMNÝCH POČETNÍCH OPERACÍ				
- písemně sčítá a odčítá - písemně násobí	4 4	Sčítání a odčítání v oboru 0 - 1000 Násobí jednociferným číslem Obor čísel 0-1000		
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU				
- rozezná a pojmenuje základní rovinné útvary a tělesa - rozlišuje útvary a tělesa v reálných předmětech - měří a odhaduje délku úsečky - rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary - v rovině - narýsuje rovinné útvary	9 10 11	Čtverec, trojúhelník, obdélník, kruh, křivá/lomená čára, přímka, polopřímka, bod, úsečka, kružnice, kvádr, krychle, koule, válec, jehlan, kužel Délka úsečky, jednotky délky-m, dm, cm, mm Převody jednotek-cm/mm, m/dm, m/cm, dm/cm Rýsuje přímku, úsečku, kružnici, trojúhelník.		

Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací oblast předmětu

Postupně naučit žáky:

- pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti
- poznávat sebe i své nejbližší okolí a postupně okruh poznání rozšiřovat
- vnímat základní vztahy ve společnosti
- všímat si lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich
- porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům
- chápat současnost jako výsledek minulosti a východisko budoucnosti
- vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných

Časová dotace

- 1. – 3. ročník 2 hodiny týdně

Místo výuky

- třída
- knihovna
- areál školy
- veřejná prostranství mimo školu

Průřezová témata

V rámci vzdělávací oblasti člověk a jeho svět jsou realizována průřezová témata:

- OSV - 1.2 sebepoznání a sebepojetí – 2. ročník
- OSV - 1.2 sebepoznání a sebepojetí - 2. třída
- OSV - 1.3 seberegulace a sebeorganizace - 1. ročník

- OSV - 1.4 psychohygiena - 1., 3. ročník
- OSV- 2.1 poznávací schopnosti – 1., 2. ročník
- OSV- 2.2 mezilidské vztahy – 1., 3. ročník
- OSV - 2.3 komunikace – 1., 2. ročník
- EV - 1 ekosystémy – 1., 2. ročník
- EV - 2 základní podmínky života – 3. ročník
- EV - 3 lidské aktivity a problémy životního prostředí – 1., 3. ročník
- EV - 4 vztah člověka k prostředí – 1., 3. ročník
- MuV - 2 lidské vztahy – 2. ročník

Mezipředmětové vztahy

Přírodověda souvisí se všemi předměty, bližší vazby má zejména na český jazyk, matematiku, výtvarnou výchovu, pracovní činnosti, hudební výchovu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu přírodověda využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- osvojit si strategii učení a motivovat se pro celoživotní učení
- nové poznatky vyvozovat na základě pozorování a praktické činnosti žáků a uplatňovat je v běžném životě (pozorování přírody, herbáře, orientace v prostoru, vyvozování veličin apod.)
- využívat různé zdroje informací (knihy, dětské časopisy, zkušenosti blízkých osob atd.)
- prezentovat svou práci a práci dvojíce, skupiny

Kompetence k řešení problém

- tvořivé myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- při řešení problémů žáci vycházet z praktického života ve svém bezprostředním okolí
- třídit pozorované věci a jevy podle jejich podobných odlišných znaků (třídění přírodnin apod.)
- řešit problémy společně a učit se navzájem (využívat dosavadní životní poznatky)

Kompetence komunikativní

- všestrannou a účinnou komunikaci
- vhodně komunikovat se spolužáky, s učiteli i ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- správně porozumět čtenému textu při získávání informací (učebnice, pracovní listy, encyklopedie)

- vytvářet příležitosti pro vzájemnou komunikaci k danému problému (práce ve dvojicích, ve skupině…)

Kompetence sociální a personální

- spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých
- sociální kompetence vyvozovat na praktických cvičeních a úkolech (témata-rodina, škola zaměstnání lidí apod.)
- spoluvytvářet pravidla soužití a vést a respektovat je
- podporovat přátelské vztahy, být odpovědný za své chování

Kompetence občanské

- společně stanovovat pravidla chování
- třídit odpad a chránit životního prostředí (témata týkající se přírody, Den Země, sběr papíru atd.)
- poznávat národní, kulturní a historické tradice v jejich bezprostředním okolí, v obci
- uplatňovat svá práva a zároveň plnit své povinnosti (témata škola, denní režim, apod.)

Kompetence pracovní

- poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti
- vnímat pracovní pokyny a řídit se jimi při práci
- vykonávat praktické činnosti a úkoly z běžného života
- seznamovat se s různými druhy povolání

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět

- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

MÍSTO, KDE ŽIJEME

- ČJS-3-1-01:1 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- ČJS-3-1-02:2 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)
- ČJS-3-1-03:3 rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ČJS-3-1-01p:1a orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy
- ČJS-3-1-01p:1b popíše a zvládne cestu do školy
- ČJS-3-1-03p:3 zná nejvýznamnější místa v okolí

LIDÉ KOLEM NÁS

- ČJS-3-2-01:1 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům
- ČJS-3-2-02:2 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ČJS-3-2-01p:1a zná role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy
- ČJS-3-2-01p:1b má osvojené základy společenského chování
- ČJS-3-2-01p:1 při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně
- ČJS-3-2-01p:1 projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům
- ČJS-3-2-02p:2 pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti

LIDÉ A ČAS

- ČJS-3-3-01:1 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- ČJS-3-3-02:2 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije

- ČJS-3-3-03:3 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ČJS-3-3-01p:1a pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase
- ČJS-3-3-01p:1b zná rozvržení svých denních činností
- ČJS-3-3-02p:2, ČJS-3-3-03p:3 rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- ČJS-3-3-03p:3 poznává různé lidské činnosti

ROZMANITOST PŘÍRODY

- ČJS-3-4-01:1 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- ČJS-3-4-02:2 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- ČJS-3-4-03:3 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ČJS-3-4-01p:1 pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- ČJS-3-4-02p:2a pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat
- ČJS-3-4-02p:2b pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami
- ČJS-3-4-03p:3 provede jednoduchý pokus podle návodu

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- ČJS-3-5-01:1 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- ČJS-3-5-02:2 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- ČJS-3-5-03:3 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- ČJS-3-5-04:4 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ČJS-3-5-01p:1a uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění
- ČJS-3-5-01p:1b pojmenuje hlavní části lidského těla
- ČJS-3-5-02p:2a rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných

- ČJS-3-5-02p:2b uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro účastníka silničního provozu
- ČJS-3-5-03p:3 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- ČJS-3-5-04p:4 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Vzdělávací obor:	**Člověk a jeho svět**
Vzdělávací obor:	**Člověk a jeho svět**
Vyučovací předmět:	**Prvouka**
Období – ročník:	**1. období – 1. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy** **OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
MÍSTO, KDE ŽIJEME				
- **orientuje se ve třídě, škole, nejbližším okolí školy a svém domově** - popíše bezpečnou cestu do školy ze svého bydliště - **rozpozná přírodní a umělé prvky v okolní krajině**	1 3	Třída, škola, okolí školy, činnosti ve škole, práva a povinnosti žáků školy Bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace Působení lidí na krajinu	**EV 4** **EV 3**	
LIDÉ KOLEM NÁS				
- **seznamuje se s pojmem rodina, s jejím životem a funkcí** - rozlišuje různá lidská zaměstnání	1	Rodina, vztahy v rodině Povolání lidí	**OSV 1.2**	

- **poznává odlišnosti lidí a učí se toleranci**		Soužití lidí	**OSV 2.1**	
LIDÉ A ČAS				
- seznamuje se se základními časovými údaji a zkouší si jejich využití v reálném životě - rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti - porovnává minulost a současnost	1 3	Rok, měsíc, týden, den, hodina, roční období Včera, dnes a zítra, posloupnost děje Zvyky a obyčeje		
ROZMANITOST PŘÍRODY				
- **popisuje proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích** - pozoruje přírodniny ve známé lokalitě	1 2	Roční období v přírodě, rizika v přírodě Rostliny a živočichové v okolí	**EV 1.**	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ				
- **získává základní hygienické, režimové a jiné zdravotně - preventivní návyky, s využitím elementárních znalostí o lidském těle** - seznamuje se se zásadami bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své i jiných - **seznamuje se s potřebou obezřetného chování při styku s neznámými osobami, učí se odmítnout chování, které je mu nepříjemné**	1 2 3	Základní části lidského těla a základní hygiena a výchova ke zdraví (prevence závislostí) Péče o zdraví, pravidla chování, prevence úrazů a nemocí Osobní bezpečí, styk s cizími osobami Bezpečné chování chodce v dopravě, bezpečnostní prvky	**OSV 1.4.** **OSV 1.3.** **OSV 2.3.**	

- seznamuje se se základními pravidly silničního provozu - rozliší a využívá místa vhodná pro hru a trávení volného času - seznamuje se s potřebou adekvátně reagovat na pokyny dospělých při mimořádných situacích	2 2, 4	Vhodná a nevhodná místa pro hru Přivolání pomoci v případě ohrožení		**Projekt Umíš si poradit?**

Vzdělávací oblast:	**Člověk a jeho svět**
Vzdělávací obor:	**Člověk a jeho svět**
Vyučovací předmět:	**Prvouka**
Období – ročník:	**1. období – 2. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy** **OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
MÍSTO, KDE ŽIJEME				
- vyznačí v jednoduchém plánku místo svého bydliště a školy - popíše bezpečnou cestu na dané místo v obci - seznamuje se se základními informacemi ze života obce	1 2	Orientace v místě bydliště Místa v obci, služby a obchod Minulost a současnost obce, význačné budov		
LIDÉ KOLEM NÁS				

- **rozlišuje příbuzenské vztahy a role rodinných příslušníků** - poznává lidské profese a odvodí jejich význam - **popíše odlišnosti mezi lidmi a projevuje toleranci**	1 2 1	Rodina, vztahy v rodině Lidské profese (fyzická a duševní práce) Soužití lidí (mezilidské vztahy, komunikace)	**OSV 2.1.** **MuV 2.**	
LIDÉ A ČAS				
- seznamuje se se základními časovými údaji, které může využít denním životě - rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti - posuzuje funkci rodiny a způsob života v průběhu vývoje lidské společnosti	1 3	Rok, měsíce, týden, den, hodina (čtvrt, půl, tři čtvrtě, celá), roční období Minulost, přítomnost, budoucnost Život rodiny, zaměstnání lidí, denní režim		
ROZMANITOST PŘÍRODY				
- popisuje a porovnává proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - **popisuje a snaží se třídit přírodniny podle daných znaků**	1 2	Příroda a její proměny, mimořádné události způsobené přírodními vlivy Rostliny a živočichové ve společenstvích	**EV 1**.	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ				
- **uplatňuje základní poznatky o lidském těle, hygiena, denní režim a ochrana zdraví** - neohrožuje zdraví své i jiných	1 2 3	Stavba a funkce základních orgánů v lidském těle, správná výživa, pitný režim, výchova ke zdraví (prevence závislostí) Prevence úrazů a nemocí, první pomoc, ochrana zdraví	**OSV 1.2.** **OSV 2.3.**	

- **chová se obezřetně v situacích nebezpečných pro něho i jiné, požádat o pomoc v případě potřeby** - poznává základní pravidla účastníků silničního provozu - rozliší a využívá místa vhodná pro hru a trávení volného času - adekvátně reaguje na pokyny dospělých za mimořádných situací	2 4	Krizové situace – šikana, zneužívání, různé formy násilí a jejich zvládání Bezpečné chování chodce v dopravě, bezpečnostní prvky Vhodná a nevhodná místa pro hru Čísla tísňového volání, přivolání pomoci		**Projekt Umíš si poradit?**

Vzdělávací oblast:	**Člověk a jeho svět**
Vzdělávací obor:	**Člověk a jeho svět**
Vyučovací předmět:	**Prvouka**
Období – ročník:	**1. období – 3. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy** **OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
MÍSTO, KDE ŽIJEME				
- **vyznačuje v jednoduchém plánu části obce** - začleňuje svou obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR	1 2	Obec, místní krajina, její části, poloha obce v krajině Světové strany, orientační body a dopravní síť Působení lidí na krajinu a vliv krajiny na život lidí	**EV 4.** **EV 3.**	

- **pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí** - rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině	2 3	Okolní krajina, rostliny, živočichové, životní prostředí, ochrana ŽP, surovinové zdroje		
LIDÉ KOLEM NÁS				
- **vysvětlí, proč má uplatňovat vhodné chování ve škole i mimo školu**	1	Pravidla slušného chování, ohleduplnost, předcházení konfliktům, principy demokracie	**OSV 2.2.** **MuV 2.**	
LIDÉ A ČAS				
- seznamuje se se základními časovými údaji a pokouší se je využívat v denním životě - rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti - seznamuje se s některými rodáky, historickými památkami a významnými událostmi	1 2	Rok, měsíce, týden, den, hodina, minuta Roční období a jejich měsíce Minulost a současnost naší obce Průběh lidského života Regionální pověsti, památky a události		
ROZMANITOST PŘÍRODY				
- **poznává a popíše nejznámější příčiny některých přírodních dějů a zákonitostí** - třídí přírodniny	1 2	Voda, vzduch, půda Rostliny, houby, živočichové a jejich životní projevy a potřeby, neživá příroda a její význam	**EV 2.**	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ				
- **uplatňuje hygienické, režimové a zdravotně - preventivní návyky**	1	Stavba těla člověka, orgány a jejich funkce, pohlavní rozdíly, lidské smysly	**OSV 1.4.**	

- dodržuje zásady bezpečného chování - rozliší a využívá místa vhodná pro hru a trávení volného času - chová se obezřetně v rizikových situacích, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, požádá o pomoc pro sebe i jiné - uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech - je schopen pomocí telefonu kontaktovat tísňovou linku a adekvátně s operátorem komunikovat	2 3 2 2,4	Zásady zdravého života, (prevence závislostí), vhodná skladba stravy První pomoc při drobných poraněních Bezpečné chování v rizikovém prostředí (týrání, šikana, sexuální zneužívání…) Bezpečné chování v silničním provozu (dopravní značky) Čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku. Mimořádné události-postup v případě ohrožení		**Projekt Umíš si poradit?**

Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu na 1. stupni

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast předmětu

- hudební výchova se realizuje ve vzdělávacím oboru Umění a kultura
- vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí

vokální činnost – práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu

instrumentální činnost – hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci

hudebně pohybová činnost – ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty

poslechová činnost – aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob

Časová dotace

- 1. ročník 1 hodina týdně
- 2. ročník 1 hodina týdně
- 3. ročník 1 hodina týdně

Místo realizace

- třídy

Průřezová témata

V rámci vzdělávací oblasti jazyk a jazyková komunikace jsou realizována průřezová témata:

- OSV 1.1 rozvoj schopností poznávání – 1., 2., 3. ročník

Mezipředmětové vztahy

Hudební výchova souvisí se všemi předměty, bližší vazby má zejména na český jazyk, prvouku , přírodovědu, tělesnou výchovu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Ve vyučovacím předmětu hudební výchova využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- zpívat na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- užívat správnou terminologie a symboliku
- zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů

- rozlišovat jednotlivé kvality tónů, rozpoznávat výrazné tempové a dynamické změny proudu znějící hudby
- rozpoznávat v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odlišit hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
- vzájemně si naslouchat

Kompetence komunikativní

- rytmizovat a melodizovat jednoduché texty, improvizovat v rámci nejjednodušších hudebních forem
- reagovat pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřovat metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- uplatňovat vlastní náměty, názory, zkušenosti

Kompetence sociální a personální

- kritické myšlení a posuzování žánrů a stylů hudby
- vzájemné naslouchání, spolupráci a toleranci

Kompetence občanská

- kritické myšlení při posuzování hudebních děl
- podílet se na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

- využívat jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, tanečnímu pohybu, vyjadřovat hudební náladu
- používat obecně známé termíny, znaky a symboly
- užívat různé nástroje a vybavení

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Očekávané výstupy - 1. období

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

- HV-3-1-01:1 zpívá v jednohlase
- HV-3-1-02:2 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty
- HV-3-1-03:3 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- HV-3-1-04:4 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- HV-3-1-05:5rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- HV-3-1-06:6 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- HV-3-1-01p:1 zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty
- HV-3-1-02p:2 hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu
- HV-3-1-04p:4 reaguje pohybem na tempové a rytmické změny
- HV-3-1-05p:5 rozliší sílu zvuku
  - pozorně vnímá jednoduché skladby

Vzdělávací oblast:	**Umění a kultura**
Vzdělávací obor:	**Hudební výchova**
Vyučovací předmět:	**Hudební výchova**
Období – ročník:	**1. období – 1., 2., 3. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy** **OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
HUDEBNÍ VÝCHOVA				

- **rozlišuje zvuk a tón, řeč a zpěv, délku, výšku tónu** - na základě svých dispozic zpívá a pohybově ztvárňuje jednoduché písně - **rozlišuje hlas dětský, mužský, ženský, hudbu vokální a instrumentální** - podle svých schopností rozlišuje melodii klesavou a stoupavou - s pomocí učitele užívá dynamických a tempových změn při zpěvu a reaguje na ně pohybem při poslechu - rytmizuje jednoduché texty, používá rytmické hudební nástroje - dle svých dispozic rozlišuje zvuk základních hudebních nástrojů	5 1 6 5 1, 4, 5 2, 3 6	Zvuk, tón, vlastnosti tónu Dýchání, výslovnost, rytmizace říkadel, jednoduché písně ve 2/4, 3/4, 4/4 Poslechové skladby vokální a instrumentální Lidové a umělé písně. Písně a poslechové skladby. Nástroje Orffova instrumentáře Housle, klavír kytara, flétna	**OSV 1.1** **OSV 1.1**	

Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast předmětu výtvarná výchova

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky
- pro vyjádření svého vnímání, cítění, poznávání

Časová dotace

- 1. ročník 1 hodina týdně
- 2. ročník 1 hodina týdně
- 3. ročník 2 hodina týdně

Místo realizace

- třída
- kuchyň
- okolní krajina
- areál školy

Průřezová témata

V rámci vzdělávací oblasti výtvarná výchova jsou realizována průřezová témata:

- OSV - 1.1 rozvoj schopností poznávání – 1., 2., 3. ročník
- OSV - 1.2 sebepoznání a sebepojetí – 1., 2., 3. ročník
- OSV - 1.4 psychohygiena – 1., 2., 3. ročník

Mezipředmětové vztahy

Výtvarná výchova souvisí se všemi předměty, bližší vazby má zejména na český jazyk, prvouku , přírodovědu, pracovní činnosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- samostatně pozorovat a vnímat realitu a řešit výtvarné problémy
- využívat poznatky o okolí ve výtvarných činnostech
- zaujímat svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

- tvořivě přistupovat k řešení výtvarných úkolů
- přemýšlet o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímat k nim svůj postoj

- využívat získaná poznání při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- zapojovat se do diskuse
- respektovat názory jiných
- pojmenovat, porovnávat, oceňovat a zaujímat vlastní stanovisko k různým výtvarným předlohám
- obohacovat slovní zásobu o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

- tvořivě pracovat ve skupině a vzájemně si pomáhat
- respektovat různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu

Kompetence pracovní

- užívat samostatně vizuálně obrazné techniky
- dodržovat hygienická a bezpečnostní pravidla
- využívat návyky a znalosti v další praxi

Kompetence občanské

- chápat a respektovat estetické požadavky na životní prostředí
- vytvářet si vlastní postoj k výtvarným dílům

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Očekávané výstupy - 1. období

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

- VV-3-1-01:1 rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ
- VV-3-1-02:2 v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
- VV-3-1-03:3 vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje
- VV-3-1-04:4 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností
- VV-3-1-05:5 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- VV-3-1-01p:1a–05p:5 zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu
- VV-3-1-01p:1b rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
- VV-3-1-02p:2, VV-3-1-04p:4 uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům

Vzdělávací oblast:	**Výtvarná výchova**
Vzdělávací obor:	**Výtvarná výchova**
Vyučovací předmět:	**Výtvarná výchova**
Období – ročník:	**1. období – 1., 2., 3. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy** **OVO**	**Učivo**	**(PT,MPV)**	**Poznámky**
VÝTVARNÁ VÝCHOVA				

- **v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti.** - **uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace** - rozpoznává a využívá základní klasifikace barev, světlostní a teplotní kontrast barev. - **osobitost svého vnímaní uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření.** - **k tvorbě obrazného vyjádření svých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky.** - interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření. - **v tvorbě uplatňuje své vlastní životní zkušenosti v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary a objemy.** - interpretuje dle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností,	1, 2, 3, 4, 5	**<u>Výtvarné vyjádření skutečnosti</u>** Výtvarné vyjádření vjemů a postojů ke skutečnosti na základě vlastního prožitku, podle vyprávění, četby, filmu. Rozvíjení dětské představivosti a fantazie ve výtvarném vyjádření, pozorování přírody a činnosti lidí, vztah postavy a prostředí. Barvy základní a podvojné, barevný kontrast a harmonie. Pozorování přírodních útvarů, rozlišování a hodnocení tvarů, barvy, struktury (otisk v barvě, frotáž, kresba, dotváření a kombinace přírodních materiálů), poznávání krásy živé a neživé přírody. Vyhledávání a výtvarné dotváření přírodnin na základě představ, vytváření prostorových útvarů seskupováním a kombinováním přírodních materiálů. Sledování základních přírodních zákonitostí na tvarové zajímavých přírodninách. Poznávání a zobrazování tvarů a funkcí věcí (lidských výtvorů), pozorování materiálu, pohybu – záznam pomocí elips, oválů, svislé a vodorovné, šikmé čáry jako prostředek rozvoje kreslířského pohybu ruky. Pozorování tvaru užitkových předmětů z hlediska jejich funkce a materiálu – výtvarné vyjádření v ploše i prostoru.	**OSV1.1** **OSV1.2** **OSV1.4**	

Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast předmětu tělesná výchova

je rozdělena na 3 tematické okruhy:

- činnosti ovlivňující zdraví -význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech
- činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly,základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování a bruslení, další pohybové činnosti
- činnosti podporující pohybové učení - komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech

Časová dotace

- 1. ročník 2 hodiny týdně
- 2. ročník 2 hodiny týdně
- 3. ročník 2 hodiny týdně

Místo realizace

- tělocvična
- hřiště
- zimní stadion
- volná příroda
- plavecký bazén

Průřezová témata

V rámci vzdělávací oblasti výtvarná výchova jsou realizována průřezová témata:

- OSV 1.2 sebepoznání a sebepojetí, 1., 2., 3. třída
- OSV 1.3 seberegulace a sebeorganizace 1., 2., 3. třída
- OSV 1.4 psychohygiena 1., 2., 3., třída
- OSV 2.2 mezilidské vztahy 1., 2., 3. třída
- EV 4 vztah člověka k prostředí 1., 2., 3. třída
- VDO 4 principy demokracie 1., 2., 3. třída

Mezipředmětové vztahy

Tělesná výchova souvisí se všemi předměty, bližší vazby má zejména na matematiku, prvouku a přírodovědu, hudební výchovu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu tělesná výchova využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- osvojit si základní tělocvičného názvosloví
- cvičit podle popisu
- měřit základní pohybové výkony a porovnávat je s předchozími
- orientovat se v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích
- na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky

Kompetence k řešení problémů

- uplatňovat zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí
- adekvátně reagovat v situaci úrazu spolužáka
- řešit problémy v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a
- nářadím
- získávat sebedůvěru, podle potřeby požádat o pomoc

Kompetence komunikativní

- spolupracovat při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- reagovat na základní povely a pokyny a sami je i vydávat
- zorganizovat jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty
- zájemně si naslouchat a oceňovat přínos druhých a vytvářet příležitosti pro relevantní komunikaci

Kompetence sociální a personální

- jednat v duchu fair - play - dodržují pravidla a označovat přestupky, respektovat opačné pohlaví, zvládat pohybové činnosti ve skupině
- plnit úkoly, při kterých mohou spolupracovat a zažít úspěch.

Kompetence občanská

- podílet se na realizaci pravidelného pohybového režimu
- projevovat přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení své zdatnosti
- spojovat svou pohybovou činnost se zdravím
- zařazovat si do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení
- kritické myšlení a hodnocení cvičení s ohleduplností a taktem.
- podílet se na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků.

Kompetence pracovní

- uplatňovat hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě
- učit se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

- TV-3-1-01:1 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
- TV-3-1-02:2 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení
- TV-3-1-03:3 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- TV-3-1-04:4 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
- TV-3-1-05:5 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- TV-3-1-01p:1 zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
- TV-3-1-05p:5 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti
- TV-3-1-04p:4 dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách
  - projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám
  - zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů

Vzdělávací oblast:	**Člověka a zdraví**
Vzdělávací obor:	**Tělesná výchova**
Vyučovací předmět:	**Tělesná výchova**
Období – ročník:	**1. období 1. – 3. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy** **OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
Sportovní hry		**Sportovní hry**		

- vybaví si nejznámější sportovní hry - zvládá podle svých předpokladů základy techniky držení házení a chytání míče - reaguje na základní pokyny - zvládá základní techniku přihrávky rukou a nohou - **dodržuje zásady bezpečnosti a hygienických návyků**	1 2 3 5 4	Základy sportovních her Průpravná sportovní cvičení Sportovní hry pro rozvoj rychlosti Technika házení, držení a chytání míče Technika přihrávky rukou a nohou Hry se zjednodušenými pravidly	**OSV 1.4**	Míče různé velikosti a hmotnosti. Florbal hole, míček Vybíjená Kopaná
Atletika		**Atletika**		
- zvládá podle svých předpokladů základy techniky rychlého běhu (zrychlování z klidu do maxima) a vytrvalého běhu (běhu střídaného s chůzí) - zvládá spojení startu na signál a běhu - zvládá podle svých předpokladů základní techniku odrazu z odrazové nohy - zvládá základní techniku skoku do dálky z krátkého rozběhu - zvládá základní techniku skoku do dálky z krátkého rozběhu - zvládá základní techniku hodu míčkem z místa a chůze	2	Průpravná běžecká cvičení Pohybové hry pro rozvoj běžecké rychlosti a startovní reakce Rychlý běh do 30m Rychlý běh do 60m Polovysoký start Nízký start Běh v terénu prokládaný chůzí		**Stopky** Pásmo Kriketový míček
Pohybové hry		**Pohybové hry**		
- zvládá podle svých předpokladů základy pravidel pohybových her	2 3	Základní organizační povely pro realizaci her Základní pravidla osvojovaných her		

- **popíše některé pohybové hry a je schopen je hrát se spolužáky i mimo tělesnou výchovu** - zkombinuje pohyb s hudbou, příběhem, představou - využívá k pohybové hře i některé náčiní	4 5	Bezpečnost při různých druzích her Pohybové hry s různým náčiním Pohybové hry soutěživé a bojové Pohybové hry pro rozvoj pohybové představivosti a tvořivosti	**OSV 1.2**	
Gymnastika		**Gymnastika**		
- zvládá podle svých předpokladů základy techniky gymnastického držení těla - dodržuje zásady bezpečnosti - zvládá podle svých předpokladů základní techniku kotoulu vpřed, kotoulu vzad - pojmenuje základní gymnastické nářadí a náčiní - zvládá základy gymnastického odrazu - vysvětlí, že různá cvičení mají různé účinky	1 4 2	Základní gymnastická průpravná cvičení Správné gymnastické držení těla Soustředění na cvičení Cvičení svalového napětí a uvolnění celého těla Základní bezpečnostní pravidla při gymnastickém cvičení Kotoul vpřed Kotoul vzad Průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z odrazového můstku Výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu		**Žíněnky** **Švédská bedna** Odrazový můstek
Průpravná, kondiční, relaxační cvičení		**Průpravná, kondiční, relaxační cvičení**		
Úpoly		Úpoly		
- dodržuje sportovní chování v duchu fair play	3 4	Průpravné přetahy a přetlaky Zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních		

		Zpevňování těla, správné dýchání		
Plavání		Plavání		Pouze 3. ročník
- nebojí se vody - dovede reagovat na překážku v cestě (plavce) - uvede zásady hygieny a bezpečnosti při plavání - zdůvodní nebezpečí plavání v neznámé vodě - nepřeceňuje vlastní síly - podle svých předpokladů zvládá základy orientace ve vodě, pod vodou	1 2 5 4	Smluvené signály pro dorozumívání v prostředí bazénu Základní hygiena při plaveckém výcviku Zásady bezpečnosti při plavání a při pohybu v areálu bazénu Průpravná cvičení pro seznámení s vodou, pro orientaci ve vodě a pod vodou, pro osvojení plaveckých dovedností Splývání Dýchání do vody		Ručník, plavky, mýdlo Smlouva o dílo Rozpis pro fakturaci Objednat autobus Seznam žáků
Turistika a pobyt v přírodě		**Turistika v přírodě**		
- podle svých předpokladů zvládá základní techniku chůze - za pomoci dospělých se připraví na turistickou akci - orientuje se v přírodě podle značek a přírodních ukazatelů - podpoří názor, že turistika a pobyt v přírodě patří k nejzdravějším pohybových aktivitám	1 4 5	Způsob pohybu v terénu a chování v přírodě Správné oblečení pro turistiku První pomoc při poraněních Ochrana před ohněm a popálením Základní zásady bezpečnosti a hygieny při turistice a pobytu v přírodě Základní dopravní a turistické značky Stravování a pití na turistické akci Orientace v přírodě podle přírodních úkazů, aplikace znalostí o rostlinách a zvířatech	EV 4	

		Elementární ochrana přírody Chůze v terénu do 8km Chůze, běh po vyznačené trase Aplikace pohybových her v přírodním prostředí		
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových schopností a dovedností		Význam pohybu pro zdraví		
- popíše, jaký význam má pohyb pro zdraví a vývoj organismu žáka	1	Pohybový režim Délka a intenzita pohybu Spontánní pohybové činnosti a hry		
		Příprava organizmu		
- používá základní zásady bezpečného pohybu a chování při TV a sportu	4	Příprava před pohybovou činností Uklidnění po zátěži Protahovací cvičení		
		Zdravotně zaměřené činnosti		
- podle svých předpokladů zvládá techniku správného držení těla zdravotně zaměřených cvičení	1	Správné držení těla Průpravná a koordinační cvičení Kompenzační a dechová cvičení Psychomotorická a relaxační cvičení		
		Hygiena při pohybových činnostech		
- popíše vhodnou přípravu pro pohybovou činnost – oblečení a obutí - uplatňuje správná osobní hygienu		Osobní hygiena Vhodné oblečení a obutí		
		Bezpečnost při pohybových činnostech		

- vysvětlí, jak se zachovat v případě úrazu v podmínkách TV		První pomoc při úrazu v podmínkách TV		
Činnosti ovlivňující zdraví – 1. -3. ročník				
- **podle svých předpokladů zvládá pravidla osvojovaných činností** - **dodržuje zásady čestného chování a jednání při sportovních disciplínách** - vyjmenuje základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností	5 2 4	Základní organizační činnosti Základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností Pravidla osvojovaných pohybových činností Zásady chování fair play	**OSV 1.3** **OSV 2.2** **VDO 4**	

Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací oblast předmětu výtvarná výchova

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, cítění, poznávání

Časová dotace

- 1. ročník 1 hodina týdně
- 2. ročník 1 hodina týdně
- 3. ročník 1 hodina týdně

Místo realizace:

- třída
- prostory v areálu školy
- cvičná kuchyň

Průřezová témata

V rámci vzdělávací oblasti výtvarná výchova jsou realizována průřezová témata:

- EV 1 ekosystémy 1., 2., 3. třída
- EV 4 vztah člověka k prostředí 1., 2., 3. třída
- OSV 1.1 rozvoj schopností poznávání 1., 2., 3. třída
- OSV 1.3 seberegulace a sebeorganizace 1., 2., 3. třída

Mezipředmětové vztahy

Pracovní činnosti souvisí se všemi předměty, bližší vazby má zejména na matematiku, prvouku a přírodovědu, výtvarnou výchovu

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu pracovní činnosti využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- osvojovat základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí

Kompetence k řešení problémů

- volbu různých postupů
- promýšlet pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- rozvíjet tvořivost, uplatňovat vlastních nápadů a postupy

Kompetence komunikativní

- rozšiřovat slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek, popsat postup práce
- zdokonalovat se ve správné terminologii

Kompetence sociální a personální

- spolupracovat a vzájemně si pomáhat
- spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snažit o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence občanské

- zodpovídat za kvalitu svých i společných výsledků práce
- na základě jasných kritérií hodnot své činnosti nebo výsledky
- zažít úspěch

Kompetence pracovní

- dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- správným způsobem užívat materiálů a pracovních nástrojů
- zohledňovat rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby v činnostech pomáhat
- správně a zodpovědně zacházet s pracovními pomůckami

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Očekávané výstupy - 1. období

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

- ČSP-3-1-01:1 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- ČSP-3-1-02:2 pracuje podle slovního návodu a předlohy
- ČSP-3-2-01:3 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi
- ČSP-3-3-01:4 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování
- ČSP-3-3-02:5 pečuje o nenáročné rostliny
- ČSP-3-4-01:6 připraví tabuli pro jednoduché stolování
- ČSP-3-4-02:7 chová se vhodně při stolování

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ČSP-3-1-01p:1 zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- ČSP-3-1-02:2 pracuje podle slovního návodu a předlohy
- ČSP-3-2-01:3 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi
- ČSP-3-3-01p:4 provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky
- ČSP-3-3-02:5 pečuje o nenáročné rostliny
- ČSP-3-4-01p:6 upraví stůl pro jednoduché stolování
- ČSP-3-4-02:7 chová se vhodně při stolování

Vzdělávací oblast:	**Člověk a svět práce**
Vzdělávací obor:	**Člověk a svět práce**
Vyučovací předmět:	**Pracovní činnosti**
Období – ročník:	**1. období – 1., 2., 3. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy** **OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
PRACOVNÍ ČINNOSTI				

- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a - náčiní vzhledem k materiálu - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje - zásady hygieny a bezpečnosti práce - **vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě představivosti různé výrobky z daného materiálu** - pracuje podle slovního návodu a předlohy. - vytváří jednoduchými postupy předměty - zvládá dle svých možností, šití jednoduchých stehů, přišívání knoflíků, rozezná rub a líc látky	1, 2	**<u>Práce s drobným materiálem</u>** Vlastnosti materiálu. Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití. Vytváření návyku organizace a plánování práce. Osvojování si základů bezpečnosti a hygieny práce. Stříhání, ohýbání, spojování, propichování, navlékání, svazování, slepování Práce s modelovací hmotou: hnětení, válení, stlačování, přidávání, ubírání, poznávání vlastností materiálu. Práce s papírem a kartonem: překládání, skládání, stříhání, trhání…., vystřihování jednoduchých symetrických tvarů z přeloženého papíru, jednoduché skládanky a vystřihovánky, rozlišování druhů zpracovaného papíru (novinový, balicí, kreslicí). Práce s textilem: odměřování a navlečení nitě do jehly, uzlík, šití stehem – předním, zadním, perličkovým, přišívání knoflíků.	**OSV 1.1** **OSV 1.3**	
- pracuje podle jednoduchého návodu - zvládá dle svých schopností a dovedností práci se stavebnicemi - provádí se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	3	**<u>Konstrukční činnosti</u>** Seznámení se s návodem a předlohami stavebnice, možnostmi využití: Sestavování modelů dle předlohy i podle představy z jednoduchých stavebnic. Vytváření vlastních plošných i prostorových kompozic z volného a dostupného materiálu. Montáž, demontáž a údržba stavebnic.		

- **provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování** - **pečuje o nenáročné pokojové rostliny**	4, 5	**<u>Pěstitelské práce</u>** Ošetřování pokojových květin, zalévání, kypření, rosení a rozmnožování. Exkurze do zahradnictví.	**EV 1** **EV 4**	
- orientuje se v základním vybavení kuchyně - připraví tabuli pro jednoduché stolování - chová se vhodně při stolování - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	6, 7	**<u>Příprava pokrmů</u>** Kuchyň – základní vybavení, bezpečná obsluha elektrických a plynových spotřebičů, udržování pořádku a čistoty, čistící prostředky. Potraviny a jejich jednoduchá úprava – výběr a nákup potravin, skladování, příprava jednoduchých pokrmů ze studené kuchyně, úprava ovoce a zeleniny za studena, nápoje. Úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání pro běžné stolování: slavnostní prostírání – narozeniny (souvislosti s tradicemi), obsluha a chování u stolu, zdobné prvky při úpravě stolu, vazba a úprava květin.		

6. 2. Učební osnovy – 1. stupeň – 2. období – povinné předměty

Český jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací oblast předmětu

Postupně naučit žáky:

- ovládat základy gramatiky a pravopisu

- číst s porozuměním
- vhodně se dorozumívat s ostatními lidmi
- formulovat a sdělovat svoje myšlenky, pochopit a přijímat názory druhých
- vnímat literární díla a vytvářet vztah ke knize

Časová dotace

- 4. ročník 8 hodin týdně
- 5. ročník 7 hodin týdně

Místo realizace

- třída
- knihovna
- učebna PC
- veřejná prostranství mimo školu

Průřezová témata

V rámci vzdělávací oblasti jazyk a jazyková komunikace jsou realizována průřezová témata:

- OSV - 2.2 mezilidské vztahy, 4. a 5. ročník
- OSV - 2.3 komunikace, 4. ročník
- MeV - 1.1 kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, 4. a 5. ročník

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk souvisí se všemi předměty, bližší vazby má zejména na cizí jazyk, prvouku, výtvarnou výchovu, pracovní činnosti, přírodovědu, hudební výchovu (práce s textem, dramatizace, úryvky z literatury...)

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu český jazyk využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- postupovat od lehčího k složitějšímu, od známého k neznámému.

- čtení s porozuměním a práci s textem (orientace v textu).
- pracovat s chybou – najít ji, samostatně opravit (psaný a tištěný text)

Kompetence k řešení problému

- řešit problémy společně a učit se navzájem (např. v skupinách, dvojicích).
- porovnávat nalezená řešení, jejich podobných i odlišných znaků. (sloh, literatura)

Kompetence komunikativní

- vhodně komunikovat se spolužáky, s učiteli i ostatními dospělými ve škole i mimo školu (dramatizace, nácvik chování v reálných situacích)
- tvořit smysluplné otázky a odpovědi (sloh – rozhovory, vracení otázek)
- obhajovat vhodnou formou své názory a výsledky své práce, respektovat názory jiných (skupinová práce, prezentace vlastní společné práce)
- sebehodnocení (hodnotící listy, sebereflexe)
- rozvoj slovní zásoby a spisovného vyjadřování (slohová a jazyková cvičení na rozvoj slovní zásoby)

Kompetence sociální a personální

- respektovat společně dohodnutá pravidla.
- při vhodných příležitostech volit práci ve dvojicích, případně ve skupinách.
- respektovat práce druhých.

Kompetence občanské

- společně stanovovat pravidla chování.
- umět uplatňovat svá práva a zároveň plnit své povinnosti.

Kompetence pracovní

- vnímat pracovní pokyny a řídit se jimi při práci.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace

- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- ČJL-5-1-01:1 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
- ČJL-5-1-02:2 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
- ČJL-5-1-03:3 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
- ČJL-5-1-04:4 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
- ČJL-5-1-05:5 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
- ČJL-5-1-06:6 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
- ČJL-5-1-07:7 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
- ČJL-5-1-08:8 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
- ČJL-5-1-09:9 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
- ČJL-5-1-10:10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ČJL-5-1-05p:5a, ČJL-5-1-10p:10 vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích
- ČJL-5-1-05p:5b má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování
- ČJL-5-1-07p:7 v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči
- ČJL-5-1-09p:9a popíše jednoduché předměty, činnosti a děje
- ČJL-5-1-09p:9b opisuje a přepisuje jednoduché texty
- ČJL-5-1-09p:9c píše správně a přehledně jednoduchá sdělení
- ČJL-5-1-09p:9d píše čitelně a úpravně, dodržuje vzdálenosti mezer mezi slovy
- ČJL-5-1-09p:9e ovládá hůlkové písmo
  - tvoří otázky a odpovídá na ně

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- ČJL-5-2-01:11 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová

- ČJL-5-2-02:12 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
- ČJL-5-2-03:13 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
- ČJL-5-2-04:14 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
- ČJL-5-2-05:15 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
- ČJL-5-2-06:16 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
- ČJL-5-2-07:17 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
- ČJL-5-2-08:18 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
- ČJL-5-2-09:19 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ČJL-5-2-03p:13 pozná podstatná jména a slovesa
- ČJL-5-2-06p:17 dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího
- ČJL-5-2-08p:19 rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik
  - určuje samohlásky a souhlásky
  - seřadí slova podle abecedy
  - správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě
  - správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- ČJL-5-3-01:20 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
- ČJL-5-3-02:21 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
- ČJL-5-3-03:22 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
- ČJL-5-3-04:23 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ČJL-5-3-01p:20a, ČJL-5-3-02p:21a dramatizuje jednoduchý příběh
- ČJL-5-3-01p:20b, ČJL-5-3-02p:21b vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek
- ČJL-5-3-02p:21c čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy
- ČJL-5-3-02p:21d určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti
- ČJL-5-3-04p:23 rozlišuje prózu a verše
  - rozlišuje pohádkové prostředí od reálného
  - ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu

Vzdělávací oblast:	**Jazyk a jazyková komunikace**
Vzdělávací obor:	**Český jazyk a literatura**
Vyučovací předmět:	**Český jazyk a literatura**
Období – ročník:	**2. období – 4. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy** **OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
Komunikační, literární a slohová výchova				
- čte hlasitě i potichu s porozuměním 1. navrhne vhodný nadpis 2. posoudí na základě přečteného textu pravdivost/nepravdivost tvrzení 3. posoudí, zda daná informace vyplývá/nevyplývá z textu 4. vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku 1.vybere z nabídky vhodná slova vztahující se k textu 2. vypíše z textu požadovanou informaci - **posuzuje úplnost a neúplnost sdělení** 1. sestaví a napíše adresu, zprávu, vzkaz, oznámení, pozvánku 2. posoudí, zda jsou adresa, zpráva, vzkaz, oznámení nebo pozvánka úplné 3. sestaví z vět nebo krátkých odstavců příběh s dodržením dějové posloupnosti	1 2	Čtení pozorné a plynulé Technika čtení Orientace v textu Práce s textem	**OSV 2.2**	

4. vybere z nabídky vhodný závěr k dané ukázce 1. vyslechne nebo přečte krátký text a reprodukuje ústně nebo písemně jeho obsah 2. vyslechne nebo přečte vzkaz a reprodukuje ho ústně nebo písemně další osobě	3 4	Vypráví obsah přiměřeně voleného článku, vyhledává a zdůrazňuje podstatná fakta		
- vede správně dialog, telefonní rozhovor, nechá vzkaz 1. na základě zadaných informací vede dialog, telefonický hovor (s dospělým, s kamarádem), zanechá vzkaz na záznamníku 2. posoudí, zda v uvedené ukázce (dialogu, telefonickém rozhovoru, vzkazu na záznamníku) nechybí některá z důležitých informací - **rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě** 1. vybere z předložených ukázek tu, která chce upoutat, přesvědčit a ovlivnit rozhodování člověka (adresáta)	5 6	Reklama	**MeV 1.1**	
- volí náležitou intonaci, přízvuk, tempo, pauzy 1. přečte/řekne s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči oznámení, příkaz, prosbu, omluvu a respektuje při tom rozdílného adresáta 2. se vhodně představí ostatním dětem, dospělému - **rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost, vhodně ji využívá**	7	Základy techniky mluveného projevu - vyjádření závislé na komunikační situaci (pozdrav, oslovení, prosba, omluva, zpráva, oznámení, vypravování)	**OSV2.3**	

1. rozliší ve slyšené ukázce spisovnou a nespisovnou výslovnost (zme, dyž, vo tom apod.) 2. využívá spisovnou výslovnost ve veřejné komunikační situaci	8			
- píše správně po stránce obsahové i formální 1. píše vypravování obsahově i formálně správně, dodržuje dějovou posloupnost; pracuje podle rozvité/heslovité osnovy 2. sestaví popis předmětu (zvířete/osoby) a popis pracovního postupu, dodržuje logickou návaznost; pracuje podle otázkové osnovy 3. v ukázce dopisu doplní, co chybí 1. k vybranému textu přiměřené délky vytvoří rozvitou nebo heslovitou osnovu (nejméně o třech bodech) 2. zařadí do přečtené ukázky na vhodné místo nabízený text - vyjadřuje a zaznamenává dojmy z četby 1. zpracuje stručný záznam o přečtené knize a prezentuje ho spolužákům jako mluvní cvičení nebo referát; záznam zakládá do portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku 2. řekne, jak na něj vyslechnutá/přečtená ukázka působí, jaký v něm vyvolala dojem 1. přednese a volně reprodukuje text 1. rozhodne, jakého typu je úryvek a) umělecký (poezie, komiks, pohádka) b) neumělecký (naučný text, návod k použití)	9 10 20 21	- hygienické návyky - technika psaní (úhledný, čitelný projev) - adresa, blahopřání, inzerát, dopis, popis, tiskopisy, vypravování, osnova Literární druhy a žánry		

1. rozhodne, zda uvedená ukázka je pohádka, pověst, nebo bajka 2. rozhodne, zda uvedená ukázka je poezie, nebo próza	22 23	Poslech literárních textů Jednoduché literární pojmy (spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání)		
Jazyková výchova				
- přiřazuje slova protikladná, souznačná, vícevýznamová, s citovým zabarvením - 1. vybere z nabídky slovo, které je významem nejblíže k zadanému slovu 2. nahradí slovo v textu slovem významově protikladným, podobným, citově zabarveným, nespisovné slovo slovem spisovným 3. vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy 4. rozhodne, zda dvojice slov splňuje požadovanou podmínku (pro opozita)	11	Významy slov		
- 1. rozliší, v kterých případech se jedná o slova příbuzná a v kterých o tvary téhož slova 2. rozliší, která slova jsou příbuzná se zadaným slovem 3. určí kořen slova, část příponovou, předponovou 4. k danému slovu uvede slova příbuzná	12	Stavba slova		
- 1. zařadí vyznačené plnovýznamové slovo z textu ke slovnímu druhu (podstatné jméno, přídavné jméno, sloveso, příslovce)	13	Slovní druhy – opakování a prohlubování učiva Podstatná jména – mluvnické kategorie, zařazování ke vzorům, pravopis koncovek		

2. vybere z krátkého textu větu, která obsahuje/neobsahuje zadaný slovní druh 4. používá v mluveném i psaném projevu náležité tvary sloves ve způsobu oznamovacím		Slovesa – osoba, číslo,čas		
- 1. vyhledá v textu nespisovný tvar podstatného jména, přídavného jména, slovesa a nahradí je tvary spisovnými 2. doplní do věty tvar podstatného jména ve správném tvaru a odůvodní pravopis (1. a 4. pád rod mužský životný)	14	Slova spisovná a nespisovná		
vyhledává základní skladební dvojici	15	Stavba věty jednoduché		
1. rozliší větu jednoduchou a souvětí 2. vytvoří z věty jednoduché souvětí 3. rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku	16	Souvětí		
- 1. nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován 2. spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu	17	Souvětí		
1. správně píše (doplní) i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných 2. píše správně z hlediska pravopisu lexikálního	18	Vyjmenovaná slova		

Vzdělávací oblast:	**Jazyk a jazyková komunikace**
Vzdělávací obor:	**Český jazyk a literatura**
Vyučovací předmět:	**Český jazyk a literatura**
Období – ročník:	**2. období – 5. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy** **OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
Komunikační, literární a slohová výchova				
- rozvíjí čtení hlasité i tiché s porozuměním - podle svých schopností volně reprodukuje text a zaznamenává podstatné informace a své dojmy z četby 3. rozhodne, které informace jsou pro daný text nepodstatné - posuzuje úplnost a neúplnost sdělení - **naslouchá druhému** - reprodukuje správně obsah přiměřeného sdělení - vede správně dialog, telefonní rozhovor, nechá vzkaz - r**ozpozná manipulativní komunikaci v reklamě** - 2. vyhledá na internetu, v časopise, v denním tisku příklad manipulativní reklamy	1 2 3 4 5 6	Čtení pozorné a plynulé Technika čtení Orientace v textu Práce s textem Obsah přiměřeně voleného článku, podstatná fakta Naslouchání	**OSV 2.2** **MeV 1**	

- volí náležitou intonaci, přízvuk, tempo, pauzy - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost, vhodně ji využívá - píše správně po stránce obsahové i formální - sestaví osnovu vyprávění; podle osnovy vytvoří krátký mluvený nebo písemný projev	7 8 9 10	Základy techniky mluveného projevu - vyjádření závislé na komunikační situaci (pozdrav, oslovení, prosba, omluva, zpráva, oznámení, vypravování) Hygienické návyky - technika psaní (úhledný, čitelný projev) - adresa, blahopřání, inzerát, dopis, popis, tiskopisy, vypravování, osnova		
- vyjadřuje a zaznamenává dojmy z četby - volně reprodukuje text podle svých schopností 2. vytvoří vlastní text na dané či vlastní téma¨ -rozpoznává různé typy textů (rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka) - používá jednoduché literární pojmy (spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání)	20 21 22 23	Poslech literárních textů Literární druhy a žánry		
Jazyková výchova				
- rozlišuje slova protikladná, homonyma, souznačná, jednovýznamová, vícevýznamová, s citovým zabarvením	11	Významy slov		
rozpoznává kořen slova, část předponovou, příponovou a koncovku	12	Stavba slova		

- určuje slovní druhy plnovýznamových slov - používá v mluvené řeči gramaticky správné tvary slovních druhů 3. používá v mluveném i psaném projevu náležité tvary podstatných a přídavných jmen (kromě pravopisu přídavných jmen přivlastňovacích)	13	Slovní druhy – tvary slov Podstatná jména – mluvnické kategorie, zařazování ke vzorům, pravopis koncovek Slovesa – osoba, číslo, způsob,čas, infinitiv		
rozlišuje slova spisovná a nespisovná	14	Slova spisovná a nespisovná		
- 1. vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný)	15	Stavba věty jednoduché		
odlišuje větu jednoduchou a souvětí - z vět jednoduchých vhodně vytváří souvětí	16	Souvětí		
- s pomocí učitele užívá vhodných spojovacích výrazů a dle potřeby se pokouší je obměňovat	17	Souvětí		
píše správně i, y po obojetných souhláskách 1. uplatňuje základní poučení o správných tvarech příčestí minulého činného v mluveném i psaném projevu 2. doplní správně čárky do zadaného textu (několikanásobný větný člen, jednoduchá souvětí)	18 19	Vyjmenovaná slova, koncovky podstatných a měkkých a tvrdých přídavných jmen Shoda přísudku s holým podmětem.		

Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací oblast předmětu

- zaujmout žáka mladšího školního věku a poskytnout mu zábavnou formou vstup do cizího jazyka
- pozornost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby angličtiny a na gramatiku. Žáci pracují s bohatým obrazovým materiálem v učebnici a v pracovním sešitě
- v kombinaci se zvukovou nahrávkou napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích. Bohatě jsou využívány jednoduché říkánky, písně, nacvičování dialogů a konverzace.

Časová dotace na 1. stupni

- 4. ročník 3 hodiny týdně (dělení na skupiny v rámci ročníku)
- 5. ročník 3 hodiny týdně (dělení na skupiny v rámci ročníku)

Místo výuky

- třídy
- učebna PC
- školní knihovna

Průřezová témata

- OSV - 2.3 Sociální rozvoj - Komunikace
- VMEGS – 1 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zájímá
- MuV – 4 Multikulturní výchova – Multikulturalita

Mezipředmětové vztahy

matematika, hudební výchova, pracovní činnosti, výtvarná výchova, přírodopis

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí

Ve vyučovacím předmětu anglický jazyk využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- dlouhodobou práci na osvojení si cizího jazyka
- práci s chybou – najít ji, samostatně nebo v kooperaci s ostatními žáky ji opravit a hledat v ní poučení (předtištěné texty, písemné práce).
- prezentovat výsledky své práce, například v tematických projektech, jako součást výzdoby třídy
- zábavné činnosti, aktivity, motivující cvičení (např. komiksy, rozhovory, písničky a básničky, jednoduchá poslechová cvičení, kreslení, cvičení zahrnující rukodělné aktivity)

Kompetence k řešení problémů

- řešení problémů společně a učit se navzájem (např. v projektech, skupinách, dvojicích)

Kompetence komunikativní

- rozvoj slovní zásoby a kultivovaného vyjadřování slovem a písmem
- vzájemnou komunikaci žáků (poslouchání a zapojení se do rozhovoru)
- porozumění a práci s psanými texty
- kooperativní učení a spolupráci při vyučování i mimo něj (vzájemná pomoc při řešení domácích úkolů)

Kompetence sociální a personální

- vzájemné učení mezi žáky (práce ve skupinách, ve dvojicích, v týmu)
- práci podle předem společně dohodnutých pravidel a hodnotících kritérií

Kompetence občanské

- poznávání národních, kulturních a historických tradic anglicky mluvících národů (spolupráce se školami ze zahraničí)

Kompetence pracovní

- vnímat pracovní pokyny a řídit se jimi při práci
- používání abecedně řazeného slovníku s fonetickým přepisem

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání

- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

POSLECH S POROZUMĚNÍM

- CJ-5-1-01:1 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- CJ-5-1-02:2 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- CJ-5-1-03:3 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- CJ-5-1-01p:1 rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- CJ-5-1-02p:2 rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
  - rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

MLUVENÍ

- CJ-5-2-01:4 se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- CJ-5-2-02:5 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- CJ-5-2-03:6 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- CJ-5-2-01p:4 pozdraví a poděkuje
- CJ-5-2-02p:5 sdělí své jméno a věk
- CJ-5-2-03p:6 vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

- CJ-5-3-01:7 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům

- CJ-5-3-02:8 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- CJ-5-3-02p:8 rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

- CJ-5-4-01:9 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
- CJ-5-4-02:10 vyplní osobní údaje do formuláře

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka

Vzdělávací oblast:	**Jazyk a jazyková komunikace**
Vzdělávací obor:	**Cizí jazyk**
Vyučovací předmět:	**Anglický jazyk**
Období – ročník:	**2. období – 4. ročník - 5. ročník**

4. ročník

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
1. použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech	4	- This is my bedroom, my kitchen… - It´s a teddy bear, a car, a doll… - Where is your plane? My plane is in		Angličtina pro 3. ročník (Didaktis) –

2. se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech nebo se na podobné informace zeptá (např. představí sebe či druhé, sdělí věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, nebo se na totéž zeptá) za použití jednoduchých slovních spojení a otázek - popisuje části domu, pokoje a místnosti - určí a pojmenuje hračky a některé věci patřící do domácnosti - určuje polohu věcí, na totéž se ptá - rozumí použití předložek místa in, on, under - sloveso have got používá v oznamovací a tázací větě a v krátké odpovědi - **popisuje běžné potraviny** - **vyjmenuje základní druhy ovoce a zeleniny** - vyjadřuje libost a nelibost - ptá se ostatních, co mají rádi (čerpá z osvojené slovní zásoby) - mluví o tom, co jí nebo nejí - zeptá se svého kamaráda, co jí nebo nejí - **používá abecedu při hláskování** **- seznámí se se základními fonetickými značkami** **- sdělí základní informace o sobě** - přiřadí správný tvar „to be“ k osobnímu zájmenu - rozlišuje krátký a dlouhý tvar slovesa to be		the wardrobe/ on the chair/ under the bed. - I have got a train. Have you got a train? Yes, I have./ No, I haven´t. - I´ve got some bread, ten rolls, a cake… - An apple, a cherry…/a carrot, a tomato… - I like ice cream. I don´t like onions. - Do you like oranges? Yes, I do./ No, I don´t. - My favourite food is fish and chips. - Do you eat ham and eggs? Yes, I do./ No, I don´t. The Alphabet Greeting people What is your name? Where are you from? How old are you? To be Numbers 0-100, telephone numbers Parts of the body	**VMEGS-1** **MuV -4**	chapter 16 - 28 Unit 1 Učebnice Project 1

- použije čísla od 0 – 100 - pojmenuje části těla - seznámí se s použitím slovesa can ve významu umím, dovedu - seznámí se s množným číslem u podstatných jmen - **používá jednoduché rozkazy a příkazy** - procvičuje používání a, an, the		Can Plurals Regular and irregular nouns Classroom instructions	**OSV 2.3**	
1. najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - **určuje místa, věci a budovy ve městě (včetně jejich polohy), ptá se na ně a odpovídá** - seznámí se s vazbou there is, there are - rozlišuje použití předložek místa next to a between - používá určitý člen the - popíše obrázek za použití osvojené slovní zásoby - rozumí komiksovému příběhu 1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - pojmenuje domácí zvířata, mazlíčky a zvířata v zoo - vyjadřuje vlastnictví, formuluje jednoduché otázky a odpovídá - popisuje zvířata, ptá se na jejich vzhled, odpovídá - používá slovesa be, have got a existenciální vazbu there is/there are	7 2	- What´s this? It is a park. Is it a shop? Yes, it is./ No, it isn´t. - There is a hospital in the square. The hospital is big. - There are two shops in the square. The shops are old. - The school is next to the house/ between the shop and the hospital. Describing a picture - Animals- a dog, a hamster… - I have got…Have you got…?Yes, I have./No, I haven´t. - My chicken is small and yellow. Is your chicken small and yellow? Yes, it is./ No, it isn´t. - Is there a camel in the zoo? No, there isn´t. There is a monkey.	**OSV- 2.3**	Angličtina pro 3. ročník (Didaktis) – chapter 16 - 28

1. porozumí krátkým a jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost) **- rozumí přiměřeně obtížným nahrávkám z učebnice a jazyku učitele** **- zapojí se do jednoduchých rozhovorů** - **seznámí se s tradicemi v anglicky mluvících zemích**	1	Materiály z učebnice – texty, komiksy, obrázky, písničky, básničky Materiály v pracovním sešitě Poslech, jazyk učitele Halloween, Christmas, Easter	**OSV 2.3** **MuV -4**	
1. napíše jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad	9	Materiály v učebnici, v pracovním sešitě		
1. doplní informace číselné i nečíselné povahy (např. číslice, slova, slovní spojení), které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává	10	Jednoduché formuláře s osobními údaji		

5. ročník

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**

2. porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) 3. porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam dané věty nebo její části, vykoná činnost) - **pojmenuje a představí členy rodiny** **- rozumí slovům a jednoduchým větám týkajících se tématu rodiny** **- pojmenuje některé evropské a světové země (dle osvojované slovní zásoby)** - vyjmenuje dny v týdnu - rozlišuje přivlastňovací zájmena od osobních zájmen - seznámí se s přivlastňovacím pádem - používá sloveso to be v oznamovací větě kladné i záporné, v otázce, v krátké odpovědi 1. se představí, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad za použití jednoduchých slovních spojení a vět	2	My family Countries Days of the week Personal and possessive adjectives Possessive ´s To be Yes/No and Wh- questions	**VMEGS -1**	Unit 2 Učebnice Project 1

2. sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např. jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradi) za použití jednoduchých slovních spojení a vět 3. popíše skutečnosti, se kterými se běžně setkává (např. předměty, zvířata, činnosti), za použití jednoduchých slovních spojení a vět	5			
1. zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu 2. porozumí tématu velmi krátkého a jednoduchého poslechového textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) **- pokládá jednoduché otázky, odpovídá na ně** - používá sloveso have got - používá sloveso can - procvičuje množné číslo podstatných jmen - seznámí se s ukazovacím zájmenem this,these - vyjádří časový údaj - seznámí se s přítomným časem prostým - popíše svůj denní režim a činnosti ve volném čase - seznámí se s přítomným časem průběhovým	3

1. reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, má rád/nerad) 2. odpoví a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět 3. se zeptá na konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět				
- popíše dům, byt, místa ve městě - zeptá se na umístění předmětů, míst ve městě - reaguje na otázky ohledně polohy předmětů, míst, budov - orientuje se v místních předložkách - používá vazbu there is, there are		The house Furniture Places in a town Prepositions of place There is/are		Unit 5
1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života 2. porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) 3. porozumí tématu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z běžného života a je podpořen obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže,	8	- texty, komiksy a dodatečné obrazové a poslechové materiály - dvojjazyčný slovník		

doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života **- čte přiměřeně dlouhé texty** - používá dvojjazyčný slovník			**OSV - 2.3**	
2. napíše jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých představí členy své rodiny, kamarády a spolužáky, uvede jejich věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradi 3. sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz či vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informace nebo se na ně zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, vlastní a umí, zda souhlasí, či nesouhlasí) za použití základních zdvořilostních obratů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života 1. doplní informace číselné i nečíselné povahy (např. číslice, slova, slovní spojení), které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává - vyplní údaje do formuláře	9

Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací oblast předmětu

Žáci si budou postupně osvojovat:

- základní matematické pojmy
- základní matematické algoritmy
- základní matematické symboly
- užití matematiky v reálných situacích

Časová dotace

- 4. ročník 5 hodin týdně
- 5. ročník 5 hodin týdně

Místo realizace

- třídy
- počítačová učebna
- veřejná prostranství
- areál školy

Průřezová témata

- OSV 1.1 rozvoj schopností poznávání, 4. a 5. ročník

Mezipředmětové vztahy

Matematika souvisí se všemi předměty, bližší vazby má zejména na prvouku, přírodovědu, pracovní činnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu matematika využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- směřovat od lehčího k složitějšímu, od známého k neznámému.
- získávat schopnost uplatnit poznatky v různých činnostech. (slovní úlohy ze života)
- organizovat si svou práci a dokončovat ji v dohodnuté kvalitě a termínu odpovídající věku.(samostatná a skupinová práce)
- pracovat s chybou – najít ji, samostatně opravit (písemné práce, učebnice, PS, tabule, mluvený projev)

Kompetence k řešení problému

- řešit problémové úlohy z praktického života a bezprostředního okolí.(Počítat s penězi...)
- řešit problémy společně a učit se navzájem (např. ve skupinách, dvojicích).

Kompetence komunikativní

- orientovat se v textu, třídit informace a vlastními slovy formulovat hlavní myšlenky.
- (orientace v zadání slovní úlohy
- pracovat kooperativními metodami metody a spolupracovat při vyučování i mimo něj (zejména práce ve dvojicích)

Kompetence sociální a personální

- vytvářet společná pravidla
- učit se navzájem, vzájemnou kontrolu, práce ve dvojicích)

Kompetence občanské

- podílet se na ochraně životního prostředí (třídění odpadu.) (slovní úlohy)

Kompetence pracovní

- soustředěně vyslechnout pracovními pokyny a řídit se jimi při práci.
- používat praktické činnosti a úkoly z běžného života.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech - odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů

- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrole při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

Očekávané výstupy 2. období

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

- M-5-1-01:1 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- M-5-1-02:2 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- M-5-1-03:3 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- M-5-1-04:4 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
- M-5-1-05:5 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
- M-5-1-06:6 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel
- M-5-1-07:7 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
- M-5-1-08:8 porozumí významu znaku „-„ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- M-5-1-02p:2a čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000
- M-5-1-02p:2b sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvouciferná čísla
- M-5-1-02p:2c zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100
- M-5-1-03p:3a zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách
- M-5-1-03p:3b tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100
- M-5-1-04p:4a zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy
- M-5-1-04p:4b rozeznává sudá a lichá čísla

  - umí používat kalkulátor

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

- M-5-2-01:9 vyhledává, sbírá a třídí data
- M-5-2-02:10 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- M-5-2-01p:9 vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu
- M-5-2-02p:10 orientuje se a čte v jednoduché tabulce

  - určí čas s přesností na čtvrthodiny, převádí jednotky času v běžných situacích
  - umí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času
  - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

- M-5-3-01:11 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce
- M-5-3-02:12 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- M-5-3-03:13 sestrojí rovnoběžky a kolmice
- M-5-3-04:14 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
- M-5-3-05:15 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- M-5-3-01p:11 znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary
- M-5-3-02p:12a měří a porovnává délku úsečky
- M-5-3-02p:12b vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- M-5-3-03p:13 sestrojí rovnoběžky a kolmice
- M-5-3-05p:15 určí osu souměrnosti překládáním papíru

  - pozná základní tělesa

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

- M-5-4-01:16 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- M-5-4-01p:16 řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech

Vzdělávací oblast:	**Matematika a její aplikace**
Vzdělávací obor:	**Matematika a její aplikace**
Vyučovací předmět:	**Matematika**
Období – ročník:	**2. období – 4. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy** **OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
Matematika – číslo a početní operace, závislosti, vztahy a práce s daty				
1. zpaměti sčítá a odčítá čísla do sta, násobí a dělí v oboru malé násobilky 2. využívá komutativnost sčítání a násobení při řešení úlohy a při provádění zkoušky výpočtu 3. využívá asociativnost sčítání a násobení při řešení jednoduchých úloh s užitím závorek	1	Vymezení vlastností početních výkonů		
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	2	Písemné sčítání a odčítání. Násobení jedno a dvojciferným činitelem		

- 1. správně sepíše čísla pod sebe (dle číselných řádů) při sčítání, odčítání, násobení a dělení přirozených čísel 2. využívá při písemném výpočtu znalost přechodu mezi číselnými řády 3. využívá znalosti malé násobilky při písemném násobení a dělení nejvýše dvojciferným číslem 5. dodržuje pravidla pro pořadí operací v oboru přirozených čísel		Dělení jednociferným dělitelem		
1. přečte a zapíše číslo (do milionů) s užitím znalosti číselných řádů desítkové soustavy 2. využívá rozvinutý zápis čísla (do statisíců) v desítkové soustavě 3. porovnává čísla do statisíců	3	Přirozená čísla do 1 000 000 Porovnávání		
4. zaokrouhluje čísla do statisíců s použitím znaku pro zaokrouhlování 5. užívá polohové vztahy („hned před“, „hned za“) v oboru přirozených čísel 6. se orientuje na číselné ose a jejích úsecích 7. provádí číselný odhad a kontrolu výsledku		Zaokrouhlování Číselná osa		
aplikuje osvojené početní operace při řešení a tvoření úloh - 1. porozumí textu jednoduché úlohy (rozlišuje informace důležité pro řešení úlohy) a úlohu řeší 2. zformuluje odpověď k získanému výsledku 3. vytvoří jednoduchou slovní úlohu podle vzoru	4	Řešení a tvoření slovních úloh	**OSV 1.1**	
čte a sestavuje jednoduché tabulky - vyhledává, sbírá a třídí data	9	Úlohy z praktického života Závislosti a jejich vlastnosti	**OSV 1.1**	

1. provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (měření teploty, průjezd aut za daný časový limit apod.) 1. doplní údaje do připravené tabulky nebo diagramu 2. vyhledá v tabulce nebo diagramu požadovaná data 4. používá jednoduché převody jednotek času při práci s daty (např. v jízdních řádech)	10		Přírodověda	
dle schopností řeší jednoduché praktické úlohy (nestandardní)		Oříšky, matematické hádanky a hlavolamy	**OSV 1.1**	
		Zlomky		
- modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku - vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života - 2. využívá názorné obrázky k určování 1/2, 1/4, 1/3, 1/5, 1/10 celku 3. vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny - porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel 1. porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) 2. sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) pomocí	5 6	- čtení a zápis zlomku - část celku vyjádřit zlomkem - porovnávání, sčítání a odčítání zlomku se stejným jmenovatelem		

názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa) a tyto početní operace zapisuje				
Matematika – geometrie v rovině a v prostoru				
1. rozezná základní rovinné útvary (kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice) nezávisle na jejich natočení, velikosti nebo označení 2. určí rovinné útvary pomocí počtu vrcholů a stran, rovnoběžnosti a kolmosti stran 3. využívá základní pojmy a značky užívané v rovinné geometrii (čáry: křivá, lomená, přímá; bod, úsečka, polopřímka, přímka, průsečík, rovnoběžky, kolmice) 4. rozpozná jednoduchá tělesa (krychle, kvádr, válec) a určí na nich základní rovinné útvary 5. narýsuje kružnici s daným poloměrem 6. narýsuje obecný trojúhelník nebo trojúhelník	11	Základní útvary v rovině – kruh, kružnice, trojúhelník, obdélník čtverec		

se třemi zadanými délkami stran 7. narýsuje čtverec a obdélník s užitím konstrukce rovnoběžek a kolmic 8. dodržuje zásady rýsování		Kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec		
2. určí s pomocí čtvercové sítě nebo měřením obvod rovinného útvaru (trojúhelníku, čtyřúhelníku, mnohoúhelníku) 3. graficky sčítá, odčítá a porovnává úsečky 4. určí délku lomené čáry graficky i měřením 5. převádí jednotky: kilometry na metry, metry na centimetry, centimetry na milimetry	12	Obvod Grafický součet a rozdíl úseček Převody jednotek délky		
sestrojí rovnoběžky a kolmice - 1. vyhledá dvojice kolmic a rovnoběžek ve čtvercové síti 2. načrtne a narýsuje kolmici a rovnoběžku	13	Vzájemná poloha dvou přímek v rovině		
Nestandardní aplikační úlohy				
dle schopností řeší jednoduché praktické úlohy 1. vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. řeší jednoduchou úlohu 3. ověří výsledek úlohy 1. určí reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině 2. využívá představu o podobě trojrozměrného útvaru při řešení jednoduchých úloh z běžného života	16	Oříšky, matematické hádanky a hlavolamy	**OSV 1.1**	

Vzdělávací oblast:	**Matematika a její aplikace**
Vzdělávací obor:	**Matematika a geometrie**
Vyučovací předmět:	**Matematika**
Období – ročník:	**2. období – 5. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
Matematika – číslo a početní operace, závislosti, vztahy a práce s daty				
- výhodně pamětně a písemně sčítá a násobí (komutativnost a asociativnost)	1	Vymezení vlastností početních výkonů		
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel včetně kontroly výsledku - používá algoritmy písemných početních operací	2	Násobení jedno, dvojciferným a činitelem Dělení jednociferným a dvojciferným dělitelem Aplikuje při písemném výpočtu znalost převodu mezi číselnými řády		
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000 000 a přes milion zobrazuje přirozená čísla na číselné ose - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady výsledku početních operací	3	Vymezení vlastností početních výkonů Přirozená čísla do 1 000 000 a přes Číselná osa Užívá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě Zaokrouhlování přirozených čísel		

- aplikuje osvojené početní operace při řešení a tvoření úloh	4	Řešení a tvoření slovních úloh Volba vhodných postupů a vyhodnocení výsledku		
- vyhledává, sbírá a třídí data 2. porovnává zadaná data podle daného kritéria 3. posuzuje reálnost vyhledaných údajů - čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy 3. vyhledá údaje z různých typů diagramů (sloupcový a kruhový diagram bez použití procent)	9 10	Závislosti a jejich vlastnosti Úlohy z praktického života Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	Přírodověda	
Desetinná čísla, zlomky, záporná čísla				
- modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku - porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel 1. vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života 2. přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin na číselné ose a jejích úsecích, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu 3. porovná desetinná čísla v řádu desetin 1. znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí – 100 až +100 2. nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě	5 6 7 8	Zlomky - porovnávání, sčítání a odčítání zlomku se stejným jmenovatelem Desetinná čísla – zápis, porovnávání, znázornění Záporná čísla		
Matematika – geometrie v rovině a v prostoru				

- narýsuje základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce - narýsuje kružnici s daným středem a poloměrem, trojúhelník o daných stranách, čtverec a obdélník pomocí rovnoběžek a kolmic - rozpozná jednoduchá tělesa (krychle, kvádr, válec) a určí na nich základní rovinné útvary	11	Základní útvary v rovině (lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, obdélník, kružnice, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník) Kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec		
- sčítá a odčítá graficky úsečky	12	- Grafický součet a rozdíl úseček - délka úsečky, jednotky délky, km, m, cm, mm a jejich převody		
- určuje obvody n-úhelníků, - 1.rozlišuje obvod a obsah rovinného útvaru		Obvod mnohoúhelníka		
- sestrojí rovnoběžky a kolmice	13	Vzájemná poloha dvou přímek v rovině		
1. určí pomocí čtvercové sítě obsah rovinného útvaru, který lze složit ze čtverců a obdélníků 2. používá základní jednotky obsahu (cm^2, m^2, km^2) bez vzájemného převádění	14	Čtverce a obdélníky		
- rozpoznává a znázorňuje ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary - 1. pozná osově souměrné útvary (i v reálném životě) 2. určí překládáním papíru osu souměrnosti útvaru	15	Osově souměrné útvary		
Nestandardní aplikační úlohy				
řeší jednoduché praktické úlohy a problémy ze života	16	Oříšky, matematické hádanky a hlavolamy, rébusy, sudoku …		

1. vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. řeší jednoduchou úlohu 3. ověří výsledek úlohy 1. určí reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině 2. využívá představu o podobě trojrozměrného útvaru při řešení jednoduchých úloh z běžného života				

Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Vzdělávací oblast předmětu

- pokrývá všechny navržené očekávané výstupy RVP ZV pro informatiku;
- výuka je realizována na stávajícím vybavení školy, tedy na nepříliš zastaralých počítačích, bez nutnosti nákupu dalších pomůcek;
- svou časovou dotací jednotlivým tematickým blokům poskytuje prostor pro pozvolnější rozvoj či na zařazení rozšiřujících aktivit;
- je založen na využití materiálů vzniklých v rámci strategického projektu PRIM – Podpora rozvíjení informatického myšlení (reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_036/0005322);
- k případné úpravě tohoto programu lze využít další modelové školní vzdělávací programy.

Časová dotace

- 4. - ročník 1 hodina týdně
- 5. - ročník 1 hodina týdně
-

Místo výuky

- třídy
- učebna PC

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí

Ve vyučovacím předmětu informatika využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání

- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Kompetence k učení

- aby je práce bavila a bavila i učitele (zařazováním modelových scének, vytvářením názorných pomůcek atd.)
- pracovat s informacemi (texty, obrazové materiály, přehledy s využitím internetu, tisku atd.)
- organizovat si svou práci a dokončovat ji v dohodnuté kvalitě a termínu.
- být odpovědni za svou práci a učení.
- hodnocení a sebehodnocení, spoluvytvářet kritéria
- účastnit se situací, ve kterých každé dítě může zažít úspěch
- dojít k řešení a závěrům sami

Kompetence k řešení problému

- plnění úkoly, které je možno řešit různými postupy a kde lze kombinovat informace z různých zdrojů.
- motivaci problémovými úlohami z praktického života a bezprostředního okolí (prostředí školy, obce)
- porovnávání nalezených řešení, jejich podobných i odlišných znaků
- rozvíjení schopnosti problém rozpoznat, pojmenovat ho ve všech jeho fázích, rozlišit důležité od nepodstatného a umět vyvodit závěr

Kompetence komunikativní

- obhajovat vhodnou formou své názory a výsledky své práce, respektovat názory jiných
- výstižnou formulaci sebehodnocení a hodnocení spolužáků
- rozvíjet orientaci se v textu, třídit informace a vlastními slovy formulovat hlavní myšlenky
- vzájemnou komunikaci k danému problému, vyjádření myšlenky a názoru kultivovaným ústním i písemným projevem
- shromažďování informací z různých zdrojů (knihy, tisk, TV, rozhlas internet)
- využití kooperativního učení a spolupráce při vyučování i mimo něj

Kompetence sociální a personální

- respektování společně dohodnutých pravidel
- práci ve skupinách, ve dvojicích, práci v týmu
- vzájemné učení
- vážit si sami sebe a zároveň respektovat a tolerovat ostatní, rozvíjet svou schopnost empatie, upevňovat přátelské vztahy

Kompetence občanské

- společně stanovovat pravidla chování , na která navazuje školní řád atd.
- uvědomění si odpovědnosti za své chování a jednání

- uplatňování jejich práv, ale zároveň plnění povinností

Kompetence pracovní

- procvičovat vnímání pracovních pokynů a řídit se jimi při práci
- na modelových situacích zkoušet praktické činnosti a úkoly z běžného života

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než
- samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí
- věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických,
- bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se
- s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšova

Očekávané výstupy

Na konci 2. období základního vzdělání žák:

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

- I-5-1-01:1 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat
- I-5-1-02:2 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji
- I-5-1-03:3 vyčte informace z daného modelu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- I-5-1-01p:1 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat
- I-5-1-02p:2 popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví

Učivo

- **data, informace**: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů
- **kódování a přenos dat**: využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace
- **modelování**: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

- I-5-2-01:4 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů
- I-5-2-02:5 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení
- I-5-2-03:6 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy
- I-5-2-04:7 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- I-5-2-01p:3 sestavuje symbolické zápisy postupů
- I-5-2-02p:4 popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení
- I-5-2-03p:5 rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů

Učivo

řešení problému krokováním: postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci

- **programování**: experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu
- **kontrola řešení**: porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

- I-5-3-01:8 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi
- I-5-3-02:9 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- I-5-3-01p:6 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky
- I-5-3-02p:7 pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

Učivo

- **systémy**: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi
- **práce se strukturovanými daty**: shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

- I-5-4-01:10 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu
- I-5-4-02:11 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí
- I-5-4-03:12 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- I-5-4-01p:8 najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu
- I-5-4-03p:9 popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi

Učivo

- **hardware a software**: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů
- **počítačové sítě**: propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat
- bezpečnost: pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla

Vzdělávací oblast:	**Informatika**
Vzdělávací obor:	**Informatika**
Vzdělávací předmět:	**Základy informatiky**
Období – ročník:	**2. období – 4. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
Ovládání digitálního zařízení				
- pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží - edituje digitální text, vytvoří obrázek - přehraje zvuk či video - uloží svoji práci do souboru, otevře soubor - používá krok zpět, zoom - řeší úkol použitím schránky - dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením	10 12	Digitální zařízení Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace Ovládání myši Kreslení čar, vybarvování Používání ovladačů Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) Kreslení bitmapových obrázků Psaní slov na klávesnici Editace textu Ukládání práce do souboru Otevírání souborů		

		Přehrávání zvuku		
Práce ve sdíleném prostředí				
- uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů - najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci - propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí - pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj - při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace - rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	10 11 12	Využití digitálních technologií v různých oborech Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele Práce se soubory Propojení technologií, internet Sdílení dat, cloud Technické problémy a přístupy k jejich řešení		
Data, informace a modelování				
- sdělí informaci obrázkem - předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel zakóduje/zašifruje a dekóduje/dešifruje text - zakóduje a dekóduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky - obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček	2 3	Piktogramy, emodži Kód Přenos na dálku, šifra Pixel, rastr, rozlišení Tvary, skládání obrazce		

Vzdělávací oblast:	**Informatika**
Vzdělávací obor:	**Informatika**
Vzdělávací předmět:	**Základy informatiky**
Období – ročník:	**2. období – 5. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
Informační systémy				
- pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech - doplní posloupnost prvků - umístí data správně do tabulky - doplní prvky v tabulce - v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	1 9	Data, druhy dat Doplňování tabulky a datových řad Kritéria kontroly dat Řazení dat v tabulce		

		Vizualizace dat v grafu		
Algoritmizace a programování (příkazy, opakující se vzory)				
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy - v programu najde a opraví chyby - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát - vytvoří a použije nový blok - upraví program pro obdobný problém	4 5 6 7	Příkazy a jejich spojování Opakování příkazů Pohyb a razítkování Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy Vlastní bloky a jejich vytváření Kombinace procedur		
Informační systémy				
- nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky - určí, jak spolu prvky souvisí	8	Systém, struktura, prvky, vztahy		

Algoritmizace a programování (vlastní bloky, náhoda)				
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy - v programu najde a opraví chyby - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát - rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj - vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky - přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky - rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit - cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů	4 5 6 7	Kreslení čar Pevný počet opakování Ladění, hledání chyb Vlastní bloky a jejich vytváření Změna vlastností postavy pomocí příkazu Náhodné hodnoty Čtení programů Programovací projekt		

Data, informace a modelování				
- pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty - pomocí obrázku znázorní jev - pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	 2 3	Graf, hledání cesty Schémata, obrázkové modely Model		

Algoritmizace a programování (postavy a události)				
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav - v programu najde a opraví chyby - používá události ke spuštění činnosti postav - přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky - upraví program pro obdobný problém - ovládá více postav pomocí zpráv	4 5 6 7	Ovládání pohybu postav Násobné postavy a souběžné reakce Modifikace programu Animace střídáním obrázků Spouštění pomocí událostí Vysílání zpráv mezi postavami Čtení programů Programovací projekt		

Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací oblast předmětu

- předmět zahrnuje témata: 1. místo, kde žijeme, 2. lidé kolem nás, 3. lidé a čas
- navazuje na prvouku
- integruje poznatky a zkušenosti z vyučování a osobního života žáků s dalšími informacemi z medií, encyklopedií, internetu,…
- uvádí je do souvislosti.
- utváří počáteční představu o způsobu života našich předků v různých historických obdobích

- vytváří základní představu o České republice, Evropě a světě
- pracovat s mapami, používat získané kompetence v praktických situacích
- umožňuje dětem klást si otázky a objevovat problémy, spolupracovat ve dvojicích i skupinách, vytvářet si vlastní názory

Časová dotace na 1. stupni

- 4. ročník – 1 hodina týdně
- 5. ročník - 2 hodiny týdně

Místo výuky

- třídy
- učebna PC
- školní areál
- prostory mimo školu – např. Muzeum Polička

Průřezová témata

- VDO – 2.3 Formy participace občanů v politickém životě seznámení s pojmy: parlament, senát, demokratické volby – příklad na místní samosprávě
- VDO – 2.4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
- VEGS – 3.1 Evropa a svět nás zajímá – Vlastivěda 5. tř. – vyprávění zážitků z cest
- VEGS – 3.2 Objevujeme Evropu a svět

Mezipředmětové vztahy

Učivo vlastivědy vytváří přirozené základy pro výuku dějepisu, zeměpisu a občanské výchovy ve vyšších ročnících ZŠ.

Vlastivěda má bližší vazby na český jazyk(vybrané úryvky z literatury, dramatizace, volné vyprávění, práce s textem,…), výtvarnou výchovu, pracovní činnosti, přírodovědu (aplikace přírodovědných poznatků,…), hudební výchovu.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí

Ve vyučovacím předmětu vlastivěda využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- čtení s porozuměním a práci s textem (učebnice, tisk, časopisy, encyklopedie)
- učit se tak, aby práce bavila žáky i učitele

- postupovat od lehčího ke složitějšímu
- prezentovat výsledky své práce – nástěnka, školní časopis,…
- uplatnit poznatky v různých činnostech (práce s tabulkami, globusem,mapami…)
- dostatek prostoru pro jejich tvořivost a realizaci vlastních nápadů – výroba učebních materiálů samotnými dětmi
- práci s informacemi (texty, obrazové materiály, mapy, tabulky, internet, encyklopedie)
- hodnocení a sebehodnocení, spoluvytváření kriterií – písemnou i ústní formou
- situace, ve kterých každé dítě může zažít úspěch. – přiměřenost a pestrost vlastivědných úkolů

Kompetence k řešení problému

- obhajovat různá řešení problému, opírat svá tvrzení o argumenty a být zodpovědný za svá rozhodnutí. – práce ve dvojicích a ve skupinách
- porovnávat nalezená řešení
- řešit problémy z praktického života
- řešit problémy různými postupy, kombinovat informace z různých zdrojů
- řešení problémů společně a učení se navzájem - děti učí děti

Kompetence komunikativní

- tvorbu smysluplných otázek a odpovědí –vlastivědné hry - komunikaci mezi žáky různých tříd a ročníků, například prostřednictvím vlastivědných projektů.
- orientovat se v textu, třídit informace a vlastními slovy formulovat hlavní myšlenky – učebnice vlastivědy a další materiály
- shromažďování informací z různých zdrojů – příprava vlastivědných referátů, prezentace vlastních materiálů (knihy, fotografie, pohlednice….)
- rozvíjet slovní zásobu
- spolupracovat při vyučování i mimo něj

Kompetence sociální a personální

- respektování společně dohodnutých pravidel
- práci ve skupinách, ve dvojicích, v týmu, ve kterých by se děti mohly navzájem učit
- střídaní rolí ve skupině
- vážit si sami sebe a zároveň respektovat a tolerovat ostatní, rozvíjíme u nich schopnost empatie, podporujeme přátelské vztahy – heterogenní skupiny
- setkávat se se zajímavými metodami – myšlenkové mapy, brainstorming…

Kompetence občanské

- ochranu životního prostředí - bereme za své motto: „Zachovejme naši planetu budoucím generacím v použitelném stavu.“ – porovnávání situace v různých zemích
- poznávání národních, kulturních a historických tradic – zajímavosti z různých zemí Evropy

Kompetence pracovní

- vnímat pracovní pokyny a řídit se jimi při práci. – jasné a přesné zadávání úkolů písemnou i ústní formou
- rozvoj manuální zručnosti a dovednosti ,používaní pracovních nástrojů –vybarvování, stříhání, lepení…
- výuku obohacujeme o praktické činnosti a úkoly z běžného života

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

MÍSTO, KDE ŽIJEME

- ČJS-5-1-01:1 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- ČJS-5-1-02:2 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- ČJS-5-1-03:3 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy
- ČJS-5-1-04:4 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam
- ČJS-5-1-05:5 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích

- ČJS-5-1-06:6 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ČJS-5-1-01p:1, ČJS-5-1-02p:2 orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany
- ČJS-5-1-02p:2 řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- ČJS-5-1-03p:3 má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě
- ČJS-5-1-04p:4 zná region, ve kterém bydlí, jeho pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti
- ČJS-5-1-05p:5 sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest
- ČJS-5-1-06p:6 pozná státní symboly České republiky

LIDÉ KOLEM NÁS

- ČJS-5-2-01:1 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
- ČJS-5-2-02:2 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou
- ČJS-5-2-03:3 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ČJS-5-2-01p:1 dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)
- ČJS-5-2-02p:2a rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých
- ČJS-5-2-03p:2b uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy
- ČJS-5-2-03p:3a používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze
- ČJS-5-2-03p:3b porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz
- ČJS-5-2-03p:3c sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů

LIDÉ A ČAS

- ČJS-5-3-01:1 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- ČJS-5-3-02:2 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti
- ČJS-5-3-03:3 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ČJS-5-3-03p:3a rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách
- ČJS-5-3-03p:3b, zná významné události, které se vztahují k regionu a kraji

- ČJS-5-3-03p:3c vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště

Vzdělávací oblast:	**Člověk a jeho svět**
Vzdělávací obor:	**Člověk a jeho svět**
Vyučovací předmět:	**Vlastivěda**
Období – ročník:	**2. období – 4. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy** **OVO**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Poznámky**
MÍSTO, KDE ŽIJEME				
- vymezí polohu ČR v rámci Evropy - 1. vyhledá v různých typech map a plánů místo svého bydliště nebo svého aktuálního pobytu 2. určí pomocí světových stran polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem k určenému bodu 3. zakreslí do mapy nebo plánu místo svého bydliště nebo pobytu 4. porovná krajinu svého bydliště s jiným typem krajiny	1	Naše vlast – domov, krajina Naši sousedé		

- 1. určí světové strany podle přírodních jevů 2. za pomoci kompasu zorientuje mapu a určí světové strany - 3. vyhledá na mapě cíl cesty popisované v textu pomocí světových stran a značek na mapě 4. vybere z nabídky tvrzení zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě 5. v modelové situaci prokáže schopnost bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	2	Práce s mapou – mapy, tématické mapy, plány, světové strany Legenda mapy		Google.cz mapy.cz
1. vybere nejvhodnější zobrazení a typ mapy pro získání informací (plán, vlastivědná mapa, mapa kulturních památek, turistická mapa apod.) 2. z mapy vyčte a vypíše údaje o osídlení a přírodních podmínkách, v legendě mapy vyhledá potřebnou informaci 3. podle popisu vyhledá na mapě přírodní nebo člověkem vytvořený geografický objekt 4. podle mapy interpretuje údaje o přírodních podmínkách a osídlení 5. uvede rozdíly mezi informacemi, které poskytuje plán a mapa	3	Povrch ČR – pohraniční pohoří, vnitrozemské pohoří, nížiny, řeky, vodní nádrže, jezera, rybníky		
- vyhledává na mapě významná města, chráněné krajinné oblasti, památná místa a významná místa cestovního ruchu - porovnává odlišnosti regionů	4	Kraj, obec Regiony ČR – Praha a další význačná města, kultura, památná místa, ochrana přírody, cestovní ruch hlavní problémy oblasti		

seznámí se pojmy parlament, senát, demokratické volby – popíše je na příkladu místní samosprávy 1. uvede příklad/y orgánů státní moci a jejich zástupců 2. z nabídky vybere a přiřadí odpovídající činnost k orgánu státní moci 3. uvede symboly naší státnosti a pojmenuje je 4. uvede místa a situace, kde státní symboly používáme	6	Čechy, Morava Slezsko – historické části Základy státního zřízení Státní symboly – vlajka, znak, hymna	**VDO - 3**	
LIDÉ KOLEM NÁS				
3. rozliší a pojmenuje blízké i vzdálenější příbuzenské vztahy v rodině a objasní vzájemné rodinné vazby 4. vyvodí pravidla soužití ve skupině, zhodnotí jejich dodržování, s pomocí provede sebereflexi a navrhne možnosti zlepšení vztahů	1			
- **rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat** - 4. vysvětlí, jak a kde je možné požádat o pomoc při pocitu ohrožení	2	Základní lidská práva Dětská práva Práva a povinnosti žáků školy	**VDO 3**	
- **používá peníze v běžných situacích** - **odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze**	3	Hotovostní a bezhotovostní forma peněz Způsoby placení		
LIDÉ A ČAS				

1. zanese časové údaje do časové osy 2. určí k základní dějinné události či jevu s pomocí různých zdrojů informací časový údaj, ke kterému se daná událost či jev vztahuje 3. porovná různé jevy z minulosti mezi sebou navzájem a s jevy ze současnosti	1	Určování času, čas jako fyzikální veličina Kalendáře, letopočet, generace		
1. uvede příklady nejvýznamnějších kulturních institucí ČR (knihovna, muzeum a galerie) 2. prezentuje spolužákům poznatek z dějin, který sám či s pomocí v knihovně, muzeu či galerii vyhledal 3. uvede příklady regionálních památek	2	Archeologické vykopávky Lidé a obory zkoumající minulost Nejstarší minulost v pověstech Velkomoravská říše, Cyril a Metoděj, hlaholice		Státní svátky
3. s využitím obrazového či textového materiálu porovná způsob života dříve a nyní 4. s využitím obrazového a textového materiálu porovná způsob obživy dříve a nyní	3	Proměny způsobu života		

Vzdělávací oblast:	**Člověk a jeho svět**
Vzdělávací obor:	**Člověk a jeho svět**
Vyučovací předmět:	**Vlastivěda**
Období – ročník:	**2. období – 5. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Poznámky**
MÍSTO, KDE ŽIJEME				
1. vybere nejvhodnější zobrazení a typ mapy pro získání informací (plán, vlastivědná mapa, mapa kulturních památek, turistická mapa apod.) 2. z mapy vyčte a vypíše údaje o osídlení a přírodních podmínkách, v legendě mapy vyhledá potřebnou informaci 3. podle popisu vyhledá na mapě přírodní nebo člověkem vytvořený geografický objekt 4. podle mapy interpretuje údaje o přírodních podmínkách a osídlení 5. uvede rozdíly mezi informacemi, které poskytuje plán a mapa - identifikuje na mapě světa světadíly a oceány	3	Práce s mapou Tvář Země Světadíly a oceány		
- na základních typech map vyhledává přírodní útvary, státy a města	3	Globus, mapa Evropy		

- vyhledává na mapě Evropy významné státy, města - **poznává významné evropské státy, srovnává je** - 2. vystihne charakteristické znaky způsobu života v naší vlasti a v jiných zemích 3. porovná způsob života i přírodu naší a vybrané zahraniční země	5	Státy a města Evropy	**VMEGS - 1** **VMEGS - 2**	
LIDÉ A ČAS				

1. zanese časové údaje do časové osy 2. určí k základní dějinné události či jevu s pomocí různých zdrojů informací časový údaj, ke kterému se daná událost či jev vztahuje 3. porovná různé jevy z minulosti mezi sebou navzájem a s jevy ze současnosti 2. uvede příklady nejvýznamnějších kulturních institucí ČR (knihovna, muzeum a galerie) a vzájemně je rozliší na základě artefaktů, které sbírají a uchovávají 2. prezentuje spolužákům poznatek z dějin, který sám či s pomocí v knihovně, muzeu či galerii vyhledal, a vysvětlí, proč je pro něj zajímavý/důležitý 3.s využitím obrazového či textového materiálu porovná způsob života dříve a nyní 4. s využitím obrazového a textového materiálu porovná způsob obživy dříve a nyní	1, 2, 3	První Přemyslovci – sv. Václav Středověká města, Přemysl Otakar II. Lucemburkové na českém trůně - Jan Lucemburský, Karel IV. Jan Hus Husitské války, Jan Žižka Habsburkové – Rudolf II. Bitva na Bílé hoře, Jan Ámos Komenský Marie Terezie a Josef II. Rakousko-Uhersko, život jeho obyvatel Národní obrození, Národní divadlo 19. stol. - století páry 1. světová válka Vznik Československa, T. G. Masaryk Nástup A. Hitlera k moci, ohrožení Evropy Protektorát Čechy a Morava 2. světová válka Období vlády jedné strany (totalita) Obnovení demokracie v Československu	**VDO 2.4**	Státní svátky a významné dny

LIDÉ KOLEM NÁS				
1. uvede příklady vlastnictví soukromého, veřejného, osobního, společného 2. uvede předměty či majetek, které jsou důležité pro danou životní situaci, a odhadne jejich cenu 3. uvede možnosti placení v obchodě, objasní výhody a nevýhody bezhotovostních a hotovostních plateb 4. spočítá, kolik peněz má být vráceno při hotovostním placení 5. uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti 6. objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje a kdy jsou příjmy menší než výdaje 7. sestaví jednoduchý osobní rozpočet a rozhodne, na kterých položkách je možné ušetřit a jak 8. na příkladech objasní rizika půjčování peněz	3	- vlastnictví soukromé, osobní, společné veřejné - hmotný a nehmotný majetek - příjmy a výdaje domácnosti - hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení - banky jako správce peněz, úspory, půjčky		
1. uvede příklady správného a nesprávného řešení situace či jednání lidí **3. vysvětlí některá základní práva dětí a uvede**	2	**Lidská práva a povinnosti**	**VDO 3**	

příklady jejich porušování, rozliší svá práva a povinnosti 4. vysvětlí, jak a kde je možné požádat o pomoc při pocitu ohrožení				

Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací oblast předmětu

Postupně naučit žáky:

- pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti
- poznávat sebe i své nejbližší okolí a postupně okruh poznání rozšiřovat
- vnímat základní vztahy ve společnosti
- všímat si lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich
- porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům
- chápat současnost jako výsledek minulosti a východisko budoucnosti
- vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných

Časová dotace

- 4. ročník 2 hodiny týdně
- 5. ročník 2 hodiny týdně

Místo realizace

- třída
- knihovna
- areál školy
- veřejná prostranství mimo školu

Průřezová témata

V rámci vzdělávací oblasti člověk a jeho svět jsou realizována průřezová témata:

- OSV - 1.2 sebepoznání a sebepojetí, 4., 5. třída
- OSV - 1.4 psychohygiena, 4., 5. třída
- EV - 1 ekosystémy, 4., 5. třída
- EV 2 základní podmínky života, 4., 5. třída
- EV 3 lidské aktivity a problémy životního prostředí, 4., 5. třída
- EV 4 vztah člověka k prostředí, 4., 5. třída

Mezipředmětové vztahy

Přírodověda souvisí se všemi předměty, bližší vazby má zejména na český jazyk, matematiku, výtvarnou výchovu, pracovní činnosti, hudební výchovu.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu přírodověda využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- nové poznatky vyvozovat na základě pozorování a praktické činnosti žáků a uplatňovat je v běžném životě (pozorování přírody, herbáře, orientace v prostoru, vyvozování veličin apod.)
- využívat různé zdroje informací (knihy, dětské časopisy, zkušenosti blízkých osob atd.)
- prezentovat svou práci a práci dvojíce, skupiny

Kompetence k řešení problému

- při řešení problémů žáci vycházejí z praktického života ve svém bezprostředním okolí
- třídit pozorované věci a jevy podle jejich podobných, odlišných znaků (třídění přírodnin apod.)
- řešit problémy společně a učit si navzájem (využívat dosavadní životní poznatky)

Kompetence komunikativní

- vhodně komunikovat se spolužáky, s učiteli i ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- porozumět čtenému textu při získávání informací (učebnice, pracovní listy, encyklopedie)
- vytvářet příležitosti pro vzájemnou komunikaci k danému problému (práce ve dvojicích, ve skupině…)

Kompetence sociální a personální -

- sociální kompetence vyvozovat na praktických cvičeních a úkolech (témata-rodina,škola zaměstnání lidí apod.)
- vytvářet s žáky pravidla soužití a vést je k jejich respektování
- podporovat přátelské vztahy, vést k odpovědnosti za své chování

Kompetence občanské

- společně stanovovat pravidla chování
- třídit odpad a k ochraňovat životní prostředí (témata týkající se přírody, Den Země, sběr papíru atd.)
- poznávat národní, kulturní a historické tradice v jejich bezprostředním okolí, v obci
- uplatňovat svá práva a zároveň plnit své povinnosti (témata škola, denní režim, apod.)

Kompetence pracovní

- vnímat pracovní pokyny a řídit se jimi při práci
- výuku převážně zaměřit na praktické činnosti a úkoly z běžného života
- seznamovat se s různými druhy povolání

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení

- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Očekávané výstupy - 2. období

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

ROZMANITOST PŘÍRODY

- ČJS-5-4-01:1 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- ČJS-5-4-02:2 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- ČJS-5-4-03:3 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy
- ČJS-5-4-04:4 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- ČJS-5-4-05:5 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- ČJS-5-4-06:6 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- ČJS-5-5-01:7 využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života
- ČJS-5-5-02:8 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- ČJS-5-5-03:9 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- ČJS-5-5-04:10 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
- ČJS-5-5-05:11 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- ČJS-5-5-06:12 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- ČJS-5-5-07:13 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ČJS-5-4-01p:1 na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody
- ČJS-5-4-02p:2 popíše střídání ročních období
- ČJS-5-4-03p:3 zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí
- ČJS-5-4-05p:4 zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata

- ČJS-5-4-05p:5a chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí
- ČJS-5-4-05p:5b popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují
- ČJS-5-4-06p:6 provádí jednoduché pokusy se známými látkami
- ČJS-5-5-01p:7 uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu
- ČJS-5-5-02p:8 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života
- ČJS-5-5-04p:10a uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
- ČJS-5-5-04p:10b uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti
- ČJS-5-5-05p:11 odmítá návykové látky
- ČJS-5-5-07p:13 ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc

Vzdělávací oblast:	**Člověk a jeho svět**
Vzdělávací obor:	**Člověk a jeho svět**
Vyučovací předmět:	**Přírodověda**
Období – ročník:	**2. období – 4. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
Přírodověda				
- **na základě pokusů žák objevuje propojenost prvků živé a neživé přírody, nachází souvislosti mezi vzhledem přírody a činností člověka** - 1. Rozpozná a popíše živé a neživé přírodniny 2. na základě pozorování vyvodí vztahy mezi živou a neživou přírodou	1	**Rozmanitost přírody** - látky a jejich vlastnosti - změny látek a skupenství, třídění látek, měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek - voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh	**EV 2**	

3. objasní základní podmínky pro život organismů 4. na základě obrazového či textového materiálu vysvětlí vzájemné ovlivňování člověka a přírody 5. využije výzkumné dovednosti pro zjišťování způsobu života rostlin a živočichů - 1. pozná a popíše některé laboratorní pomůcky 2. použije vybrané pracovní metody a postupy při jednoduchých pozorováních a pokusech 3. dodrží pracovní postup 4. provede stručný a přehledný záznam o pokusu a popíše výsledek pokusu 5. dodrží bezpečnost práce během experimentování	6	vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život - nerosty a horniny, půda – vznik půdy, význam, ochrana, významné nerosty a horniny		
- **na základě pozorování, zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu, hledá vztahy mezi organizmy** - 1. na základě společných znaků roztřídí dané organismy (rostliny, živočichy, houby) 2. na základě pozorování popíše dané rostliny, houby a živočichy ve svém regionu 3. na základě zkoumání vybraných organismů určí, jak jsou jednotlivé organismy přizpůsobeny k životu na souši,	3	Přírodní společenstva - podmínky života na Zemi – jejich význam a ochrana - rovnováha v přírodě – význam, základní společenstva, vzájemné vztahy mezi organizmy	**EV 1**	

ve vodě, ve vzduchu 4. vysvětlí potravní vztahy nebo vzájemně prospěšné vztahy mezi jednotlivými organismy základních společenstev 5. roztřídí organismy podle jejich přirozených ekosystémů a zařadí je do potravní pyramidy či řetězce				
- 1. pojmenuje základní projevy života 2. na základě pozorování dvou různých organismů určí, jaké projevy života mají společné	4	- rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých druhů, význam v přírodě a pro člověka		
1. na základě obrazové či textové opory popíše činnosti člověka podporující nebo poškozující životní prostředí a zdůvodní, proč lidé tyto činnosti dělají 2. objasní, proč je nutné ohleduplné chování k přírodě a její ochrana **vyhledá činnosti, kterými může být sám prospěšný ochraně životního prostředí**	5	**Člověk a jeho zdraví** - ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy	**EV 3,4**	
- **své poznatky využívá k podpoře vlastního zdravého života** - 1. rozliší vhodné a nevhodné místo pro hru, odhalí možná rizika 2. navrhne vhodný způsob chování v	9 10	- péče o zdraví, zdravá výživa – denní režim, pitný a pohybový režim, zdravá strava, nemoc, návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače - osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, silničním provozu v roli chodce a	**OSV 1.4**	

modelových situacích ohrožujících zdraví a upozorní na rizika vyplývající z nedodržení vhodných postupů 3. popíše postupy svého jednání a pomoci v situaci ohrožující život 4. popíše danou dopravní situaci, rozpozná vhodné a nevhodné chování účastníků silničního provozu		cyklisty, krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.), brutalita a jiné formy násilí v médiích, služby odborné pomoci - situace hromadného ohrožení		
3. rozliší potraviny vhodné ke každodenní konzumaci, které je zvykem označovat jako „zdravé“, a potraviny nevhodné k časté konzumaci 4. zdůvodní, proč by v potravě člověka mělo být hodně ovoce a zeleniny 5. uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky	12			
- 1. rozliší lehké zranění od zranění ohrožujícího lidský život 2. uvede telefonní čísla pro přivolání první pomoci a dokáže se rozhodnout, v jakém případě je má užít 3. předvede simulovaný telefonický rozhovor – přivolání záchranné služby 4. z lékárničky vybere potřebný materiál k ošetření drobného poranění 5. v modelové situaci popíše nebo předvede ošetření drobných poranění	13			**projektový den**

Vzdělávací oblast:	**Člověk a jeho svět**
Vzdělávací obor:	**Člověk a jeho svět**
Vyučovací předmět:	**Přírodověda**
Období – ročník:	**2. období – 5. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
		Přírodověda		
- 3. určí organismus pomocí jednoduchého klíče nebo atlasu 4. roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků 5. pozoruje a zkoumá pomocí jednoduchých postupů, pomůcek a nástrojů vybraný projev života	4	**Rozmanitost přírody** Třídění organismů - rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých druhů, význam v přírodě a pro člověka		
1. na základě obrazového materiálu popíše postavení Země ve vesmíru 2. za použití telluria (modelu Slunce, Země a Měsíce) nebo obrazového materiálu vysvětlí střídání dne a noci a střídání čtyř ročních období	2	Vesmír a Země - sluneční soustava, den a noc, roční období, čas		
- **vyhledá činnosti, kterými může být sám prospěšný ochraně životního prostředí**	5	- ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního	**EV 3,4**	

- 1. na základě obrazové či textové opory popíše činnosti člověka podporující nebo poškozující životní prostředí a zdůvodní, proč lidé tyto činnosti dělají 2. objasní, proč je nutné ohleduplné chování k přírodě a její ochrana 3. vyhledá a popíše problémy životního prostředí oblasti, kde žije, a porovná je s problémy z jiných oblastí		prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy		
- **poznatky o lidském tělě využívá k podpoře vlastního zdravého způsobu života** 1. určí a pojmenuje části lidského těla 2. rozliší pozitivní a negativní vlivy na své vlastní zdraví a uvede příklady ze života 3. pojmenuje a vysvětlí některé vlivy ohrožující fungování lidského těla (nesprávná životospráva, stres, neléčené nemoci, vznik závislosti apod.) - **rozlišuje etapy lidského života, orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození** 1. chronologicky seřadí jednotlivé etapy lidského života 2. určí, kterými etapami prošel, kterou právě prožívá, a stručně je charakterizuje 3. podle slovní charakteristiky rozpozná jednotlivé etapy lidského života	7 8	- **Člověk a jeho zdraví** - lidské tělo – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince	**OSV 1.2**	

- **účelně plánuje svůj čas s ohledem na oprávněné nároky jiných osob** - 1. rozliší své povinnosti a potřeby ve vztahu ke vzdělávání a zájmům 2. navrhne rozdělení svého času v rámci jednoho dne - 3. zohlední při plánování oprávněné nároky osob z blízkého okolí, svůj plán zrealizuje a vyhodnotí - 4. objasní důležitost zdravého životního stylu - 4. popíše danou dopravní situaci, rozpozná vhodné a nevhodné chování účastníků silničního provozu 1. vyjmenuje návykové látky, které jsou legálně v prodeji (alkohol, nikotin v cigaretách, event. potraviny obsahující kofein apod.) 2. vysvětlí, proč kouření a pití alkoholu poškozuje zdraví a proč je třeba odmítnout i další nabízené cizí látky 3. uvede příklady nemocí způsobených užíváním alkoholu a drog 4. předvede v modelových situacích různé způsoby odmítání návykových látek	9 10 11 12	- péče o zdraví, zdravá výživa – denní režim, pitný a pohybový režim, zdravá strava, nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana, osobní, intimní a duševní hygiena – stres a jeho rizika, reklamní vlivy - návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače - osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, silničním provozu v roli chodce a cyklisty, krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.), brutalita a jiné formy násilí v médiích, služby odborné pomoci - situace hromadného ohrožení	**OSV 1.4**	

- 1. vysvětlí význam pravidelných preventivních zubních prohlídek a preventivních prohlídek u praktického či dětského lékaře 2. uvede příklady infekčních nemocí a způsob jejich přenosu 3. rozliší potraviny vhodné ke každodenní konzumaci, které je zvykem označovat jako „zdravé“, a potraviny nevhodné k časté konzumaci 4. zdůvodní, proč by v potravě člověka mělo být hodně ovoce a zeleniny 5. uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky 1. rozliší lehké zranění od zranění ohrožujícího lidský život 2. uvede telefonní čísla pro přivolání první pomoci a dokáže se rozhodnout, v jakém případě je má užít 3. předvede simulovaný telefonický rozhovor – přivolání záchranné služby 4. z lékárničky vybere potřebný materiál k ošetření drobného poranění 5. v modelové situaci popíše nebo předvede ošetření drobných poranění	13			**projektový den**

Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu na 1.stupni

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast předmětu

- hudební výchova se realizuje ve vzdělávacím oboru Umění a kultura
- vzdělávací obsah je rozdělen do čtyřech oblastí

vokální činnost – práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu

instrumentální činnost – hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci

hudebně pohybová činnost – ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty

poslechová činnost – aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob

Časová dotace

- 4. ročník 1 hodina týdně
- 5. ročník 1 hodiny týdně

Místo realizace

- třídy

Průřezová témata

V rámci vzdělávací oblasti jazyk a jazyková komunikace jsou realizována průřezová témata:

- OSV 1.1 rozvoj schopností poznávání

Mezipředmětové vztahy

Hudební výchova souvisí se všemi předměty, bližší vazby má zejména na český jazyk, prvouku, přírodovědu, tělesnou výchovu.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí

Ve vyučovacím předmětu hudební výchova využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- zpívat na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- užívat správnou terminologie a symboliku
- zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů

- rozlišovat jednotlivé kvality tónů, rozpoznávat výrazné tempové a dynamické změny proudu znějící hudby
- rozpoznávat v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odlišit hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
- vzájemně si naslouchat

Kompetence komunikativní –

- rytmizovat a melodizovat jednoduché texty, improvizovat v rámci nejjednodušších hudebních forem
- reagovat pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřovat metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- uplatňovat vlastní náměty, názory, zkušenosti

Kompetence sociální a personální

- kritické myšlení a posuzování žánrů a stylů hudby
- vzájemné naslouchání, spolupráci a toleranci

Kompetence občanská

- kritické myšlení při posuzování hudebních děl
- podílet se na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

- využívat jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, tanečnímu pohybu, vyjadřovat hudební náladu
- používat obecně známé termíny, znaky a symboly
- užívat různé nástroje a vybavení

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace

- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Očekávané výstupy - 2. období

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

- HV-5-1-01:1 zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- HV-5-1-02:2 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not
- HV-5-1-03:3 využívá jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- HV-5-1-04:4 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- HV-5-1-05:5 vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
- HV-5-1-06:6 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků
- HV-5-1-07:7 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- HV-5-1-01p:1 zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem
- HV-5-1-02p:2, HV-5-1-07p:7 propojí vlastní pohyb s hudbou
- HV-5-1-03p:3 doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje
- HV-5-1-06p:6 odliší tóny podle výšky, síly a barvy
  - pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb
  - správně hospodaří s dechem při interpretaci písní – frázování

Vzdělávací oblast:	**Umění a kultura**
Vzdělávací obor:	**Hudební výchova**
Vyučovací předmět:	**Hudební výchova**
Období – ročník:	**2. období – 4., 5. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy** **OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
Hudební výchova				
- **zpívá v jednohlase či dvoujhlase** - 1. zazpívá při sólovém i společném zpěvu vybranou lidovou píseň 2. dodržuje zásady hlasové hygieny a využije získané pěvecké dovednosti (nasazení tónu, dechová opora, odpovídající dynamika) 3. se orientuje v notovém/grafickém záznamu písně 1. píseň či melodii zahraje, zazpívá či ji pohybově ztvární 2. zahraje jednoduchý doprovod (rytmické ostinato, prodlevu, tóny harmonických funkcí) 1. rozpozná na základě poslechu i zobrazení jednotlivých nástrojů základní skupiny hudebních nástrojů (bicí, strunné, dechové) 2. vybere z nabídky hudebních nástrojů nástroje vhodné pro doprovod určené písně 3. zahraje úryvek zvolené písně či skladby	1 2 3	Písně durové a molové, lidové i umělé správné dýchání, nasazení tónu, dynamické hudební hry, ozvěna, otázka a odpověď Jednoduché notové zápisy Písně v 2/4, ¾, 4/4 taktu Vhodné lidové a umělé písně	**OSV1.1**	

4. využije grafický/notový záznam k interpretaci/reprodukci - seznamuje se s hudební formu jednoduché písně (rondo, forma dvou a třídílná) - 1. rozpozná a popíše základní znaky malé písňové formy, ronda, variace 2. určí hudební formu vybrané ukázky	4			
1. vytvoří na základě rytmického půdorysu či tónového materiálu písně jednoduchou předehru, mezihru či dohru (zopakováním části melodie písně, rytmickou figurou vycházející z písně apod.) 2. vytvoří k zahranému či zpívanému předvětí rytmické nebo melodické závětí 3. zrytmizuje či zmelodizuje jednoduché říkadlo	5	Vhodné poslechové skladby a písně		
1. vybere ze znějících hudebních ukázek skladby s dominujícím hudebním vyjadřovacím prostředkem (rytmus, melodie, barva) 2. poukáže ve znějící ukázce na místo, v němž dojde k výrazné změně tempa, rytmu, dynamiky	6			
1. reaguje na znějící hudbu odpovídajícím pohybem 2. předvede ukázku tanečních kroků u známých tanečních písní (mazurka, polka) 3. předvede pohyb (pochodový krok, poskok, přeměnný krok, přísunný krok) na základě rytmického schématu písně	7	Jednoduché taneční kroky		

Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu na 1.stupni

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast předmětu

- hudební výchova se realizuje ve vzdělávacím oboru Umění a kultura
- vzdělávací obsah je rozdělen do čtyřech oblastí

vokální činnost – práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu

instrumentální činnost – hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci

hudebně pohybová činnost – ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty

poslechová činnost – aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob

Časová dotace

- 4. ročník 1 hodina týdně
- 5. ročník 1 hodiny týdně

Místo realizace

- třídy

Průřezová témata

V rámci vzdělávací oblasti jazyk a jazyková komunikace jsou realizována průřezová témata:

- OSV 1.1 rozvoj schopností poznávání

Mezipředmětové vztahy

Hudební výchova souvisí se všemi předměty, bližší vazby má zejména na český jazyk, prvouku, přírodovědu, tělesnou výchovu.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí

Ve vyučovacím předmětu hudební výchova využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- zpívat na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- užívat správnou terminologie a symboliku
- zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů

- rozlišovat jednotlivé kvality tónů, rozpoznávat výrazné tempové a dynamické změny proudu znějící hudby
- rozpoznávat v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odlišit hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
- vzájemně si naslouchat

Kompetence komunikativní –

- rytmizovat a melodizovat jednoduché texty, improvizovat v rámci nejjednodušších hudebních forem
- reagovat pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřovat metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- uplatňovat vlastní náměty, názory, zkušenosti

Kompetence sociální a personální

- kritické myšlení a posuzování žánrů a stylů hudby
- vzájemné naslouchání, spolupráci a toleranci

Kompetence občanská

- kritické myšlení při posuzování hudebních děl
- podílet se na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

- využívat jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, tanečnímu pohybu, vyjadřovat hudební náladu
- používat obecně známé termíny, znaky a symboly
- užívat různé nástroje a vybavení

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace

- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Očekávané výstupy - 2. období

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

- HV-5-1-01:1 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- HV-5-1-02:2 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not
- HV-5-1-03:3 využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- HV-5-1-04:4 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- HV-5-1-05:5 vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
- HV-5-1-06:6 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny
- HV-5-1-07:7 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- HV-5-1-01p:1 zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem
- HV-5-1-02p:2, HV-5-1-07p:7 propojí vlastní pohyb s hudbou
- HV-5-1-03p:3 doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje
- HV-5-1-06p:6 odliší tóny podle výšky, síly a barvy
  - pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb
  - správně hospodaří s dechem při interpretaci písní – frázování

Vzdělávací oblast:	**Umění a kultura**
Vzdělávací obor:	**Hudební výchova**
Vyučovací předmět:	**Hudební výchova**
Období – ročník:	**2. období – 4., 5. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy** **OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
Hudební výchova				
- **zpívá na základě svých dispozic** - 1. zazpívá při sólovém i společném zpěvu vybranou lidovou píseň 2. dodržuje zásady hlasové hygieny a využije získané pěvecké dovednosti (nasazení tónu, dechová opora, odpovídající dynamika) 3. se orientuje v notovém/grafickém záznamu písně 2. píseň či melodii zahraje, zazpívá či ji pohybově ztvární 2. zahraje jednoduchý doprovod (rytmické ostinato, prodlevu, tóny harmonických funkcí) 1. rozpozná na základě poslechu i zobrazení jednotlivých nástrojů základní skupiny hudebních nástrojů (bicí, strunné, dechové) 2. vybere z nabídky hudebních nástrojů nástroje vhodné pro doprovod určené písně 3. zahraje úryvek zvolené písně či skladby	1 2 3	Písně durové a molové, lidové i umělé správné dýchání, nasazení tónu, dynamické hudební hry, ozvěna, otázka a odpověď Jednoduché notové zápisy Písně v 2/4, ¾, 4/4 taktu Vhodné lidové a umělé písně	**OSV1.1**	

4. využije grafický/notový záznam k interpretaci/reprodukci - seznamuje se s hudební formu jednoduché písně (rondo, forma dvou a třídílná) - 1. rozpozná a popíše základní znaky malé písňové formy, ronda, variace 2. určí hudební formu vybrané ukázky	4			
1. vytvoří na základě rytmického půdorysu či tónového materiálu písně jednoduchou předehru, mezihru či dohru (zopakováním části melodie písně, rytmickou figurou vycházející z písně apod.) 2. vytvoří k zahranému či zpívanému předvětí rytmické nebo melodické závětí 3. zrytmizuje či zmelodizuje jednoduché říkadlo	5	Vhodné poslechové skladby a písně		
1. vybere ze znějících hudebních ukázek skladby s dominujícím hudebním vyjadřovacím prostředkem (rytmus, melodie, barva) 2. poukáže ve znějící ukázce na místo, v němž dojde k výrazné změně tempa, rytmu, dynamiky	6			
1. reaguje na znějící hudbu odpovídajícím pohybem 2. předvede ukázku tanečních kroků u známých tanečních písní (mazurka, polka) 3. předvede pohyb (pochodový krok, poskok, přeměnný krok, přísunný krok) na základě rytmického schématu písně	7	Jednoduché taneční kroky		

Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast předmětu výtvarná výchova

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky
- pro vyjádření svého vnímání, cítění, poznávání

Časová dotace

- 4. ročník 1 hodina týdně
- 5. ročník 2 hodiny týdně

Místo realizace

- třída
- kuchyň
- okolní krajina
- areál školy

Průřezová témata

V rámci vzdělávací oblasti výtvarná výchova jsou realizována průřezová témata:

- OSV 1.2 sebepoznání a sebepojetí
- OSV 1.5 kreativita
- MeV 1 kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- MeV 2 interpretace vztahů mediálních sdělení a reality

Mezipředmětové vztahy

Výtvarná výchova souvisí se všemi předměty, bližší vazby má zejména na český jazyk, prvouku, přírodovědu, pracovní činnosti

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- samostatně pozorovat a vnímat realitu a řešit výtvarné problémy
- využívat poznatky o okolí ve výtvarných činnostech
- zaujímat svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

- tvořivě přistupovat k řešení výtvarných úkolů
- přemýšlet o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímat k nim svůj postoj
- využívat získaná poznání při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- zapojovat se do diskuse
- respektovat názory jiných
- pojmenovat, porovnávat, oceňovat a zaujímat vlastní stanovisko k různým výtvarným předlohám
- obohacovat slovní zásobu o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

- tvořivě pracovat ve skupině a vzájemně si pomáhat
- respektovat různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu

Kompetence občanská

- chápat a respektovat estetické požadavky na životní prostředí
- vytvářet si vlastní postoj k výtvarným dílům

Kompetence pracovní

- užívat samostatně vizuálně obrazné techniky
- dodržovat hygienická a bezpečnostní pravidla
- využívat návyky a znalosti v další praxi

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Očekávané výstupy - 2. období

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

- VV-5-1-01:1 při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)
- VV-5-1-02:2 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností
- VV-5-1-03:3 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- VV-5-1-04:4 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy
- VV-5-1-05:5 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
- VV-5-1-06:6 nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- VV-5-1-01:1–06p:1 uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr
- VV-5-1-01p:1 rozlišuje, porovnává, třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
- VV-5-1-02p:2, VV-5-1-03p:3 při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie

- VV-5-1-05p:5 vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla

Vzdělávací oblast:	**Umění a kultura**
Vzdělávací obor:	**Výtvarná výchova**
Vyučovací předmět:	**Výtvarná výchova**
Období – ročník:	**2. období – 4., 5. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy** **OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
		Výtvarná výchova		
- **pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření** - 1. rozpozná kresbu, malbu, fotografii, prostorové objekty, architekturu; popíše, v čem spatřuje nápadné rozdíly 2. rozpozná světlostní a barevný kontrast a ve své tvorbě jej uplatní 3. v kresbě, malbě i prostorové tvorbě projevuje schopnost porovnávat vztahy obrazových objektů a elementů (například: rozdílnost a podobnost tvarů, jejich velikost, vzájemnou polohu, světlostní a barevné vztahy)	1	**Rozvíjení smyslové citlivosti** (linie, tvary, objemy, světlo, barvy, podobnost, kontrast, rytmus, proměny a kombinace) - uspořádání objektů do celků - vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly (vyjádření hmatových, sluchových, pohybových a chuťových podnětů vizuálně) - výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, PC, reklamy, vkus- nevkus	**MeV 1,2**	

- užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření - při tvorbě se zaměřuje na ztvárnění vlastních zkušeností 1. si vybere z nabídky prostředky, kterými by chtěl vyjádřit své pocity a představy, a vysvětlí, proč si právě tyto prostředky vybral 2. je vybaven základními dovednostmi k tomu, aby využíval obvyklých prostředků výtvarné tvorby (kresby, malby, modelování, prostorového vytváření) i prostředků experimentálně kombinovaných k vyjádření svých smyslových pocitů, představ, myšlenek a zkušeností 3. porovná vyjádření svých zkušeností s vyjádřením spolužáků a zjistí podobnosti a odlišnosti v pocitech a představách, které objevil	2			
- zobrazuje podněty vnímané vizuálně i dalšími smysly - 1. si uvědomuje rozdílnost svého vnímání podle toho, jaký smysl zapojí (zrak, sluch, hmat); vnímání různými smysly využije podle svého uvážení ve své tvorbě 2. rozlišuje, co ve výsledcích jeho tvorby vychází z jeho představ a fantazie a co z jeho smyslových vjemů 3. nalezne a pojmenuje podněty (z každodenního života, ale i z vybraných uměleckých výtvarných děl), které působí	3			

převážně na jiné smysly, než je zrak 4. převede sluchové a hmatové vjemy do vizuálního vyjádření v ploše, objemu a prostoru				
osobitost svého vyjádření žák uplatňuje již v záměru své práce, ve volbě a kombinaci užitých prostředků. 1. porovná, zda prostředky, které využil ve vlastní tvorbě, se odlišují od prostředků využitých v dílech spolužáků či dalších autorů; nalezené rozdíly pojmenuje 2. porovná a objasní, zda a v čem se výsledky jeho tvorby odlišují od výsledků tvorby jeho spolužáků 3. ve své tvorbě experimentuje s dosud nevyzkoušenými vizuálními prostředky a postupy - porovnává různá zpracování námětu a inspiruje se jimi 1. sdělí, co bylo zdrojem inspirace pro jeho tvorbu 2. přistupuje k tvorbě ostatních jako ke zdroji inspirace 3. vybere si interpretaci, která je pro něj zajímavá a podnětná	4 5	**Uplatňování subjektivity** - typy vizuálně obrazných vyjádření(ilustrace textu,volná malba, plastika, animovaný film, comics, fotografie, reklama, elektronický obraz,…) - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – z hlediska vnímání (vizuální, haptické), z hlediska motivace (fantazie, předloha)	**OSV1.5** **OSV1.2**	
- předkládá své vizuálně obrazné vyjádření jako osobitou výpověď a sdělení v rámci obohacení vlastní komunikace s okolím.	6	**Ověřování komunikačních účinků** -osobní postoj ke komunikaci – utváření a zdůvodňování, porovnání s cizími pracemi		

1. vybere, uspořádá a představí výsledky své práce (vytvořených, vybraných či upravených vizuálně obraných vyjádření) 2. popíše svým spolužákům, jak při tvorbě postupoval 3. připraví jednoduchou prezentaci prací (vizuálních obrazných vyjádření) svých spolužáků				

Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast předmětu tělesná výchova

je rozděleno na 3 tematické okruhy:

- činnosti ovlivňující zdraví -význam pohybu pro zdraví, příprava organismu,zdravotně zaměřené činnosti,rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech

- činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování a bruslení, další pohybové činnosti
- činnosti podporující pohybové učení - komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech

Časová dotace

- 4. ročník 2 hodiny týdně
- 5. ročník 2 hodiny týdně

Místo realizace

- - tělocvična
- - hřiště
- - zimní stadion
- - volná příroda
- - plavecký bazén

Průřezová témata

V rámci vzdělávací oblasti výtvarná výchova jsou realizována průřezová témata:

OSV 1.2 sebepoznání a sebepojetí

OSV 1.3 seberegulace a sebeorganizace

OSV 1.4 psychohygiena

EV 4 vztah člověka k prostředí

VDO 4 principy demokracie

Mezipředmětové vztahy

Tělesná výchova souvisí se všemi předměty, bližší vazby má zejména na matematiku, prvouku a přírodovědu, hudební výchovu.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu tělesná výchova využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- osvojit si základní tělocvičného názvosloví
- cvičit podle popisu
- měřit základní pohybové výkony a porovnávat je s předchozími
- orientovat se v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích
- na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky

Kompetence k řešení problémů

- uplatňovat zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí
- adekvátně reagovat v situaci úrazu spolužáka
- řešit problémy v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a nářadím
- získávat sebedůvěru, podle potřeby požádat o pomoc

Kompetence komunikativní

- spolupracovat při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- reagovat na základní povely a pokyny a sami je i vydávat
- zorganizovat jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty
- vzájemně si naslouchat a oceňovat přínos druhých a vytvářet příležitosti pro relevantní komunikaci

Kompetence sociální a personální

- jednat v duchu fair - play - dodržují pravidla a označovat přestupky, respektovat opačné pohlaví, zvládat pohybové činnosti ve skupině
- plnit úkoly, při kterých mohou spolupracovat a zažít úspěch.

Kompetence občanská

- podílet se na realizaci pravidelného pohybového režimu
- projevovat přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení své zdatnosti
- spojovat svou pohybovou činnost se zdravím
- zařazovat si do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení
- kritické myšlení a hodnocení cvičení s ohleduplností a taktem.
- podílet se na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

- uplatňovat hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě
- učit se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Očekávané výstupy - 2. období

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

- TV-5-1-01:1 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
- TV-5-1-02:2 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- TV-5-1-03:3 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
- TV-5-1-04:4 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
- TV-5-1-05:5 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
- TV-5-1-06:6 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
- TV-5-1-07:7 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
- TV-5-1-08:8 zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy
- TV-5-1-09:9 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
- TV-5-1-10:10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- TV-5-1-01p:1 chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a snaží se začleňovat pohyb do denního režimu
- TV-5-1-02p:2 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením
- TV-5-1-03p:3 zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností
- TV-5-1-04p:4 uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti
- TV-5-1-05p:5 reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti
- TV-5-1-06p:6 dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play

  - zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla
  - zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti

Vzdělávací oblast:	**Člověk a zdraví**
Vzdělávací obor:	**Člověk a zdraví**
Vyučovací předmět:	**Tělesná výchova**
Období – ročník:	**2. období – 4. a 5. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy** **OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
Tělesná výchova				
Sportovní hry				
- **zvládá konkrétní hry se zjednodušenými pravidly** - podle svých předpokladů zlepšuje úroveň výkonů - **usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti**	3,4,6	**-základní spolupráce ve hře** - průpravná sportovní cvičení - sportovní hry pro rozvoj rychlosti	**VDO 4** **OSV 1.4**	

- zvládá podle svých předpokladů základy techniky držení, házení a chytání míče - reaguje na základní pokyny - zvládá základní techniku přihrávky rukou a nohou - popíše zásady bezpečnosti a hygienických návyků při sportovních hrách 1. zvládá základní dovednosti osvojované v tematickém okruhu *Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností* 1. ukáže spolužákovi např. základní postoj při míčových hrách, správné držení míče, hokejky, pálky a opraví případné chyby u spolužáka 2. svými slovy zhodnotí spolužákovo provedení vybrané pohybové dovednosti 3. upraví svou pohybovou činnost na základě učitelova pokynu	5	- technika házení, držení a chytání míče, zastavení - technika přihrávky rukou vrchní, trčením - hry se zjednodušenými pravidly - organizace utkání – losování, - ukončení utkání		
Atletika				
- **zlepšuje svou tělesnou kondici a správné držení těla** - zvládá podle svých předpokladů osvojované dovednosti - základy techniky rychlého běhu (zrychlování z klidu do maxima) a vytrvalého běhu (běhu střídaného s chůzí) - zvládá spojení startu na signál a běhu - zvládá podle svých předpokladů základní techniku odrazu z odrazové nohy - zvládá základní techniku skoku do dálky z krátkého rozběhu	1,5,9	- běžecká abeceda - průpravná běžecká cvičení - pohybové hry pro rozvoj běžecké - rychlosti a startovní reakce - vytrvalý běh do 1000 m - rychlý běh do 60 m - polovysoký start	**OSV 1.3**	

- zvládá základní techniku hodu míčkem z místa a chůze - podle svých předpokladů zlepšuje úroveň výkonů 1. se denně účastní (v režimu školy) pohybových aktivit se střední nebo vyšší intenzitou zatížení a usiluje o to, aby se těmto aktivitám věnoval alespoň jednu hodinu denně 2. uvede základní ukazatele tělesné zdatnosti a příklady jejich rozvoje 3. ve svých pohybových aktivitách uplatňuje činnosti pozitivně ovlivňující zdravotně orientovanou zdatnost (aerobní zdatnost, svalovou sílu, svalovou vytrvalost, pohyblivost, složení těla: *složky zdravotně orientované zdatnosti jsou: aerobní zdatnost vztahující se ke spotřebě kyslíku (také kardiovaskulární zdatnost), svalová zdatnost vztahující se k svalové síle, svalové vytrvalosti a pohyblivosti a složení těla vztahující se zejména k tělesné hmotnosti*) 1. změří, zapíše a vyhodnotí spolužákův výkon v konkrétní osvojované pohybové dovednosti (v jiných pohybových aktivitách) 3. změří svůj pohybový výkon v testech zdatnosti 4. zhodnotí vývoj své zdatnosti, posoudí, zda své výkony zlepšil nebo zhoršil	1 9	- nízký start - běh v terénu prokládaný chůzí - hod míčkem z rozběhu - spojení rozběhu s odhodem - skok do dálky		
Pohybové hry				
- **projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti** - **zvládá podle svých předpokladů základy pravidel pohybových her**	1,3,7	- využití přírodního prostředí pro - pohybové hry - základní organizační povely pro - realizaci her	**OSV 1.4** **VDO 4**	

2. uplatňuje základní dovednosti spojené s pobytem v přírodě 3. vytváří varianty jednoduchých pohybových her - vysvětlí pravidla některých pohybových her a je schopen je hrát se spolužáky i mimo tělesnou výchovu - spojuje pohyb s hudbou, příběhem, představou používá k pohybové hře i některé náčiní 3. vysvětlí základní pravidla vybraných pohybových nebo sportovních her 4. podílí se na řízení utkání či soutěže 5. upraví pravidla vybrané hry tak, aby byla vhodná pro příslušné prostředí 6. při pohybových aktivitách bere ohled na rozdíly mezi chlapci a děvčaty - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti 4. (s pomocí dospělých) pravidelně sleduje ukazatele své tělesné zdatnosti a jejich vývoj 5. udržuje dobrou úroveň své tělesné zdatnosti	3 6 1	- základní pravidla osvojovaných her - bezpečnost při různých druzích her - pohybové hry s různým náčiním - pohybové hry soutěživé a bojové - pohybové hry pro rozvoj pohybové - představivosti a tvořivosti		
Gymnastika				
- v souladu s individuálními předpoklady zvládá osvojované gymnastické dovednosti - zvládá podle svých předpokladů základy techniky gymnastického držení těla - dodržuje zásady bezpečnosti - zvládá podle svých předpokladů základní techniku kotoulu vpřed, kotoulu vzad	7	- základní gymnastická průpravná cvičení - správné gymnastické držení těla - soustředění na cvičení - cvičení svalového napětí a uvolnění celého těla - základní bezpečnostní pravidla při - gymnastickém cvičení - kotoul vpřed		

- dovede pojmenovat základní gymnastické nářadí a náčiní - zvládá základy gymnastického odrazu - podle svých předpokladů zlepšuje úroveň výkonů		- kotoul vzad - průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z trampolínky - výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu, stoj na rukou s dopomocí - hrazda – shyb stojmo odrazem - přeskok přes kozu odrazem z můstku		
Průpravná, kondiční, relaxační cvičení				
- podle svých předpokladů zlepšuje úroveň výkonů - chápe, že různá cvičení mají různé účinky - uplatňuje zásady správného držení těla a správného dýchání - zvládá podle svých předpokladů dechová cvičení, protahovací cvičení a vytrvalostní cvičení 1. vyjmenuje hlavní znaky vadného držení těla 2. pojmenuje (ukáže na obrázku, na spolužákovi, na sobě) hlavní svalové skupiny, které je třeba posilovat a které protahovat 3. ve svém pohybovém režimu uplatňuje protahovací, posilovací a relaxační cvičení	1, 2 2	- příprava organismu pro různé pohybové činnosti - soustředění při cvičení - správné držení těla - základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení - protahovací a napínací cvičení - cvičení dechová - vytrvalostní cvičení		
Rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou				
- rozvíjí své pohybové dovednosti - podle svých předpokladů zvládá základy estetického pohybu - zvládá nápodobu pohybem - seznamuje se s estetickým držením těla	8	- základní taneční krok 2/4 3/4 - základní estetický pohyb těla a jeho částí- chůze, běh, poskoky, obraty, pohyby různých částí těla - rytmizovaný pohyb - nápodoba pohybem		

1. sestaví propozice jednoduché třídní soutěže 2. zorganizuje nebo spoluorganizuje v rámci třídy jednoduchou sportovní soutěž nebo nacvičí se spolužáky jednoduchou pohybovou skladbu 3. navrhne jednoduchou pohybovou hru v rámci vycházky, školního výletu, exkurze či pobytu v přírodě 2. přiměřeně ohodnotí na desetistupňové škále pohybovou sestavu spolužáka	9			
Úpoly				
- podle svých předpokladů zlepšuje úroveň výkonů - dodržuje sportovní chování v duchu fair play		- průpravné přetahy a přetlaky - zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních - zpevňování těla, správné dýchání		
Plavání				**Pouze pro 4. ročník**
- rozvíjí svou tělesnou zdatnost - nebojí se vody - dovede reagovat na překážku v cestě (plavce) - užívá zásady hygieny a bezpečnosti při plavání - vysvětlí, proč je nejnebezpečnější plavání v neznámé vodě - ví, že je nebezpečné přeceňovat vlastní síly - podle svých předpokladů zvládá základy orientace ve vodě, pod vodou a osvojí si plavecké dovednosti		- splývání - změny směru plavání - smluvené signály pro dorozumívání v prostředí bazénu - základní hygiena při plaveckém výcviku - zásady bezpečnosti při plavání a při pohybu v areálu bazénu - průpravná cvičení pro seznámení s vodou, pro orientaci ve vodě a pod vodou, pro osvojení plaveckých dovedností - dýchání do vody		

		- plavání úseků do 10 m		
Turistika a pobyt v přírodě				
- **rozvíjí úroveň své tělesné zdatnosti** - podle svých předpokladů zvládá základní techniku chůze - za pomoci dospělých se připravuje na turistickou akci - s pomocí učitele se orientuje v přírodě podle značek a přírodních ukazatelů 1. vyhledá záznamy o sportovních akcích ve škole, v informačních zdrojích obce či v místních médiích 2. vyhledá na internetu školní stránky a orientuje se v sekci věnované sportu a pohybovým aktivitám 3. vyhledá informace o konané sportovní akci a referuje o jejím průběhu 4. připraví základní údaje o výsledcích sportovní akce pro školní časopis	10	- chůze do 15 km - způsob pohybu v terénu a chování v přírodě - správné oblečení pro turistiku - první pomoc při poraněních - základní zásady bezpečnosti a hygieny při turistice a pobytu v přírodě - základní dopravní a turistické značky - stravování a pití na turistické akci	**EV 4**	

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových schopností a dovedností

Dílčí výstupy	**Odkazy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
Význam pohybu pro zdraví				
- **uvede příklady jaký má význam pohyb pro zdraví a vývoj organizmu žáka** - dodržuje pohybový režim	1	- spontánní pohybové činnosti a hry	**OSV 1.2**	
Příprava organizmu				

- dodržuje základní zásady bezpečného pohybu a chování při TV a sportu 3. dodržuje pravidla bezpečnosti podle příslušného prostředí (hřiště, bazén, kluziště apod.) a činnosti	4	- příprava před pohybovou činností - uklidnění po zátěži - protahovací cvičení		
Zdravotně zaměřené činnosti				
- podle svých předpokladů zvládá techniku správného držení těla a zdravotně zaměřená cvičení - vysvětlí, proč jsou zdravotně zaměřené činnosti důležité pro správný a zdravý vývoj organizmu	1	- správné držení těla - průpravná a koordinační cvičení - kompenzační a dechová cvičení - relaxační cvičení		
Hygiena při TV				
- **vhodně se připraví pro pohybovou činnost - oblečení a obutí a jaká je správná osobní hygiena** 1. používá oblečení a obuv vhodnou pro dané pohybové aktivity 2. po ukončení pohybových aktivit dbá na osobní hygienu	4	- osobní hygiena - vhodné oblečení a obutí	**OSV 1.4**	
Bezpečnost při pohybových činnostech				
- popíše, jak se zachovat v případě úrazu v podmínkách TV 4. předvede v modelové situaci přivolání první pomoci a správnou komunikaci s operátorem 5. poskytne první pomoc při drobných poraněních	4	- první pomoc při úrazu v podmínkách TV		**Projektový den**

Činnosti související se zdravím

- **dodržuje zásady čestného chování a jednání**	6	- základní organizační činnosti	**VDO 4**	

1. vysvětlí podstatu chování fair play 2. svým chováním dává najevo, že přijímá porážku v soutěži - vyjmenuje základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností - 1. předvede několik jednoduchých cviků a označí je tělocvičným názvoslovím 2. předvede pohybovou činnost podle předloženého nákresu 3. předvede jednoduchou pohybovou dovednost podle předloženého popisu cvičení	7	- základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností - pravidla osvojovaných pohybových činností - zásady chování fair play		

Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast předmětu

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o pracovní činnosti
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých materiálů a pracovních nástrojů
- rozvíjí manuální zručnost

Časová dotace

- 4. ročník 1 hodina týdně
- 5. ročník 1 hodina týdně

Místo realizace:

- třída
- prostory v areálu školy
- cvičná kuchyň

Průřezová témata

V rámci vzdělávací oblasti pracovní činnosti jsou realizována průřezová témata:

- EV 3 lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy

Pracovní činnosti souvisí se všemi předměty, bližší vazby má zejména na matematiku, prvouku a přírodovědu, výtvarnou výchovu

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu pracovní činnosti využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- osvojovat základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí

Kompetence k řešení problémů

- volit různé postupy
- promýšlet pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- rozvíjet tvořivost, uplatňovat vlastních nápadů a postupy

Kompetence komunikativní

- rozšiřovat slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek, popsat postup práce
- zdokonalovat se ve správné terminologii

Kompetence sociální a personální

- spolupracovat a vzájemně si pomáhat
- spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snažit o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence občanské

- zodpovídat za kvalitu svých i společných výsledků práce
- na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky
- zažít úspěch

Kompetence pracovní

- dodržovat obecná pravidla bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- správným způsobem užívat materiálů a pracovních nástrojů
- zohledňovat rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby v činnostech pomáhat
- správně a zodpovědně zacházet s pracovními pomůckami

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Očekávané výstupy - 2. období

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

- ČSP-5-1-01:1 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
- ČSP-5-1-02:2 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- ČSP-5-1-03:3 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- ČSP-5-1-04:4 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ČSP-5-1-01p:1 vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu
- ČSP-5-1-02p:2 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii

- ČSP-5-1-03:3 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- ČSP-5-1-04p:4udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

- ČSP-5-2-01:5 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- ČSP-5-2-02:6 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- ČSP-5-2-03:7 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ČSP-5-2-01:5 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- ČSP-5-2-02:6 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- ČSP-5-2-03p:7 udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu
  - zná funkci a užití jednoduchých pracovních nástrojů a pomůcek

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

- ČSP-5-3-01:8 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
- ČSP-5-3-02:9 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
- ČSP-5-3-03:10 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- ČSP-5-3-04:11 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ČSP-5-3-01p:8 zná základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin
- ČSP-5-3-02p:9 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování
- ČSP-5-3-03:10 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- ČSP-5-3-04p:11 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě

PŘÍPRAVA POKRMŮ

- ČSP-5-4-01:12 orientuje se v základním vybavení kuchyně
- ČSP-5-4-02:13 připraví samostatně jednoduchý pokrm
- ČSP-5-4-03:14 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
- ČSP-5-4-04:15 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ČSP-5-4-01p:12 zná základní vybavení kuchyně
- ČSP-5-4-02:13 připraví samostatně jednoduchý pokrm

- ČSP-5-4-03p:14 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování
- ČSP-5-4-04:15 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni - uplatňuje zásady správné výživy

Vzdělávací oblast:	**Člověk a svět práce**
Vzdělávací obor:	**Člověk a svět práce**
Vyučovací předmět:	**Pracovní činnosti**
Období – ročník:	**2. období – 4. a 5. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy** **OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
		Pracovní činnosti		
Práce s drobným materiálem: - na základě své představy vytváří různé výrobky z daných materiálů 1. zvolí postup a pracovní operaci vzhledem k zamýšlenému výrobku 2. využije vlastní představivost při obměně vzorového výrobku - využívá prvky lidových tradic 1. z nabídky vybere prvek a techniku uplatňovanou v lidové tvorbě a použije ho ve své práci 2. zhotoví jednoduchý výrobek vztahující se k	1 2	Práce s přírodninami, modelovací hmotou, papírem, kartonem, textilem, drátem, folií,… Využití prvků lidových tradic (např. malování perníků, drhání, tkaní, svíčky, ozdoby, věnce, svícny, keramika, šití, vyšívání, drátování, malování kraslic, košíkářství….)		

lidové tradici určitého místa/regionu 3. uvede příklady lidových řemesel - vzhledem k použitému materiálu volí vhodné pracovní pomůcky a nástroje 1. popíše vlastnosti základních materiálů, které jsou pro práci s nimi důležité 2. popíše účel běžně používaných pomůcek a nástrojů 3. z nabídky vybere vhodnou pomůcku a nástroj vzhledem k materiálu, se kterým pracuje - udržuje pořádek na svém pracovním místě - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - v případě úrazu vyhledá pomoc, případně podle svých možností poskytne první pomoc 1. udrží přehledný a uspořádaný pracovní prostor 2. dodrží zásady hygieny a bezpečnosti 3. na příkladech popíše, jak by postupoval v případě úrazu při práci s drobným materiálem 4. v modelové situaci ošetří drobné poranění	3 4	Zásady hygieny, bezpečnosti, 1. pomoc		

Konstrukční činnosti: - provádí montáž a demontáž při práci se stavebnicemi, modely 1. podle návodu provede montáž a demontáž jednoduchého objektu 2. použije různé díly stavebnice tak, aby byl výsledný objekt kompaktní 3. využije vlastní představivost při práci se stavebnicí 4. si zorganizuje a časově rozvrhne práci - pracuje podle jednoduchého návodu, předloh náčrtu 1. rozumí pojmům, poznámkám na odkazové čáře, značkám a symbolům používaným v jednoduchých pracovních návodech a postupech 2. dodrží zadaný pracovní postup dle slovního návodu, předlohy, náčrtu 3. si zorganizuje a časově rozvrhne práci 1. udrží přehledný a uspořádaný pracovní prostor 2. dodrží zásady hygieny a bezpečnosti 3. na příkladech popíše, jak by postupoval v případě úrazu při konstrukčních činnostech 4. v modelové situaci ošetří drobné poranění	5 6 7	Práce podle návodu, plánu, náčrtku, předlohy Zásady hygieny, bezpečnosti, 1. pomoc		

Pěstitelské práce: 1. vypěstuje rostlinu ze semene nebo ze sazenice 2. založí jednoduchý pokus, na základě pozorování provede záznam růstu a vývoje rostliny 3. z výsledků pokusů a pozorování vysvětlí správný postup při pěstování rostliny 4. rozmnoží pokojové rostliny dělením trsů a řízkováním	8	Základní podmínky pro pěstování rostlin v místnosti i na zahradě (okrasné, léčivky, koření, zelenina,…)	**EV 3**	
1. vypěstuje vybranou rostlinu podle zadaných pokynů a pečuje o ni 2. naaranžuje řezanou květinu do vhodné nádoby a pečuje o ni 1. popíše účel běžně používaných pracovních pomůcek a nástrojů určených k pěstitelským pracím 2. vybere z nabídky nářadí, nádoby a další pomůcky potřebné pro zadanou činnost	9	Péče o pokojovou rostlinu		
1. udrží přehledný a uspořádaný pracovní prostor 2. dodrží zásady hygieny a bezpečnosti 3. na příkladech popíše, jak by postupoval v případě úrazu při pěstitelských činnostech 4. v modelové situaci ošetří drobné poranění	10	Zásady hygieny, bezpečnosti, 1. pomoc		

	11			
PŘÍPRAVA POKRMŮ: 1. popíše základní vybavení kuchyně 2. popíše účel kuchyňského vybavení - připraví jednoduchý pokrm v souvislosti se zdravou výživou 1. vybere vhodné potraviny 2. zvolí vhodné kuchyňské nádobí a další potřebné prostředky 3. podle receptu dodrží postup práce a časově si ho rozvrhne 4. představí a zhodnotí připravený pokrm 1. prostře stůl k jednoduchému obědu 2. popíše nebo prakticky předvede vhodné stolování a společenské chování 3. zhlédne modelovou situaci, upozorní na nevhodné společenské chování a doporučí vhodný způsob chování a jednání 1. udrží přehledný a uspořádaný pracovní prostor 2. dodrží zásady hygieny a bezpečnosti 3. na příkladech popíše, jak by postupoval v případě úrazu při přípravě pokrmů 4. v modelové situaci ošetří drobné poranění	12 13 14 15	Vybavení kuchyně Orientace ve výběru, nákupu a uskladnění zdravých potravin Příprava stolů pro správné stolování, pravidla stolování Zásady hygieny, bezpečnosti, 1. pomoc		

6. 3. Učební osnovy – 1. stupeň – nepovinné předměty

Přípravný pěvecký sbor

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast předmětu

- předmět Přípravný pěvecký sbor se realizuje ve vzdělávacím oboru Hudební výchova
- vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí

vokální činnost – práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu

instrumentální činnost – hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci

hudebně pohybová činnost – ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty

poslechová činnost – aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob

Časová dotace

- 1 hodina týdně

Místo realizace

- třída

Průřezová témata

- OSV 1.1 rozvoj schopností poznávání – 1., 2., ročník

Mezipředmětové vztahy

Přípravný pěvecký sbor rozšiřuje předmět hudební výchova, zejména v oblasti vokálních a instrumentálních činností. Zároveň je předstupněm pro nepovinný předmět pěvecký sbor. Bližší vazby má také na český jazyk, prvouku, přírodovědu, tělesnou výchovu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

V nepovinném předmětu přípravný pěvecký sbor využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- zpívat na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- užívat správnou terminologie a symboliku
- zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů

- rozlišovat jednotlivé kvality tónů, rozpoznávat výrazné tempové a dynamické změny
- odlišit hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, jednohlasou a vícehlasou
- vzájemně si naslouchat

Kompetence komunikativní

- rytmizovat a melodizovat jednoduché texty
- reagovat pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřovat metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- uplatňovat vlastní náměty, názory, zkušenosti
- svým pěveckým projevem reagovat na základní dirigentská gesta

Kompetence sociální a personální

- využívat kritické myšlení v posuzování žánrů a stylů hudby, v hodnocení vlastních pěveckých výkonů i pěveckých výkonů ostatních
- vzájemně naslouchat, spolupracovat a být tolerantní

Kompetence občanská

- kriticky myslet při posuzování hudebních děl
- podílet se na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

- využívat jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, k vyjádření hudební nálady
- používat obecně známé termíny, znaky a symboly
- orientovat se v jednoduchém notovém zápisu

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Očekávané výstupy - 1. období

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

- HV-3-1-01:1 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- HV-3-1-02:2 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- HV-3-1-03:3 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- HV-3-1-04:4 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- HV-3-1-05:5 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- HV-3-1-06:6 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- HV-3-1-01p:1 zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty
- HV-3-1-02p:2 správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu
- HV-3-1-04p:4 reaguje pohybem na tempové a rytmické změny
- HV-3-1-05p:5 rozliší sílu zvuku
  - pozorně vnímá jednoduché skladby

Vzdělávací oblast:	**Nepovinný předmět**
Vzdělávací obor:	**Hudební výchova**
Vyučovací předmět:	**Přípravný pěvecký sbor**
Období – ročník:	**1. období – 1., 2. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy** **OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
		PŘÍPRAVNÝ PĚVECKÝ SBOR		
- **rozlišuje zvuk a tón, řeč a zpěv, délku, výšku tónu** - na základě svých dispozic zpívá a pohybově ztvárňuje jednoduché písně - při zpěvu využívá základních principů správného dýchání a tvorby zpěvního hlasu - rozlišuje hudbu jednohlasou a vícehlasou - **rozlišuje hlas dětský, mužský, ženský, hudbu vokální a instrumentální** - podle svých schopností rozlišuje melodii klesavou a stoupavou - s pomocí učitele užívá dynamických a tempových změn při zpěvu, reaguje na základní dirigentská gesta - rytmizuje jednoduché texty, používá rytmické hudební nástroje	5 1 6 4 2, 3 6	Zvuk, tón, vlastnosti tónu Dýchání, výslovnost, správné nasazení tónu, rytmizace říkadel, jednoduché písně ve 2/4, 3/4, 4/4 Lidové a umělé písně. Nástroje Orffova instrumentáře Housle, klavír, kytara, flétna	**OSV 1.1**	

- dle svých dispozic rozlišuje zvuk základních hudebních nástrojů - dle svých dispozic kultivovaně pěvecky přednáší naučené vokální skladby	1			

Pěvecký sbor

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast předmětu

- předmět pěvecký sbor se realizuje ve vzdělávacím oboru Hudební výchova
- vzdělávací obsah je rozdělen do čtyřech oblastí

vokální činnost – práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu

instrumentální činnost – hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci

hudebně pohybová činnost – ztvárnění hudby pohybem, gesty

poslechová činnost – aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů

Časová dotace

- 3. - 5. ročník 2 hodiny týdně

Místo realizace

- třídy

Průřezová témata

- OSV 1.1 rozvoj schopností poznávání

Mezipředmětové vztahy

Předmět Pěvecký sbor souvisí se všemi předměty, bližší vazby má zejména na český jazyk, prvouku, přírodovědu, tělesnou výchovu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Ve vyučovacím předmětu pěvecký sbor využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- zpívat na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase a dvojhlase
- užívat správnou terminologie a symboliku
- zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů

- rozlišovat jednotlivé kvality tónů, rozpoznávat výrazné tempové a dynamické změny proudu znějící hudby
- vzájemně si naslouchat

Kompetence komunikativní –

- rytmizovat a melodizovat jednoduché texty, improvizovat v rámci nejjednodušších hudebních forem
- reagovat pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřovat metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- uplatňovat vlastní náměty, názory, zkušenosti

Kompetence sociální a personální

- kriticky myslet a posuzovat žánry a styly hudby
- vzájemně naslouchat, spolupracovat a být tolerantní

Kompetence občanská

- kriticky myslet při posuzování písní
- podílet se na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

- využívat jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, vyjadřovat hudební náladu
- používat obecně známé termíny, znaky a symboly
- užívat různé nástroje a vybavení

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Očekávané výstupy – 3. - 5. ročník

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

- HV-5-1-01:1 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- HV-5-1-02:2 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not
- HV-5-1-03:3 využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- HV-5-1-04:4 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- HV-5-1-05:5 vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
- HV-5-1-06:6 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny
- HV-5-1-07:7 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- HV-5-1-01p:1 zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem
- HV-5-1-02p:2, HV-5-1-07p:7 propojí vlastní pohyb s hudbou
- HV-5-1-03p:3a doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje

- HV-5-1-06p:3b odliší tóny podle výšky, síly a barvy
  - pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb
  - správně hospodaří s dechem při interpretaci písní – frázování

Vzdělávací oblast:	**Nepovinné předměty**
Vzdělávací obor:	**Hudební výchova**
Vyučovací předmět:	**Pěvecký sbor**
Období – ročník:	**2. období - 3. - 5. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy** **OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
Hudební výchova				
- **zpívá na základě svých dispozic** – tóniny dur a mol 1. zazpívá při sólovém i společném zpěvu vybranou lidovou píseň 2. dodržuje zásady hlasové hygieny a využije získané pěvecké dovednosti (nasazení tónu, dechová opora, odpovídající dynamika) 3. se orientuje v notovém/grafickém záznamu písně 1. píseň či melodii zahraje, zazpívá či ji pohybově ztvární 2. zahraje jednoduchý doprovod (rytmické ostinato, prodlevu, tóny harmonických funkcí	1 2	Písně durové a molové, lidové i umělé správné dýchání, nasazení tónu, dynamické hudební hry, ozvěna, otázka a odpověď Jednoduché notové zápisy Písně v 2/4, 3/4, 4/4 taktu Vhodné lidové a umělé písně	**OSV1.1**	

- s pomocí učitele si zkouší doprovod písní jednoduchými hudebními nástroji 1. rozpozná na základě poslechu i zobrazení jednotlivých nástrojů základní skupiny hudebních nástrojů (bicí, strunné, dechové) 2. vybere z nabídky hudebních nástrojů nástroje vhodné pro doprovod určené písně 3. zahraje úryvek zvolené písně či skladby 4. využije grafický/notový záznam k interpretaci/reprodukci	3			
- seznamuje se s hudební formu jednoduché písně (rondo, forma dvou a třídílná) 1. rozpozná a popíše základní znaky malé písňové formy, ronda, variace 2. určí hudební formu vybrané ukázky	4			
1. vytvoří na základě rytmického půdorysu či tónového materiálu písně jednoduchou předehru, mezihru či dohru (zopakováním části melodie písně, rytmickou figurou vycházející z písně apod.) 2. vytvoří k zahranému či zpívanému předvětí rytmické nebo melodické závětí 3. zrytmizuje či zmelodizuje jednoduché říkadlo	5			
- v proudu znějící hudby rozpoznává tempové, melodické a dynamické změny 1. vybere ze znějících hudebních ukázek skladby s dominujícím hudebním vyjadřovacím prostředkem (rytmus, melodie, barva) 2. poukáže ve znějící ukázce na místo, v němž dojde k výrazné změně tempa, rytmu, dynamiky	6			

1. reaguje na znějící hudbu odpovídajícím pohybem 2. předvede ukázku tanečních kroků u známých tanečních písní (mazurka, polka) 3. předvede pohyb (pochodový krok, poskok, přeměnný krok, přísunný krok) na základě rytmického schématu písně	7	Vhodné poslechové skladby a písně		

Nohejbal a ostatní míčové sporty

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast předmětu tělesná výchova

- směřuje k regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže způsobené pobytem ve škole
- zaměřuje se na rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu
- vede k poznání, že zdraví je nejdůležitější životní hodnotou
- podporuje schopnost rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit

Časová dotace

- 1. – 5. ročník 1 hodina týdně

Místo realizace

- tělocvična
- hřiště
- volná příroda

Průřezová témata

V rámci vzdělávací oblasti tělesná výchova jsou realizována průřezová témata:

- OSV 1.2 sebepoznání a sebepojetí
- OSV 1.3 seberegulace a sebeorganizace

- OSV 1.4 psychohygiena
- OSV 2.2 mezilidské vztahy
- EV 4 vztah člověka k prostředí
- VDO 4 principy demokracie

Mezipředmětové vztahy

Předmět Nohejbal a ostatní míčové hry úzce souvisí s předmětem tělesná výchova a zdravotní tělesná výchova a dále s předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu Nohejbal a ostatní míčové hry využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- osvojit si základní tělocvičného názvosloví
- cvičit podle popisu
- měřit základní pohybové výkony a porovnávat je s předchozími
- orientovat se v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích
- na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky

Kompetence k řešení problémů

- uplatňovat zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí
- adekvátně reagovat v situaci úrazu spolužáka
- řešit problémy v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a
- nářadím
- získávat sebedůvěru, podle potřeby požádat o pomoc

Kompetence komunikativní

- spolupracovat při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- reagovat na základní povely a pokyny a sami je i vydávat
- zorganizovat jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty
- zájemně si naslouchat a oceňovat přínos druhých a vytvářet příležitosti pro relevantní komunikaci

Kompetence sociální a personální

- jednat v duchu fair - play - dodržují pravidla a označovat přestupky, respektovat opačné pohlaví, zvládat pohybové činnosti ve skupině
- plnit úkoly, při kterých mohou spolupracovat a zažít úspěch.

Kompetence občanská

- podílet se na realizaci pravidelného pohybového režimu
- projevovat přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení své zdatnosti
- spojovat svou pohybovou činnost se zdravím
- zařazovat si do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení
- kritické myšlení a hodnocení cvičení s ohleduplností a taktem.
- podílet se na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků.

Kompetence pracovní

- uplatňovat hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě
- učit se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

- TV-3-1-01:1 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
- TV-3-1-02:2 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení
- TV-3-1-03:3 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- TV-3-1-04:4 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
- TV-3-1-05:5 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- TV-3-1-01p:1 zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
- TV-3-1-05p:5 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti
- TV-3-1-04p:4 dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách
  - projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám
  - zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů

Vzdělávací oblast:	**Člověka a zdraví**
Vzdělávací obor:	**Tělesná výchova**
Vyučovací předmět:	**Nohejbal a ostatní míčové hry**
Období – ročník:	**1. a 2. období 1. – 5. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy** **OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
Sportovní hry		**Sportovní hry**		

- vybaví si nejznámější sportovní hry - zvládá podle svých předpokladů základy techniky držení házení a chytání míče - reaguje na základní pokyny - zvládá základní techniku přihrávky rukou a nohou - **dodržuje zásady bezpečnosti a hygienických návyků**	1 2 3 5 4	Základy sportovních her Průpravná sportovní cvičení Sportovní hry pro rozvoj rychlosti Technika házení, držení a chytání míče Technika přihrávky rukou a nohou Hry se zjednodušenými pravidly	**OSV 1.4**	Míče různé velikosti a hmotnosti. Florbal hole, míček Vybíjená Kopaná
- uplatňuje správnou individuální techniku při zvládání míče - techniku používá při míčové hře - **řídí sportovní utkání svých vrstevníků podle jednoduchých pravidel** - **při hrách uplatňuje korektní jednání vůči** - **protihráči** - **aktivně se připravuje na soutěže a reprezentaci školy** 1. zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy 2. rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího 3. uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu 4. zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo) 1. pozná chybu postavení či provedení pohybové činnosti – uvede, jak má vypadat správné postavení	3 5	**Nohejbal** **Kopaná** **Basketbal** **Volejbal** **Házená** **Softbal** **Florbal**	**OSV- 2.1** **2.2** **OSV- 1.2** **MeV 2.2**	

(provedení) 2. zhodnotí pohybovou činnost spolužáka i svou vlastní				
Pohybové hry		**Pohybové hry**		
- zvládá podle svých předpokladů základy pravidel pohybových her - **popíše některé pohybové hry a je schopen je hrát se spolužáky i mimo tělesnou výchovu** - zkombinuje pohyb s hudbou, příběhem, představou - využívá k pohybové hře i některé náčiní	2 3 4 5	Základní organizační povely pro realizaci her Základní pravidla osvojovaných her Bezpečnost při různých druzích her Pohybové hry s různým náčiním Pohybové hry soutěživé a bojové Pohybové hry pro rozvoj pohybové představivosti a tvořivosti	**OSV 1.2**	
-		**Nohejbal**		
- zvládá podle svých předpokladů základy pravidel nohejbalu - zvládá podle svých předpokladů základní techniku hry nohejbalu, včetně příjmu podání, náhry, útoku, smeče a stopbalu		Soutěžní pravidla nohejbalu Taktika – postavení hráče na hřišti Role jednotlivých hráčů na hřišti Příjem podání Technika příjmu Náhra Technika náhry Útok, smeč, stopbal		

6. 4. Učební osnovy – 2. stupeň – 3. období – povinné předměty

Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací oblast předmětu

- kultivovaná komunikace v ústní i písemné formě
- porozumění a orientace v různých jazykových sděleních
- využívání jazyka jako prostředku ke vzdělávání a získávání nejrůznějších informací
- ve všech oblastech lidského života, k formulování vlastních myšlenek
- orientace v umělecké, publicistické a odborné sféře

Časová dotace na 2. stupni

- 6. - 8. ročník 5 hodin týdně
- 9. ročník 4 hodiny týdně

Místo výuky

- třídy
- školní, obecní knihovna
- učebna PC
- veřejná prostranství mimo školu

Průřezová témata

Zařazení průřezových témat do ročníků

- OSV - 1.1 Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání 6. ročník
- OSV - 2.3 Komunikace 6. ročník
- MuV – 1 Kulturní diference 6. ročník
- MuV - 2 Lidské vztahy 7. ročník

- MeV - 1.1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení 8. ročník
- MeV - 1.2 Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality 8. ročník
- MeV - 1.3 Stavba mediálních sdělení 8. ročník
- MeV - 1.4 Vnímání autora mediálních sdělení 9. ročník
- MeV - 1.5 Fungování a vliv médií ve společnosti 9. ročník
- MeV - 2.1 Tvorba mediálního sdělení 9. ročník

Mezipředmětové vztahy

fyzika, dějepis, přírodopis

Sloh – 8. ročník - výtah, osnova, výpisek, citát

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí

Ve vyučovacím předmětu český jazyk a literatura využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- čtení s porozuměním a práci s textem (učebnice, tisk, časopisy,literární díla) a informacemi
- práci s chybou – najít ji, samostatně nebo v kooperaci s ostatními žáky ji opravit a hledat v ní poučení (písemné práce, tištěné texty).
- prezentovat výsledky své práce, například v soutěžích, přehlídkách, olympiádách, školním časopisu, projektech
- zábavné činnosti, aktivity s jazykovou a literární tématikou

Kompetence k řešení problému

- řešení problémů společně a učit se navzájem (např. v projektech, skupinách, dvojicích)
- při řešení úkolů kombinovat informace z různých zdrojů (slovníky, jazykové příručky, internet)

Kompetence komunikativní

- rozvoj vhodné komunikace se spolužáky, s učiteli i ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- orientaci v textu, třídění informací a formulování hlavních myšlenek ústní i písemnou formou
- rozvoj slovní zásoby a spisovného vyjadřování prostřednictvím četby, poslechu a vlastní komunikace
- kooperativní učení a spolupráci při vyučování i mimo něj (vzájemná pomoc při řešení domácích úkolů)
- shromažďování informací z různých zdrojů, jejich následné zpracování a uplatnění v praxi

- vzájemnou komunikaci žáků k danému problému, vyjádření myšlenky a názoru kultivovaným ústním i písemným projevem

Kompetence sociální a personální

- vzájemné učení mezi žáky (práce ve skupinách, ve dvojicích, v týmu)
- práci podle předem společně dohodnutých pravidel a hodnotících kritérií
- prostřednictvím školního parlamentu tlumočit názory třídních kolektivů, předávat informace

Kompetence občanské

- poznávání národních, kulturních a historických tradic našeho i ostatních národů, a to zejména prostřednictvím literárních, divadelních i filmových děl, a uplatňování tolerance a ohleduplnosti k ostatním lidem, k jejich kulturním, náboženským a sociálním odlišnostem

Kompetence pracovní

- při orientaci na budoucí vzdělávání a volbu povolání využívat nabídku rozšiřujícího učiva
- vnímat pracovní pokyny a řídit se jimi při práci
- praktické využití znalosti jazyka a literatury v běžném životě (stylizace různých textů administrativního i osobního charakteru , použití jazykových příruček a slovníků)

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- ČJL-9-1-01:1odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
- ČJL-9-1-02:2 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
- ČJL-9-1-03:3rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
- ČJL-9-1-04:4 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci
- ČJL-9-1-05:5 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
- ČJL-9-1-06:6 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči
- ČJL-9-1-07:7 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
- ČJL-9-1-08:8 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
- ČJL-9-1-09:9 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
- ČJL-9-1-10:10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ČJL-9-1-01p:1, ČJL-9-1-08p:8 čte plynule s porozuměním; reprodukuje text
- ČJL-9-1-04p:4, ČJL-9-1-05p:5 komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk
- ČJL-9-1-09p:9; ČJL-9-1-10p:10 dokáže napsat běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- ČJL-9-2-01:11spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
- ČJL-9-2-02:12 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech
- ČJL-9-2-03:13 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami
- ČJL-9-2-04:14 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
- ČJL-9-2-05:15 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
- ČJL-9-2-06:16 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí
  ČJL-9-2-07:17 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí
- ČJL-9-2-08:18 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ČJL-9-2-03p:13orientuje se v Pravidlech českého pravopisu
- ČJL-9-2-04p:14a pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa
- ČJL-9-2-04p:14b ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk
- ČJL-9-2-06p:16 rozezná větu jednoduchou od souvětí
- ČJL-9-2-07p:17a správně píše slova s předponami a předložkami
- ČJL-9-2-07p:17b zná vyjmenovaná slova a ovládá jejich pravopis
- ČJL-9-2-07p:17c zná a zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- ČJL-9-3-01:19 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla
- ČJL-9-3-02:20 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora
- ČJL-9-3-03:21 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo
- ČJL-9-3-04:22 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie
- ČJL-9-3-05:23 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty
- ČJL-9-3-06:24 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele
- ČJL-9-3-07:25 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře
- ČJL-9-3-08:26 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování
- ČJL-9-3-09:27 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ČJL-9-3-01p:19 orientuje se v literárním textu, hledá a pokouší se najít jeho hlavní myšlenku
- ČJL-9-3-03p:21 ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení
- ČJL-9-3-06p:24 rozezná základní literární druhy a žánry
- ČJL-9-3-09p:27 dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury,
  má pozitivní vztah k literatuře

Vzdělávací oblast:	**Jazyk a jazyková komunikace**
Vzdělávací obor:	**Český jazyk a literatura**
Vyučovací předmět:	**Český jazyk a literatura**
Období – ročník:	**3. období – 6. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
		Mluvnice **Nauka o jazyce**		
1. samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	13	Jazykové příručky používání		
- **v rámci učiva o národním jazyce si rozvíjí smyslové vnímání jazyka jako základního komunikačního prostředku** - **rozvíjí si základní dovednosti správné komunikace a získává k tomu potřebné vědomosti** - **uplatňuje dovednosti pro verbální i neverbální komunikaci**		Národní jazyk	**OSV 1.1** **OSV 2.3**	
1. v textu odliší jazykové prostředky útvarů národního jazyka (např.: spisovný jazyk x obecná čeština; spisovný jazyk x dialekt apod.) 2. nahradí typicky nespisovné vyjádření	18	Spisovný jazyk, obecná čeština		

spisovným 3. posoudí vhodnost, či nevhodnost užití jazykových prostředků různých útvarů národního jazyka např. v umělecké literatuře, divadelní hře, veřejné - seznámí se s ukázkami českého a moravského nářečí a uvede příklady nářečních prvků místního regionu				
Hláskosloví				
1. píše bez pravopisných chyb - popíše pravidlo o spodobě znělosti - uplatňuje pravidla v psaných textech - rozliší psanou a mluvenou podobu slov - popíše pravidla o psaní předpon s-, z-, vz-, skupin hlásek bě/bje… - správnost pravopisných jevů ověřuje v Pravidlech	17	Zdvojené souhlásky – čtení a pravopis Skupiny souhlásek jejich výslovnost a pravopis (znělé a neznělé souhlásky, střídání samohlásek) Pravopis i/y, z-, s-, vz-, bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně		
Skladba				
1. spojí větné členy ve větě do skladebních dvojic - rozlišuje větu jednoduchou a souvětí - používá vhodně běžné spojovací výrazy - v textu vyhledá podmětovou a přísudkovou část - rozliší druhy přísudků a podmětů- nebylo by lepší: uvede příklady různých druhů podmětu a přísudku - upevňuje si učivo o shodě přísudku s podmětem	16	Podmětová a přísudková část věty Podmět vyjádřený, nevyjádřený Přísudek slovesný, jmenný se sponou Shoda přísudku s podmětem Věta jednoduchá Souvětí – užití spojovacích výrazů, interpunkce		

Tvarosloví				
- 1. přiřadí slovo ke slovnímu druhu 2. určí slovní druh u slov odvozených od stejného základového slova 3. užije ve větách slova v náležitých tvarech množného čísla (slova jsou uvedena v č. j. v 1. p.) 4. zařadí slova vyznačená v textu ke slovním druhům (stejné slovo může mít ve větě různou slovnědruhovou platnost) - 1. využívá spisovný jazyk v projevu psaném i mluveném	14	Slovní druhy – opakování a prohlubování učiva Podstatná jména – mluvnické kategorie, zařazování ke vzorům, pravopis koncovek Vlastní jména osobní, místní		
- v textu vyhledá a rozliší podstatné jméno konkrétní/abstraktní, pomnožné/hromadné/látkové - rozlišuje jména obecná a vlastní - osvojuje si pravopis jmen vlastních a jednoduchých názvů zeměpisných - vyhledává odchylky při skloňování podstatných jmen v příručkách - určuje druhy přídavných jmen - zařazuje přídavná jména ke vzorům, procvičuje – zdůvodní nebo vysvětlí pravopis - seznámí se stupňováním přídavných jmen - rozpozná druhy zájmen a číslovek, vyhledá jejich tvary v textu - utvrzuje si učivo o slovesných tvarech	15	Přídavná jména – druhy, vzory, skloňování, pravopis, stupňování Zájmena a číslovky – druhy, pravopis Slovesa – kategorie sloves, časování Tvoření slovesných tvarů		
Sloh				

Vypravování				
- 1. najde slovo nevhodně užité v dané komunikační situaci a nahradí je vhodnějším 2. rozhodne podle komunikační situace, zda je namístě mluvit spisovně 3. změní své uvolněně nespisovné vyjadřování v řeč kultivovanou, se stylově neutrálními a společensky přijatelnými výrazy a s uspořádanou stavbou výpovědí, když se obrací k osobě váženější a v situacích formálních	4	Vypravování ústní i písemné		
1. vybere z nabízených možností text, který je pro danou komunikační situaci nejvhodnější 2. v krátké ukázce najde nespisovné výrazy a nahradí je výrazy spisovnými 3. nahradí výrazy zjevně nevhodné pro jeho komunikační záměr výrazy vhodnějšími	5	Přímá řeč ve vypravování		
1. zpětně zhodnotí, zda ve svém projevu hovořil přiměřeným tempem, zda vhodně frázoval, zda jeho intonace odpovídala druhům vět, zda všechna slova zřetelně vyslovoval 2. po krátkém čase na rozmyšlenou o výběru tématu a o způsobu přednesení pronese souvislou a převážně spisovnou řečí krátké sdělení o něčem, čemu by ostatní měli podle něho věnovat pozornost 3. pojmenuje běžné rozdíly mezi tím, jak se vyjadřuje soukromě a jak je vhodné mluvit na veřejnosti - vyjadřuje ústně nebo písemně své zážitky - formuluje hlavní myšlenky textu	6 7	Výstižná dějová slovesa		

- ve vlastním písemném vypravování používá přímou řeč, dějová slovesa - nacvičuje vhodné členění na odstavce - 1. formou dialogu zdramatizuje epizodu ve vhodném textu				
Popis				
- 1. uspořádá části textu tak, aby byla dodržena logická návaznost či dějová posloupnost 2. vytvoří souvislý a srozumitelný text, v němž se svou myšlenkou nebo pocitem a s vlastním záměrem osloví adresáta, kterého si sám zvolí. Délku textu přizpůsobí potřebě svého sdělení. - Popíše svůj pokoj, předmět ze svého okolí - Při popisu užívá vhodná přídavná jména, příslovce a slovesa, neopakuje slova	9	Popis předmětu, místnosti Popis osoby Popis obrazu Popis děje Popis pracovního postupu		
Dopis				
- 2. vytvoří souvislý a srozumitelný text, v němž se svou myšlenkou nebo pocitem a s vlastním záměrem osloví adresáta, kterého si sám zvolí.	9	Dopis, pohlednice, adresa		
Zpráva, oznámení				
- 1. vyhledá v krátkém textu klíčová slova 2. posoudí, zda je daná informace obsažena v textu 3. vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku 4. vytvoří/zapíše krátké shrnutí jednoduchého	8	Zpráva, oznámení, nástěnky, školní rozhlas		

textu nebo vybere hlavní informaci z nabízených možností - podává stručné a zřetelné informace				
Člověk ve společnosti				
- 1. odliší v jednoduchém textu názor autora či postavy od faktů 2. najde v textu prvky (motivy nebo jazykové prostředky), které naznačují, co chce komunikační partner svou promluvou říct, , kam směřuje 2. se bez konfliktů a podstatných nedorozumění zapojí do řízené diskuse -dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	2 7	Člověk ve společnosti – pozdravy, vyřizování vzkazů, získávání informací		
Literární výchova **Literární druhy**				
- 1. uvede základní znaky několika běžných žánrů, doloží svůj názor několika příklady, nejlépe z vlastní četby. 2. navrhne, ke kterému literárnímu druhu by mohl patřit čtený text 3. odliší, zda uvedený text je próza, poezie, nebo drama 4. vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla (literárního textu, filmu, divadelního kusu)	24	Poezie, próza, drama Rozdělení základních literárních druhů		

Literární žánry				
- seznamuje se s lidovou tvořivostí - uvede příklady hádanek, říkadel, rozpočitadel	19	Lidová slovesnost – hádanky, říkadla, rozpočitadla		
- vyjadřuje vlastními jazykovými prostředky obsah přísloví, pranostik, rčení a písní	19	Lidová slovesnost – přísloví, rčení, pranostiky, písně		
- osvojuje si základní básnické prostředky - 1. rozpozná výrazné rysy vypravěčského stylu, kterými se úryvek liší od neutrálního, neprofesionálního podání nějaké situace - 1. vytvoří vlastní krátký prozaický nebo veršovaný text se zajímavým tématem a působivým vyjadřováním, které odpovídá tématu i záměru žáka jako autora, svůj záměr a volbu žánrové formy vysvětlí jako dodatek k textu - recituje jednu báseň či úryvek prozaického textu	20 22	Báseň – sloka, verš, rým		
- při rozboru literárního díla využívá základních literárních pojmů	22	Básnické prostředky – obrazné pojmenování (metafora), přirovnání, zosobnění		
- **prostřednictvím pohádek se seznamují se zvláštnostmi a zvyky různých národů** - **respektuje jejich odlišnosti, chápe jiný pohled na svět daný historickými a společenskými zvláštnostmi či jinou geografickou polohou každého národa** - 1. jmenuje (bez přeříkávání celého děje) hlavní postavy přečteného příběhu, řekne, kde se odehrává, stručně vystihne hlavní děj, případně	19	Pohádky – lidové, umělé, kouzelné, moderní, cizích národů	**MuV 1**	

které hlavní děje se proplétají – odliší vedlejší děj od hlavního 2. v textu vyhledá místa, kde je vyjádřen pohled a názor vypravěče a kde je vyjádřen pohled nebo názor postavy 3. rozpozná v textu místa, která se liší od běžného dorozumívání svou formou nebo významem, a vysvětlí, jak na něj místo působí (i bez použití termínů) 4. vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla (literárního, filmového, divadelního) 1. sdělí své dojmy z uměleckého díla a zformuluje důvody, proč se mu líbilo či nelíbilo, nebo čeho si na díle cení a proč - čte s porozuměním (tiché a hlasité čtení) - reprodukuje přečtený text - vyjmenuje příklady našich i světových autorů pohádek - - formuluje rozdíl mezi lidovou a umělou pohádkou - 1. uvede, proč upřednostňuje filmové zpracování díla nebo literární četbu, případně proč přijímá obojí	21 26			

- zná alespoň jednu regionální pověst - uvede shodné a odlišné znaky báje a pověsti - objasní rozdíl mezi bájí, pověstí a pohádkou	21	Báje – staré řecké báje Pověsti – druhy pověstí (národní, místní)		
- reprodukuje text na základě vlastní četby - 1. uvede, proč upřednostňuje filmové zpracování díla nebo literární četbu, případně proč přijímá obojí -průběžně vytváří referáty o přečtených knihách dle vlastního výběru	19 26	Povídky – dobrodružné, ze života dětí		

Vzdělávací oblast:	**Jazyk a jazyková komunikace**
Vzdělávací obor:	**Český jazyk a literatura**
Vyučovací předmět:	**Český jazyk a literatura**
Období – ročník:	**3. období – 7. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
Mluvnice **Nauka o jazyce**				
- 1. v textu odliší jazykové prostředky útvarů národního jazyka (např.: spisovný jazyk x obecná čeština; spisovný jazyk x dialekt apod.)	18	Útvary národního jazyka		

2. nahradí typicky nespisovné vyjádření spisovným 1. samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	13	Jazykové příručky		
Tvarosloví				
- 1.přiřadí slovo ke slovnímu druhu určuje tvary ohebných slovních druhů a probrané mluvnické kategorie - prohlubuje si znalosti v pravopisu jmen vlastních a zeměpisných - píše správně velká písmena u místních pojmenování - obohacuje si slovní zásobu, zejména o slovesa - seznamuje se s mluvnickými kategoriemi – vid a rod	14	Slovní druhy – prohlubování učiva Vlastní jména osobní, místní, zeměpisná – jejich pravopis Skloňování podstatných jmen oči, uši, ruce, kolena, ramena prsa Slovesa – slovesné kategorie rodu a vidu, Časování		
- rozlišuje neohebné slovní druhy vyhledává je v textu - stupňuje příslovce - odůvodní pravopis psaní předložek s, z, se, ze - rozlišuje spojky souřadicí a podřadicí	14	Příslovce, stupňování Předložky, spojky, částice, citoslovce		

Skladba				
1. spojí větné členy ve větě do skladebních dvojic 2. nahradí jednoduchý větný člen větným členem několikanásobným, správně doplní interpunkční znaménko nebo spojku 3. doplní slovo podle naznačených syntaktických vztahů a určí doplněný větný člen (podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení místa, času, způsobu) 4. vybere z několika vzorců ten, který odpovídá zadanému souvětí; žák vybere k zadanému vzorci z několika souvětí to, které je jím znázorněno - upevňuje si učivo o druzích vět podle postoje mluvčího - rozlišuje otázky doplňovací a zjišťovací -vysvětlí rozdíl mezi jednočlennou a dvojčlennou větou - prohlubuje si znalosti o shodě - seznamuje se s rozvíjejícími větnými členy - vysvětlí rozdíl mezi určení předmětu a příslovečného určení - vysvětlí rozdíl mezi přívlastkem shodným/neshodným, několikanásobným/postupně rozvíjejícím, těsným/volným odliší větu hlavní od věty vedlejší -seznámí se s druhy vět vedlejších	6	Věta oznamovací, tázací, rozkazovací Věta přací, zvolací Věta jednočlenná, dvojčlenná, větný ekvivalent Větný člen holý, rozvitý, několikanásobný, podmět nevyjádřený, všeobecný Shoda přísudku s několikanásobným podmětem Větné členy rozvíjející Věta vedlejší podmětná, předmětná, přívlastková, příslovečná (místní, časová, způsobová, měrová)		

Sloh				
Vypravování				
1. zpětně zhodnotí, zda ve svém projevu hovořil přiměřeným tempem, zda vhodně frázoval, zda jeho intonace odpovídala druhům vět, zda všechna slova zřetelně vyslovoval 2. po krátkém čase na rozmyšlenou o výběru tématu a o způsobu přednesení pronese souvislou a převážně spisovnou řečí krátké sdělení o něčem, čemu by ostatní měli podle něho věnovat pozornost 1. formou dialogu zdramatizuje epizodu ve vhodném textu 2. se bez konfliktů a podstatných nedorozumění zapojí do řízené diskuse vyjádří ústně či písemně své zážitky v různých situacích - ve vypravování užívá vhodně přímou řeč - navrhuje body heslovité osnovy - vlastní písemné vyprávění vhodně člení do odstavců	6 7	Vypravování ústní i písemné Osnova Jazykové prostředky Kompozice textu		
Popis				
- 1. uspořádá části textu tak, aby byla dodržena logická návaznost či dějová posloupnost - vybírá vhodná slova při popisu - vyjadřuje se jednoznačně a srozumitelně	5	Popis výrobku a pracovního postupu		

	9			
Charakteristika				
1. najde chybnou formulaci (nejednoznačné místo, stylistickou chybu) a navrhne vhodnou úpravu 2. rozpozná v textu místo, kde je zřetelně porušena jeho soudržnost, a navrhuje úpravu 3. před odevzdáním svého textu zajišťuje kontrolu správnosti pomocí příruček, konzultací a dalších/jiných zdrojů 4. rozpozná, zda předložený text nese převážně znaky stylu odborného, publicistického (žurnalistického), uměleckého, či prostě sdělovacího 5. vytvoří krátký smysluplný text; vysvětlí, komu je určen a jaký záměr má vyjádřit; svoje tvrzení doloží konkrétními jazykovými prostředky užitými v textu - ve vlastním textu volí výstižná přídavná jména	10	Charakteristika osoby (vnější, vnitřní)		
Úřední dopis, žádost, pozvánka				
- Sestaví a napíše text na pohled, přání, úřední dopis, žádost a pozvánku	10	Úřední dopis Žádost, pozvánka		
Životopis				
- sestaví vlastní životopis	10	Životopis		
Literární výchova **Literární druhy**				
1. jmenuje (bez přeříkávání celého děje) hlavní postavy přečteného příběhu, řekne, kde se	19	Poezie – básně lyrické, lyrickoepické, druhy lyriky, epika		

odehrává, stručně vystihne hlavní děj, případně které hlavní děje se proplétají – odliší vedlejší děj od hlavního -rozliší báseň lyrickou a lyrickoepickou 1. posoudí a zdůvodní, co v literárním textu považuje za hodnotné a proč	23	Próza – pohádka, pověst, báje, povídka Drama – tragedie, komedie, tragikomedie		
Literární žánry				
- osvojí si základní literární pojmy - formuluje vlastní názory na umělecké dílo	21	Historie a literatura – báje, pověsti, legendy, kroniky		
- 1. posoudí a zdůvodní, co v literárním textu považuje za hodnotné a proč - vyhledává v ději hlubší smysl, vysvětlí ho (jinotaj) - **objasní nutnost tolerance v mezilidských vztazích bez ohledu na kulturní, sociální, náboženskou, národnostní či generační odlišnost** - **odhaluje alegorické myšlenky** - **rozvíjí schopnost empatie na základě jednání postav** - **vyhledává příklady lidské solidarity a slušného chování mezi lidmi** - **na základě četby bajek odhaluje poznání, že všichni lidé mají právo na spolupráci v různých oblastech života a vzájemné soužití**	23	Bajka Jazykové prostředky (alegorie), hlavní představitelé	**MuV 2**	
- seznamuje se základními básnickými jazykovými prostředky, vyhledává je v textu	27	Poezie: báseň, sloka, verš, rým, rytmus Básně lyrické, lyrickoepické, epické Básnické umělecké prostředky		

- formuluje vlastní názory na umělecké dílo - recituje báseň dle vlastního výběru	19	Poezie: prvky balady Další básnické prostředky – zdrobněliny, slova citově zabarvená		
- 1. posoudí, zda je text svým podáním spíše realistický, nebo romantický, spíše starobylý, nebo moderní, spíše citový, nebo intelektuální.	25	Povídka Druhy povídek		
- 1. posoudí, zda je text svým podáním spíše realistický, nebo romantický, spíše starobylý, nebo moderní, spíše citový, nebo intelektuální. - - vysvětlí rozdíl mezi povídkou a románem	25	Román Druhy románu		
- připravuje si souvislý mluvený projev - vyjadřuje vlastní názor na přečtené dílo a hlavního hrdinu - průběžně vytváří literární referáty či prezentace k samostatné četbě	22	Besedy Moje tvůrčí dílna – pokusy o vlastní tvorbu (bajka, básnička)		
Nejstarší literární památky				
- 1. jmenuje (bez přeříkávání celého děje) hlavní postavy přečteného příběhu, řekne, kde se odehrává, stručně vystihne hlavní děj, případně které hlavní děje se proplétají – odliší vedlejší děj od hlavního - rozpozná základní literární druhy a žánry - interpretuje a hodnotí přečtené texty	19 24	Nejstarší literární památky (Egypt, Mezopotámie, antika) Drama – tragédie, komedie Ezop – bajky Bible		
Středověká literatura				
- seznamuje se s nejvýznamnějšími odkazy literatury této doby	21	Hrdinské eposy		

Počátky písemnictví v našich zemích				
- -sleduje jazyk děl a uměleckých prostředků tohoto období - uvede příklady literárních děl tohoto období	19	Cyril a Metoděj Kosmas, Dalimil – kroniky Jan Hus Životopis Karla IV.		
Literatura renesance a humanismus				
- 1. posoudí, zda je text svým podáním spíše realistický, nebo romantický, spíše starobylý, nebo moderní, spíše citový, nebo intelektuální. Ke zjištění přidá jako příklad jméno některého autora píšícího podobně a uvede přibližné období jeho působení (určí půlstoletí) - obhájí svůj názor na obsah úryvku dramatu - uvede příklady tvorby uvedených autorů	25	M. de Cervantes Saavedra W. Shakespeare J.A.Komenský		
České národní obrození				
- uvede příklady tvorby uvedených autorů - posuzuje výběr básnických jazykových prostředků v baladách - interpretuje báseň dle vlastního výběru	25	Významní jazykovědci NO F.L.Čelakovský, J.K.Tyl, K.J.Erben		
- označuje básnické prostředky (metafora, personifikace…) - vyjadřuje vlastními slovy obsah povídky - přeformuluje a vysvětlí obsah epigramu - seznamuje se postupy představitelů světového romantismu - uvede příklady tvorby uvedených autor	19	K.H.Mácha B.Němcová K.H.Borovský, A.S.Puškina		

- uvede příklady tvorby uvedených autorů - porovnává postavy a děj povídek a dalších děl - popisuje prvky dramatu -průběžně vytváří literární referáty či prezentace k samostatné četbě	19	J.Neruda, S.Čech Autoři se vztahem k regionu (A.Jirásek, T.Nováková, K.V.Rais)		

Vzdělávací oblast:	**Jazyk a jazyková komunikace**
Vzdělávací obor:	**Český jazyk a literatura**
Vyučovací předmět:	**Český jazyk a literatura**
Období – ročník:	**3. období – 8. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
Skladba **Učiva o větě jednoduché a souvětí**				
1. uspořádá části textu tak, aby byla dodržena logická návaznost či dějová posloupnost určuje druhy souvětí rozpoznává nepravidelnosti větné stavby 1. spojí větné členy ve větě do skladebních dvojic 2. nahradí jednoduchý větný člen větným členem několikanásobným, správně doplní interpunkční znaménko nebo spojku 3. doplní slovo podle naznačených	9 16	Opakování pravopisu, interpunkce, větné členy základní a rozvíjející, mluvnické kategorie podstatných a přídavných jmen Souvětí podřadné a souřadné, složité, jednoduché, interpunkce, druhy vět vedlejších Zápor, samostatný větný člen, vsuvka, věta neúplná, oslovení, citoslovce		

syntaktických vztahů a určí doplněný větný člen (podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení místa, času, způsobu)		Významové poměry		
Slova přejatá, jejich výslovnost a pravopis				
1. umí spisovně vyslovit česká a běžně užívaná cizí slova 1. pozná slova, která jsou slovotvorně příbuzná 2. k danému slovu doplní slova odvozená 3. vytvoří slova složená a rozliší je od slov odvozených 4. nahradí vyznačená slova přejatá českými ekvivalenty 5. vybere z nabídky slovo, které je přeneseným pojmenováním 6. prokáže schopnost interpretovat význam/porozumět významu přeneseného pojmenování 7. ovládá zásady tvoření slov	11 12	Slova přejatá, jejich výslovnost a pravopis Skloňování obecných slov přejatých a cizích jmen vlastních		
Tvarosloví				
- rozšíří si znalosti o mluvnických kategoriích sloves	14	Opakování mluvnických kategorií Třída a vzor		

Sloh				
Charakteristika				
- 2. vytvoří souvislý a srozumitelný text - odlišuje podstatné znaky od méně důležitých	9	Charakteristika osoby, umělecké postavy		
Líčení – subjektivně zabarvený popis				
- zobecní vztah k přírodě, k domovu, místu, které dobře zná - obohacuje svůj projev o základní umělecké prostředky	OVO 4	Popis přírody – oblíbené místo Jazykové prostředky: obrazná pojmenování, přirovnání, personifikace, slova citově zabarvená.		
Výtah				
1. po přečtení textu vybere z nabízených možností ty, které vyjadřují některý z názorů pisatele textu 2. si nad informačním zdrojem odpoví na otázku o jeho důvěryhodnosti, u získaného údaje hledá další pramen pro ověření - **aplikuje získané dovednosti zpracovávat stylisticky a jazykově správně výtah, osnovu a výpisek s využitím citátů v jiných předmětech – fyzika, dějepis, přírodopis** - seznamuje se s odborným textem, jeho stavbou - vyhledává hlavní myšlenky v textu	1	Výtah, osnova, výpisek, citát	**MPV Fy,D, Př-**	
Výklad				
- 1. vybere z nabízených možností text, který je pro danou komunikační situaci nejvhodnější využívá aktuálních témat společenského života - formuluje přesně a výstižně své myšlenky	5	Výklad odborné termíny, terminologická sousloví, slova přejatá		

Úvaha				
- vlastními slovy vyjádří charakteristiku úvahy - při zpracování témat uplatňuje vlastní zkušenosti, názory a postoje	1	Úvaha – její písemné zpracování		
Publicistické útvary				
1. najde výrazný prostředek manipulace v textu 2. rozpozná alespoň jeden cíl sledovaný autorem textu 3. zaujme kritický postoj k cílům manipulace (k záměrům manipulátora) - **seznámí se s postavením a organizací médií ve společnosti** - **porovnává stavbu a uspořádání různých mediálních sdělení v různých tiskovinách** - **rozlišuje zábavné prvky ve sděleních od informativních prvků** - **rozpoznává roli reklamy v tisku**	3	Druhy a úloha médií ve společnosti Zpráva, oznámení, úvodník Reklama , inzerát	**MeV 1.5** **MeV 1.3** **MeV 1.1** **MeV 1.1,1.2**	
Literární výchova **Literární druhy a žánry v průběhu staletí**				
- 1. jmenuje (bez přeříkávání celého děje) hlavní postavy přečteného příběhu, řekne, kde se odehrává, stručně vystihne hlavní děj, případně které hlavní děje se proplétají – odliší vedlejší děj od hlavního zážitky z četby sděluje ostatním - uvede příklady tvorby uvedených autorů	19	Představitelé protiválečné literatury - J. Hašek, E.M.Remargue, E.Hemingway, K.Čapek, V.Vančura		

2. navrhne, ke kterému literárnímu druhu by mohl patřit čtený text 3. odliší, zda uvedený text je próza, poezie, nebo drama - uvede příklady tvorby uvedených autorů	24	Poezie protiválečná, intimní, přírodní, sociální, poezie pro děti: P. Bezruč, J. Wolker, V. Nezval, F.Šrámek, J.Seifert, F. Hrubín, J. Kainar, J.Žáček

Vzdělávací oblast:	**Jazyk a jazyková komunikace**
Vzdělávací obor:	**Český jazyk a literatura**
Vyučovací předmět:	**Český jazyk a literatura**
Období – ročník:	**3. období – 9. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
Mluvnice **Jazyky slovanské obecné výklady o českém jazyce**				
1. v textu odliší jazykové prostředky útvarů národního jazyka (např.: spisovný jazyk x obecná čeština; spisovný jazyk x dialekt apod.) 2. nahradí typicky nespisovné vyjádření spisovným seznamuje se s ukázkami slovanských jazyků	18	Slovanské jazyky, vývoj jazyka Obecná čeština, nářečí Opakování všech pravopisných jevů		

Zvuková stránka jazyka				
- 2. v krátké ukázce najde nespisovné výrazy a nahradí je výrazy spisovnými vhodně využívá vědomosti o hláskosloví, spisovné výslovnosti, zvukové stránce věty v psaném i mluveném projevu	5	Hláskosloví, spisovná výslovnost, zvuková stránka věty		
Tvoření slov				
- 1. pozná slova, která jsou slovotvorně příbuzná 2. k danému slovu doplní slova odvozená 3. vytvoří slova složená a rozliší je od slov odvozených 7. ovládá zásady tvoření slov	12	Stavba slova a tvoření slov		
Význam slova				
- 4. nahradí vyznačená slova přejatá českými ekvivalenty - porovnává význam jednoznačných a mnohoznačných slov	12	Slova jednoznačná,mnohoznačná, synonyma, antonyma, homonyma		
Skladba				
- 2. nahradí jednoduchý větný člen větným členem několikanásobným, správně doplní interpunkční znaménko nebo spojku 3. doplní slovo podle naznačených syntaktických vztahů a určí doplněný větný člen (podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení místa, času, způsobu) 4. vybere z několika vzorců ten, který odpovídá zadanému souvětí; žák vybere k zadanému vzorci z několika souvětí to, které je jím znázorněno	16	Věta jednočlenná, dvojčlenná, větný ekvivalent Větné členy Souvětí podřadné, souřadné, interpunkce Významový poměr mezi větami a větnými členy		

Tvarosloví				
1. přiřadí slovo ke slovnímu druhu 2. určí slovní druh u slov odvozených od stejného základového slova rozpozná slovní druhy a u ohebných slovních druhů určuje mluvnické kategorie - seznámí se s přechodníky a jejich využitím v textu	14	Slovní druhy, mluvnické kategorie Přechodníky		
Sloh				
Vypravování				
- 1. najde slovo nevhodně užité v dané komunikační situaci a nahradí je vhodnějším - vyjadřuje ústně či písemně své zážitky - zvládá výstavbu souvislého textu a způsoby jeho členění - oživuje vypravování výstižnými jazykovými prostředky	4 20	Vypravování		
Popis a charakteristika				
- vyhledává a využívá vhodná slova při vytváření popisu - rozvíjí schopnost využití vhodných jazykových prostředků	22	Popis osoby Charakteristika osoby		
Životopis				
1. vytvoří vlastní krátký text, který odpovídá tématu i záměru žáka jako autora	22	Životopis Profesní životopis		

- sestaví vlastní životopis				
Úvaha				
- formuluje vlastní názory na aktuální problémy – zdokonaluje svůj ústní i písemný projev a tříbí komunikační dovednosti	4	Úvaha Témata pro samostatné projevy – citáty, přísloví		
Publicistické útvary				
- **odhaluje skutečný záměr autora mediálního sdělení** - vyhledává a rozlišuje hlavní publicistické útvary - vysvětlí znaky fejetonu a reportáže - **vybírá a používá vhodné výrazové prostředky k tvorbě mediálních sdělení**	3	Zpráva, úvodník, komentář Fejeton, reportáž	**MeV 1.4** **MeV 2.1**	
Literární výchova **Literární druhy a žánry v průběhu staletí**				
- sleduje souvislou linii příběhu, prostředí i dobu do které bylo dílo zasazeno - charakterizuje literární postavu - uvede příklady tvorby uvedených autorů	27	Povídky, novely, romány: I.Olbracht, Jan Drda, K.Poláček, O. Pavel, B.Hrabal, Viewegh Samizdatová a exilová literatura : J.Škvorecký, A.Lustig		
- hledá smysl a postatu díla a popíše svá zjištění - vyjadřuje vlastními slovy zážitek z četby nebo zhlédnutého představení - posoudí použité umělecké prostředky - uvede příklady tvorby uvedených autorů -průběžně vytváří literární referáty či prezentace k samostatné četbě	27	Tragédie, komedie: K.Čapek, J.Voskovec, J.Werich, J.Suchý, J.Šlitr Současná divadelní scéna		

Český jazyk a informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací oblast předmětu

- kultivovaná komunikace v ústní i písemné formě
- porozumění a orientace v různých jazykových sděleních
- využívání jazyka jako prostředku ke vzdělávání a získávání nejrůznějších informací
- ve všech oblastech lidského života, k formulování vlastních myšlenek
- orientace v umělecké, publicistické a odborné sféře

Časová dotace

- 9. ročník 1 hodina týdně

Místo výuky

- třídy
- učebna PC

Průřezová témata

- OSV - 1.1 Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání 9. ročník
- OSV - 2.2 Mezilidské vztahy 9.ročník
- OSV - 2.3 Komunikace 9. ročník
- MuV - 1 Lidské vztahy 9. ročník
- EV – 4 Vztah člověka k prostředí 9.ročník

Mezipředmětové vztahy

český jazyk a literatura,dějepis, přírodopis

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí

Ve vyučovacím předmětu český jazyk a informatika využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- čtení s porozuměním a práci s textem (učebnice, tisk, časopisy,literární díla) a informacemi
- práci s chybou – najít ji, samostatně nebo v kooperaci s ostatními žáky ji opravit a hledat v ní poučení (písemné práce, tištěné texty).
- prezentovat výsledky své práce, například v soutěžích, přehlídkách, olympiádách, školním časopisu, projektech
- zábavné činnosti, aktivity s jazykovou a literární tématikou

Kompetence k řešení problému

- řešení problémů společně a učit se navzájem (např. v projektech, skupinách, dvojicích)
- při řešení úkolů kombinovat informace z různých zdrojů (slovníky, jazykové příručky, internet)

Kompetence komunikativní

- rozvoj vhodné komunikace se spolužáky, s učiteli i ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- orientaci v textu, třídění informací a formulování hlavních myšlenek ústní i písemnou formou
- rozvoj slovní zásoby a spisovného vyjadřování prostřednictvím četby, poslechu a vlastní komunikace
- kooperativní učení a spolupráci při vyučování i mimo něj (vzájemná pomoc při řešení domácích úkolů)
- shromažďování informací z různých zdrojů, jejich následné zpracování a uplatnění v praxi
- vzájemnou komunikaci žáků k danému problému, vyjádření myšlenky a názoru kultivovaným ústním i písemným projevem

Kompetence občanské

- poznávání národních, kulturních a historických tradic našeho i ostatních národů, a to zejména prostřednictvím literárních, divadelních i filmových děl, a uplatňování tolerance a ohleduplnosti k ostatním lidem, k jejich kulturním, náboženským a sociálním odlišnostem

Kompetence pracovní

- při orientaci na budoucí vzdělávání a volbu povolání využívat nabídku rozšiřujícího učiva
- vnímat pracovní pokyny a řídit se jimi při práci
- praktické využití znalosti jazyka a literatury v běžném životě (stylizace různých textů administrativního i osobního charakteru , použití jazykových příruček a slovníků

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a esteti3ckého vnímání

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- ČJL-9-2-01:11spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
- ČJL-9-2-02:12 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech
- ČJL-9-2-03:13 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami
- ČJL-9-2-04:14 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
- ČJL-9-2-05:15 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
- ČJL-9-2-06:16 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí
- ČJL-9-2-07:17 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí
- ČJL-9-2-08:18 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák

- ČJL-9-2-03p:13orientuje se v Pravidlech českého pravopisu
- ČJL-9-2-04p:14 pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa
- ČJL-9-2-04p:14 ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk
- ČJL-9-2-06p:16 rozezná větu jednoduchou od souvětí
- ČJL-9-2-07p:17a správně píše slova s předponami a předložkami
- ČJL-9-2-07p:17b zná vyjmenovaná slova a ovládá jejich pravopis

- ČJL-9-2-07p:17c zná a zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem

Vzdělávací oblast:	**Jazyk a jazyková komunikace**
Vzdělávací obor:	**Český jazyk a literatura**
Vyučovací předmět:	**Český jazyk a informatika**
Období – ročník:	**3. období – 9. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
		Mluvnice		
		Pravopis		
- 1. píše bez pravopisných chyb - používá pravopisné jevy lexikální, morfologické, syntaktické v ústním i písemném projevu - **rozvíjí si základní dovednosti správné komunikace a získává k tomu potřebné vědomosti** - **uplatňuje dovednosti pro verbální i neverbální komunikaci**	17	Opakování pravopisu Psaní s,z,vz v předponách Předložky s, se - z, ze Psaní skupin bě-bje, pě, vě- vje Vyjmenovaná slova	**OSV 1.1** **OSV 2.3**	
		Hláskosloví		
- 1. píše bez pravopisných chyb - popíše pravidlo o spodobě znělosti - ovládá základní pravopisné jevy	17	Zdvojené souhlásky – čtení a pravopis Spodoba znělosti d/t,b/p,s/z atd.		

		Skupiny souhlásek jejich výslovnost a pravopis		
Skladba				
- 1. spojí větné členy ve větě do skladebních dvojic 2. nahradí jednoduchý větný člen větným členem několikanásobným, správně doplní interpunkční znaménko nebo spojku 3. doplní slovo podle naznačených syntaktických vztahů a určí doplněný větný člen (podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení místa, času, způsobu) 4. vybere z několika vzorců ten, který odpovídá zadanému souvětí; žák vybere k zadanému vzorci z několika souvětí to, které je jím znázorněno - rozlišuje základní větné členy - řeší vztahy mezi větnými členy - rozlišuje větu jednoduchou a souvětí - používá vhodné spojovací výrazy a interpunkci - rozlišuje druhy vedlejších vět	16	Větné členy základní a rozvíjející Podmět vyjádřený, nevyjádřený Přísudek slovesný, jmenný se sponou Shoda přísudku s podmětem Věta jednoduchá Souvětí – užití spojovacích výrazů, interpunkce Souvětí souřadné, podřadné Nahrazování větných členů větou vedlejší Věta jednočlenná a dvojčlenná Větný ekvivalent Souvětí souřadné, významový poměr mezi hlavními větami Psaní čárky ve větě jednoduché – samostatný větný člen, vsuvka, oslovení atd.		
Tvarosloví				
- 1. přiřadí slovo ke slovnímu druhu 2. určí slovní druh u slov odvozených od stejného základového slova 3. užije ve větách slova v náležitých tvarech množného čísla (slova jsou uvedena v č. j. v 1. p.) 4. zařadí slova vyznačená v textu ke slovním druhům (stejné slovo může mít ve větě různou slovnědruhovou platnost) - rozlišuje slovní druhy a osvojuje si pravopis	14	Slovní druhy – opakování a prohlubování učiva Podstatná jména – mluvnické kategorie, zařazování ke vzorům, pravopis koncovek Vlastní jména osobní, místní Skloňování obecných jmen přejatých a cizích jmen vlastních Přídavná jména		

- ověřuje si znalost pravopisu koncovek - rozlišuje jména obecná a vlastní - 1. využívá spisovný jazyk v projevu psaném i mluveném - uplatňuje učivo o slovesných tvarech	15	Zájmena a číslovky – druhy, pravopis Slovesa – kategorie sloves, časování Tvoření slovesných tvarů		

Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací obsah předmětu

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a k práci s nimi
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.

Časová dotace

- 6. - 9. ročník 3 hodiny týdně
- Dělení na skupiny v rámci ročníku

Místo výuky

- v jazykových učebnách
- v PC učebně
- ve třídách

Průřezová témata

- OSV - 1.5 Osobnostní rozvoj – Kreativita – 6. ročník
- OSV - 2.1 Sociální rozvoj - Poznávání lidí - 6., 7. ročník
- OSV - 2.2 Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy – 7., 8. ročník
- OSV - 2.3 Sociální rozvoj - Komunikace - 6., 7., 9. ročník
- VMEGS - 1 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá – 8. ročník
- VMEGS - 2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Objevujeme Evropu a svět – 7., 9. ročník

Mezipředmětové vztahy

matematika, hudební výchova, pracovní činnosti, výtvarná výchova, přírodopis, zeměpis, dějepis

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu anglický jazyk využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- čtení s porozuměním a práci s textem (učebnice, časopisy)
- práci s chybou-najít ji, samostatně nebo v kooperaci s ostatními žáky ji opravit a hledat ji v poučení
- prezentovat výsledky své práce v projektech
- zábavné činnosti, aktivity s jazykovou tématikou

Kompetence k řešení problémů

- učit se navzájem (ve dvojících a ve skupinách)
- při řešení úkolů kombinovat informace z různých zdrojů (slovníky, výukové programy na PC)

Kompetence komunikativní

- komunikovat na odpovídající úrovni
- naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat
- komunikaci mezi žáky (individuálně, ve dvojicích,…)
- rozvoj slovní zásoby

Kompetence sociální a personální

- vzájemné učení mezi žáky (práce ve dvojicích a ve skupinách)
- práci podle předem společně dohodnutých pravidel a hodnotících kritérií

Kompetence občanské

- seznámení se s reáliemi zemí, které tímto jazykem hovoří, pochopení jejich kultur a uplatňování tolerance k nim

Kompetence pracovní

- vnímat pracovní pokyny a řídit se jimi při práci
- vlastní pracovní tempo žákům se specifickými poruchami učení

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

POSLECH S POROZUMĚNÍM 2. STUPEŇ

- CJ-9-1-01:1 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
- CJ-9-1-02:2 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- CJ-9-1-01p:1 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů
- CJ-9-1-02p:2 rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby

MLUVENÍ 2. STUPEŇ

- CJ-9-2-01:3 se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
- CJ-9-2-02:4 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
- CJ-9-2-03:5 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- CJ-9-2-01p:3 odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM 2. STUPEŇ

- CJ-9-3-01:6 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
- CJ-9-3-02:7 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- CJ-9-3-01p:7 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

- DCJ-9-4-01:8 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- DCJ-9-4-02:9 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- DCJ-9-4-03:10 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- DCJ-9-4-02p:10 reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Vzdělávací oblast:	**Jazyk a jazyková komunikace**
Vzdělávací obor:	**Cizí jazyk**
Vyučovací předmět:	**Anglický jazyk**
Období – ročník:	**3. období – 6. ročník - 9. ročník**

6. ročník

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
- 1. popíše sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života za použití jednoduchých vět	5	Describing people Clothes		Unit 6

1. se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci - tvoří správný slovesný tvar v kladné a záporné oznamovací větě, v tázací větě a v krátké odpovědi při použití přítomného průběhového času - **popíše sám sebe, osoby, místa a věci ze svého každodenního života** - rozliší ukazovací zájmena this, these	3	Present continuous How much is this?, How much are these? This, these	**OSV – 1.5** **OSV – 2.3**	
- 1. zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - seznámí se s řadovými číslovkami - přečte a napíše datum - tvoří správný slovesný tvar v kladné a záporné oznamovací větě, v tázací větě a v krátké odpovědi při použití přítomného prostého času - zařadí frekvenční přísl. na správné místo ve větě	1	Ordinal numbers Dates, months Housework Adverbs of frequency Wh-questions, Yes/No questions		Project 2. – Unit 1
- 1. najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě	6	Present tenses, Modální sloveso must Farm and wild animals, Subject and object pronouns		Unit 2

- 1. porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující obsah daného textu) - vysvětlí rozdíl v použití přít. času prostého a průběhového - používá přítomný čas prostý a průběhový - seznámí se s modálním slovesem must - rozliší a použije správné tvary osobních zájmen	7			
- 1. zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává - používá tvary slovesa to be v minulém čase - **ptá se a odpovídá na otázky týkající se prázdnin** - vytvoří tvary minulého času pravidelných sloves - seznámí se a postupně se učí nepravidelná slovesa - používá časové údaje spojené s minulostí - vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí - orientuje se v místních předložkách in, on, at	8	Was, were Past Simple of regular and irregular verbs Yesterday, last week, ago Holidays, holidays problems Phrases with in, on, at	**OSV – 2.1**	Unit 3

7. ročník

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
- 1. porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami,	2	Countable and uncountable nouns		Unit 4

který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu - **rozumí jednoduché konverzaci** - popíše rozdíl mezi počitatelným a nepočitatelným podstatným jménem - seznámí se s použitím some, any - používá správně členy a, an, the - zařadí frekvenční příslovce na správné místo ve větě		Food and drink Some, any, articles A recipe Making a shopping list	**OSV – 2.3**	
- stupňuje přídavná jména - seznámí se s vazbou as…as (přirovnání a srovnání) - přečte a zapíše velká čísla - **používá názvy států, zemí** - **rozpozná známá slova a slovní spojení** - **porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět** - **porozumí tématu krátkého textu** - **vyhledá požadovanou informaci** - **porovná údaje u lidí**	7	Comparatives and superlatives Describing differences Large numbers Countries and continents Record breakers Personal comparisons How questions The weather	**VMEGS – 2** **OSV – 2.1**	Unit 5
- 2. se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých formuluje pozvání a na pozvání reaguje - vyjádří plánovanou budoucnost - seznámí se s opisem modálního slovesa muset - utvoří příslovce z přídavných jmen - navrhne a reaguje na návrh	3	To be going to Have to My duties Adverbs with – ly Making suggestions Types of films and TV programmes		Unit 6

- vyjmenuje oblíbené druhy filmů a televizních programů				
- 2. vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec 4. se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje, a na podobné výpovědi reaguje 1. sestaví/napíše krátký jednoduchý popis sebe samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb, způsobu života a minulých událostí za použití vět propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec - rozvíjí si znalost učiva o minulém čase prostém - **sestavuje rodokmen** - **mluví o své rodině** - seznamuje se s vazbou like + - ing 2. se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, co bude dělat, kam půjde, a na podobné výpovědi reaguje 3. popíše své plány za použití vět řazených za sebou	5 3 9 3 5	Past simple: be and regular and irregular verbs Family tree Life stages Talking about likes and dislikes – I like learning English. Describing future plans Will for the future, decisions and offers To be going to for intentions	**OSV – 2.2**	Project 3 – Unit 1 Unit 2

nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec 4. popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec - vytvoří správné slovesné tvary budoucích časů - formuluje návrhy a rozhodnutí	9	Places. Space. Transport.		

8. ročník

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
- 3. popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec 4. popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec - seznamuje se s minulým časem průběhovým - používá časové údaje spojené s minulostí - rozliší minulý prostý a průběhový čas v kladné oznamovací větě - rozšiřuje si slovní zásobu v oblasti přírodních katastrof a vybavení domu	5 9 6	Past continuous Past continuous and past simple Nature disasters Houses		Unit 3

- 5. poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. kde si co koupit a kolik co stojí, jakým prostředkem se dostane na určité místo, kde se co nalézá) za použití slovních spojení a vět - používá určitý člen u zeměpisných názvů - rozliší použití určitého a neurčitého členu - **seznámí se s životem v Londýně** - utvoří neurčitá a záporná zájmena - použije přítomný čas průběhový pro ujednání budoucnosti	3	The definite article the The, a/an London Places in a city Some, any, every, no + somebody, anything… Future arrangements	**VMEGS – 1**	Unit 4
- seznámí se s použitím předpřítomného času prostého -vytvoří správný tvar předpřítomného prostého času - výrazy ever, never a just použije ve správném druhu věty v předpřítomném čase prostém	1	Present perfect Ever, never Just		Unit 5
- 2. odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu - 3. porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu, časových údajů - seznamuje se s modálním slovesem should - používá modální slovesa v přítomném čase - používá opis modálního slovesa must - **mluví o sobě a o běžných tématech z každodenního života**, poskytne radu - procvičuje používání frázových sloves	7	Should/shouldn´t Must/mustn´t Don´t have to Talking about problems and giving advice Phrasal verbs	**OSV – 2.2**	Unit 6

9. ročník

Dílčí výstupy	Odkazy OVO	Učivo	Přesahy a vazby (PT,MPV)	Poznámky
- 1. krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou) - rozvíjí si znalosti o přítomných časech - rozliší pravděpodobnou a plánovanou budoucnost - použije správný druh minulého času - **vypráví příběh** - seznámí se s vazbou used to - **rozumí historii vzniku Anglie**	4 2	Present tenses Stative verbs Will/going to Past simple and past continuous Used to	**OSV – 2.3** **VMEGS - 2**	Project 4 - Unit 1
- 2. napíše jednoduchý text (např. dopis, e-mail, vzkaz) vyjadřující např. poděkování, pozvání, prosbu nebo omluvu za použití jednoduchých vět 3. napíše jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec rozvíjí si znalost o předpřítomném čase - používá for/since v předpřítomném čase - rozliší předpřítomný a minulý prostý čas	9	Present perfect For/since Present perfect v past simple		Unit 2
- 1. odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky, které se týkají např. jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu - seznámí se se vztažnými zájmeny a použije je ve vztažných větách	10	Relative pronouns (who/which, that) Relative clauses Should/might		Unit 3

- rozliší použití should (rada) a might (pravděpodobnost)				
- 2. odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu - seznámí se s některými slovesy (dle osvojované slovní zásoby), která se pojí buď s infinitivem, nebo s gerundiem - seznámí se s použitím sloves ve tvaru –ing po vazbě there is a slovesech can see/hear	7	Verb + -ing or infinitive There´s someone/something + - ing Can see/hear someone/something + - ing		Unit 4
- seznámí se s trpným rodem		Passive voice		Unit 5

Ruský jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací obsah předmětu

- přispívá k chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa
- poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v rámci Evropy a světa
- snižuje jazykové bariéry
- umožňuje poznávat život lidí a jejich kulturní tradice
- rozvíjí pozitivní vztah k jazyku v rámci interkulturní komunikace

Časová dotace

- Cizí jazyk 2 hodiny týdně
- Ročníky 7 - 9
- Dělení na skupiny v rámci ročníku

Místo realizace

- jazykové učebny
- knihovna
- učebny
- prostory mimo školu

Průřezová témata

- OSV 2.1 Poznávání lidí - 7. ročník
- OSV 2.3 Komunikace – 7. ročník
- VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá – 7. ročník
- OSV 2.2 Mezilidské vztahy – 8. ročník, 9. ročník
- VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět – 8. ročník
- MuV 2 Lidské vztahy – 8. ročník
- MuV 3 Etnický původ – 9. ročník
- MeV 2.1 Tvorba mediálních sdělení – 9. ročník

Mezipředmětové vztahy

Žáci se s jazykem seznamují různými způsoby – formou audioorálního kurzu, interpretací básniček a písniček v ruském jazyce, pohybovými aktivitami, popisováním situačních obrázků, scénkami a rozhovory. Seznamují se s reáliemi, přírodními a kulturními zajímavostmi Ruska.
K procvičování lexikálních jednotek, gramatických jevů používají doplňovačky a cvičení v pracovním sešitě. Vytvářejí zprávy, blahopřání s využitím osvojené slovní zásoby. Poznatky si rozšiřují v propojení s předměty – Z, VV, HV, PŘ, TV, CH, F.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu ruský jazyk / jako jazyk druhý / využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- práci s informacemi (texty, obrazové materiály, přehledy s využitím internetu, školní i obecní knihovny…).
- prezentovat výsledky své práce, například v soutěžích, přehlídkách, olympiádách, školním časopisu, projektech, a tím je motivovat k dalšímu učení.
- hodnocení a sebehodnocení, k spoluvytváření kriterií / portfolio , sebehodnocení podle požadavků portfolia /
- zábavné činnosti, aktivity s jazykovou tématikou

Kompetence k řešení problémů

- řešení problémů společně a učit se navzájem (např. v projektech, skupinách, dvojicích)
- při řešení úkolů kombinovat informace z různých zdrojů (slovníky, jazykové příručky)

Kompetence komunikativní

- rozvoj slovní zásoby a spisovného vyjadřování prostřednictvím četby, poslechu a vlastní komunikace
- rozvoj slovní zásoby a spisovného vyjadřování prostřednictvím četby, poslechu a vlastní komunikace
- vytváření příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému problému, vyjádření myšlenky a názoru kultivovaným ústním i písemným projevem

Kompetence sociální a personální

- respektování společně dohodnutých pravidel
- práce ve skupinách, ve dvojicích, práci v týmu
- navození situací, ve kterých by se děti mohly učit navzájem

Kompetence občanské

- poznávání národních, kulturních a historických tradic
- tolerance a ohleduplnost k ostatním lidem, k jejich kulturním, náboženským a sociálním odlišnostem

Kompetence pracovní

- vnímání pracovních pokynů a práce podle nich
- praktické využití znalosti cizího jazyka a literatury v běžném životě (stylizace různých textů administrativního i osobního charakteru , použití jazykových příruček a slovníků)

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama

- vzdělávání v dalším cizím jazyce směřuje k dosažení úrovně A

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

POSLECH S POROZUMĚNÍM

- DCJ-9-1-01:1 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
- DCJ-9-1-02:2 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- DCJ-9-1-03:3 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka
- DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování
- DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
  - rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)
  - rozumí jednoduchým pokynům učitele

MLUVENÍ 2. STUPEŇ

- CJ-9-2-01:4 se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
- CJ-9-2-02:5 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
- CJ-9-2-03:6 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

- DCJ-9-3-01:7 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- DCJ-9-3-02:8 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- DCJ-9-3-03:9 rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ 2. STUPEŇ

- CJ-9-4-01:10 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- CJ-9-4-02:11 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- CJ-9-4-03:12 reaguje na jednoduché písemné sdělení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Vzdělávací oblast:	**Jazyk a jazyková komunikace**
Vzdělávací obor:	**Další cizí jazyk**
Vyučovací předmět:	**Ruský jazyk**
Období – ročník:	**3. období – 7. ročník - 9. ročník**

7. ročník

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
Předazbukové období				
• 1. se řídí jednoduchými verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu ve třídě, řešení jazykových úkolů) 2. porozumí jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)	1	Zvuková podoba jazyka		Jazykové prostředky: vyplývají z obsahu

• seznámí se se základní slovní zásobou formou audioorálního kurzu • zvukově odlišuje rozdílné hlásky 1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům 2. porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) 3. porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) • rozumí jednoduché konverzaci dvou osob a chápe její obsah a smysl • zapojí se do jednoduchých rozhovorů o rodině, domově, škole, jídle • **představí se, sdělí o sobě základní informace, vyžádá si informace o další osobě**	2	Výslovnost odlišných hlásek formou říkanek, básniček a písniček Představení se, pozdravy, základní zdvořilostní fráze Rodina, rodinní příslušníci, vybraná povolání	**OSV 2.1**	použité učebnice
Azbukové období				
• seznámí se s azbukou - naučí se jednotlivá písmena 1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života 2. porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text	8	Zvuková a grafická podoba jednotlivých písmen ruské abecedy Četba jednoduchých textů, upevňování správné výslovnosti – básničky, písničky		

znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) ● vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby ● používá abecední slovník učebnice k vyhledávání lexikálních jednotek použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech 2. se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech nebo se na podobné informace zeptá (např. představí sebe či druhé, sdělí věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí a má rád/nerad, nebo se na totéž zeptá) za použití jednoduchých slovních spojení a otázek ● formuluje jednoduchou omluvu, prosbu, vede jednoduchý dialog v různých situacích běžného života ● **odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá** 1. zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává ● sestaví jednoduché písemné sdělení týkající se oblékání, nákupů a dalších osvojovaných témat ● **seznámí se s nejdůležitějšími informacemi o Rusku, zeměpisné názvy si může vyhledat i na mapce** ● **seznámí se s lidovou slovesností národa, zvyky a tradicemi**	4 10	Tematický okruh oblékání, nákupy, zvířata Rusko – Ruská federace Ruské reálie, prohlídka města, na návštěvě	**OSV 2.3** **VMEGS 1**	

8. ročník

Dílčí výstupy	OdkazOVO	Učivo	Přesahy a vazby (PT,MPV)	Poznámky
• rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • 2. porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat 1. se představí, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad, za použití jednoduchých slovních spojení a vět 2. sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např. jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradi) za použití jednoduchých slovních spojení a vět 3. popíše skutečnosti (např. předměty, zvířata, činnosti), se kterými se běžně setkává, za použití jednoduchých slovních spojení a vět 1. reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, má rád/nerad) 2. odpoví na otázky a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět	2 5 6	Rok, roční období, měsíce Vytváření otázek – Kdo?, Kde?, Kdy?, Jaký?, Který?. Volný čas, režim dne, rozvrh hodin Svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny, příroda, počasí, lidské tělo Procházka městem, dopravní prostředky Práce s časopisem, knihou, internetem		

1. zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává *p*orozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) 2. najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem ● **v jednoduchém příběhu poznává styl života v rusky mluvících zemích** ● **rozumí krátkému jednoduchému textu na téma My všichni žijeme v Evropě a vyhledá v něm požadovanou informaci** ● čte s porozuměním, upevňuje znalost frází a rozšiřuje slovní zásobu ● reprodukuje stručně obsah textu ● **udržuje tolerantní vztahy a rozvíjí spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní a sociální příslušnost** ● řeší zeměpisný kvíz - má zájem umět názvy evropských států ● používá slovníky k vyhledávání lexikálních jednotek ● využívá informace z různých zdrojů	10 9	Dopis Popis dne, časové údaje Jídlo, stravovací návyky Nákupy, móda, oblékání Vzhled a charakter člověka Ruské reálie, pohádky Obrázkový slovníček – My všichni žijeme v Evropě	**VMEGS 2** **MuV 2**	

		Slovesné vazby a fráze, práce se slovníkem		

9. ročník

Dílčí výstupy	Odkazy OVO	Učivo	Přesahy a vazby (PT,MPV)	Poznámky
1. porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, pokynům, příkazům, zákazům na informačních tabulích, s nimiž se setkává v každodenním životě (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost) 3. se zeptá na konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět • **aktivně užívá ruský jazyk, spolupracuje s ostatními – vytváří dialogy v situacích souvisejících se životem v rodině, škole, každodenním životě, umí pohovořit o svých zájmech, popíše byt atd.** 1. zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům 2. porozumí tomu, o čem pojednává velmi krátký a jednoduchý poslechový text, který se vztahuje ke každodenním tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) 1. napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí 2. napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí	7 6 3	Zájmy, koníčky Byt, Na návštěvě Cestování, volný čas, prázdniny Doprava, orientace ve městě Zdraví a nemoci, části těla Ruská federace, Rusko Moskva - hlavní město	**OSV 2.2**	

členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí 3. sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, zda souhlasí, či nesouhlasí), za použití základních zdvořilostních obratů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ● ústně i písemně vyjádří svůj názor, zážitky, dojmy a přání ● vybaví si jednoduché obraty k vyjádření souhlasu, omluvy, prosby, žádosti, blahopřání 1. odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává ● sestaví krátkou zprávu, sdělení na zadané či zvolené téma ● **čte s porozuměním autentické texty – vyhledává důležité informace, na jejichž základě se učí respektovat odlišnosti jiných národů** ● orientuje se v základních zeměpisných, hospodářských, společensko – politických, kulturních a historických reáliích, a to i v porovnání s reáliemi mateřské země ● běžně používá cizojazyčné slovníky a jazykové příručky ● **využívá jazykových dovedností k vytváření různých typů sdělení – zpráva, dopis**	11 12	Reálie zemí příslušných jazykových oblastí Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět Blahopřání, omluva, prosba, žádost Dopis, zpráva	**MuV 3** **MeV 2.1**	

Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací obsah předmětu

- přispívá k chápání a objevování skutečností
- poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v rámci Evropy a světa
- snižuje jazykové bariéry
- umožňuje poznávat život lidí a kulturní tradice
- prohlubuje mezinárodní porozumění

Časová dotace

- Cizí jazyk 2 hodiny týdně
- Ročníky 7 - 9
- Dělení na skupiny v rámci ročníku

Místo realizace

- jazykové učebny,
- učebny VT,
- knihovna,
- učebny,
- prostory mimo školu

Průřezová témata

- OSV - 2.1 Poznávání lidí / 7. třída /
- OSV - 2.2 Mezilidské vztahy / 9. třída /
- OSV - 2.3 Komunikace / 7. třída /

- VMEGS – 1 Evropa a svět nás zajímá / / 8. třída /
- MuV – 2 Lidské vztahy / 7. třída /
- MuV – 3 Etnický původ / 9. třída /
- EV – 2 Základní podmínky života / 8. třída /
- EV- 4 Vztah člověka k prostředí / 9. třída /
- MeV - 2.1 Tvorba mediálních sdělení / 9. třída /

Mezipředmětové vztahy

Žáci se seznamují s jazykem různými způsoby - pohybovými aktivitami,, popisem pracovního postupu, interpretací písní v německém jazyce, kreslí ilustrace k lexikálním jednotkám, situační obrázky, které popisují,. Seznamují se s reáliemi, s přírodními a kulturními zajímavostmi německy mluvících zemí. Počítače používají k procvičování lexikálních jednotek, gramatických jevů a vytváření pozvánek, blahopřání a zpráv do časopisu Šotek. / Propojení s předměty - Z, TV, VV, HV, PŘ. INF /

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu německý jazyk / jako jazyk druhý / využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- práci s informacemi (texty, obrazové materiály, přehledy s využitím internetu, školní i obecní knihovny…).
- prezentovat výsledky své práce, například v soutěžích, přehlídkách, olympiádách, školním časopisu, projektech, a tím je motivovat k dalšímu učení.
- hodnocení a sebehodnocení, k spoluvytváření kriterií / portfolio , sebehodnocení podle požadavků portfolia /
- zábavné činnosti, aktivity s jazykovou tématikou

Kompetence k řešení problémů

- řešení problémů společně a učit se navzájem (např. v projektech, skupinách, dvojicích)
- při řešení úkolů kombinovat informace z různých zdrojů (slovníky, jazykové příručky)

Kompetence komunikativní

- rozvoj slovní zásoby a spisovného vyjadřování prostřednictvím četby, poslechu a vlastní komunikace
- rozvoj slovní zásoby a spisovného vyjadřování prostřednictvím četby, poslechu a vlastní komunikace
- vytváření příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému problému, vyjádření myšlenky a názoru kultivovaným ústním i písemným projevem

Kompetence sociální a personální

- respektování společně dohodnutých pravidel

- práce ve skupinách, ve dvojicích, práci v týmu
- navození situací, ve kterých by se děti mohly učit navzájem

Kompetence občanské

- poznávání národních, kulturních a historických tradic (např. spolupráce se školami v zahraničí).
- tolerance a ohleduplnost k ostatním lidem, k jejich kulturním, náboženským a sociálním odlišnostem -zejména německy mluvící národy

Kompetence pracovní

- vnímání pracovních pokynů a práce podle nich
- praktické využití znalosti cizího jazyka a literatury v běžném životě (stylizace různých textů administrativního i osobního charakteru , použití jazykových příruček a slovníků) , zaměstnání, pobyt v zahraničí

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- vzdělávání v dalším cizím jazyce směřuje k dosažení úrovně A

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

POSLECH S POROZUMĚNÍM

- DCJ-9-1-01:1 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
- DCJ-9-1-02:2 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- DCJ-9-1-03:3 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- DCJ-9-1-01p:1je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka
- DCJ-9-1-02p:2 rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování
- DCJ-9-1-03p:3 rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
  - rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)
  - rozumí jednoduchým pokynům učitele

MLUVENÍ

- DCJ-9-2-01:4 se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- DCJ-9-2-02:5 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- DCJ-9-2-03:6 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- DCJ-9-2-01p:4 pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas
- DCJ-9-2-02p:5 sdělí své jméno a věk

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

- DCJ-9-3-01:7 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- DCJ-9-3-02:8 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- DCJ-9-3-03:9 rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- DCJ-9-3-02p :6 rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

- DCJ-9-4-01:10 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- DCJ-9-4-02:11 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- DCJ-9-4-03:12 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- DCJ-9-4-02p:7 reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Vzdělávací oblast:	**Jazyk a jazyková komunikace**
Vzdělávací obor:	**Další cizí jazyk**
Vyučovací předmět:	**Německý jazyk**
Období – ročník:	**3. období – 7. ročník - 9. ročník**

7. ročník

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
1. se řídí jednoduchými verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu ve třídě, řešení jazykových úkolů) 2. porozumí jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost) **- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně** 1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům 2. porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) 3. porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k	1 2	Zvuková a grafická podoba jazyka - v průběhu celého roku Základní informace o D-A-F Pozdravy Abeceda - hláskování Číslovky Časování vybraných sloves v č.j. Osobní zájmena	**OSV - 2.1** **2.2** **2.3**	<u>Jazykové prostředky:</u> vyplývají z obsahu použité učebnice

osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)				
- rozumí jednoduché konverzaci dvou osob a chápe její obsah a smysl 1. použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech 2. se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech nebo se na podobné informace zeptá (např. představí sebe či druhé, sdělí věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí a má rád/nerad, nebo se na totéž zeptá) za použití jednoduchých slovních spojení a otázek - - žák rozumí jednoduchým rozhovorům 1. zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům 2. porozumí tomu, o čem pojednává velmi krátký a jednoduchý poslechový text, který se vztahuje ke každodenním tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)	4 3	Oznamovací věta W-Fragen Ja/nein Fragen Podstatná jména (člen určitý, neurčitý, množné číslo) Přivlastňovací zájmena	**VMEGS - 3**	
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat			**MuV - 2**	

1. se představí, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad, za použití jednoduchých slovních spojení a vět 2. sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např. jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradi) za použití jednoduchých slovních spojení a vět 3. popíše skutečnosti (např. předměty, zvířata, činnosti), se kterými se běžně setkává, za použití jednoduchých slovních spojení a vět	5	Představení sebe a ostatních		
- písemně se vyjádří 1. napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí 2. napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí 3. sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, zda souhlasí, či nesouhlasí), za použití základních zdvořilostních obratů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)	11	Práce se slovníkem, internetem - v průběhu celého roku Dle probíraného tématu		
- vede jednoduchý dialog v různých situacích běžného života 1. reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, má rád/nerad) 2. odpoví na otázky a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět 3. se zeptá na konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k	6	4. pád podstatných jmen Přídavná jména Časování podstatných jmen v m.č. Es gibt + 4. pád		

osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět				
1. zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává	10			
- má základní poznatky o zemích dané jazykové oblasti	5	Berlín		
3. popíše skutečnosti (např. předměty, zvířata, činnosti), se kterými se běžně setkává, za použití jednoduchých slovních spojení a vět		Moje město		

8. ročník

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámka**
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům **rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat** 1. porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, pokynům, příkazům, zákazům na informačních tabulích, s nimiž se setkává v každodenním životě (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost) - odpovídá na jednoduché otázky týkající se daného tématu - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se osvojovaných témat	7	Škola Školní potřeby Podstatná jména - členy Zápor kein 4.pád podstatných jmen s neurčitým členem a určitým členem Zápor kein ve 4. pádě Množné číslo	**OSV - 2.1** **2.2** **2.3**	Jazykové prostředky : vyplývají z obsahu použité učebnice

1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života 2. porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)	8	Barvy Tykání, Vykání Dle probíraného tématu		
- **řeší jednoduché situace související se zahájením vedením a ukončením rozhovoru / i telefonického / a se získáváním a poskytováním základních místních, časových i jiných informací** 2. sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např. jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradi) za použití jednoduchých slovních spojení a vět 3. popíše skutečnosti (např. předměty, zvířata, činnosti), se kterými se běžně setkává, za použití jednoduchých slovních spojení a vět	5	Jídlo a pití Jídelníček V restauraci Časování vybraných sloves Es gibt + 4. pád Časování silných sloves Was kostet es? Es ist 5 Eur. Čísla do 100	**VMEGS - 1, 2**	
-napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - využívá znalosti gramatiky 1. napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí 2. napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí 3. sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, zda souhlasí, či	11	Práce se slovníkem,internetem - v průběhu celého roku Dle probíraného tématu	**EV - 2**	

nesouhlasí), za použití základních zdvořilostních obratů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)				
1. porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) 2. najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem	9	Přivlastňovací zájmena sein(e), ihr(e) Osobní zájmena ve 4. pádě Časování vybraných sloves Časování sloves se změnou kmenové samohlásky Povolání Domácí zvířata		
- s porozuměním využívá informace z různých materiálů z časopisů, knih, prospektů, internetu apod. 1. odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává	12	Využití časopisů, prospektů, internetu		
-používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník 1. porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) 2. najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem	9	Můj dům - části domu Nábytek Přivlastňovací zájmena unser(e), euer(e) Domácí práce Vybraná způsobová slovesa Stavba věty se způsobovým slovesem Rozkazovací způsob Wo + 3. pád		
- má základní poznatky o zemích dané jazykové oblasti 3. popíše skutečnosti (např. předměty, zvířata, činnosti), se kterými	5	Tradiční pokrmy v D-A-CH		

se běžně setkává, za použití jednoduchých slovních spojení a vět				

9. ročník

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámka**
- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - vede účinnou komunikaci v běžných každodenních situacích 1. porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, pokynům, příkazům, zákazům na informačních tabulích, s nimiž se setkává v každodenním životě (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)	7	Denní program Slovesa s odlučitelnou předponou Časování sloves s odlučitelnou předponou Slovesa s odlučitelnou předponou ve větě Určování času	**OSV - 2.2**	Jazykové prostředky : vyplývají z obsahu použité učebnice
- užívá jednoduché obraty vyjadřující svolení/ odmítnutí, radost /, omluvu, prosbu, žádost, výzvu, pozvání a reakci na pozvání, blahopřání 1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života 2. najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem	8 9	Denní doby Roční období Předložky (um, am, im) Wohin + 4. pád Vybraná způsobová slovesa Časování vybraných sloves Schůzka (Wo treffen wir uns?)	**OSV - 3.1**	

- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - má základní poznatky o zemích dané jazykové oblasti 3. popíše skutečnosti (např. předměty, zvířata, činnosti), se kterými se běžně setkává, za použití jednoduchých slovních spojení a vět	5	Berlín Práce se slovníkem, časopisem, knihou, internetem - v průběhu celého roku Dle probíraného tématu	**VMEGS - 2** **MuV - 3**	
1. porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)	9	Cestování Dopravní prostředky Časování vyraných sloves Mit + 3.pád Orientace ve městě	EV- 4 MeV - 2.1	
1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života 2. porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)	8	Wohin? zu + 3. pád Präteritum „sein a haben“ Wohin? in + 4. pád Názvy měsíců Řadové číslovky Osobní zájmena ve 4. pádě Oblečení Časování vybraných sloves 3. pád osobních zájmen (j.č.) Souvětí s “deshalb”		

- využívá jazykových dovedností k vytváření různých typů sdělení – zpráva, dopis - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení 1. odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává	12	Pozdrav z dovolené Pozvánka Přání k narozeninám		

Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací oblast předmětu

- užití matematiky v reálných situacích
- osvojení pojmů, matematických postupů a jejich vzájemných vztahů
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- logické a kritické usuzování
- provázanost s ostatními předměty (F, Z, Ch)

Časová dotace

- v 6. – 8. ročníku 5 hodin týdně
- v 9. ročníku 4 hodiny týdně
-

Místo výuky

- kmenové třídy
- počítačová učebna
- ostatní učebny

Průřezová témata

- OSV - 1.1 rozvoj schopnosti poznávání - 6. – 9. ročník
- OSV - 1.5 kreativita - 7. ročník
- MuV - 2.1 lidské vztahy - 6. ročník
- EV - 5.3 lidské aktivity a problémy životního prostředí – 8. ročník

Mezipředmětové vztahy

Fyzika - převádění jednotek – 6.roč.

- dosazování do vzorců – 8.roč.
- vyjádření neznámé ze vzorce – 9.roč.
- přímá úměrnost – 7.roč.

Zeměpis -určování zeměpisné polohy, měřítko plánů a map – 6.roč.

Chemie - roztoky - 8.roč.

- výpočet z chemické rovnice - 9.roč.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Ve vyučovacím předmětu matematika využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- postupovat od lehčích úkonů ke složitějším, od známého k neznámému
- hledat řešení úloh a vyvozovat závěry sami i ve spolupráci s ostatními (ve dvojicích…)
- práci s informacemi (texty, grafy, tabulky, schémata, přehledy a využití internetu…)
- organizovat si svou práci a dokončovat ji v dohodnuté kvalitě a termínu (písemné práce, domácí úkoly…)
- práci s chybou –její nalezení,oprava – samostatně i v kooperaci s ostatními žáky, nalezení logické souvislosti

Kompetence k řešení problémů

- řešit úlohy z praktického života různými postupy (odhady, výpočty, pokus a omyl …)
- obhajovat různá řešení problému, opírat svá tvrzení o argumenty (práce ve dvojicích, ve skupinách…)
- rozvíjet schopnost zvolit správný postup při řešení úloh a reálných problémů (hledat nejsnazší řešení)
- řešení problémů společně a učení se navzájem

Kompetence komunikativní

- obhajovat vhodnou formou své názory, postupy a výsledky své práce, respektovat názory jiných spolužáků (řešení slovních , problémových úloh..)
- výstižně formulovat sebehodnocení a hodnocení spolužáků
- orientovat se v textu, třídit informace a vlastními slovy formulovat hlavní myšlenky (poskytnout dostatek času na řešení úloh, učebnice, testy…)
- využití metod kooperativního učení (problémové úlohy…)

Kompetence sociální a personální

- při vhodných příležitostech práci ve skupinách, ve dvojicích, práci v týmu, střídání rolí
- vytváření situací, ve kterých se děti učí navzájem (ve skupinách, domácí úkoly…)
- práci zajímavými metodami (křížovky, párátka, matematické rozcvičky…)
- vážit si sami sebe, respektovat a tolerovat ostatní

Kompetence občanské

- společně stanovovat pravidla chování při vyučovací hodině
- uvědomit si odpovědnost za své chování a jednání
- uplatňovat svá práva a zároveň plnit své povinnosti(rýsovací pomůcky, domácí úkoly, příprava na vyučování…)

Kompetence pracovní

- práci ve volitelném předmětu Matematika a informatika
- vnímat pracovní pokyny a řídit se jimi při práci (zřetelné zadávání úkolů , kvalita rýsování…)obohacení výuky o praktické činnosti a úkoly z běžného života (rýsování, překládání papíru,…)

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech - odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů

- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrole při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

ČÍSLO A PROMĚNNÁ 2. STUPEŇ

- M-9-1-01:1 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu
- M-9-1-02:2 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor
- M-9-1-03:3 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel
- M-9-1-04:4 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)
- M-9-1-05:5 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů
- M-9-1-06:6 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)
- M-9-1-07:7 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním
- M-9-1-08:8 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav

- M-9-1-09:9 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- M-9-1-01p:1 písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem
- M-9-1-01p:1 pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek – část (zlomek, desetinné číslo, procento)
- M-9-1-01p:1 čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace
- M-9-1-02p:2 provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla
- M-9-1-02p:2 píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000
- M-9-1-05p:5 používá měřítko mapy a plánu
- M-9-1-06p:6 řeší jednoduché úlohy na procenta
  - zvládá orientaci na číselné ose

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY 2. STUPEŇ

- M-9-2-01:10 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
- M-9-2-02:11 porovnává soubory dat
- M-9-2-03:12 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti
- M-9-2-04:13 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem
- M-9-2-05:14 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- M-9-2-01p:10 vyhledává a třídí data
- M-9-2-02p:11 porovnává data
- M-9-2-04p:13 vypracuje jednoduchou tabulku
  - užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu
  - zvládá početní úkony s penězi

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU 2. STUPEŇ

- M-9-3-01:15 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku
- M-9-3-02:16 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary
- M-9-3-03:17 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem
- M-9-3-04:18 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů
- M-9-3-05:19 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
- M-9-3-06:20 načrtne a sestrojí rovinné útvary

- M-9-3-07:21 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků
- M-9-3-08:22 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar
- M-9-3-09:23 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti
- M-9-3-10:24 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
- M-9-3-11:25 načrtne a sestrojí sítě základních těles
- M-9-3-12:26 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
- M-9-3-13:27 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- M-9-3-03p:17 vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce
- M-9-3-04p:18 vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu
- M-9-3-05p:19 provádí jednoduché konstrukce
- M-9-3-06p:20 zná a rýsuje základní rovinné útvary
- M-9-3-08p:22 sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti
- M-9-3-10p:24 vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce
- M-9-3-11p:25 sestrojí sítě základních těles
- M-9-3-12p:26a načrtne základní tělesa
- M-9-3-12p:26b zobrazuje jednoduchá tělesa
  - odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky
  - umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami
  - používá technické písmo
  - čte jednoduché technické výkresy a rozumí jim

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY 2. STUPEŇ

- M-9-4-01:28 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací
- M-9-4-02:29 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- M-9-4-01p:28a samostatně řeší praktické úlohy
- M-9-4-01p:28b hledá různá řešení předložených situací
- M-9-4-02p:29 aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí
  - využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh

Vzdělávací oblast:	**Matematika a její aplikace**
Vzdělávací obor:	**Matematika a její aplikace**
Vyučovací předmět:	**Matematika**
Období – ročník:	**3. období – 6. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
Opakování učiva 5. ročníku				
- porovnává množství a velikosti, provádí lineární uspořádání - zaokrouhluje a provádí odhad v oboru přirozených čísel 1. provádí základní početní operace s přirozenými čísly 1. zaokrouhluje čísla s danou přesností 2. využívá pro kontrolu výsledku odhad - řeší a tvoří úlohy, v nichž aplikuje početní operace s přirozenými čísly 1. řeší jednoduché úlohy v oboru celých čísel	1 2 9	Početní výkony s přirozenými čísly Zápis čísla v desítkové soustavě Zobrazení na číselné ose Zlomky		
- poznává a určuje základní geometrické útvary - rozlišuje různé druhy čar - rozlišuje základní matematické symboly (bod, úsečka, přímka, polopřímka, velikost úsečky, bod	15	Druhy čar, pravidla rýsování Technické písmo	Pč	

náleží, přímky kolmé, rovnoběžné, různoběžné) a jejich geometrický význam 4. využívá matematickou symboliku				
- rýsuje osu úsečky, využívá její vlastnosti - převádí jednotky délky 1. pozná základní rovinné útvary: přímka, polopřímka, úsečka, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník, pravidelné mnohoúhelníky, kružnice, kruh - **vyhledává příklady rovinných útvarů v praxi**	16	základních geometrické útvary – rovina, bod, úsečka, přímka, polopřímka, kruh, kružnice, osa úsečky Trojúhelník, obdélník, čtverec Obvod rovinného obrazce Jednotky délky (mm,cm,dm,m,km)	**OSV 1.1**	
Desetinná čísla				
- čte a zapisuje desetinná čísla - znázorňuje desetinné číslo na číselné ose - porovnává čísla 1. užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část: přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem	4	Čtení a zápis desetinných čísel Zápis desetinných zlomků pomocí desetinných čísel Porovnávání desetinných čísel		
1. zaokrouhluje čísla s danou přesností 2. využívá pro kontrolu výsledku odhad 3. účelně a efektivně využívá kalkulátor	2	Zaokrouhlování desetinných čísel		
1. vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných	7			
Početní výkony s desetinnými čísly				

- sčítá a odčítá desetinná čísla (zpaměti i písemně) - násobí a dělí desetinná čísla 10,100,… 1. provádí základní početní operace s desetinnými čísly	1	Sčítání desetinných čísel Odčítání desetinných čísel Násobení desetinných čísel 10,100,… Dělení desetinných čísel 1,100, … Násobení des. čísel přirozeným číslem Násobení des. čísel desetinným číslem Dělení des. čísel přirozeným číslem Dělení des. čísel desetinným číslem		
- převádí jednotky délky a hmotnosti - provádí odhady výsledků a porovnává je s přesným výpočtem - násobí a dělí desetinná čísla, provádí odhady výsledků a zkoušku	2 4			
- **dle svých schopností řeší úlohy numerické i slovní podle daného algoritmu** - řeší slovní úlohy z praxe - řeší slovní úlohy s využitím násobení a dělení desetinných čísel 1. vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. řeší jednoduchou úlohu 3. ověří výsledek úlohy - určuje aritmetický průměr - čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	28	Aritmetický průměr a jeho užití Statistické diagramy	**OSV 1.1** Z 6	
Úhel				

- rýsuje a popisuje úhel dané velikosti určené ve stupních 2. rozliší typy úhlů (ostrý, tupý, pravý, přímý)	16	Úhel jako součást roviny Úhel – ostrý, tupý, pravý, přímý		
- odhaduje přibližnou velikost úhlu - rozlišuje základní úhly (90°,180°,60°) a rýsuje je bez úhloměru - rýsuje osu úhlu, využívá její vlastnosti - přenáší a porovnává úhly (graficky, pomocí průsvitky) - rozlišuje vedlejší a vrcholové úhly, určuje jejich velikost 1. sčítá a odčítá úhly, určí násobek úhlu (bez převodu stupňů a minut) 3. určuje velikost úhlu pomocí úhloměru	17	Přenášení úhlu Měření úhlu Porovnávání úhlu Sčítání a odčítání úhlů Osa úhlu Rýsování šestiúhelníků, osmiúhelníků Úhly vedlejší a vrcholové Úhly souhlasné, střídavé		
- řeší složitější úlohy s úhly	29			
Osová a středová souměrnost				
- zdůvodňuje, zda jsou dva rovinné obrazce shodné - **užívá shodná zobrazení v praktických úlohách** 1. rozhodne, zda je útvar osově souměrný 2. určí osy souměrnosti rovinného útvaru 3. rozhodne, zda je útvar středově souměrný 4. určí střed souměrnosti 5. načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti	22	Shodnost rovinných útvarů Osová souměrnost Osově souměrné útvary Středová souměrnost Středově souměrné útvary	**OSV 1.1**	

Dělitelnost				
- užívá znaky dělitelnosti (2,3,4,5,10,100,1000) - rozlišuje liché a sudé číslo - vyhledává čísla soudělná a nesoudělná - **při veškerých činnostech dodržuje principy slušného chování** 1. rozlišuje pojmy prvočíslo a číslo složené; společný dělitel a společný násobek 2. využívá kritéria dělitelnosti (2, 3, 5, 10) 3. rozloží dvojciferné číslo na součin prvočísel	3	Násobek, dělitel Prvočísla, čísla složená Znaky dělitelnosti Čísla soudělná a nesoudělná Rozklad čísel na součin prvočinitelů Nejmenší společný násobek Největší společný dělitel	**MuV 2**	
- získané znalosti a dovednosti využívá v jednoduchých úlohách	28			
Trojúhelník				
- rozlišuje vnitřní a vnější úhly trojúhelníku - rozlišuje různé druhy trojúhelníků, popisuje je a užívá jejich vlastnosti - vypočítává obvod trojúhelníku ze tří stran - znázorňuje výšky a těžnice trojúhelníka - využívá poznatků o trojúhelnících v úlohách 1. využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modely 3. řeší geometrické úlohy početně 2. rozliší typy úhlů (ostrý, tupý, pravý, přímý), typy trojúhelníků	15 16	Úhly v trojúhelníku Trojúhelníková nerovnost Obvod trojúhelníku Třídění trojúhelníků Výšky a těžnice v trojúhelníku Konstrukce trojúhelníku ze tří stran		

2. využívá při výpočtech součet vnitřních úhlů v trojúhelníku 1. načrtne rovinný útvar podle slovního zadání 2. provede jednoduché konstrukce (např. osa úsečky, čtverec se zadanou stranou, trojúhelník se zadanými stranami, úhel dané velikosti, rovnoběžka a kolmice daným bodem) 3. ověří, zda výsledný útvar odpovídá zadání	17 20			
Objem a povrch kvádru a krychle				
1. rozpozná mnohostěny (krychle, kvádr) 1. odhaduje a vypočítá povrch krychle, kvádru 2. odhaduje a vypočítá objem krychle, kvádru 3. používá a převádí jednotky objemu 1. používá pojmy síť tělesa, plášť, podstava 2. rozpozná sítě základních těles (krychle, kvádr) 3. načrtne a sestrojí síť krychle 1. rozpozná, z jakých základních těles je zobrazené těleso složeno 2. načrtne krychli a kvádr ve volném rovnoběžném promítání 3. sestrojí krychli ve volném rovnoběžném promítání - užívá znalostí o kvádru a krychli při řešení úloh z praxe 1. vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. řeší jednoduchou úlohu	23 24 25 26 27	Povrch kvádru a krychle Jednotky objemu a obsahu Objem kvádru a krychle		

3. ověří výsledek úlohy 1. určí reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině 2. využívá představu o podobě trojrozměrného útvaru při řešení jednoduchých úloh z běžného života - **počítá objem místnosti, plochu stěn, obsah podlahy…**	29		**OSV 1.1**	

Vzdělávací oblast:	**Matematika a její aplikace**
Vzdělávací obor:	**Matematika a její aplikace**
Vyučovací předmět:	**Matematika**
Období – ročník:	**3. období – 7. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT, MPV)**	**Poznámky**
Opakování učiva 6. ročníku				
- sčítá, odčítá, násobí a dělí desetinná čísla - určuje aritmetický průměr - řeší jednoduché slovní úlohy		Početní výkony s desetinnými čísly Aritmetický průměr		

- měří velikost úhlu a narýsuje úhel dané velikosti 1. sčítá a odčítá úhly, určí násobek úhlu (bez převodu stupňů a minut) 2. využívá při výpočtech součet vnitřních úhlů v trojúhelníku 3. určuje velikost úhlu pomocí úhloměru	17	Úhel a jeho velikost, osa úhlu Grafické a početní sčítání a odčítání úhlů		
- vyjadřuje vlastními slovy znaky dělitelnosti a používá je 1. rozlišuje pojmy prvočíslo a číslo složené; společný dělitel a společný násobek 2. využívá kritéria dělitelnosti (2, 3, 5, 10) 3. rozloží dvojciferné číslo na součin prvočísel	3	Znaky dělitelnosti Nejmenší společný násobek Největší společný dělitel		
- črtá vnitřní a vnější úhly trojúhelníka - dopočítává třetí úhel v trojúhelníku - třídí trojúhelníky podle velikosti stran i podle velikosti úhlů - rozlišuje výšky a těžnice trojúhelníka, rýsuje je - používá postup konstrukce trojúhelníka ze tří stran 1. využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modely 3. řeší geometrické úlohy početně 4. využívá matematickou symboliku	15	Vnitřní a vnější úhly trojúhelníka Třídění trojúhelníků Výšky a těžnice trojúhelníka, kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku Konstrukce trojúhelníka ze tří stran		
1. odhaduje a vypočítá povrch krychle, kvádru 2. odhaduje a vypočítá objem krychle, kvádru 3. používá a převádí jednotky objemu	24	Povrch kvádru a krychle Jednotky objemu a obsahu Objem kvádru a krychle		
Zlomky				

- zobrazuje zlomek na číselné ose - uspořádává zlomky podle velikosti - určuje společného jmenovatele dvou až tří zlomků - určuje převrácené číslo k danému zlomku - užívá zlomky při řešení slovních úloh - řeší složitější slovní úlohy se zlomky - provádí operace se smíšenými čísly - upravuje složený zlomek 1. provádí základní početní operace se zlomky a desetinnými čísly 6. provádí základní úpravy zlomků (rozšiřuje a krátí zlomek, vyjádří zlomek v základním tvaru, převádí zlomek na smíšené číslo a naopak) 1. užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část: přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem 1. vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných 1. vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. řeší jednoduchou úlohu 3. ověří výsledek úlohy	1

1. využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modely 3. řeší geometrické úlohy početně 4. využívá matematickou symboliku 1. načrtne rovinný útvar podle slovního zadání 2. provede jednoduché konstrukce (např. osa úsečky, čtverec se zadanou stranou, trojúhelník se zadanými stranami, úhel dané velikosti, rovnoběžka a kolmice daným bodem) 3. ověří, zda výsledný útvar odpovídá zadání 1. vyhledá z nabídky trojúhelníků dvojice shodných trojúhelníků	20 21			
Celá čísla				
- zapisuje kladná a záporná čísla a zobrazuje je na číselné ose a porovnává je - určuje opačné číslo k danému číslu - sčítá a odčítá celá čísla - násobí a dělí celá čísla - řeší slovní úlohy s použitím celých čísel 1. provádí základní početní operace se zlomky a desetinnými čísly 6. provádí základní úpravy zlomků (rozšiřuje a krátí zlomek, vyjádří zlomek v základním tvaru, převádí zlomek na smíšené číslo a naopak) 7. určí absolutní hodnotu celého čísla 1. vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných	1 7 9 10	Celá čísla Čísla navzájem opačná Porovnávání celých čísel Sčítání a odčítání celých čísel Násobení a dělení celých čísel Řešení slovních úloh		

1. řeší jednoduché úlohy v oboru celých čísel 1. vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu				
Racionální čísla				
- porovnává dvě racionální čísla 1. provádí základní početní operace se zlomky a desetinnými čísly 3. vyznačí na číselné ose racionální číslo a číslo k němu opačné 6. provádí základní úpravy zlomků (rozšiřuje a krátí zlomek, vyjádří zlomek v základním tvaru, převádí zlomek na smíšené číslo a naopak) 7. určí absolutní hodnotu celého čísla 1. zaokrouhluje čísla s danou přesností 2. využívá pro kontrolu výsledku odhad 3. účelně a efektivně využívá kalkulátor 1. užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část: přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem 1. vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných 1. řeší jednoduché úlohy v oboru celých čísel 2. popíše konkrétní situace s využitím racionálních čísel 1. vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu 1. porovná kvantitativní vztahy, které jsou uvedeny v různých tabulkách nebo v tabulce a diagramu 1. vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy	1 2 4 7 9 10 11	Vyjadřování rac. čísel zlomkem nebo desetinným číslem Zobrazování rac čísel na číselné ose Porovnání racionálních čísel Početní operace s rac. čísly Řešení slovních úloh v oboru rac. čísel		

2. řeší jednoduchou úlohu 3. ověří výsledek úlohy	28			
Poměr. Přímá a nepřímá úměrnost.				
- porovnává dvě veličiny poměrem - používá poměr ke zvětšení – zmenšení dané - hodnoty - rozděluje celek na dvě části v daném poměru - zjednodušuje poměr krácením - užívá měřítko mapy k výpočtům vzdáleností - zdůvodňuje, zda daná závislost je přímá (nepřímá) úměrnost - řeší s pomocí učitele slovní úlohy s využitím vztahů přímé a nepřímé úměrnosti - **řeší slovní úlohy z praxe** - **nachází různé způsoby řešení praktických úloh** - s pomocí učitele řeší slovní úlohy pomocí trojčlenky	4	Poměr, převrácený poměr, postupný poměr Krácení a rozšiřování poměru Dělení celku na části v daném poměru Zvětšování a zmenšování v daném poměru Slovní úlohy s užitím poměru	Z6 F7 **OSV 1.1** **OSV 1.5**	
1. užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část: přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem	5			
1. využívá daný poměr v reálných situacích 2. stanoví poměr ze zadaných údajů 3. využívá měřítko mapy nebo plánu k výpočtu	9	Určování přímé (nepřímé) úměrnosti Přímá úměrnost Nepřímá úměrnost		
1. řeší jednoduché úlohy v oboru celých čísel 2. popíše konkrétní situace s využitím racionálních čísel	10, 11 12			

1. vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu 1. vytvoří tabulku pro přímou a nepřímou úměrnost na základě textu úlohy 2. rozliší přímou a nepřímou úměrnost z textu úlohy 1. vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. řeší jednoduchou úlohu 3. ověří výsledek úlohy	28	Slovní úlohy na přímou (nepřímou) úměrnost Trojčlenka, slovní úlohy		
Čtyřúhelníky, hranoly				
- s podporou učitele vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku - načrtne lichoběžník a vypočítá jeho obvod a obsah - **počítá obsahy parcel, objemy a povrchy hranolů** 1. využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modely 3. řeší geometrické úlohy početně 4. využívá matematickou symboliku 1. pozná základní rovinné útvary: přímka, polopřímka, úsečka, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník, pravidelné mnohoúhelníky, kružnice, kruh 2. rozliší typy úhlů (ostrý, tupý, pravý, přímý), typy trojúhelníků a čtyřúhelníků 1. odhaduje obsah i obvod útvarů pomocí čtvercové sítě 2. určí výpočtem obsah (v jednodušších případech) trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku 3. určí výpočtem obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku	15 16 18, 20	Rovnoběžník a jeho vlastnosti, konstrukce Obvod a obsah rovnoběžníků, slovní úlohy Obvod a obsah trojúhelníků Konstrukce lichoběžníka, obvod, obsah Hranol, povrch a objem	**OSV 1.1**	

4. používá a převádí jednotky délky 5. používá a převádí jednotky obsahu 1. rozpozná mnohostěny (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan) 2. používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, tělesová a stěnová úhlopříčka 1. odhaduje a vypočítá povrch krychle, kvádru 2. odhaduje a vypočítá objem krychle, kvádru 3. používá a převádí jednotky objemu 1. vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. řeší jednoduchou úlohu 3. ověří výsledek úlohy 1. určí reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině 2. využívá představu o podobě trojrozměrného útvaru při řešení jednoduchých úloh z běžného života	23 24, 25, 26 27 29			
Procenta				
- řeší slovní úlohy na výpočet počtu procent, procentové části, celku - orientuje se v diagramech, v nichž jsou jednotlivé položky vyjádřené v % - s pomocí učitele řeší jednoduché příklady na výpočet úroků - **řeší úlohy z praxe s využitím procent** - **hledá různé způsoby řešení úloh s procenty** 1. určí počet procent, je-li dána procentová část a základ	4 6	Procento, základ, procentová část, počet procent Řešení úloh pomocí přechodu přes 1% Slovní úlohy Diagramy, v nichž jsou jednotlivé položky vyjádřeny %	**OSV 1.1** **OSV 1.5**	

2. určí procentovou část, je-li dán procentový počet a základ 3. určí základ, je-li dán procentový počet a procentová část 1. vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných	7, 28			

Vzdělávací oblast:	**Matematika a její aplikace**
Vzdělávací obor:	**Matematika a její aplikace**
Vyučovací předmět:	**Matematika**
Období – ročník:	**3. období – 8. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT? MPV)**	**Poznámky**
Opakování učiva 7. ročníku				
- určí hodnotu číselného výrazu - řeší slovní úlohy s celými a racionálními čísly - sestrojí trojúhelník podle vět sss,sus,usu - užívá trojčlenku při řešení slovních úloh - řeší aplikační úlohy na procenta 1. využívá daný poměr v reálných situacích 2. stanoví poměr ze zadaných údajů 3. využívá měřítko mapy nebo plánu k výpočtu 1. určí počet procent, je-li dána procentová část a základ 2. určí procentovou část, je-li dán procentový počet a základ	5 6	Celá a racionální čísla Ttrojúhelníky Přímá a nepřímá úměrnost Procenta		

3. určí základ, je-li dán procentový počet a procentová část - popíše dané čtyřúhelníky a rovnoběžníky a vypočítá jejich obvod a obsah - odhadne a vypočítá povrch a objem kolmého hranolu	18	Čtyřúhelníky Hranoly		
Druhá mocnina a odmocnina				
- určuje druhou mocninu a odmocninu výpočtem, pomocí tabulek, pomocí kalkulačky - užívá druhou mocninu a odmocninu ve výpočtech 4. zná zpaměti druhé mocniny celých čísel od 1 do 10 a využívá je při výpočtech (i ke stanovení odpovídajících druhých odmocnin) 3. účelně a efektivně využívá kalkulátor	1 2, 28	Pojem a zápis druhých mocnin a odmocnin Určení druhých mocnin a odmocnin pomocí tabulek a kalkulačky		
Pythagorova věta				
- rozliší odvěsny a přepony v pravoúhlém trojúhelníku - vyjádří Pythagorovu větu svými slovy - pomocí Pythagorovy věty dokazuje, zda trojúhelník je pravoúhlý - využívá poznatků při výpočtu délek stran pravoúhlého trojúhelníku 1. využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modely 2. využívá polohové a metrické vlastnosti (Pythagorova věta, trojúhelníková nerovnost, vzájemná poloha bodů a přímek v rovině, vzdálenost bodu od přímky) k řešení geometrických úloh	**15**	Pythagorova věta Výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku Užití Pythagorovy věty v praxi		

3. řeší geometrické úlohy početně 4. využívá matematickou symboliku - aplikuje větu při řešení slovních úloh	**27**			
Mocniny s přirozeným mocnitelem				
- určuje třetí mocninu čísla - přečte a zapíše mocninu s přirozeným mocnitelem - provádí početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem 4. zná zpaměti druhé mocniny celých čísel od 1 do 10 a využívá je při výpočtech (i ke stanovení odpovídajících druhých odmocnin) 5. určí rozvinutý zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě 1. zaokrouhluje čísla s danou přesností	1 2	Třetí mocnina Čtení a zápis mocnin s přirozeným mocnitelem Početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem		
Celistvé výrazy				
- vysvětlí pojem výraz - rozpozná výraz s proměnnou - rozkládá mnohočleny na součin 2. dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru celých a racionálních čísel, využívá vlastnosti operací sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost, distributivnost) při úpravě výrazů 1. vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných 2. využívá při úpravě výrazů vytýkání a vzorce $(a + b)^2$, $(a – b)^2$, $a^2 – b^2$	1 7	Číselný výraz a jeho hodnota Výraz s proměnnou Mnohočlen, sčítání, odčítání, násobení výrazů Rozklad na součin Vzorce pro úpravu výrazů		

3. vybere odpovídající výraz, který popisuje jednoduchou reálnou situaci				
Lineární rovnice				
- užívá a zapisuje vztah rovnosti - provádí zkoušky správnosti řešení - užívá řešení lineárních rovnic ve slovních úlohách 1. vyřeší rovnici pomocí ekvivalentních úprav 2. ověří správnost řešení slovní úlohy - **řeší slovní úlohy z praxe za použití lineárních rovnic**	7, 8 28	Rovnost Ekvivalentní úpravy lineárních rovnic Provádění zkoušky správnosti řešení Řešení slovních úloh pomocí lineárních rovnic	Ch8 **OSV 1.1**	
Kruh, kružnice, válec				
- popisuje vzájemnou polohu přímky a kružnice - rozpoznává a popisuje vnější a vnitřní dotyk dvou kružnic - sestrojuje tečnu ke kružnici v daném bodě - počítá obvod a obsah kruhu, délku kružnice 1. pozná základní rovinné útvary: přímka, polopřímka, úsečka, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník, pravidelné mnohoúhelníky, kružnice, kruh 1. odhaduje obsah i obvod útvarů pomocí čtvercové sítě 2. určí výpočtem obsah (v jednodušších případech) trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, kruhu 3. určí výpočtem obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, kruhu 4. používá a převádí jednotky délky	16 18	Vzájemná poloha přímky a kružnice Konstrukce tečny v daném bodě kružnice Vzájemná poloha dvou kružnic Thaletova věta, konstrukce tečen z daného bodu vně kružnice Délka kružnice, obvod a obsah kruhu slovní úlohy Válec Povrch a objem válce, slovní úlohy	F8	

5. používá a převádí jednotky obsahu 1. pojmenuje základní množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úhlu, osa rovinného pásu, osa úsečky, kružnice, Thaletova kružnice) - řeší jednodušší slovní úlohy vedoucí k výpočtům - obsahu a obvodu kruhu, délky kružnice, objemu a povrchu válce - **řeší úlohy z praxe na výpočet povrchu a objemu válce, obsahu a obvodu kruhu** 1. rozpozná mnohostěny (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan) a rotační tělesa (válec) 1. odhaduje a vypočítá povrch krychle, kvádru a válce 2. odhaduje a vypočítá objem krychle, kvádru a válce 3. používá a převádí jednotky objemu 1. používá pojmy síť tělesa, plášť, podstava 2. rozpozná sítě základních těles (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan, válec)	19, 20 23 24 25		**OSV 1.1**	
Konstrukční úlohy				
- sestrojuje jednoduché konstrukce - sestrojuje jednoduché konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků z daných prvků – využívá poznatků o výškách, těžnicích, Thaletově kružnici… 1. pojmenuje základní množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úhlu, osa rovinného pásu, osa úsečky, kružnice, Thaletova kružnice) 1. načrtne rovinný útvar podle slovního zadání	19 20	Jednoduché konstrukce Množiny všech bodů dané vlastnosti Thaletova věta Konstrukce trojúhelníků, čtyřúhelníků		

2. provede jednoduché konstrukce (např. osa úsečky, čtverec se zadanou stranou, trojúhelník se zadanými stranami, úhel dané velikosti, rovnoběžka a kolmice daným bodem) 3. ověří, zda výsledný útvar odpovídá zadání				
Základy statistiky				
1. vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu 2. vyhledá a vyjádří vztahy mezi uvedenými údaji v tabulce, diagramu a grafu (četnost, aritmetický průměr, nejmenší a největší hodnota) 3. pracuje s časovou osou 4. převádí údaje z textu do tabulky, diagramu a grafu a naopak 5. samostatně vyhledává data v literatuře, denním tisku a na internetu - **vyhledává a vyhodnocuje jednoduchá statistická data v grafech a tabulkách** 1. porovná kvantitativní vztahy, které jsou uvedeny v různých tabulkách nebo v tabulce a diagramu	10 <u>11</u>	Statistická šetření Diagramy, tabulky, grafy	**EV 5.3**	

Vzdělávací oblast:	**Matematika a její aplikace**
Vzdělávací obor:	**Matematika a její aplikace**
Vyučovací předmět:	**Matematika**
Období – ročník:	**3. období – 9. ročník**

Dílčí výstupy	Odkazy OVO	Učivo	Přesahy a vazby (PT, MPV)	Poznámky
Opakování učiva 8. ročníku				
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností - řeší slovní úlohy s využitím Pythagorovy věty - provádí početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem - účelně a efektivně využívá kalkulátor - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část - řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav 1. vyřeší rovnici pomocí ekvivalentních úprav 2. ověří správnost řešení slovní úlohy - pomocí lineárních rovnic řeší slovní úlohy - odhaduje a počítá obvod a obsah kruhu - odhaduje a počítá povrch a objem válce - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti - sestrojí rovinný útvar z daných prvků	8	Číslo a proměnná Druhá mocnina a odmocnina Pythagorova věta Mocniny s přirozeným mocnitelem Lineární rovnice Slovní úlohy Kruh, kružnice, válec Geometrie v rovině a prostoru Konstrukční úlohy Řešení a analýza aplikačních geometrických úloh		

- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině a jejich sítě - využívá matematickou symboliku 1. pojmenuje základní množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úhlu, osa rovinného pásu, osa úsečky, kružnice, Thaletova kružnice)	19			
Lomený výraz				
- rozkládá celistvý výraz na součin vytýkáním a pomocí vzorců - určuje podmínky, za kterých má daný lomený výraz smysl - krátí a rozšiřuje lomené výrazy - s pomocí učitele násobí lomené výrazy - řeší jednoduché rovnice s neznámou ve jmenovateli 2. ověří správnost řešení slovní úlohy	7 8	Rozklad výrazů na součin Lomený výraz Krácení a rozšiřování lomených výrazů Násobení výrazů Jednoduché lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli Slovní úlohy řešené lineárními rovnicemi s neznámou ve jmenovateli		
Soustavy lineárních rovnic se dvěma neznámými				
- řeší soustavy dvou lineárních rovnic dosazovací a sčítací metodou a provádí zkoušku řešení 1. vyřeší rovnici a soustavu dvou jednoduchých lineárních rovnic pomocí ekvivalentních úprav 2. ověří správnost řešení slovní úlohy - formuluje a řeší slovní úlohy pomocí soustav dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými	8 9, 28	Soustava rovnic a její řešení Slovní úlohy		

Funkce				
- rozlišuje grafy přímé a nepřímé úměrnosti 1. vytvoří tabulku pro přímou a nepřímou úměrnost na základě textu úlohy 2. rozliší přímou a nepřímou úměrnost z textu úlohy - určuje definiční obor a množinu hodnot funkce - sestrojuje graf lineární funkce - užívá funkce při řešení praktických úloh - funkční vztah vyjádří tabulkou, rovnicí, grafem - s pomocí sestrojí graf kvadratické funkce $y = ax^2$ - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data 1. pozná funkční závislost z textu úlohy, z tabulky, z grafu a z rovnice 2. přiřadí funkční vztah vyjádřený tabulkou k příslušnému grafu a naopak 3. vyčte z grafu podstatné informace (např. nejmenší a největší hodnota, růst, pokles) - porovná kvantitativní vztahy mezi soubory dat zadaných tabulkami, grafy a diagramy 1. vybere odpovídající funkční vztah, který popisuje jednoduchou reálnou situaci	12 13 14	Pravoúhlá soustava souřadnic Funkce, definiční obor a množina hodnot Lineární funkce a její graf Lineární funkce v praxi Kvadratická funkce Závislosti, vztahy a práce s daty		
Nestandardní aplikační úlohy a problémy				

- žák provádí rozbory úloh - vyhledává v textu potřebné údaje a vztahy - provádí diskusi o počtu řešení daného problému - provádí kontrolu reálnosti výsledku - formuluje odpovědi na zadaný problém 1. vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. řeší jednoduchou úlohu 3. ověří výsledek úlohy	28	Řešení logických úloh a problémů kombinujících poznatky a dovednosti z různých tematických oblastí		
Podobnost				
- rozliší shodné a podobné útvary - určuje podobné útvary v rovině a jejich poměr podobnosti - nachází podobné trojúhelníky podle příslušných vět o podobnosti - užívá podobnosti v praktických úlohách - rozlišuje goniometrické funkce jako poměry stran v pravoúhlém trojúhelníku - užívá funkcí sin, cos a tg v pravoúhlém trojúhelníku - užívá funkcí sin, cos a tg ve slovních úlohách 1. vyhledá z nabídky trojúhelníků dvojice shodných trojúhelníků 2. vyhledá z nabídky trojúhelníků dvojice podobných trojúhelníků	21	Podobnost geometrických útvarů Věty o podobnosti trojúhelníků Využití podobnosti Změna úsečky v daném poměru Rozdělení úsečky v daném poměru Funkce sin, cos a tg Výpočty v pravoúhlém trojúhelníku Užití goniometrických funkcí		

Jehlan, kužel, koule				
1. rozpozná mnohostěny (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan) a rotační tělesa (válec, kužel, koule) 2. používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, tělesová a stěnová úhlopříčka - užívá goniometrické funkce při výpočtu povrchu a 1. odhaduje a vypočítá povrch krychle, kvádru a válce 2. odhaduje a vypočítá objem krychle, kvádru a válce 3. používá a převádí jednotky objemu 1. používá pojmy síť tělesa, plášť, podstava 2. rozpozná sítě základních těles (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan, válec, kužel) 3. načrtne a sestrojí síť krychle 1. určí reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině 2. využívá představu o podobě trojrozměrného útvaru při řešení jednoduchých úloh z běžného života	23 24 25 29	Objem a povrch jehlanu Objem a povrch kužele Objem a povrch koule Řešení úloh z praxe		
Finanční matematika				
- počítá úrok z dané jistiny za určité období při dané úrokové míře - určuje hledanou jistinu - provádí jednoduché úrokování 1. užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část: přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem	4 6	Výpočet úroku Jednoduché úrokování Řešení úloh z praxe Složené úrokování		

1. určí počet procent, je-li dána procentová část a základ 2. určí procentovou část, je-li dán procentový počet a základ 3. určí základ, je-li dán procentový počet a procentová část - **vyhodnocuje rodinný rozpočet** - **vypočítá úroky z půjčky, vkladu** 1. vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. řeší jednoduchou úlohu 3. ověří výsledek úlohy	28		**OSV 1.1**	

Informatika (6. – 7. ročník)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Vzdělávací oblast předmětu

- pokrývá všechny navržené očekávané výstupy RVP ZV pro informatiku;
- výuka je realizována na stávajícím vybavení školy, tedy na nepříliš zastaralých počítačích, bez nutnosti nákupu dalších pomůcek;
- svou časovou dotací jednotlivým tematickým blokům poskytuje prostor pro pozvolnější rozvoj či na zařazení rozšiřujících aktivit;
- je založen na využití materiálů vzniklých v rámci strategického projektu PRIM – Podpora rozvíjení informatického myšlení (reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_036/0005322);
- k případné úpravě tohoto programu lze využít další modelové školní vzdělávací programy.

Časová dotace

- 6. - ročník 1 hodina týdně
- 7. - ročník 1 hodina týdně

Místo výuky

- třídy
- učebna PC

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí

Ve vyučovacím předmětu informatika využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání

- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Kompetence k učení

- aby je práce bavila a bavila i učitele (zařazováním modelových scének, vytvářením názorných pomůcek atd.)
- pracovat s informacemi (texty, obrazové materiály, přehledy s využitím internetu, tisku atd.)
- organizovat si svou práci a dokončovat ji v dohodnuté kvalitě a termínu.
- být odpovědni za svou práci a učení.
- hodnocení a sebehodnocení, spoluvytvářet kritéria
- účastnit se situací, ve kterých každé dítě může zažít úspěch
- dojít k řešení a závěrům sami

Kompetence k řešení problému

- plnění úkoly, které je možno řešit různými postupy a kde lze kombinovat informace z různých zdrojů.
- motivaci problémovými úlohami z praktického života a bezprostředního okolí (prostředí školy, obce)
- porovnávání nalezených řešení, jejich podobných i odlišných znaků
- rozvíjení schopnosti problém rozpoznat, pojmenovat ho ve všech jeho fázích, rozlišit důležité od nepodstatného a umět vyvodit závěr

Kompetence komunikativní

- obhajovat vhodnou formou své názory a výsledky své práce, respektovat názory jiných
- výstižnou formulaci sebehodnocení a hodnocení spolužáků
- rozvíjet orientaci se v textu, třídit informace a vlastními slovy formulovat hlavní myšlenky
- vzájemnou komunikaci k danému problému, vyjádření myšlenky a názoru kultivovaným ústním i písemným projevem
- shromažďování informací z různých zdrojů (knihy, tisk, TV, rozhlas internet)
- využití kooperativního učení a spolupráce při vyučování i mimo něj

Kompetence sociální a personální

- respektování společně dohodnutých pravidel
- práci ve skupinách, ve dvojicích, práci v týmu
- vzájemné učení
- vážit si sami sebe a zároveň respektovat a tolerovat ostatní, rozvíjet svou schopnost empatie, upevňovat přátelské vztahy

Kompetence občanské

- společně stanovovat pravidla chování , na která navazuje školní řád atd.

- uvědomění si odpovědnosti za své chování a jednání
- uplatňování jejich práv, ale zároveň plnění povinností

Kompetence pracovní

- procvičovat vnímání pracovních pokynů a řídit se jimi při práci
- na modelových situacích zkoušet praktické činnosti a úkoly z běžného života

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než
- samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí
- věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických,
- bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se
- s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšova

Očekávané výstupy

Na konci 3. období základního vzdělání žák:

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

- I-9-1-01:1 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat
- I-9-1-02:2 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu
- I-9-1-03:3 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní

- I-9-1-04:4 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- I-9-1-01p:1 získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti
- I-9-1-02p:2, zakóduje a dekóduje jednoduchý text a obrázek
- I-9-1-03p:3 popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění
- I-9-1-04p:4 stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení

Učivo

- **data, informace**: získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat
- **kódování a přenos dat**: různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity
- **modelování**: schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

- I-9-2-01:5 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen
- I-9-2-02:6 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení
- I-9-2-03:7 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému
- I-9-2-05:8 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné
- I-9-2-06:9 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- I-9-2-01p:5 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti
- I-9-2-02p:6 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení
- I-9-2-03p:7 navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal

Učivo

- **algoritmizace:** dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu
- **programování:** nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné

- **kontrola:** ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu
- **tvorba digitálního obsahu:** tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

- I-9-3-01:10 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů
- I-9-3-03:11 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat
- I-9-3-04:12 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- I-9-3-01p:8 popíše účel informačních systémů, které používá
- I-9-3-02p:9 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce
- I-9-3-03p:10 na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat

Učivo

- **informační systémy:** informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti
- **návrh a tvorba evidence dat:** formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel
- **hromadné zpracování dat:** velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

- I-9-4-02:13 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos
- I-9-4-03:14 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky
- I-9-4-04:15 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače
- I-9-4-05:16 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- I-9-4-01p:11 rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému
- I-9-4-03p:12 pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí
- I-9-4-05:13 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat

Učivo

- **hardware a software:** pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich

asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka

- **počítačové sítě:** typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch,

IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva

- **řešení technických problémů:** postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení
- **bezpečnost**: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat
- **digitální identita**: digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

- ICT-9-2-01:17 ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací
- ICT-9-2-02:18 uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ICT-9-2-01p:14, ICT-9-2-02p:15 ovládá základy psaní na klávesnici, na uživatelské úrovni práci s textovým editorem; využívá vhodné aplikace; zvládá práci s výukovými programy

Vzdělávací oblast:	**Informatika**
Vzdělávací obor:	**Informatika**
Vzdělávací předmět:	**Informatika**
Období – ročník:	**3. období – 6. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
Data, informace a modelování				
- rozpozná zakódované informace kolem sebe - zakóduje a dekóduje znaky pomocí znakové sady - zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer - zakóduje v obrázku barvy více způsoby - zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů - zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu - ke kódování využívá i binární čísla	2	Přenos informací, standardizované kódy Znakové sady Přenos dat, symetrická šifra Identifikace barev, barevný model Vektorová grafika Zjednodušení zápisu, kontrolní součet Binární kód, logické A a NEBO		
Informační systémy (Práce s daty)				
- najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) - odpoví na otázky na základě dat v tabulce - popíše pravidla uspořádání v existující tabulce - doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy - navrhne tabulku pro záznam dat	1 12	Data v grafu a tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce Kontrola hodnot v tabulce Filtrování, řazení a třídění dat Porovnání dat v tabulce a grafu		

- propojí data z více tabulek či grafů		Řešení problémů s daty		
Informační systémy (Informační systémy)				
- popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují - pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	10	Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace		

Digitální technologie				
- nainstaluje a odinstaluje aplikaci - uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory - vybere vhodný formát pro uložení dat - vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě - porovná různé metody zabezpečení účtů - spravuje sdílení souborů - pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy	13 14 15	Datové a programové soubory a jejich asociace v operační systému ●Správa souborů, struktura složek ● Instalace aplikací ● Domácí a školní počítačová síť ● Fungování a služby internetu ● Princip e-mailu ● Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a		

- zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	16	přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) ● Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)		

Vzdělávací oblast:	**Informatika**
Vzdělávací obor:	**Informatika**
Vzdělávací předmět:	**Informatika**
Období – ročník:	**3. období – 7. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
Algoritmizace a programování (opakování a vlastní bloky)				
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování,	5 7 8	Vytvoření programu Opakování Podprogramy		

- vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní	9			

Vektorová grafika 2				
- za využití grafického editoru na základě porozumění rozdílu mezi bitmapovou a vektorovou grafikou vytvoří či upraví bitmapový nebo vektorový obrázek; upraví základní vlastnosti grafických dat podle účelu, k jakému bude využit, bere zřetel na omezení a výhody obou typů grafických formátů - rozliší na ukázkách textu a obrazu míru dodržování estetických pravidel a pravidel kompozice, navrhne úpravu - vytváří základní objekty a edituje je, používá barvy - používá vodící lišty a síť - duplikuje objekty - mění pořadí objektů - pracuje s úsečkami a křivkami - vkládá text - vytváří své logo / tangram	17 18	Formát souboru Základní objekty – vkládání, editace, velikost, přesouvání, rotace, tvarování, barvy Vodící lišta Duplikační režim Pořadí objektů Úsečky Křivky – zrcadlení, uzavírání Text – umělecký, odstavcový Vkládání obrázků Lineární výplň		

Data, informace a modelování				
- vysvětlí známé modely jevů, situací, činností - v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku	3 4	Standardizovaná schémata a modely		

Algoritmizace a programování (podmínky, postavy a události)				
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	5 7 8 9	Opakování s podmínkou Události, vstupy Objekty a komunikace mezi nimi		

Informatika (8. - 9. ročník)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.
Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Vzdělávací oblast předmětu

- pokrývá všechny navržené očekávané výstupy RVP ZV pro informatiku;
- výuka je realizována na stávajícím vybavení školy, tedy na nepříliš zastaralých počítačích, bez nutnosti nákupu dalších pomůcek;
- svou časovou dotací jednotlivým tematickým blokům poskytuje prostor pro pozvolnější rozvoj či na zařazení rozšiřujících aktivit;
- je založen na využití materiálů vzniklých v rámci strategického projektu PRIM – Podpora rozvíjení informatického myšlení (reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_036/0005322);
- k případné úpravě tohoto programu lze využít další modelové školní vzdělávací programy.

Časová dotace

- 8. - ročník 1 hodina týdně
- 9. - ročník 1 hodina týdně

Místo výuky

- třídy
- učebna PC

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí

Ve vyučovacím předmětu informatika využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Kompetence k učení

- aby je práce bavila a bavila i učitele (zařazováním modelových scének, vytvářením názorných pomůcek atd.)
- pracovat s informacemi (texty, obrazové materiály, přehledy s využitím internetu, tisku atd.)
- organizovat si svou práci a dokončovat ji v dohodnuté kvalitě a termínu.
- být odpovědni za svou práci a učení.
- hodnocení a sebehodnocení, spoluvytvářet kritéria
- účastnit se situací, ve kterých každé dítě může zažít úspěch
- dojít k řešení a závěrům sami

Kompetence k řešení problému

- plnění úkoly, které je možno řešit různými postupy a kde lze kombinovat informace z různých zdrojů.
- motivaci problémovými úlohami z praktického života a bezprostředního okolí (prostředí školy, obce)
- porovnávání nalezených řešení, jejich podobných i odlišných znaků
- rozvíjení schopnosti problém rozpoznat, pojmenovat ho ve všech jeho fázích, rozlišit důležité od nepodstatného a umět vyvodit závěr

Kompetence komunikativní

- obhajovat vhodnou formou své názory a výsledky své práce, respektovat názory jiných
- výstižnou formulaci sebehodnocení a hodnocení spolužáků
- rozvíjet orientaci se v textu, třídit informace a vlastními slovy formulovat hlavní myšlenky
- vzájemnou komunikaci k danému problému, vyjádření myšlenky a názoru kultivovaným ústním i písemným projevem

- shromažďování informací z různých zdrojů (knihy, tisk, TV, rozhlas internet)
- využití kooperativního učení a spolupráce při vyučování i mimo něj

Kompetence sociální a personální

- respektování společně dohodnutých pravidel
- práci ve skupinách, ve dvojicích, práci v týmu
- vzájemné učení
- vážit si sami sebe a zároveň respektovat a tolerovat ostatní, rozvíjet svou schopnost empatie, upevňovat přátelské vztahy

Kompetence občanské

- společně stanovovat pravidla chování , na která navazuje školní řád atd.
- uvědomění si odpovědnosti za své chování a jednání
- uplatňování jejich práv, ale zároveň plnění povinností

Kompetence pracovní

- procvičovat vnímání pracovních pokynů a řídit se jimi při práci
- na modelových situacích zkoušet praktické činnosti a úkoly z běžného života

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než
- samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí
- věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických,
- bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se
- s problémy s otevřeným koncem

- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšova

Očekávané výstupy

Na konci 3. období základního vzdělání žák:

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

- I-9-1-03:1 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní
- I-9-1-04:2 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- I-9-1-03p:1 popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění
- I-9-1-04p:2 stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení

Učivo

- **data, informace**: získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat
- **kódování a přenos dat**: různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity
- **modelování**: schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

- I-9-2-01:3 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen
- I-9-2-03:4 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému
- I-9-2-05:5 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program

em na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné

- I-9-2-06:6 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- I-9-2-01p:5 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti
- I-9-2-03p:6 navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal

Učivo

- **algoritmizace:** dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu
- **programování:** nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné
- **kontrola:** ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu
- **tvorba digitálního obsahu:** tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

- I-9-3-02:7 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- I-9-3-01p:7 popíše účel informačních systémů, které používá
- I-9-3-02p:8 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce

Učivo

- **informační systémy:** informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti
- **návrh a tvorba evidence dat:** formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel
- **hromadné zpracování dat:** velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

- I-9-4-02:8 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos
- I-9-4-03:9 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky
- I-9-4-04:10 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače
- I-9-4-05:11 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- I-9-4-01p:9 rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému
- I-9-4-05:10 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat

Učivo

- **hardware a software:** pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich

asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka

- **počítačové sítě:** typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch,

IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva

- **řešení technických problémů:** postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení
- **bezpečnost**: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat
- **digitální identita**: digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí

Vzdělávací oblast:	**Informatika**
Vzdělávací obor:	**Informatika**
Vzdělávací předmět:	**Informatika**
Období – ročník:	**3. období – 8. ročník**

Algoritmizace a programování (opakování a vlastní bloky)				
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná	3	Vytvoření programu		

- ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní	4 5 6	Opakování Podprogramy		
Algoritmizace a programování (podmínky, postavy a události)				
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	3 4 5 6	Opakování s podmínkou Události, vstupy Objekty a komunikace mezi nimi		

Algoritmizace a programování (větvení, parametry a proměnné)				
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav - používá souřadnice pro programování postav - používá parametry v blocích, ve vlastních blocích - vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu - diskutuje různé programy pro řešení problému - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	3 4 5 6	Větvení programu, rozhodování Grafický výstup, souřadnice Podprogramy s parametry Proměnné		

Data, informace a modelování				
- vysvětlí známé modely jevů, situací, činností - v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku - pomocí ohodnocených grafů řeší problémy - pomocí orientovaných grafů řeší problémy	1 7	Standardizovaná schémata a modely Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu Orientované grafy, automaty Modely, paralelní činnost		

- vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	2			

Vzdělávací oblast:	**Informatika**
Vzdělávací obor:	**Informatika**
Vzdělávací předmět:	**Informatika**
Období – ročník:	**3. období – 9. ročník**

Algoritmizace a programování (opakování a vlastní bloky)				
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému	3 4 5	Vytvoření programu Opakování Podprogramy		

- vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní	6			

Digitální technologie				
- diskutuje o cílech a metodách hackerů - vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat	11	**Bezpečnost** ● Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy ● Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat		
	9			
- diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	8	**Digitální identita** ● Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a		

- vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu	10	trvalost (nesmazatelnost) dat ● Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies		
Algoritmizace a programování (podmínky, postavy a události)				
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	3 4 5 6	Opakování s podmínkou Události, vstupy		

Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací oblast předmětu

- rozvíjení vlastního historického vědomí
- vnímání vývojových etap historie
- získávání orientace v historickém čase
- pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů
- chápání kulturní rozmanitosti světa
- utváření pozitivního hodnotového systému

Časová dotace

- 6. ročník – 1 hodina týdně
- 7., 8., 9. ročník – 2 hodiny týdně

Místo výuky

- třídy
- školní knihovna
- učebna PC

- veřejná prostranství mimo školu

Průřezová témata

Zařazení průřezových témat do ročníků:

- OSV 1.1 – Rozvoj schopností poznávání – 6. ročník
- OSV 2.3 – Komunikace – 6. ročník
- EV 1 – Ekosystémy – 6. ročník
- EV 4 – Vztah člověka k prostředí – 6. ročník, 7. ročník
- MuV 4 – Multikulturalita – 6. ročník, 7. ročník
- VDO 4 – Princip demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – 6. ročník, 8. ročník, 9. ročník
- VMEGS 3 – Jsme Evropané – 6. ročník, 7. ročník, 8. ročník, 9. ročník
- MuV 2 – Lidské vztahy – 8. ročník, 9. ročník
- MeV 1.5 – Fungování a vliv médií ve společnosti – 9. ročník

Vyučovací předmět dějepis je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- **Zeměpis** – orientace v prostoru, územní rozsah států
- **Matematika, fyzika, přírodopis chemie** – vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky
- **Výtvarná výchova** – stavební slohy, umělecká díla a umělci ve staletích
- **Hudební výchova** – významní skladatelé
- **Jazyky** – významní spisovatelé a jejich tvorba
- **Občanská výchova** – člověk a společnost, stát a státní zřízení, lidská a občanská práva
- **Tělesná výchova** – odkaz řecké kultury, olympijské hry

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí

Ve vyučovacím předmětu český jazyk a literatura využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- čtení s porozuměním, práce s textem (učebnice, časopisy, encyklopedie)
- vyhledávání a třídění informací a na základě jejich pochopení, propojení jejich efektivní využití v procesu učení a tvůrčích činnostech
- prezentaci výsledků práce žáků v soutěžích, projektech, školním časopise, nástěnkách
- hodnocení a sebehodnocení žáků, spoluvytváření kritérií písemnou i ústní formou

- využití poznatků z různých předmětů k propojení do širších celků a vytváření komplexnějšího pohledu na společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problému

- obhajovat různá řešení problému, vyhledávat vhodné informace k tomuto řešení, nacházet jejich shodné a odlišné znaky – pracovat ve dvojicích a ve skupinách
- samostatné řešení problému, volba vhodných způsobů řešení a jejich obhájení
- řešení problémů společně a učení formou – děti učí děti

Kompetence komunikativní

- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- shromažďovat informace z různých zdrojů – příprava referátů, prezentace vlastních materiálů
- orientovat se v textu, třídit informace a vlastními slovy formulovat hlavní myšlenky
- účinně se zapojovat do diskuse, vhodnou formou obhajovat své názory a výsledky své práce, respektovat názory jiných

Kompetence sociální a personální

- podílet se na vytváření příjemné atmosféry v týmu
- přispívat k diskusi v malé skupině, dvojici i týmu, chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu
- střídat role ve skupině
- vážit si sami sebe a zároveň tolerovat ostatní, rozvíjet schopnost empatie, podporovat přátelské vztahy
- motivovat žáky ke spolupráci a tvořivé práci zajímavými metodami – myšlenkové mapy, brainstonning

Kompetence občanské

- respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot, vcítit se do situací ostatních lidí
- uvědomit si odpovědnost za své chování a jednání
- odmítat útlak a hrubé zacházení, uvědomit si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- respektovat a chránit naše kulturní a historické dědictví
- projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu, aktivně se zapojovat do kulturního dění

Kompetence pracovní

- dodržovat vymezená pravidla, vnímat pracovní pokyny a řídit se jimi při práci
- praktické využití znalostí v běžné praxi

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, k utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, k promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a k jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, k rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

Očekávané výstupy

Na konci 3. období základního vzdělání žák:

ČLOVĚK V DĚJINÁCH

- D-9-1-01:1 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků
- D-9-1-02:2 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány
- D-9-1-03:3 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- D-9-1-01p:1 chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

- D-9-2-01:4 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu
- D-9-2-02:5 objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- D-9-2-01p:4 rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí
- D-9-2-01p:4 podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

- D-9-3-01:6 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací
- D-9-3-02:7 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví
- D-9-3-03:8 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství
- D-9-3-04:9 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- D-9-3-01p:6 uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států
- D-9-3-03p:3 D-9-3-04p:4 popíše život v době nejstarších civilizací

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

- D-9-4-01:10 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států
- D-9-4-03:11 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech
- D-9-4-04:12 vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí
- D-9-4-05:13 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury
- D-9-4-05p:13 rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské
- D-9-4-05p:13 uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY

- D-9-5-01:14 vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve
- D-9-5-02:15 vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život
- D-9-5-03:16 popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky
- D-9-5-04:17 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie
- D-9-5-05:18 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky
- D-9-5-06:19 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- D-9-5-03p:17 popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu
- D-9-5-04p:18, D-9-5-05p:19 uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období
- D-9-5-04p:18, D-9-5-05p:19 pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

- D-9-6-01:20 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti
- D-9-6-02:21 objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě
- D-9-6-03:22 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů
- D-9-6-06:23 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- D-9-6-03p:24 uvede základní historické události v naší zemi v 19. století
- D-9-6-03p:24 vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století

MODERNÍ DOBA

- D-9-7-01:24 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky
- D-9-7-02:25 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů
- D-9-7-03:26 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu
- D-9-7-04:27 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv
- D-9-7-05:28 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- D-9-7-01p, D-9-7-03p, D-9-7-04p uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války
- D-9-7-01p, D-9-7-05p uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky

ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT

- D-9-8-01:29 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků
- D-9-8-02:30 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce
- D-9-8-03:31 posoudí postavení rozvojových zemí
- D-9-8-04:32 prokáže základní orientaci v problémech současného světa

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- D-9-8-01p, D-9-8-02p popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě
- D-9-8-04p chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti

Vzdělávací oblast:	**Člověk a společnost**
Vzdělávací obor:	**Dějepis**
Vzdělávací předmět:	**Dějepis**
Období – ročník:	**3. období – 6. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
Pravěk				
1. uvede na konkrétní události obecných dějin její dopad na současnost 2. popíše na konkrétní události českých a regionálních dějin její dopad na současnost 1. uvede příklady zdrojů informací o minulosti 2. pojmenuje významné instituce, kde se shromažďují informace o minulosti 1. orientuje se na časové ose 2. lokalizuje místo významné dějinné události v současném světě 3. chronologicky seřadí klíčové události českých a světových dějin - vyhledává a označuje období na časové přímce - určuje základní etapy dějin	OVO 1 2 3	Úvod do učiva Význam zkoumání dějin Získávání informací o dějinách Historické prameny	**OSV** **1/1**	archivy, muzea, knihovny v regionu

- uvádí konkrétní příklady zdrojů informací o minulosti				
1. porovná prostředí a způsob života pravěkých a dnešních lidí 2. pojmenuje na příkladech hlavní nástroje pravěkých lidí 3. objasní, z jakých materiálů vyráběli lidé v pravěku své nástroje 4. popíše život pravěkých lidí ve starší době kamenné na našem území - **seznámí se se způsoby obživy a soužití lidí a specifickými komunikačními dovednostmi mezi nimi** - **popíše vliv přírody na vznik lidské civilizace a její vývoj až po dnešek**	4	Starší doba kamenná způsob života jednotlivých vývojových typů člověka	**OSV** **2.3**	
1. objasní změnu způsobu života lidí v době přechodu na pěstování plodin a na chov dobytka 2. uvede výhody používání kovových materiálů a nástrojů - objasní podmínky vzniku řemesel 3. uvede příklady pravěkých archeologických kultur na našem území nebo v místním regionu 4. na příkladech objasní původ názvů archeologických kultur - objasní pojem dělba práce oddělení řemesel od zemědělství jako podmínky pro rozvoj obchodu	5	Mladší doba kamenná Způsob života a obživy Počátky řemesel Doba kovů Rozvoj řemesel a obchodu Zánik rodové společnosti Naše země v pravěku - shrnutí		
Starověk				
1. charakterizuje přírodní podmínky vhodné pro vznik nejstarších civilizací 2. vymezí oblasti vzniku nejstarších civilizací na Zemi 3. vyjmenuje s použitím map příklady velkých řek, v jejichž povodí vznikly významné světové starověké civilizace	6	**Oblasti starověkého východu** Charakteristické rysy oblasti Vývoj společnosti	**EV – 4**	

1. uvede příklady nejvýznamnějších kulturních a technických památek předantických civilizací 2. na příkladu předantických kulturních a technických památek vysvětlí jejich význam a možnosti využití - vysvětlí souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem starověkých států - **odhaluje příčiny nerovnoměrnosti života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi**) - seznámí se s podstatou společenského uspořádání - seznámí se s projevy náboženských představ	7	Náboženské představy Počátek písma a kultury Přínos starověkých civilizací Shrnutí		
Řecko				
1. uvede příklady nejvýznamnějších kulturních památek antického světa 2. na příkladu antických kulturních památek popíše jejich smysl a význam pro minulost i současnost 3. charakterizuje křesťanství a vymezí jeho vliv na rozvoj evropské civilizace 4. pojmenuje největší osobnosti související se vznikem a šířením křesťanství - **objasní podstatu antické demokracie jako protiváhu tyranie a diktatury** 1. uvede příklady forem vlád u vybraných starověkých civilizací 2. u vybrané starověké civilizace popíše strukturu obyvatelstva 3. popíše principy demokratického zřízení v Athénách a porovná je se současným demokratickým zřízením v České republice	8	Kořeny řecké civilizace Archaické a klasické období Makedonie	**VDO – 4** **MuV – 4**	

- **zobecní přínos řecké civilizace pro rozvoj evropské kultury jako prostředku vzájemného obohacování při prolínání kulturních vlivů**		Helénismus		
Řím				
- vysvětlí formy státní moci - vyjádří vlastními slovy význam křesťanství pro vznik raně feudálních států - získá představu o životě a jednání osobností a společenských skupin - popíše s pomocí mapy územní rozsah římské říše - porovná barbarské civilizace se světem antiky - vybaví si rozdílný vývoj v různých částech Evropy - **zhodnotí vliv Říma na vznik raně středověkých států, na integraci Evropy**	9	Království Republika Císařství Počátky křesťanství Římská kultura Rozpad římské říše Naše země v době římské Shrnutí Opakování učiva 6. ročníku	**VMEGS 3**	

Vzdělávací oblast:	**Člověk a společnost**
Vzdělávací obor:	**Dějepis**
Vzdělávací předmět:	**Dějepis**
Období – ročník:	**3. období – 7. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**

Opakování				
1. časově určí příchod nových etnik na evropské území a jejich vliv na další evropský vývoj 2. popíše význam křesťanství při utváření raně středověkých států 3. vyjádří svými slovy úlohu středověkých států - zdůvodní vznik křesťanského náboženství	10	Zánik západořímské říše Křesťanství		
Středověk				
Raný středověk				
- osvojí si periodizaci středověku 1. určí oblasti a osobnosti západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské středověké kultury 2. pojmenuje na příkladech města, ve kterých vznikly významné středověké univerzity - **uvede příklady obohacení států Evropy kulturními prvky Orientu** - **vysvětlí, proč došlo ke křížovým výpravám a jak ovlivnily vývoj v Evropě** - **popíše kulturu „všedního dne“ poddaných, rozdílné podmínky života**	11	Uspořádání Evropy po období stěhování národů Byzantská, Arabská a Franská říše První státní útvary na našem území Formování prvních státních celků v Evropě Křížové výpravy Románská kultura a životní styl raného středověku Shrnutí	**MuV 4** **VMEGS 3** **EV4**	
Vrcholný středověk				
1. charakterizuje postavení Velkomoravské říše v evropských souvislostech 2. objasní okolnosti a význam cyrilometodějské misie		První státní útvar na našem území		

3. charakterizuje postavení českého státu v evropských souvislostech v 10. století 4. popíše postavení českého státu za vlády posledních Přemyslovců ve 13. a na počátku 14. století 5. popíše hlavní hospodářské změny, ke kterým došlo ve vrcholném (městském) středověku, v našich zemích od 13. století 1. popíše sociální strukturu agrární středověké společnosti v našich zemích v období do 13. století a roli jednotlivých vrstev v ní 2. popíše sociální strukturu městské středověké společnosti v našich zemích v období od 13. století a roli jednotlivých vrstev v ní 3. popíše hlavní středověké hospodářské a společenské změny v souvislosti s rozvojem zemědělství a s rozvojem měst 4. porovná způsob života na vesnici a městech v období středověku 5. rozpozná románské a gotické kulturní památky 6. uvede konkrétní příklady románských a gotických kulturních památek v českých zemích a v místním regionu - **seznámí se s charakteristikou dobového životního stylu z hlediska sociálního i etnického** - seznámí se s problémy, které vedly ke kritice církve a vyvrcholily českou reformací - **vlastními slovy vysvětlí význam Listiny práv a svobod a principy soužití v této společnosti** 1. určí úlohu křesťanství ve středověké společnosti 2. popíše rozpory mezi světskou a církevní mocí ve středověku	12 13	Český stát za vlády posledních Přemyslovců Rozvoj řemesel, obchodu, vznik měst a jejich význam Gotická kultura a životní styl jednotlivých vrstev v období vrcholného středověku	, **EV 4** **VDO 4**	

3. vysvětlí pojem kacířství 4. popíše vztah církve ke kacířství a k jiným věroukám - popíše události spojené s J. Husem a kostnickým koncilem 1. popíše postavení českého státu za vlády Lucemburků ve 14.–15. století 2. pojmenuje úspěchy a problémy v období vlády Karla IV. a Václava IV. v zemích Koruny české 3. uvede na příkladech názory reformního církevního hnutí 4. pojmenuje předchůdce a stoupence Jana Husa v církevních reformách 5. vyjmenuje zájmové oblasti působení mistra Jana Husa 6. jmenuje hlavní body programu husitského hnutí 7. uvede nejvýznamnější události husitského hnutí 8. popíše, jak byl vnímán mistr Jan Hus a husitské tradice v našich dějinách	15	Nástup Lucemburků a vláda Karla IV. Kritika poměrů v církvi a husitství v Čechách Shrnutí		
Pozdní středověk				
- zhodnotí osobnost Jiřího z Poděbrad, popíše jeho spory s papežem a úmysl vytvořit mírový svazek evropských panovníků - vysvětlí pojem „stavovská monarchie“, popíše vládu obou jagellonských panovníků 1. popíše politické a hospodářské poměry v českém státě za panování jagellonské dynastie na přelomu 15. a 16. století 2. popíše náboženské poměry českých zemí v 16. století a na počátku 17. století 3. vysvětlí postavení českých zemí v habsburské monarchii od 16. století - **poznává důvody a význam objevných plaveb a důsledky pronikání evropských civilizací do nově objevených zemí**	17 16	Český stát za Jiřího z Poděbrad a Jagellonců Objevné plavby a jejich společenské důsledky Vznik kolonií		

1. uvede období a příčiny zámořských objevů 2. popíše přehledně průběh zámořských objevů 3. uvede politické, hospodářské, společenské a kulturní důsledky zámořských objevů pro Evropu a svět - popíše při práci s mapou objevné plavby mořeplavců - objasní vztah kolonie a jejího vlastníka **vlastními slovy vysvětlí pojmy humanismus a renesance a jejich projevy v kultuře, myšlení a životě lidí** 1. charakterizuje pojmy renesance a humanismus ve vztahu k antice 2. vysvětlí příčiny snah reformovat katolickou církev 3. popíše postoj církve k reformním snahám 4. objasní rozdíly mezi gotikou a renesancí 5. uvede na příkladech významné osobnosti spojené s renesanční a humanistickou kulturou a s vědeckými objevy té dob - seznámí se s pojmem reformace, jejími příčinami a cíli - uvádí příklady absolutismu 1. uvede příčiny českého stavovského povstání, jeho průběh, výsledky a důsledky pro další vývoj českého státu 2. vyjmenuje příčiny třicetileté války 3. popíše hlavní etapy a události třicetileté války 4. popíše politické, hospodářské, společenské a kulturní důsledky třicetileté války v evropském a světovém kontextu	14 18 19	Humanismus a renesance Náboženská reformace Třicetiletá válka Český stát po třicetileté válce, Pobělohorské období Shrnutí látky	**VMEGS 3** **MuV 4**	

Vzdělávací oblast:	**Člověk a společnost**
Vzdělávací obor:	**Dějepis**
Vzdělávací předmět:	**Dějepis**
Období – ročník:	**3. období – 8. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
Opakování				
- použije poznatky získané v 7. ročníku k objasnění příčin vzniku nového společenského řádu - uvede příklady manufaktur a jejich význam pro rozvoj podnikání	20	Vznik nové společnosti - modernizace Rozvoj výroby a podnikání		
Novověk				
- **osvojí si pojmy parlamentarismus a konstituční monarchie** 1. vysvětlí podstatu absolutismu, osvícenství, konstituční monarchie a parlamentarismu 2. uvede jejich konkrétní příklady v evropských a světových dějinách - vybaví si pojem průmyslová revoluce a období vynálezů - vysvětlí pojem vědecká revoluce 17. st. - uvede příklady významných osobností - rozpoznává a popíše projevy barokní kultury		Anglická buržoazní revoluce 2. průmyslová revoluce Vynálezy a vynálezci Baroko a životní styl	**VDO 4**	

1. uvede příklady kulturních stylů v 16.–18. století v Evropě a v českých zemích 2. ukáže na příkladech jejich podstatné znaky a zařadí je 3. uvede příklady jednotlivých kulturních stylů v 16.–18. století v místním regionu - seznámí se se situací českých zemích po třicetileté válce - vlastními slovy vysvětlí pojem osvícenství a vyzvedne jeho pokrokové znaky - vysvětlí pojem osvícenský absolutismus - **porovná rozpor mezi projevy absolutní moci a snahami nastupující buržoazie** - vysvětlí problém nástupu M. Terezie na trůn (pragmatická sankce) - uvádí příklady reforem M. Terezie a hodnotí jejich přínos - uvede a vysvětlí dvě základní reformy Josefa II. – Toleranční patent a patent o zrušení nevolnictví 1. uvede základní hospodářské, sociální, politické a kulturní změny, které nastaly v 17. a 18. století v evropských zemích 2. uvede základní hospodářské, sociální, politické a kulturní změny, které nastaly v 17. a 18. století v habsburské monarchii - **vysvětlí pojem kolonie, uvědomí si význam boje za svobodu**	22	Upevňování vlády Habsburků po třicetileté válce Osvícenství, rozvoj vzdělanosti České země za vlády Marie Terezie a Josefa II. Situace ve Francii, Rusku a Prusku, vzestup Velké Británie Boj amerických osad za nezávislost, vznik Spojených států amerických	**VDO 4)** **VMEGS 3**	
1. popíše období Francouzské revoluce a změny, které přinesla 2. stručně popíše průběh napoleonských válek 3. uvede změny v Evropě po napoleonských válkách 4. uvede do souvislosti události Francouzské revoluce a válku	21	Velká francouzská revoluce, její průběh a význam pro Francii i evropské dějiny		

za nezávislost v britských koloniích v Severní Americe (Americkou revoluci) popíše francouzskou společnost před revolucí, označí problémy – uvede příčiny nespokojenosti - sestaví základní osnovu průběhu revolučních událostí a podle ní vypráví - vypravuje o Napoleonovi a jeho taženích - uvědomí si prudký rozvoj průmyslu jako předpoklad a katalyzátor společenských změn, dopad na živ. prostředí - vysvětlí pojem kapitalismus volné soutěže - vyvodí obecný význam termínu socialismus a rozliší jeho základní směry 1. popíše cíle českého národního obrození 2. uvede odlišné znaky českého národního obrození ve srovnání s ostatními národními hnutími - **popíše emancipační hnutí národů jako důsledek změn - ve vývoji společnosti** - shrne národní obrození jako jev celoevropský, jehož výsledkem je utvoření novodobých národů - seznámí se s příčinami a průběhem českého národního obrození - zobecní význam obrozeneckých snah významných osobností - **vybaví si dokončení boje jednotlivých skupin jako předpoklad ustavení moderních politických stran** - vyjádří vlastními slovy emancipační hnutí českého národa jako výrazný projev dané doby (snaha ohrožující existenci mnohonárodnostní monarchie)	22	Napoleonské války a jejich důsledky Průmyslová revoluce, modernizace společnosti, změna sociální struktury Dělnické hnutí Národní a osvobozenecká hnutí v Evropě, pojem vlastenectví a požadavek národa na svobodný rozvoj Utváření novodobého českého národa Rok 1848 v Evropě a v Čechách Postavení českých zemí v habsburské monarchii ve 2. pol. 19. stol., základní rysy české politiky, její představitelé Procesy sjednocování v Německu a v Itálii	**VDO 4** **VDO 4**	

- seznámí se s úsilím o vytvoření jednotlivých národních - celků 1. popíše sociální strukturu evropské společnosti před rokem 1848 2. uvede cíle evropských revolucí 1848–1849 a jejich výsledky 3. popíše úsilí o samostatný politický a hospodářský národní vývoj v českých zemích v 19. století, uvede jeho hlavní znaky - charakterizuje vývoj v USA a vývoj v 19.století - **shrne historický rozměr pojmu rasismus** - popíše pokrok, který přinesla technickovědecká revoluce - vyjmenuje významné vynálezce - objasní pojem monopolní kapitalismus - podá základní charakteristiku nejvýznamnějších států 1. popíše cíle a důsledky politiky světových mocností na přelomu 19. a 20. století 2. vysvětlí kolonialismus a jeho projevy 3. vyjmenuje hlavní koloniální mocnosti a lokalizuje geografické oblasti jejich zájmů - pochopí snahu velmocí o rozdělení světa s cílem zisku kolonií - vysvětlí pojmy záminka a příčina 1. světové války - popíše průběh válečných událostí na frontách - uvede příčiny vzniku socialismu v Rusku, průběh revoluce 1. uvede nejdůležitější znaky konzervatismu, liberalismu, socialismu 2. porovná uvedené ideové směry mezi sebou	23 24 25 26	Občanská válka v USA Boj o koloniální panství 1. světová válka Situace v Rusku, ruské revoluce Shrnutí, opakování 8. roč.	**MuV 2**	

Vzdělávací oblast:	**Člověk a společnost**
Vzdělávací obor:	**Dějepis**
Vzdělávací předmět:	**Dějepis**
Období – ročník:	**3. období – 9. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
Moderní doba				
- **popíše neúspěšný průběh snahy o česko – německé vyrovnání v souvislosti s uspořádáním politického života v českých zemích** - zhodnotí 1. pol. 20. stol. jako období dvou nejničivějších světových válek - uvede příklady okolností vzniku samostatné ČSR, její vnitřní a zahraniční situaci v období první republiky 1. popíše vnitřní politické, hospodářské, společenské a kulturní poměry v Československu v období mezi dvěma světovými válkami 2. objasní mezinárodní postavení Československé republiky a cíle její zahraniční politiky 3. uvede národnostní složení v meziválečném období Československa a příklady problémů s tím spojených 4. pojmenuje důvody oslabení, krize a nakonec pádu československé demokracie v roce 1938 a státní samostatnosti v roce 1939		Mezinárodně politická situace Evropy ve 20. letech Vznik ČSR, hospodářsko-politický rozvoj republiky, sociální a národnostní problémy	**VMEGS 3** .	

- **posoudí změnu mezinárodněpolitických vztahů vznikem komunistického režimu, totalitarismu a vypjatého nacionalismu** - uvede příčiny a důsledky hospodářské krize - popíše příčiny vzniku fašismu jako důsledek poválečné krize - najde souvislost mezi hospodářským vývojem a nástupem extrémních politických sil 1. rozliší společné základní znaky totalitních režimů – komunismu, fašismu a nacismu 2. na příkladech vysvětlí příčiny vzniku totalitních politických systémů 3. ukáže na konkrétních příkladech důsledky existence těchto systémů 4. vyjmenuje zločiny proti lidskosti jmenovaných systémů - **vlastními slovy vyjádří historický rozměr pojmů nacionalismus, extremismus, agrese** - vyvodí závěry k vývoji v Německu - **vysvětlí příčiny a důsledky rasové diskriminace** - vymezí období druhé republiky a protektorátu 1. vysvětlí základní znaky rasismu a jeho projevy v dějinách 2. vysvětlí základní znaky antisemitismu a jeho projevy v dějinách 3. uvede příklady pamětních míst (objektů) v České republice a v Evropě spjatých s projevy židovského a romského holokaustu - **popíše vývoj válečných operací, uvede základní časové mezníky a místa nejvýznamnějších válečných operací** - vysvětlí pojem protihitlerovská koalice, její hlavní cíle	27	Světová hospodářská krize a její důsledky Počátky fašistického hnutí První projevy fašistické agrese, vznik válečných ohnisek SSSR v meziválečném období Cesta k Mnichovu, Mnichovská dohoda a její důsledky Nacismus a rasismus Protektorát Čechy a Morava	**MuV 2** **VMEGS 3** **VMEGS 3**	

uvede hlavní body diplomatických jednání na hlavních konferencích – Teherán, Jalta, Postupim 1. pojmenuje hlavní mocenské bloky a státy, které proti sobě stály v první a ve druhé světové válce 2. popíše příčiny, průběh a důsledky první a druhé světové války 3. uvede příklady zneužití vynálezů a objevů ve válkách - orientuje se v domácím a zahraničním odboji, popisuje stručně jeho činnost - uvede konkrétní přínos vybraných osobností odboje v souvislosti s konkrétními místy a akcemi 1. uvede důvody masové politické a společenské radikalizace obyvatelstva ve střední a východní Evropě v období po druhé světové válce 2. pojmenuje vnitřní a vnější důvody vedoucí ke vzniku komunistického bloku ve střední a východní Evropě 3. popíše příčiny vzniku vojensko-politických bloků po druhé světové válce 4. uvede hlavní konflikty z období studené války 5. popíše politiku Československa v období studené války 1. objasní pojem rozvojová (hospodářsky méně vyspělá) země 2. uvede na příkladech politické, společenské a hospodářské změny, ke kterým došlo v zemích tzv. třetího světa po druhé světové válce 3. porovná postavení rozvojových a rozvinutých zemí z hospodářského, sociálního a politického hlediska v minulosti a v současnosti - vyjmenuje změny, které nastaly v obnovené ČSR v důsledku války světového vývoje - popíše průběh událostí do roku 1948	31 28	Druhá světová válka Odboj v letech 1939 – 1945 Regionální dějiny Poválečný vývoj Vznik supervelmocí ČSR po osvobození Únor 1948	**VDO 4** . **VMEGS 3**	

- shromáždí znaky charakterizující pojem studená válka, **uvádí příklady systému demokracie a totality** 1. vysvětlí podstatné znaky demokratických systémů, jejich přednosti a slabiny 2. pojmenuje základní znaky a formy přímé a nepřímé (zastupitelské) demokracie vzhledem k současným politickým debatám - zhodnotí význam roku 1968 jako pokusu o reformu - objasní pojem normalizace a ocení význam disidentského hnutí pro pád totalitního režimu - **obhájí nutnost respektovat identitu druhých** - **popíše postupný rozpad východního bloku rozkladem komunistických systémů** - seznámí se s vnitřní situací v naší republice v roce 1989 a s vývojem v 90. letech – vznik ČR a ustavení demokratického režimu - **popíše vliv médií na každodenní život a politické dění** **- vyjádří vlastními slovy význam začlenění ČR do integračního procesu (vstup do EU)** 1. uvede základní důvody, znaky a projevy euroatlantické vojenské a hospodářské spolupráce 2. uvede cíle Severoatlantické aliance (NATO) 3. pojmenuje přední členské státy Severoatlantské aliance 4. pojmenuje hlavní události, které vedly ke vzniku Evropské unie 1. uvede příklady politických, hospodářských, společenských a environmentálních problémů současného světa na globální, kontinentální a regionální úrovni	29

Výchova k občanství

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Do předmětu Výchova k občanství je integrována část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví

Vzdělávací oblast předmětu

- vytváření kvalit souvisejících se sociální realitou
- sebepoznání a poznávání druhých lidí – své i jejich chování, jednání
- vztahy v rodině v návaznosti na obec, stát, státní a politické orgány a instituce
- respektování mravních principů společenského soužití
- odpovědnost za vlastní názory, skutky i jejich důsledky
- rozvoj občanského a právního vědomí
- osobní a občanská odpovědnost a podíl na životě demokratické společnosti

Časová dotace

- 6. - 8. ročník 1 hodiny týdně, 9. ročník 2hodiny týdně

Místo výuky

- třídy
- učebna PC
- školní areál
- prostory mimo školu

Mezipředmětové vztahy

Vyučovací předmět výchova k občanství je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty :

- **Zeměpis** – orientace v prostoru, územní rozsah a poloha států, zeměpisná poloha ČR
- **Matematika, fyzika, přírodopis, chemie** – vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky, vynálezci, objevitelé
- **Výtvarná výchova** – umělecká díla a umělci
- **Hudební výchova** – významní skladatelé
- **Jazyky** – významní spisovatelé a jejich tvorba
- **Dějepis** – historie lidstva, historický vývoj naší země, významné osobnosti
- **Tělesná výchova** – slavní sportovci

Průřezová témata

- OSV – 1.1 Rozvoj schopnosti poznávání – 7. ročník
- OSV – 1.2 Sebepoznání a sebepojetí – 6. a 7. ročník
- OSV – 1.3 Seberegulace a sebeorganizace – 7. ročník
- OSV – 1.4 Psychohygiena – 7. ročník
- OSV – 2.2 Mezilidské vztahy – 6. ročník
- OSV – 3.1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – 6. ročník
- OSV – 3.2 Hodnoty, postoje, praktická etika – 6. a 7. ročník
- VDO – 1 Občanská společnost a škola – 6. ročník
- VDO – 2 Občan, občanská společnost a stát – 6. a 8. ročník
- VDO – 3 Formy participace občanů v politickém životě – 8. ročník
- VDO – 4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – 8. ročník
- VMEGS – 2 Objevujeme Evropu a svět – 9. ročník
- VMEGS – 3 Jsme Evropané- 9. ročník
- MuV – 1 Kulturní diference – 6. a 7. ročník
- MuV – 3 Etnický původ - 6. a 7. ročník
- MuV – 4 Multikulturalita – 6. ročník
- MuV – 5 Princip sociálního smíru a solidarity – 6. a 7. ročník
- EV – 4 Vztah člověka k prostředí – 7. ročník

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí

Ve vyučovacím předmětu výchova k občanství využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- aby je práce bavila a bavila i učitele (zařazováním modelových scének, vytvářením názorných pomůcek atd.)
- postup od lehčího k složitějšímu, od známého k neznámému, od školy, přes obec, region, vlast až k Evropě a světu.
- uplatnit získané poznatky v běžném životě ve škole i mimo ni
- pracovat s informacemi (texty, obrazové materiály, přehledy s využitím internetu, tisku atd.)
- organizovat si svou práci a dokončovat ji v dohodnuté kvalitě a termínu.
- být odpovědni za svou práci a učení.
- prezentovat výsledky své práce, například v školním časopisu či projektech
- hodnocení a sebehodnocení, spoluvytvářet kritéria
- účastnit se situací, ve kterých každé dítě může zažít úspěch
- dojít k řešení a závěrům sami

Kompetence k řešení problému

- plnění úkoly, které je možno řešit různými postupy a kde lze kombinovat informace z různých zdrojů.
- motivaci problémovými úlohami z praktického života a bezprostředního okolí (prostředí školy, obce)
- porovnávání nalezených řešení, jejich podobných i odlišných znaků
- obhajovat různá řešení problému, opírat svá tvrzení o argumenty a být zodpovědný za svá rozhodnutí
- rozvíjení schopnosti problém rozpoznat, pojmenovat ho ve všech jeho fázích, rozlišit důležité od nepodstatného a umět vyvodit závěr
- řešit problémy společně a učit se navzájem (např. v projektech, skupinách, dvojicích)

Kompetence komunikativní

- cvičit vhodnou komunikaci se spolužáky, s učiteli i ostatními dospělými ve škole i mimo školu (scénky, modelové situace, v praxi)
- výběr širokospektrálních odpovědí na otevřené otázky
- tvorbu smysluplných otázek a odpovědí
- obhajovat vhodnou formou své názory a výsledky své práce, respektovat názory jiných
- komunikaci mezi žáky různých ročníků (dotazníky, ankety mezi žáky jiných ročníků k problematice učiva VkO)
- výstižnou formulaci sebehodnocení a hodnocení spolužáků
- rozvíjet orientaci se v textu, třídit informace a vlastními slovy formulovat hlavní myšlenky
- vzájemnou komunikaci k danému problému, vyjádření myšlenky a názoru kultivovaným ústním i písemným projevem
- komunikaci s jinými školami v rámci e – Twinningu (evropská integrace, globalizace)
- shromažďování informací z různých zdrojů (knihy, tisk, TV, rozhlas internet)
- rozvoj slovní zásoby a spisovného vyjadřování
- využití kooperativního učení a spolupráce při vyučování i mimo něj

Kompetence sociální a personální

- respektování společně dohodnutých pravidel
- práci ve skupinách, ve dvojicích, práci v týmu
- vzájemné učení
- poznávání různých sociálních rolí na praktických cvičeních a modelových situacích
- střídání roli při skupinové práci
- vážit si sami sebe a zároveň respektovat a tolerovat ostatní, rozvíjet svou schopnost empatie, upevňovat přátelské vztahy
- ke spolupráci a tvořivé práci využívat zajímavé metody – myšlenkové mapy, brainstorming…
- rozvíjení respektu k práci a úspěchu druhých
- prostřednictvím školního parlamentu se spolupodílet chodu školy (vznášet návrhy, dotazy, připomínky atd. a žádat na ně odpověď)

Kompetence občanské

- společně stanovovat pravidla chování , na která navazuje školní řád atd.
- uvědomění si odpovědnosti za své chování a jednání
- třídění odpadu a ochranu životního prostředí a prakticky naplňovat motto: „Zachovejme naši planetu budoucím generacím v použitelném stavu“
- poznávání národních, kulturních a historických tradic jiných zemí, etnických skupin (evropská integrace, globalizace)
- rozvoj tolerance a ohleduplnosti k ostatním lidem, k jejich kulturním, náboženským a sociálním odlišnostem
- uplatňování jejich práv, ale zároveň plnění povinností
- prostřednictvím školního parlamentu se spolupodílet chodu školy (vznášet návrhy, dotazy, připomínky atd. a žádat na ně odpověď)

Kompetence pracovní

- účastnit se besed s lidmi vykonávajícími zajímavá povolání
- odhalovat a poznávat jejich vlohy a předpoklady pro další vzdělávání a učit se odhadovat vlastní reálné možnosti
- procvičovat vnímání pracovních pokynů a řídit se jimi při práci
- na modelových situacích zkoušet praktické činnosti a úkoly z běžného života
- rozvoj manuální zručnosti a dovednosti, používaní pracovních nástrojů (vybarvování, stříhání, lepení…)

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase

- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

Očekávané výstupy

Na konci 3. období základního vzdělání žák:

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

- VO-9-1- 01:1 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání
- VO-9-1- 02:2 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu
- VO-9-1–03:3 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí
- VO-9-1-04:4 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem

- VO-9-1-05:5 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
- VO-9-1-06:6 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- VO-9-1- 04p:4a respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití
- VO-9-1- 04p:4b uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem
- VO-9-1- 05p:5a rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům
- VO-9-1--05p:5b respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti
- VO-9-1- 06p:6 je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie

Učivo

- naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život
- naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku
- naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny
- kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice, masová kultura, prostředky komunikace
- lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti
- vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti
- zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování

- ČLOVĚK JAKO JEDINEC
- VO-9-2-01:7 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života
- VO-9-2-02:8 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek
- VO-9-2-03:9 rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání
- VO-9-2-04:10 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- VO-9-2-01p:7chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním
- VO-9-2-04p:10 formuluje své nejbližší plány

Učivo

- podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál
- vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí
- osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

- VO-9-3-01:11 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady
- VO-9-3-02:12 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti
- VO-9-3-03:13 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení
- VO-9-3-04:14 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít
- VO-9-3-05:15 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu
- VO-9-3-06:16 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz
- VO-9-3-07:17 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- VO-9-3-02p:12a stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků
- VO-9-3-02p:12b sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti
- VO-9-3-03p:13 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet
- VO-9-3-04p:14 uvede příklady služeb, které banky nabízejí občanům
- VO-9-3-07p:17 uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany

Učivo

- majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví
- peníze –formy placení;
- hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní
- banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků
- principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhuČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

- VO-9-4-01:18 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky
- VO-9-4-02:19 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu
- VO-9-4-03:20 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
- VO-9-4-04:21 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů
- VO-9-4-05:22 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod
- VO-9-4-06:23objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství
- VO-9-4-07:24 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci
- VO-9-4-08:25 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování
- VO-9-4-09:26 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů
- VO-9-4-10:27 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady
- VO-9-4-11:28 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- VO-9-4-02p:19a má základní znalosti o podstatě a fungování demokratické společnosti
- VO-9-4-02p:19b chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy
- VO-9-4-02p:19c uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání
- VO-9-4-04p:21 zná základní práva a povinností občanů
- VO-9-4-05p:22a na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu
- VO-9-4-05p:22b uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele
- VO-9-4-08p:25 uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání
- VO-9-4-09p:26a uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků
- VO-9-4-09p:26b vyřizuje své osobní záležitosti vč. běžné komunikace s úřady; v případě potřeby požádá vhodným způsobem o radu

- VO-9-4-10p:27a rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy
- VO-9-4-10p:28b v krizových situacích využívá služeb pomáhajících organizací

Učivo

- právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu
- státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly
- principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus; význam a formy voleb do zastupitelstev
- lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace
- právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů
- protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví
- právo v každodenním životě – důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

- VO-9-5-01:29 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování
- VO-9-5-02:30 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky
- VO-9-5-03:31 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- VO-9-5-01p:33a uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování

Učivo

- evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR
- globalizace – projevy, významné globální problémy

- VÝCHOVA KE ZDRAVÍ
- VZ-9-1-01:32 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě
- VZ-9-1-02:33 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví
- VZ-9-1-03:34 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví

- VZ-9-1-05:35 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví
- VZ-9-1-06:36 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí, k překonávání únavy a předcházení stresovým situacím
- VZ-9-1-11:37 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
- VZ-9-1-14:38 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi
- VZ-9-1-16:39 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- VZ-9-1-01p:32 chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny
  Dobré soužití spoluvytvářejí ve třídě (škole) všichni žáci i všichni učitelé. Dobré vztahy musí být založeny na důvěře a pochopení, bez ohledu na to, co který ze žáků zvládá. Žáci oceňují otevřenost, vzájemný respekt, motivující a spravedlivé hodnocení, které vychází z individuálních předpokladů žáků a jejich individuální snahy. Důležitým prvkem pohody je vůle ke spolupráci a vzájemné pomoci, snášenlivost a vstřícnost i tam, kde se nedaří individuální nebo společný záměr. I žáci s LMP by měli být tvůrci společných pravidel jednání a chování a měli by se účastnit i jejich vyhodnocování.
- VZ-9-1-03p:34 uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím
  Výstup směřuje především k tomu, aby si žáci uvědomovali základní fyziologické potřeby (potřebu jídla, pití, dýchání, přiměřené teploty, pohybu, spánku atd.), ale i další potřeby týkající se bezpečí, sounáležitosti, uznání a seberealizace. Sounáležitost je vhodné posilovat společnými činnostmi, úpravou společného prostředí, společným hodnocením a diskusemi k zajímavým problémům, především pak chápáním školní práce jako společného „díla“ učitelů a žáků. Především pro žáky s LMP je důležité naplňování potřeby sebedůvěry.
- VZ-9-1-05p:35 projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy
  Pro žáky s LMP jde o jeden z nejobtížnějších výstupů, kterého může dosahovat jen s podporou všech učitelů a žáků. Sebevědomí je dáno vlastními úspěchy a respektem vlastní osoby. Zde záleží skutečně na dovednosti učitelů vytvářet vstřícné prostředí a eliminovat situace, v nichž je žák s LMP stavěn do situací, které snižují jeho sebevědomí.

- VZ-9-1-14p:38 zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí
  Složitější situace ve výuce a v životě školy je navodit takové prostředí a vzájemné vztahy, které by jakékoli projevy brutality a násilí eliminovali. Znamená to především čestný a nekonfliktní přístup učitelů k žákům a k jejich rodičům, používání účinných postupů k zamezení šikany, výsměchu, násilí. Vhodné je vytvářet místa a situace pro vzájemné neformální setkávání žáků, učitelů, učitelů se žáky, učitelů s rodiči a žáky atd. Důležitá je i včasná informovanost o jakékoli změně v organizaci činností, v toku informací atd., která by mohla vyvolávat konflikty. Osvědčuje se i zřízení schránky či linky důvěry na škole.

- VZ-9-1-16p:39 chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel

Pro dosažení tohoto výstupu je vhodné využít instruktážní videa, praktické ukázky rizikového chování a záchranných akcí příslušníky policie, hasičů a dalších složek záchranného sboru. Důležité jsou především ukázky vedoucí k ochraně proti požárům, při znečištění ovzduší, při úniku škodlivin apod.

Vzdělávací oblast:	**Člověk a společnost**
Vzdělávací obor:	**Výchova k občanství**
Vzdělávací předmět:	**Výchova k občanství**
Období – ročník:	**3. období – 6. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
		Člověk ve společnosti		
- **vyjádří vlastními slovy rozdíl mezi vlastenectvím a nacionalismem**	1,2	Seznámení se s předmětem a učebnicí *Den české státnosti*	**VDO 2**	
		Škola a obec		
1. na příkladech objasní výhody spolupráce v rodině, ve škole, v obci 2. rozliší individuální práci, spolupráci a soutěživost spoluvytváří pravidla třídy - podílí se na tvorbě třídní samosprávy - objasní význam školního parlamentu 1. uvede příklady základních principů demokratického řízení státu - vysvětlí pojmy demokracie, samospráva a státní správa v obci, charakterizuje demokratické volby	6 21	Život ve škole, v rodině, práva a povinnosti žáků Činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy Systém českého školství - MŠ, ZŠ, SŠ,VŠ Význam celoživotního vzdělávání Obec Samospráva v obci		

- uvede příklady činností OÚ ve své obci 2. diskutuje o výhodách a nevýhodách demokratického způsobu řízení státu **3. uvede příklady demokratického způsobu řízení státu v každodenním životě** - stručně informuje o vzniku samostatné ČSR	20	Instituce, významné osobnosti, památná místa, místní tradice, podniky, firmy, sportovní a kulturní vyžití Vznik ČSR	**VDO 1**	
Region, kraj				
- porovná shodné a odlišné znaky pojmu region, kraj - najde rozdíly mezi naším regionem a regionálními zvláštnostmi jiných oblastí – nářečí, stavby, zvyky - uvede příklady památných míst obce a regionu	5	Objasnění pojmů – region, kraj Regionální zvláštnosti Významní rodáci, ochrana kulturních a přírodních památek, udržování regionálních tradic, kulturní a přírodní objekty		
Naše vlast				
- 1. pozná a popíše státní a národní symboly ČR 2. vysvětlí, kdy a proč se používají státní symboly ČR - rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu - uvede příklady významných osobností, které proslavili naši vlast, národ - uvede výroční svátky v jednotlivých ročních - obdobích a státní svátky, vysvětlí jejich význam a původ - určí zajímavá a památná místa našeho státu - jejich polohu ukáže na mapě vysvětlí pojem národ a národnostní menšina, cizinec	1 2 6	Národní a státní symboly našeho státu *Den obnovy samostatného českého státu* Vlast a vlastenectví, co a kdo naši vlast proslavilo - proslavil Zajímavá místa, významné osobnosti Národ, národnostní menšiny, cizinci		

- uvede příklady oficiálních národnostních menšin žijících v ČR - 1. projevuje respekt ke kulturním rozmanitostem a k právům druhých - objasní potřebu tolerance ve společnosti a respektuje kulturní odlišnosti různých skupin obyvatelstva - **uvede příklady vlastních a cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování**			**OSV 3.2**	
		Kultura		
- objasní pojem kultura a uvede příklady jejích projevů - vyjmenuje a na příkladech objasní funkce kultury - **uvede příklady rozdílů mezi kulturami různých národů, etnik** - **popíše vlastní kulturní zakotvení - střední Evropa** - **zdůvodní rovnocennost všech etnických a národních kultur** - **vyvodí závěry, proč je třeba usilovat o nekonfliktní život v multikulturní společnosti** 1. rozlišuje fakta, názory a manipulativní prvky v mediálním sdělení 2. diskutuje o vlivu propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí - 1. vyjádří vlastními slovy, jak mohou některé sociální skupiny nebo jednotlivci manipulovat ostatními lidmi a uvede možná rizika manipulace 2. odůvodní potřebu kritického přístupu k mediálním informacím	4 5 3	Kultura a její projevy, kulturní bohatství Kulturní tradice Rozmanitost kulturních projevů Světové kulturní dědictví Masová kultura Prostředky komunikace Média	**MuV 1, 3, 4, 5**	

- charakterizuje prostředky komunikace 3. uvede pravidla asertivní komunikace; asertivních a dalších komunikačních dovedností využije v modelových situacích na obranu proti manipulativním vlivům 4. diskutuje o manipulaci a agresivním chování; uvede příklady možného řešení pro oběť manipulace či agrese (např. kontakty na odbornou pomoc) 5. uvede pravidla bezpečného chování na internetu a sociálních sítích	38	Víra, náboženství, sekty, fanatismus		**OVO 38** **Výchova kezdraví**
Lidská setkání, vztahy mezi lidmi a soužití				
- 1. objasní, které skupiny lidí potřebují zvýšenou ochranu a pomoc 2. popíše situace ohrožení a nouze, kdy je potřeba pomáhat druhým 3. popíše projevy lidské solidarity 4. navrhne, jak může konkrétně pomoci lidem v nouzi, v případě ohrožení nebo při obraně státu - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám, v podmínkách školy a obce k příslušníkům jiných národů a etnik - **vyzkouší si v modelových situacích dovednost řešit problém v mezilidských vztazích z hlediska různých sociálních rolí** - **usiluje o empatii a pohled na svět očima druhého** - **zdůvodní, v čem může být výhoda v odlišnosti lidí**	6 4	Zásady lidského soužití Pravidla chování Lidská solidarita Mezilidská komunikace Rovnost a nerovnost mezi lidmi, mezi muži a ženami Pomoc lidem v nouzi Společenské (sociální) role *Svátek práce, Den vítězství* Společnost jako celek Dorozumívání a porozumění	**SV 3.1** **OSV 2.2** **OSV 2.1** **OSV 1.2**	

- **objasní, jak může jeho poznání sama sebe a hodnocení vlastní osobnosti pozitivně ovlivnit komunikaci a vztahy s druhými lidmi**				

Vzdělávací oblast:	**Člověk a společnost**
Vzdělávací obor:	**Výchova k občanství**
Vzdělávací předmět:	**Výchova k občanství**
Období – ročník:	**3. období – 7. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT, MPV)**	**Poznámky**
Člověk jako jedinec ***Podobnost a odlišnost lidí***				
- 1. vysvětlí, jak se projevuje zdravé a nepřiměřené sebevědomí 2. popíše chování osob s různým temperamentem 3. objasní, jak se projevují vlohy a schopnosti, vysvětlí pojmy vlastnosti, znalosti, dovednosti a postoje	9	Člověk a dospívání – etapy lidského života Osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter Vrozené předpoklady, osobní potenciál – oficiální a neoficiální skupiny		

1. vyjádří vlastními slovy, jak mohou některé sociální skupiny nebo jednotlivci manipulovat ostatními lidmi a uvede možná rizika manipulace - popíše svůj denní režim - uvede příklady aktivního a pasivního trávení volného času 2. uvede pravidla asertivní komunikace; asertivních a dalších komunikačních dovedností využije v modelových situacích na obranu proti manipulativním vlivům 3. diskutuje o manipulaci a agresivním chování; uvede příklady možného řešení pro oběť manipulace či agrese (např. kontakty na odbornou pomoc) **1**. uvede příklady osobnostních vlastností, které se projevují při spolupráci a vlastní práci 2. objasní vliv svých osobních vlastností na spolupráci a vlastní práci 3. vysvětlí, kdy je třeba mít pevnou vůli - **odhaluje, co o sobě ví o svých vlastnostech a co ne, jak se na něho dívají druzí** - 1. na příkladu popíše potřebu sebeovládání 2. objasní potřebu motivace a vůle pro rozvoj osobních předností 3. objasní, jak lze překonávat osobní nedostatky a rozvíjet zdravou sebedůvěru **ověřuje si správnost organizace vlastního času, plánování učiva**	38 10 8 7 10	Volný čas a jeho využití Vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení Význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji Sebeovládání Stereotypy v posuzování druhých lidí	**OSV 1.2** **SV 1.3** **OSV 1.3** **OSV 1.4**	**OVO 38** **Výchova ke zdraví**

- **odhaduje úroveň své vůle a stanovováním osobních cílů ji rozvíjí** - **zaměřuje se na sebekontrolu, sebeovládání** - **rozvíjí si dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému** - **rozvíjí smyslové vnímání, pozornost a soustředění při posuzování druhých lidí**			**OSV 1.1**	
Zásady lidského soužití				
- 1. uplatňuje zásady společenského chování v různých životních situacích 2. v různých životních situacích používá vhodnou komunikaci 3. na příkladech objasní asertivní, pasivní a agresivní chování 4. navrhne, jak efektivně a nenásilně řešit neshody nebo konflikty - vyjádří vlastními slovy principy lidského soužití - seznámí se s pojmy charakter, svědomí, egocentrismus, altruismus, egoismus - je schopen sebepoznání, poznání jiných lidí - obhájí svůj názor na to, co je morální a nemorální - sestaví vlastní žebříček morálních hodnot	7	Člověk a morálka Všelidské mravní hodnoty, svědomí a mravní rozhodování		

Svoboda, právo, spravedlnost				
- vyhledá a na příkladech vysvětlí souvislosti mezi svobodou a odpovědností **rozvíjí si povědomí o kvalitách typu svoboda, odpovědnost, spolehlivost** - 1. na příkladu objasní, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele 2. popíše postup při reklamaci výrobku nebo služby 3. uvede příklady základních lidských práv 4. diskutuje o ochraně základních práv a svobod 5. na příkladu uvede povinnosti občana při obraně státu - přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí - vyjmenuje nejdůležitější dokumenty upravující lidská práva a práva dětí~~,~~ - vysvětlí, proč je každý občan povinen dodržovat právní řád - popíše možné projevy šikany - uvede příklady, jak se při setkání s šikanou chovat - **uvede příklady netolerantních, rasistických, xenofobních, extremistických projevů a chování lidí a obhájí svůj názor na takové projevy a chování**	22 22	Svoboda a odpovědnost Základní lidská práva a jejich ochrana, práva dítěte, úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech, poškozování lidských práv, šikana, diskriminace	**OSV 3.2** **MuV 1, 3, 5**	
Mezinárodní vztahy, globální svět				
- 1. uvede příklady svobody pohybu osob, zboží, práce, kapitálu v EU	29	Evropská unie a ČR	**VMEGS 3**	

2. uvede příklady situací, ve kterých může občan EU uplatňovat svá práva **popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování** 1. popíše některé globální problémy 2. zformuluje osobní názor na některé globální problémy, popíše jejich hlavní příčiny a možné důsledky **uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory** **- zdůvodní potřebu třídění odpadů v souvislosti se zajišťováním ochrany životního prostředí v obci a sám toto třídění v praxi uskutečňuje** - **uvede příklady nesprávného nakládání s odpady ve svém okolí**	30 31	Podstata, význam, výhody členství v EU Globalizace – projevy, klady a zápory Lidé, Země a problémy Významné globální problémy Třídění odpadu	**VMEGS 2** **EV 4** **VMEGS 2**	

Vzdělávací oblast:	**Člověk a společnost**
Vzdělávací obor:	**Výchova k občanství**
Vzdělávací předmět:	**Výchova k občanství**
Období – ročník:	**3. období – 8. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**

Člověk, stát a hospodářství				
Majetek a vlastnictví				
- 1. uvede různé druhy vlastnictví na konkrétních příkladech 2. diskutuje o různých možnostech ochrany vlastnictví - 1. uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti 2. objasní rozdíl mezi vyrovnaným, schodkovým a přebytkovým rozpočtem domácnosti 3. vysvětlí rozdíl mezi pravidelnými a jednorázovými příjmy a výdaji 4. rozliší zbytné a nezbytné výdaje domácnosti 5. vysvětlí zásady hospodárnosti na jednoduchém rozpočtu domácnosti - 1. na příkladech objasní možnosti hotovostního a bezhotovostního placení 2. vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet 3. vysvětlí rozdíly v používání debetní a kreditní platební karty 4. diskutuje o výhodách a rizicích různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení	11 12 13	Druhy majetku Způsoby nabývání majetku Formy vlastnictví Hmotné a duševní vlastnictví Ochrana hmotného a duševního vlastnictví Hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví		
Peníze, banky a jejich služby, principy tržního hospodářství				
1. uvede příklady pojištění pro konkrétní rizikové situace - 2. na příkladech objasní téma úspor, investic či spotřeby při nakládání s volnými finančními prostředky 3. na příkladech objasní, jak lze krýt deficit rozpočtu domácnosti v různých situacích opatřeními na straně příjmů či výdajů	11 15	Peníze Formy placení Osobní rozpočet Hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry Rozpočet státu		

- 4. uvede příklady příjmů a výdajů státního rozpočtu 5. uvede příklady situací, ve kterých mohou občané žádat o dávky a příspěvky ze státního rozpočtu - 6. popíše funkce banky a uvede příklady jejich služeb 7. na příkladech objasní možnosti hotovostního a bezhotovostního placení 8. vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet 9. vysvětlí rozdíly v používání debetní a kreditní platební karty 10. vysvětlí, co je inflace a jaký je její vliv na reálnou hodnotu peněz	17 14 16	Význam daní Rozpočet státu - typy rozpočtu a jejich odlišnosti Banky a jejich služby - aktivní a pasivní, operace, úročení principy tržního hospodářství – tvorba ceny, inflace		
Člověk, stát a právo				
- 1. uvede příklad unitárního státu a federace, popíše a porovná jejich základní znaky 2. vlastními slovy vyjádří rozdíl mezi monarchií a republikou - rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky 1. vyjmenuje orgány zákonodárné moci ČR a popíše jejich činnost 2. vyjmenuje orgány výkonné moci ČR a popíše jejich činnost 4. uvede příklady činnosti státní správy a samosprávy na úrovni obce 5. objasní rozdíl mezi hejtmanem, primátorem a starostou - porovná postavení cizinců a občanů ČR v naší zemi	18 19 24	Právní základy státu Typy a formy státu Dělba státní moci – moc zákonodárná, výkonná a soudní Státní občanství Ústava ČR Složky státní moci, jejich orgány a instituce Orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly Principy demokracie	**VDO 2, 4**	

- **seznámí se s Ústavou ČR jako základním zákonem země a s Listinou základních lidských práv jako součásti ústavního pořádku ČR** 1. vlastními slovy vyjádří význam voleb do zastupitelstev 2. vlastními slovy objasní, proč je důležité se účastnit voleb 3. uvede příklady činnosti místního zastupitelstva - charakterizuje demokratické - **odliší poměrný volební systém od většinového** - **popíše úlohu občana v demokratické společnosti**	26	Znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu Volby a volební systém Politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam Význam a formy voleb do zastupitelstev	**VDO 3** **VDO 2**	

Vzdělávací oblast:	**Člověk a společnost**
Vzdělávací obor:	**Výchova k občanství**
Vzdělávací předmět:	**Výchova k občanství**
Období – ročník:	**3. období – 9. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
Právní řád České republiky				
1. uvede příklady právních ustanovení, která se na něj vztahují 2. uvede příklady jednání, která jsou porušením	25	Význam a funkce právního řádu Orgány právní ochrany občanů		

právních ustanovení 3. diskutuje o důsledcích porušování právních ustanovení a postihování trestných činů 1. vyjmenuje orgány právní ochrany občanů 2. na příkladu popíše činnost konkrétního orgánu právní ochrany občanů 3. uvede příklad spolupráce orgánů právní ochrany vysvětlí rozdíl mezi pouze nemorálním chováním, přestupkem a trestným činem 4. vyjmenuje orgány soudní moci ČR a popíše jejich činnost 1. vysvětlí, co je protiprávní jednání, co je přestupek a co je trestný čin 2. uvede příklady protiprávního jednání v podobě přestupků 3. uvede příklady protiprávního jednání v podobě trestných činů 1. uvede příklady korupčního jednání 2. diskutuje o příčinách, které vedou osoby ke korupčnímu jednání, a o důsledcích, které z tohoto jednání plynou pro všechny zúčastněné 1. vysvětlí, proč je důležitá právní úprava společenských vztahů 2. popíše způsoby vzniku a zániku vlastnictví 3. popíše vznik a zánik pracovního poměru 4. pojmenuje podstatné náležitosti pracovní smlouvy 5. vlastními slovy objasní právní a společenskou roli instituce manželství	26 <u>26</u> 27 23 28	Soustava soudů Základní nástroje práva Právní norma, publikování právních předpisů Soudnictví - český právní systém Druhy a postihy protiprávního jednání, trestní postižitelnost Porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví Korupční jednání Význam právních vztahů		

1. na příkladu objasní práva a povinnosti při osobní přepravě 2. na příkladu objasní práva a povinnosti při nákupu 3. na příkladu objasní práva a povinnosti při opravě či pronájmu věci 4. na příkladu objasní důsledky jednoduchých právních úkonů		Důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající Styk s úřady		
Člověk, zdraví a rodinný život				
- 1. vysvětlí pojmy jedinec, skupina, komunita, společnost 2. odůvodní, proč je nutné stanovovat pravidla ve společnosti (ve třídě, komunitě), a vysvětli rozdíl mezi legislativními a etickými pravidly 3. se podílí se na tvorbě pravidel soužití ve třídě 4. vyjmenuje přijatá pravidla a vyhodnocuje dopad vlastního jednání a jednání spolužáků na utváření mezilidských vztahů v komunitě 5. rozlišuje na základě reálných situací ve třídě, škole nebo jiné komunitě, které způsoby jednání mají pozitivní a které negativní vliv na vztahy v komunitě 1. rozliší a vysvětlí na příkladech různé role v rodině, třídě, vrstevnické skupině a hierarchii vztahů v daných komunitách 2. uvede příklady chování, které přispívají k utváření dobrého sociálního klimatu (např. přátelství, vstřícnost, důvěra) nebo ho narušují (např. agresivní chování a šikana) 1. charakterizuje jednotlivá období lidského života 2. popíše s užitím vhodné terminologie tělesné a fyziologické změny v období dospívání	32 33	Vztahy mezi lidmi Druhy citů Projevy citů a naše chování Vztahy ve dvojici, v komunitě		OVO 32-39 Výchova ke zdraví

3. charakterizuje mechanismus početí a období gravidity 4. uvede příklady, jak vhodně reagovat na změny v psychosociální oblasti v období dospívání: sebeuvědomění, sebeprosazování, abstraktní myšlení, výkyvy nálad, nabývání vlastních postojů a odpovědnosti, osobních životních hodnot, rozlišování vlastních silných a slabých stránek, zájem o sexualitu, navazování vztahů ve skupině vrstevníků, odpoutávání od rodičů aj. 5. uplatňuje v praxi (ve třídě, škole) respekt k opačnému i stejnému pohlaví a základní pravidla etikety - 1. sestaví žebříček vlastních životních hodnot a zdůvodní jejich hierarchii 2. odůvodní, proč zdraví patří mezi důležité hodnoty lidského života 3. diskutuje se svými vrstevníky o žebříčku životních hodnot a vhodně argumentuje pro nutnost podpory zdraví a aktivního přístupu ke zdraví 4. uvede příklady konkrétního chování lidí ze svého nejbližšího okolí (rodina, kamarádi), kterými pozitivně či negativně ovlivňují své zdraví - událost 1. vysvětlí význam aktivního přístupu ke zdraví (vlastní péče o zdraví) 2. určí oblasti životního stylu, ve kterých může aktivně podporovat své zdraví 3. charakterizuje pojem prevence a uvede význam prevence (zejména primární) při posilování zdraví a při minimalizaci negativních vlivů na zdraví 4. uvede a zhodnotí zásady zdravého životního stylu a aktivní podpory zdraví, které aplikuje do svého běžného života	34 37	Kamarádství Přátelství Zamilovanost a láska Manželství a rodičovství		

1. interpretuje zdraví jako stav úplné tělesné, psychické, sociální, případně duchovní pohody a nejen jako nepřítomnost nemoci nebo úrazu 2. uvede faktory (determinanty), které ovlivňují lidské zdraví (životní styl, prostředí, zdravotnická péče, genetické faktory) 3. uvede možné klady a zápory jednotlivých oblastí životního stylu (výživa, pohybová aktivita, sexuální chování, režimová opatření, stres, duševní hygiena aj.) 4. vysvětlí význam základních (biologických) a tzv. vyšších lidských potřeb a uvede příklady jejich uspokojování 5. uvede příklady, jak mohou mít neuspokojené základní lidské potřeby vliv na zdraví člověka	35 36	Připravenost na manželství a rodičovství Sexuální dospívání a reprodukční zdraví Poruchy pohlavní identity Manželství, partnerství Sexuální chování, manželství a rodičovství z právního hlediska, sexuální orientace		
1. charakterizuje možná nebezpečí vyplývající z konkrétních situací běžného života i z mimořádných událostí; uvede příčiny jejich vzniku i možné dopady na zdraví, životy lidí, majetek a životní prostředí 2. vysvětlí význam Integrovaného záchranného systému a jeho složek při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích 3. volí v modelových situacích ohrožení a mimořádných událostí vhodné způsoby jednání a chování, které vedou k bezpečí a ochraně jeho zdraví (i zdraví jiných) 4. rozliší signály používané při vzniku mimořádných	39	Klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí	**Ochrana člověka za mimořádných událostí- celoškolní projekt** napříč všemi ročníky 2. stupně)	**OVO 39** **Výchova ke zdraví**

Fyzika a její aplikace

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávání ve fyzice a její aplikaci je zaměřeno na

- užití fyziky v reálných situacích
- osvojení fyzikálních pojmů a postupů úloh
- rozvoj abstraktního a logického myšlení
- hledání souvislostí v jiných oborech (CH, Z, M)

Časová dotace

- v 6. - 8. ročníku 2 hodiny týdně
- v 9. ročníku 1 hodina týdně

Místo výuky

- učebna fyziky
- počítačová učebna
- ostatní učebny

Průřezová témata:

- OSV - 1.1 rozvoj schopnosti poznávání

  - cvičení pozornosti a soustředění, důslednost a vytrvalost - numerické výpočty

    - řešení úloh - 7., 8. a 9. ročník

  - řešení problémů – magnetická síla, magnetické pole – 6.roč.

    - zjišťování fyzikálních veličin méně obvyklých situacích (průměru míčku, tloušťku listu papíru,objem kapky vody, objem malé mince apod.) – 6.roč.

    - zjišťování rychlosti při vzájemném pohybu – 7.roč.

    - poloha těžiště v bezpečnosti dopravy- 7.roč.

- vztlaková síla a chování tělesa v kapalině – 7.roč.
- změna objemu při tání a tuhnutí – 8.roč.

- OSV - 1.5 Kreativita
  - cvičení pro rozvoj pružnosti nápadů a originality - motivační úlohy, různé způsoby řešení určitého typu úloh, projekty
- VMEGS – 2 objevujeme Evropu a svět
  - Evropa a svět – energetická spolupráce – 9. roč.
  - výzkum vesmíru – 9.roč.
- MuV - 2 lidské vztahy
  - uplatňování principů slušného chování - práce ve skupinách a ve dvojicích – všechny ročníky
- EV - 2 základní podmínky života
  - ohrožování ovzduší a klimatické změny, čistota ovzduší – meteorologie – 8.roč.
- EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí
  - ochrana životního prostředí, stav ovzduší, přítomnost škodlivých látek – výroba elektrické energie – 8.roč., 9. roč.
  - doprava a ochrana životního prostředí – spalovací motory – 8.roč.
    - nadměrná hlučnost – 9 roč.

Mezipředmětové vztahy

- matematika, zeměpis, chemie
- matematika – řešení rovnic – 8.roč.
- dosazování do vzorců – 8.roč.
- vyjádření neznámé ze vzorce – 9.roč.
- přímá úměrnost – 7.roč.
- zeměpis - počasí a změny klimatu – 6.roč.
- Sluneční soustava – 6.roč.
- chemie –částicová stavba látek- 8.roč.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu fyzika využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- postupovat od známého k neznámému.
- hledat řešení úloh a vyvozovat závěry sami i ve spolupráci s ostatními (ve dvojicích…)
- práci s informacemi (texty, grafy, tabulky, schémata, přehledy a využití internetu…).
- organizovat si svou práci a dokončovat ji v dohodnuté kvalitě a termínu (písemné práce, Dú…)
- práci s chybou –její nalezení,oprava – samostatně i v kooperaci s ostatními žáky
- nalezení logické souvislosti

Kompetence k řešení problémů

- řešit úlohy z praktického života různými postupy (odhady, výpočty, pokus a omyl …)
- - obhajovat různá řešení problému, opírat svá tvrzení o argumenty (práce ve dvojicích, ve skupinách…)
- rozvíjet schopnost zvolit správný postup při řešení úloh a reálných problémů (hledat nejsnazší řešení)
- řešení problémů společně a učení se navzájem

Kompetence komunikativní

- obhajovat vhodnou formou své názory, postupy a výsledky své práce, respektovat názory jiných
- spolužáků (řešení slovních , problémových úloh..)
- výstižně formulovat sebehodnocení a hodnocení spolužáků
- orientovat se v textu, třídit informace a vlastními slovy formulovat hlavní myšlenky(poskytnout dostatek času na řešení úloh, učebnice, testy…)
- využití metod kooperativního učení (problémové úlohy…)

Kompetence sociální a personální

- při vhodných příležitostech práci ve skupinách, ve dvojicích, práci v týmu, střídání rolí
- vytváření situací, ve kterých se děti učí navzájem (ve skupinách, dú…)
- práci zajímavými metodami (křížovky, hry,fyzikální rozcvičky …)
- vážit si sami sebe, respektovat a tolerovat ostatní

Kompetence občanské

- společně stanovovat pravidla chování při vyučovací hodině
- uvědomit si odpovědnost za své chování a jednání
- uplatňovat svá práva a zároveň plnit své povinnosti(příprava na vyučování…)

Kompetence pracovní

- práci ve volitelném předmětu Matematicko – fyzikální praktika
- vnímat pracovní pokyny a řídit se jimi při práci (zřetelné zadávání úkolů)obohacení výuky o praktické činnosti a úkoly z běžného života (úlohy na pohyb těles, pochopení fyzikálního principu činnosti běžně používaných nástrojů, …)

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejích obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožující život, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

LÁTKY A TĚLESA

- F-9-1-01:1 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa
- F-9-1-02:2 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí
- F-9-1-03:3 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty
- F-9-1-04:4 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- F-9-1-01p:1 změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas

POHYB TĚLES, SÍLY

- F-9-2-01:5 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu
- F-9-2-02:6 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles
- F-9-2-03:7 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- F-9-2-01p:2 pozná, zda je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu
- F-9-2-02p:3 zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů
- F-9-2-03p:4 rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

- F-9-3-01:8 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- F-9-3-01p:5 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů

ENERGIE

- F-9-4-01:9 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem
- F-9-4-02:10 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- F-9-4-01p:6 zná vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)
- F-9-4-02p:7 pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

ZVUKOVÉ DĚJE

- F-9-5-01:11 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku
- F-9-5-02:12 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- F-9-5-01p:8 rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz
- F-9-5-02p:9 posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

- F-9-6-01:13 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu
- F-9-6-02:14 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí

- F-9-6-03:15 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností
- F-9-6-04:16 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní
- F-9-6-05:17 využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh
- F-9-6-06:18 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- F-9-6-01p:10 sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod
- F-9-6-02p:11 vyjmenuje zdroje elektrického proudu
- F-9-6-03p:13 rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je či není zdrojem světla
- F-9-6-04p:14 zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití

VESMÍR

- F-9-7-01:19 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- F-9-7-01p:15 objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země
  - zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci
  - si osvojí základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Vzdělávací obor:	Fyzika
Vyučovací předmět:	Fyzika a její aplikace
Období – ročník:	3. období – 6. ročník

Dílčí výstupy	Odkazy OVO	Učivo	Přesahy a vazby (PT,MPV)	Poznámky
Vlastnosti látek a těles				
- rozlišuje mezi pojmy látka a těleso - označuje pevná, kapalná a plynná tělesa (látky) - určuje vodorovný a svislý směr 1. vysvětlí na základě porozumění částicovému složení látek následující procesy – rozpouštění pevných látek v kapalině (i v závislosti na teplotě) a šíření zápachu v uzavřené místnosti - popisuje složení atomu a druhy elektrických nábojů jednotlivých částic atomu - popisuje vzájemné působení elektricky nabitých částic - popisuje hlavní rozdíly mezi částicovým složením látek pevných, kapalných a plynných - rozeznává tři druhy sil a popisuje jejich vlastnosti - **vysvětlí některé magnetické jevy** 1. prakticky změří vhodně vybranými měřidly fyzikální veličiny – délku, objem, hmotnost, teplotu, čas, sílu 2. převádí jednotky délky (mm, cm, dm, m, km), obsahu (m^2, ar, ha, km^2), objemu (dm^3, m^3, l), hmotnosti (g, kg, t) a času (s, min, h) 1. objasní pojmy délková teplotní roztažnost a objemová teplotní roztažnost	2 1	Látka a těleso Vlastnosti pevných, kapalných a plynných látek Síla a její měření, gravitační síla Částicová stavba látek pevných, plynných a kapalných Molekuly, atomy a ionty Elektrické vlastnosti látek Magnetické vlastnosti látek Měření délky Měření objemu Měření hmotnosti Měření času	**OSV 1.1**	Modelování částic na počítači

2. na základě pochopení zákonitostí pro délkovou a objemovou teplotní roztažnost uvede praktické příklady jevů a vysvětlí je (včetně anomálie vody) - **zjišťuje fyzikální veličiny v méně obvyklých situacích**	3	Měření teploty	**OSV 1.1**	

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Vzdělávací obor:	Fyzika
Vyučovací předmět:	Fyzika a její aplikace
Období – ročník:	3. období – 7. ročník

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
Pohyb				
1. objasní, že pohyb je relativní, a určí, zda je těleso v klidu, či v pohybu vzhledem k jiným tělesům 2. na základě popisu pohybu tělesa nebo zkušenosti určí, zda se jedná o pohyb rovnoměrný, nebo nerovnoměrný, přímočarý nebo křivočarý, posuvný nebo otáčivý 3. vysvětlí rozdíl mezi rychlostí rovnoměrného pohybu a průměrnou rychlostí nerovnoměrného pohybu - **posoudí velikost rychlosti při vzájemném pohybu**	5	Klid a pohyb těles	**OSV 1.1**	

1. určí na základě znalosti hodnot dvou veličin (dráha, čas nebo rychlost) hodnotu veličiny třetí (s použitím tabulek pro základní školu) 2. rozliší klid a pohyb tělesa v grafu vyjadřujícím závislost dráhy na čase	6	Výpočet dráhy, času a rychlosti rovnoměrného pohybu		
1. prakticky změří velikost působící síly siloměrem - vymezuje vzájemné působení těles jako sílu - užívá jednotky síly a znázorňuje ji - rozpoznává různé druhy sil 1. určí graficky výslednici dvou sil se společným působištěm působících na těleso	7	Sílaj Druhy sil		
2. uvede příklady, kdy a jak se v denním životě i v technické praxi cíleně zvětšuje nebo zmenšuje velikost třecí síly - stanoví těžiště tělesa a jeho vlastnosti - **vysvětlí význam polohy těžiště v bezpečnosti dopravy**	7	Skládání sil, rovnováha sil Těžiště tělesa	**OSV 1.1**	
1. vypočítá gravitační sílu působící na těleso, pokud zná hmotnost tělesa 2. uvede konkrétní příklad sil při vzájemném působení dvou těles		Tlaková síla, tlak		

3. vysvětlí na příkladu, jak se liší pohybové účinky síly na těleso v závislosti na jejím směru, orientaci a působišti při stejné velikosti 6. rozlišuje tlakovou sílu, tlak a užívá jednotky tlaku 7. třecí síla v praxi				
Mechanické vlastnosti tekutin				
1. objasní praktický význam veličiny hustota jako charakteristiky látky a veličin hmotnost a objem jako charakteristik konkrétního tělesa 2. vypočítá ze vztahu pro hustotu látky i hmotnost, resp. objem tělesa (s použitím tabulek pro základní školu) 1. popíše a vysvětlí princip konkrétního jednoduchého zařízení, které využívá Pascalův zákon 2. popíše změny hydrostatického, resp. atmosférického tlaku v závislosti na hloubce, resp. nadmořské výšce 3. popíše příklady využití principu spojených nádob v běžném životě, resp. technické praxi 4. objasní pojmy přetlak, resp. podtlak a využití těchto jevů v technické praxi - vysvětluje pojem hydrostatický tlak a počítá ho - objasní podstatu Pascalova zákona a používá ho při praktickém řešení úloh	4 8	Hustota látek Pascalův zákon Hydrostatický tlak Atmosférický tlak Měření tlaku		

1. na základě experimentu určí velikost vztlakové síly působící na těleso zcela ponořené do kapaliny 2. na základě znalosti hustoty tělesa a tekutiny předpoví chování tělesa v této tekutině) vysvětlí pojem hustota a dokáže ji vypočítat - s pomocí učitele objasní podstatu Archimédova zákona a používá ho pří řešení problémů a úloh - **vysvětluje chování tělesa v kapalině** - porovnává velikost gravitační síly a vztlakové síly působících na těleso v kapalině - charakterizuje atmosférický tlak a objasňuje jeho měření	8	Archimédův zákon Potápění, plování a vznášení těles v kapalině	**OSV 1.1**	
Světelné jevy				
1. uvede příklady stejnorodého optického prostředí a dále pak příklady průhledných, průsvitných a neprůhledných optických prostředí 2. vysvětlí zákon odrazu světla při použití pojmu kolmice dopadu 3. objasní, proč pro obraz v rovinném zrcadle používáme pojem zdánlivý obraz a proč dochází ke stranovému převrácení obrazu 4. popíše a vysvětlí příklady, kdy v technické praxi dochází k využití zákona odrazu světla, a provádí praktické pokusy na základě tohoto zákona - charakterizuje zdroje světla	17	Světelné zdroje Stín – zatmění Slunce a Měsíce, měsíční fáze Odraz světla - zrcadla		

- vysvětlí vlastnosti světla – přímočaré šíření, stín- zatmění Slunce, Měsíce, měsíční fáze 1. vysvětlí, kdy dochází k lomu světla 2. rozhodne, zda v konkrétním příkladě rozhraní dvou různých optických prostředí dochází k lomu světla ke kolmici, nebo k lomu světla od kolmice (součástí zadání je popis, kdy dochází k lomu ke kolmici a kdy od kolmice) 3. rozliší spojku od rozptylky podle optických vlastností - objasňuje pojem čočky a jejich užití v praxi - provádí rozklad světla pomocí optického hranolu	18	Lom světla, zobrazení čočkami Rozklad světla		

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Vzdělávací obor:	Fyzika
Vyučovací předmět:	Fyzika a její aplikace
Období – ročník:	3. období – 8. ročník

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
Práce, energie, teplo				
1. vysvětlí definiční vztah pro mechanickou práci vykonanou konstantní silou, která působí na	9	Práce		

těleso ve směru pohybu, a provádí jednoduché výpočty vykonané práce, resp. síly nebo dráhy 1. vypočítá výkon ze zadané práce a času 2. objasní pojem účinnost 1. popíše formy energie, se kterými se může setkat v přírodě 2. vysvětlí na základě zákona zachování energie jednoduché příklady přeměny forem energie a jejich přenosu - rozlišuje polohovou a pohybovou energii tělesa, užívá správné jednotky a vztah k výpočtu při řešení problémů a úloh 1. vyhledá v tabulkách měrnou tepelnou kapacitu látek a vysvětlí její význam 2. využívá vztah $Q = c.m.(t_2 – t_1)$ pro určování tepla přijatého nebo odevzdaného tělesem v konkrétním příkladě - charakterizuje vnitřní energii, možnosti její změny - charakterizuje některé z forem tepelné výměny (vedením, prouděním, zářením) a uvádí příklady z praxe - popisuje základní skupenské přeměny látek a charakterizuje některé jejich faktory - - **odhadne změny objemu při tání a tuhnutí** - zná význam meteorologických prvků pro předpověď počasí	9 10	Výkon Pohybová a polohová energie Vnitřní energie, teplo Změny skupenství látek Spalovací motory		

- vysvětlí princip činnosti spalovacích motorů				
Elektrický proud				
- charakterizuje veličinu elektrický náboj - objasňuje existenci elektrického pole, elektrické síly a elektrického náboje 1. identifikuje schematické značky součástí elektrického obvodu (např. žárovka, zdroj, vypínač, rezistor, voltmetr, ampérmetr) a pojmenuje jednotlivé součásti elektrického obvodu 2. zapojí podle schématu jednoduchý elektrický obvod včetně zapojení voltmetru a ampérmetru pro měření elektrického napětí a proudu 3. ovládá pravidla bezpečné práce a manipulace s elektrickými zařízeními a ovládá základy první pomoci při úrazu elektrickým proudem - chápe a vysvětlí některé účinky elektrického proudu (tepelné spotřebiče, elektromagnety) - uplatňuje zásady bezpečnosti zacházení s elektrickým zařízením 1. rozliší zdroje stejnosměrného a střídavého elektrického napětí a rozpozná elektrické spotřebiče připojované ke stejnosměrnému napětí od těch, které jsou připojovány ke střídavému elektrickému napětí	<u>13</u> 14	Elektrický náboj, elektrické pole Elektrický obvod, schematické značky Elektrický proud Elektrické napětí První pomoc při úrazu elektrickým proudem Zdroje napětí		

2. změří elektrické napětí na různých součástkách elektrického obvodu 3. změří elektrický proud v různých částech jednoduchého elektrického obvodu 1. na základě experimentu (zapojením do elektrického obvodu) nebo osobních zkušeností či charakteristik látek uvedených v literatuře, uvede příklady látek, které jsou vodiči, izolanty 1. využívá vztah pro elektrický odpor (R = U/I) a dokáže vypočítat při znalosti dvou veličin veličinu třetí v jednoduchém elektrickém obvodu 3. umí předpovědět změnu proudu v obvodu v závislosti na změně napětí při stálém odporu - používá jednotky odporu a provádí výpočet odporu z naměřených hodnot napětí a el. proudu - počítá výsledné napětí, proud a odpor vodičů spojených za sebou a vedle sebe	15	Zkrat, pojistky, zásady správného užívání elektrických spotřebičů Vodiče a izolanty		
1. prakticky změří vhodně vybranými měřidly fyzikální veličiny – délku, objem, hmotnost, teplotu, čas, sílu, tlak vzduchu a elektrické napětí a určí jejich změny 2. převádí jednotky délky (mm, cm, dm, m, km), obsahu (m^2, ar, ha, km^2), objemu (dm^3, m^3, l), hmotnosti (g, kg, t) a času (s, min, h) 3. uvede s použitím tabulek pro základní školu značky a jednotky následujících fyzikálních veličin – délka, dráha, plošný obsah, objem, hmotnost, čas, rychlost, síla, hustota, tlak, práce, energie,	1	Elektrická energie Fyzikální veličiny		

výkon, teplo, teplota, elektrický proud, elektrické napětí a elektrický odpor				

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Vzdělávací obor:	Fyzika
Vyučovací předmět:	Fyzika a její aplikace
Období – ročník:	3. období – 9. ročník

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
Elektromagnetické jevy				
1. uvede příklady elektrických spotřebičů, které pro svoji činnost využívají elektromagnetickou indukci 2. popíše jev elektromagnetické indukce 3. uvede příklady využití transformátoru v praxi - s pomocí učitele objasňuje podstatu elektromagnetické indukce - objasňuje podstatu stavby a funkce transformátoru, počítá úlohy - charakterizuje střídavý proud, princip jeho vzniku, vlastnosti a jeho využití - charakterizuje stejnosměrný proud, vlastnosti a rozdíl od proudu střídavého	16	Magnetické účinky elektrického proudu Elektromagnetická indukce Transformátory Střídavý a stejnosměrný proud Vedení elektrického proudu		

1. na základě experimentu (zapojením do elektrického obvodu) nebo osobních zkušeností či charakteristik látek uvedených v literatuře, uvede příklady látek, které jsou vodiči, izolanty, resp. polovodiči 2. vysvětlí rozdíl mezi vodičem, polovodičem a izolantem 3. uvede příklady použití vodičů a izolantů v technické praxi 4. vysvětlí význam užití polovodičů v technické praxi 1. zapojí polovodičovou diodu v propustném, resp. závěrném směru 2. uvede příklady využití polovodičových diod v technické praxi - objasňuje podstatu PN přechodu, funkci polovodičové diody a tranzistoru - dodržuje pravidla bezpečné práce s elektrickými zařízeními - **označí zdroje ohrožení životního prostředí (výroba el. energie)** 1. posoudí výhody a nevýhody užití některých energetických zdrojů, jako uhlí, ropy, zemního plynu, větru, vody… (například pro výrobu elektrické energie) 2. posoudí výhody a nevýhody využití jaderné energie, resp. vliv jaderné elektrárny na životní prostředí - **vysvětlí význam pojmu energetická spolupráce**	13 17	Pravidla bezpečné práce s elektrickými zařízeními	**EV 5.3** **VMEGS 3.2**	

Akustika				
1. uvede příklady zdrojů zvuku z prostředí, ve kterém žije 2. na konkrétním příkladu předvede a vysvětlí vznik zvuku 3. vyhledá v tabulkách a vzájemně porovná rychlost šíření zvuku v různých prostředích - rozlišuje různé frekvence zvuku - objasňuje přenos zvuku a pojmenuje nosiče záznamu zvuku - s pomocí učitele se orientuje v hudební akustice 1. uvede příklady prostředí s nadměrným hlukem, resp. příklady zdrojů nadměrného hluku 2. popíše negativní vlivy nadměrného působení hluku na lidský organismus a navrhne ochranné prostředky, jež se mohou používat pro snížení či odstranění uvedených vlivů 3. uvede příklady, jak se v praxi provádí snižování nadměrné hladiny hluku v prostředí - **charakterizuje hluk a popíše škodlivost nadměrného hluku pro životní prostředí**	11

2. popíše s využitím modelu, proč dochází k zatmění Slunce a zatmění Měsíce 3. jednoduše vysvětlí (s použitím modelu) podstatu střídání měsíčních fází - uvádí objekty Sluneční soustavy a vyhledává jejich charakteristiky 1. vysvětlí princip uvolňování energie ve Slunci - popíše strukturu vesmíru a jeho vývoj - **sleduje vysílání umělých těles do vesmíru, vysvětlí význam mezinárodní spolupráce při výzkumu vesmíru**		Vývoj vesmíru Výzkum vesmíru	**VMEGS 3.2**	

Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací oblast předmětu

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor

- vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů
- učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy
- učí poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- učí získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky.

Časová dotace

- v 8., 9. ročníku 2 hod týdně

Místo výuky

- učebna F – CH
- učebny
- počítačová učebna

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka je spojována s praktickými cvičeními
- nácvik jednoduchých laboratorních metod a postupů
- práce ve skupinách
- demonstrační pokusy

Rozdělení žáků do skupin, počet skupin a počet žáků ve skupině je omezen vybavením školy pomůckami. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou.

Mezipředmětové vztahy

Předmět **chemie** je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** a z části s matematikou (např. zeměpis – surovinové zdroje chemického průmyslu, přírodopis – význam zelených rostlin, životní prostředí, zdraví, fyzika – vlastnosti látek, matematika – chemické výpočty).

Průřezová témata

- OSV – 1.1 Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání — 8. r. cvičení smyslového vnímání
- EV – 5.2 Základní podmínky života – 8. r., 9. r.

- EV – 5.3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí – 9.r.

Mezipředmětové vztahy

Předmět chemie má bližší vazby na další přírodovědné předměty – přírodovědu (věci kolem nás,vlastnosti látek,voda, vzduch), fyziku (látka a těleso, stavba látek, vlastnosti látek, měření objemu), matematiku (zlomky, procenta, trojčlenka, dosazování do vzorců, výpočtové úlohy), přírodopis (fotosyntéza, přírodní látky, vlastnosti nerostů), zeměpis (chemický průmysl v ČR, hydrosféra, atmosféra).

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí

Ve vyučovacím předmětu chemie využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- seznamovat se s elementárními poznatky o chemických látkách, které jsou důležité v běžném životě
- cíleně pozorovat vlastnosti chemických látek a jejich přeměny
- získávat dovednost cíleně pozorovat různé jevy prostřednictvím demonstračních i žákovských pokusů, analyzovat je a vyvozovat z nich závěry
- poznávat zásady bezpečné práce s chemikáliemi včetně běžně prodávaných hořlavin, žíravin, škodlivých a jedovatých látek, učit se poskytnout první pomoc při úrazu způsobeném těmito látkami
- samostatně vyhledávat potřebné informace k řešení problémů (zpočátku podle rejstříku učebnice,později z encyklopedie, internetu, …)

Kompetence k řešení problémů

- osvojovat si postupy řešení problémů – plánovat svou činnost, její cíle, postup, prostředky
- orientovat se mezi informacemi získanými studiem a experimentální činností a vyvozovat z nich závěry

Kompetence komunikativní

- obhajovat výsledky vlastní práce, přiznávat chyby, hledat jiné cesty ke správnému řešení

Kompetence sociální a personální

- spolupracovat se spolužáky při řešení problémů a vytvářet si tak kladné postoje k ostatním lidem

Kompetence občanské

- porozumět souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem životního prostředí a přírody
- utvářet dovednost vhodně se chovat v situaci ohrožující zdraví lidí nebo životní prostředí

Kompetence pracovní

- praktickou činností při pokusech rozvíjet manuální zručnost a dovednost používat různé pracovní nástroje

- prostřednictvím úspěchů dosažených především vlastní prací si vytvářet kladné postoje ke vzdělání

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejích obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE

- CH-9-1-01:1 určí společné a rozdílné vlastnosti látek
- CH-9-1-02:2 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- CH-9-1-01p:1a rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek
- CH-9-1-01p:1b rozpozná přeměny skupenství látek
- CH-9-1-02p:2 pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami

SMĚSI

- CH-9-2-01:3 rozlišuje směsi a chemické látky
- CH-9-2-02:4 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení
- CH-9-2-03:5 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi

- CH-9-2-04:6 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- CH-9-2-01p:3 pozná směsi a chemické látky
- CH-9-2-02p:4 rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě
- CH-9-2-04p:6 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití, uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

- CH-9-3-01:7 používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech
- CH-9-3-02:8 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- CH-9-3-02p:8a uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky
- CH-9-3-02p:8b rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti

CHEMICKÉ REAKCE

- CH-9-4-01:9 rozliší a zapíše rovnicí výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání
- CH-9-4-02:10 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- CH-9-4-01p:9 pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

- CH-9-5-01:11 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí
- CH-9-5-02:12 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- CH-9-5-01p:11 popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí
- CH-9-5-02p:12 orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem
  - poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem

ORGANICKÉ SLOUČENINY

- CH-9-6-01:13 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití

- CH-9-6-02:14 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy
- CH-9-6-03:15 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- CH-9-6-04:16 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- CH-9-6-02p:14a zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie
- CH-9-6-02p:14b vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy
- CH-9-6-04p:16 uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v potravě

CHEMIE A SPOLEČNOST

- CH-9-7-01:17 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi
- CH-9-7-02:18 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe
- CH-9-7-03:19 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- CH-9-7-01p:17 uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin
- CH-9-7-03p:19 zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka

Vzdělávací oblast:	**Člověk a příroda**
Vzdělávací obor:	**Chemie**
Vyučovací předmět:	**Chemie**
Období – ročník:	**3. období – 8. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
Pozorování, pokus a bezpečnost práce				

- zhodnotí význam chemie pro člověka - vysvětlí, co chemie zkoumá a jaké metody používá - rozpozná u běžně známých dějů, zda dochází k přeměnám látek - uvede příklady chemického a fyzikálního děje - rozliší fyzikální tělesa a látky - pojmenuje nejčastěji používané sklo a pomůcky		Chemie jako přírodní věda - vymezení chemie - chemické děje - látky a tělesa Chemická laboratoř, pomůcky, sklo		
- **rozlišuje vlastnosti látek pozorováním (barva, zápach, skupenství) a pokusem (rozpustnost)** - porovná společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek - pojmenuje změny skupenství látek - vyhledá v tabulkách u vybraných látek hodnoty hustoty, teploty tání, teploty varu a orientuje se v jejich hodnotách	1	Vlastnosti látek - hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek	**OSV 1.1**	
- seznámí se s vnitřním řádem odborné pracovny chemie - uvede zásady bezpečné práce v chemické pracovně - popíše zásady první pomoci při úrazu (poleptání, popálení, pořezání) v laboratoři nebo v domácnosti - uvede příklady nebezpečných chemických látek a zásady bezpečné práce s nimi - vysvětlí význam piktogramů, H – vět a P – vět a uvede jejich příklady u běžně prodávaných výrobků	2	Zásady bezpečné práce Nebezpečné látky a přípravky		

Směsi				
- uvede příklady směsí a chemicky čistých látek - rozliší u známých směsí, zda jsou různorodé, nebo stejnorodé - rozliší suspenzi, emulzi, pěnu, dým, mlhu a uvede jejich příklady z běžného života - uvede příklad pevné, kapalné a plynné stejnorodé směsi - použije správně (v souvislostech) pojmy: složka roztoku, rozpuštěná látka, rozpouštědlo, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok - vypočítá složení roztoku s využitím procentuálního vyjádření nebo pomocí hmotnostního zlomku - připraví prakticky roztok o požadovaném složení - sestaví jednoduchou filtrační aparaturu - vysvětlí princip usazování, filtrace, destilace, krystalizace a sublimace na konkrétním příkladu - aplikuje poznatky o oddělování složek směsí na příkladech z běžného života	3 4 5	Směsi různorodé a stejnorodé Různorodé směsi- suspenze, emulze, pěna, aerosol Stejnorodé směsi - roztoky Hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku Oddělování složek směsí - usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace		

- prakticky provede oddělení složek směsí, které využívá v běžném životě - filtrace, krystalizace				
Voda a vzduch				
- rozezná a uvede názvy vody v plynném, kapalném a pevném skupenství - zhodnotí význam vody pro život na Zemi - uvede základní vlastnosti vody a její využití v praxi - rozliší vodu destilovanou, pitnou, užitkovou, odpadní a uvede příklady jejich výskytu a použití - **popíše způsoby získávání pitné vody, objasní princip výroby pitné vody ve vodárnách** - uvede základní složky čistého vzduchu - vysvětlí význam kyslíku a ozonu pro život na Zemi - uvede příklady znečišťování vody a vzduchu - charakterizuje kyslík jako nezbytnou složku pro hoření látek - vysvětlí princip hašení - uvede telefonní čísla, na která má volat v případě vzniku požáru - aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe - popíše správné chování při požáru	6 18	Druhy vody, jejich výskyt a použití Výroba pitné vody, čistota vody Vzduch - složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva Kyslík, hoření látek na vzduchu Hašení plamene Hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti	**EV 2**	

- rozpozná označení hořlavých, toxických a výbušných látek - uvede zásady bezpečné práce s běžně prodávanými hořlavina - rozliší základní hasební látky v hasicích přístrojích				
Částicové složení látek a chemické prvky				
- rozlišuje částice atomu, atomy a molekuly - popíše umístění protonů, elektronů a neutronů v atom - uvede znaménko elektrického náboje elektronu a protonu - používá pojmy chemický prvek a chemická sloučenina ve správných souvislostech - rozliší chemickou značku prvku a chemický vzorec sloučeniny - vyjádří složení chemické látky ze vzorce chemické sloučeniny - popíše vznik kationtu a aniontu z neutrálních atomů - používá značky a názvy vybraných chemických prvků (zejména prvků hlavních skupin a významných zástupců kovů)	7	Stavba a složení atomu Chemické prvky Molekuly Chemické sloučeniny Ionty, iontové sloučeniny		
Chemické prvky				
- rozliší periody a skupiny v periodické soustavě chemických prvků a vyhledá známé prvky s podobnými vlastnostmi - rozliší mezi známými prvky kovy a nekovy	8	Periodická soustava chemických prvků		

- uvede charakteristické vlastnosti kovů a nekovů, zejména H, O, N, C, S, Si, P, Na, Fe, Ag, Au, Cu, Al - uvede zákon zachování hmotnosti pro chemické reakce a využije ho při řešení jednoduchých úloh - rozliší výchozí látky a produkty jednoduchých chemických reakcí a zapíše jednoduché chemické reakce chemickou rovnicí	9	Kovy, polokovy a nekovy Chemické reakce a rovnice - zákon zachování hmotnosti		
Dvouprvkové sloučeniny				
- používá oxidační čísla k psaní a čtení vzorců dvou-prvkových sloučenin – halogenidů, oxidů a sulfidů - zapíše z názvů sloučenin vzorce a naopak ze vzorců jejich názvy - uvede vlastnosti a použití vybraných prakticky významných dvouprvkových sloučenin- oxidů, halogenidů, sulfidů a posoudí jejich vliv na životní prostředí	11	Halogenidy - fluoridy, chloridy, bromidy, jodidy - názvosloví - vlastnosti a použití Oxidy - názvosloví - vlastnosti a použití Sulfidy - názvosloví - vlastnosti a použití		
Kyseliny, hydroxidy a soli				
- zapíše z názvů kyselin vzorce a ze vzorců jejich názvy	11	Kyseliny		

- popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin, bezpečné ředění jejich koncentrovaných roztoků a první pomoc při zasažení lidského těla těmito látkami - posoudí vliv vybraných kyselin na životní prostředí - zapíše z názvů hydroxidů vzorce a ze vzorců jejich názvy - popíše vlastnosti a použití vybraných hydroxidů, jejich bezpečné rozpouštění a první pomoc při zasažení lidského těla těmito látkami - posoudí vliv vybraných hydroxidů (v odpadech) na životní prostředí - rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů - orientuje se na stupnici pH - změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem - uvede příklady neutralizace v praxi - rozliší, které látky patří mezi soli - uvede příklady nekyslíkatých solí – halogenidů a sulfidů - zapíše z názvů vybraných solí nekyslíkatých i kyslíkatých vzorce a ze vzorců jejich názvy - uvede vlastnosti a příklady uplatnění solí v praxi - posoudí vliv vybraných solí na životní prostředí	12 <u>11</u>	- názvosloví bezkyslíkatých a kyslíkatých kyselin - vlastnosti a použití Hydroxidy -- sodný, draselný, vápenatý, amonný, amoniak - názvosloví hydroxidů - vlastnosti a použití Kyselost a zásaditost roztoků, pH Soli - názvosloví kyslíkatých a nekyslíkatých solí - vlastnosti a použití vybraných kyslíkatých solí – síranů, dusičnanů, uhličitanů		

Vzdělávací oblast:	**Člověk a příroda**
Vzdělávací obor:	**Chemie**
Vyučovací předmět:	**Chemie**
Období – ročník:	**3. období – 9. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
Opakování učiva 8. ročníku				
- žák rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek - rozpozná přeměny skupenství látek - pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami - rozlišuje směsi a chemické látky - vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení - navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi - rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu		- Vlastnosti látek - Bezpečnost při experimentální činnosti - Směsi - Oddělování složek směsí - Voda a vzduch - Částicové složení látek - Chemické prvky a chemické sloučeniny - Chemické reakce - Zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice		

- používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech - orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti - rozliší a zapíše rovnicí výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání - porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí - orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi		- Oxidy - Halogenidy - Kyseliny - Hydroxidy - Neutralizace - Soli		
Chemické reakce				
- uvede zákon zachování hmotnosti pro chemické reakce a využije ho při řešení jednoduchých úloh - rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí - pojmenuje správně výchozí látky a produkty jednoduchých chemických reakcí - zapíše rovnice jednoduchých chemických reakcí - uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, zhodnotí jejich využívání	9 10	Chemické reakce - zákon zachování hmotnosti - chemické rovnice - prakticky důležité chemické reakce - výroba železa a oceli, koroze, elektrolýza, neutralizace		

- popíše vliv teploty, plošného obsahu povrchu výchozích látek a katalýzy na rychlost chemické reakce - užívá pojmy látkové množství a molární hmotnost		Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí Látkové množství, molární hmotnost		
Organické sloučeniny				
- rozliší fosilní a ostatní paliva - zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie vzhledem k životnímu prostředí a vyčerpatelnosti zdrojů - uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy **- zhodnotí rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými zdroji energie a jejich vliv na životní prostředí** - zařadí uhlovodíky mezi organické látky - užívá vedle názvů i vzorce nejjednodušších uhlovodíků - uvede zdroje, vlastnosti a použití nejjednodušších uhlovodíků - uvede příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků - rozliší pojmy „uhlovodíky“ a „deriváty uhlovodíků“ - rozliší uhlovodíkový zbytek a funkční (charakteristickou) skupinu na příkladech vzorců známých derivátů	14 13 15	Paliva – uhlí, ropa, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva Uhlovodíky - alkany - alkeny a dieny - alkiny - areny Deriváty uhlovodíků - v praxi významné alkoholy - významné karboxylové kyseliny	**EV 2**	

- rozliší vybrané deriváty uhlovodíků – v praxi významné alkoholy a karboxylové kyseliny, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití **- uvede příklady plastů /PE, PVC, PP,PS,PET/ a syntetických vláken,jejich vlastnosti, použití a likvidaci /recyklace** - uvede zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	19 16	Plasty a syntetická vlákna Přírodní látky - sacharidy - tuky - bílkoviny - vitamíny	**EV 3**	
Chemie a společnost				
- uvede příklady prvotních a druhotných surovin pro chemické výroby a zhodnotí je z hlediska udržitelného rozvoje na Zemi - zhodnotí ekologický a ekonomický význam recyklace odpadů - orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka - zachází bezpečně s běžnými mycími a čisticími prostředky používanými v domácnosti - uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše příklady následků, kterým se vystavuje jejich konzument	17 <u>19</u>	Chemický průmysl v ČR - výrobky - rizika v souvislosti se životním prostředím - recyklace surovin - koroze Průmyslová hnojiva Tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika Detergenty, pesticidy a insekticidy Léčiva a návykové látky		

Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací oblast předmětu

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích
- seznamuje žáka se stavbou živých organismů

Časová dotace

- 6. ročník 2 hodiny týdně
- 7. ročník 2 hodiny týdně
- 8. ročník 2 hodiny týdně
- 9. ročník 1 hodina týdně

Místo výuky

- učebna
- učebna PC
- školní areál
- okolí školy – obce
- příležitostně v přírodovědných expozicích muzeí, v ZOO, Ekocentrum Pasíčka

Formy a metody práce

Užívají se podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury)
- přírodovědné vycházky s pozorováním
- krátkodobé projekty

Mezipředmětové vztahy

Vyučovací předmět přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- chemie: ochrana životního prostředí – chemické znečištění, chemické vlastnosti minerálů a hornin, herbicidy, pesticidy, insekticidy
- fyzika: fotosyntéza, světelná energie, sluch, zrak
- zeměpis: rozšíření živočichů a rostlin, výskyt, biotopy, CHKO, Národní parky
- základy ekologie: ochrana a tvorba životního prostředí

Do předmětu **přírodopis** byla integrována témata z oblasti **Výchova ke zdraví.** ***OVO 4, 7, 8, 9, 12, 13, 15***

Průřezová témata

- VDO - 4 7. ročník aplikace odpovědného jednání, zodpovědnost za své zdraví, angažovaný přístup k prostředí

- OSV - 1.3 8. ročník evoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace, seberegulující jednání
- EV - 1 6. - 7. ročník porozumění souvislostem v biosféře, vztahu člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí, zachování biologické rovnováhy – ekosystémy les, voda, travní ekosystémy, lidská sídla
- EV - 2 6. - 7. ročník životní podmínky jednotlivých ekosystémů
- EV - 3 8. ročník lidské aktivity, problémy ŽP v závislosti na zdraví, globální problémy, růst populace
- EV - 4 6. - 9. ročník vztah člověka k prostředí
- VMEGS - 1-3 6. - 9. ročník evropská a globální dimenze v základech ekologie
- MuV - 2 8. ročník původ lidstva, rasismus

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu přírodopis využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- volit a využívat vhodné způsoby, metody a strategie učení
- vyhledávat, třídit a propojovat informace / učebnice, encyklopedie, PC, rejstřík, atlasy , klíče/
- správně používat odbornou terminologii
- samostatně pozorovat a porovnávat získané informace / práce při vyučování , laboratorní práce ,
- nalézat souvislostí, nalézání chyby a odstranění
- prezentovat své práce při výstavách , soutěžích, přehlídkách
- pracovat metodami, při kterých žáci docházejí k objevům a závěrům sami
- hodnotit a sebehodnotit zvolené postupy a dosažené výsledky

Kompetence k řešení problémů

- zadávat úkoly způsobem, který umožňuje více postupů / laboratorní práce,
- navozovat situace, při kterých žáci sami navrhují řešení, dochází k závěrům a vyhodnocují získaná fakta / pokusy
- porovnávat nalezená řešení, jejich podobných i odlišných znak

Kompetence komunikativní

- pracovat ve skupinách, vést žáky k pochopení, že je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- vyžadovat souvislé odpovědi na zadanou otázku
- prezentovat své práce, mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku
- tvořit smysluplné otázky a odpovědí
- orientovat se v textu, třídit informace a vlastními slovy formulovat hlavní myšlenky.

Kompetence sociální a personální

- využívat skupinového vyučování ke spolupráci při řešení problémů
- navozovat situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- respektovat společně dohodnutá pravidla
- organizovat si práci ve skupinách, ve dvojicích, v týmu.
- učit se navzájem.
- pracovat zajímavými metodami – myšlenkové mapy, brainstorming…

Kompetence občanské

- dodržovat pravidla slušného chování, zdůrazňovat rovnost lidí a potřebu jejich vzájemné spolupráce
- uplatňovat práva a povinnosti v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých
- praktické třídění odpadu a ochranu životního prostředí, brát za své motto: „Zachovejme naši planetu budoucím generacím v použitelném stavu.“

Kompetence pracovní

- věnovat náležitou pozornost dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodninami
- organizování vlastní práce, navrhování postupů a časového rozvrhu

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví a zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožující život, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA

- P-9-1-01:1 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů
- P-9-1-02:2 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti
- P-9-1-03:3 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů
- P-9-1-04:4 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- P-9-1-01:1p orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozlišuje základní projevy a podmínky života
- P-9-1-04p ví o vlivu virů a bakterií v přírodě a na člověka
  - má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích
  - pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka

BIOLOGIE HUB

- P-9-2-01:5 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- P-9-2-01:5p rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků

BIOLOGIE ROSTLIN

- P-9-3-01:6 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům
- P-9-3-02:7 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin
- P-9-3-03:8 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- P-9-3-02:7p ví o základních rostlinných fyziologických procesech a o jejich využití
- P-9-3-03:7p zná význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování
- P-9-3-03:8p rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

- P-9-4-01:9 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
- P-9-4-02:10 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin
- P-9-4-03:11 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
- P-9-4-04:12 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- P-9-4-01:9p porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
- P-9-4-02:10p rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce
- P-9-4-03:11p odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
- P-9-4-04:12p ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy
  - využívá zkušeností s chovem vybraných domácích živočichů k zajišťování jejich životních potřeb

BIOLOGIE ČLOVĚKA

- P-9-5-01:13 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy
- P-9-5-02:14 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka
- P-9-5-03:15 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří
- P-9-5-04:16 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- P-9-5-01:13p popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce
- P-9-5-02:14p charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka
- P-9-5-03:15p popíše vznik a vývin jedince
- P-9-5-04:16 p rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

- VZ-9-1-01:17 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví

- VZ-9-1-07:18 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
- VZ-9-1-08:19 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc
- VZ-9-1-09:20 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce
- VZ-9-1-12:21 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování
- VZ-9-1-13:22 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým
- VZ-9-1-15:23 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- VZ-9-1-01:17p, VZ-9-1-09p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví
- VZ-9-1-07:18p dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování
- VZ-9-1-08:19p svěří se se zdravotním problémem
- VZ-9-1-13:20p dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her
- VZ-9-1-13:22p uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy
- VZ-9-1-15:23p uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla

NEŽIVÁ PŘÍRODA

- P-9-6-01:24 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek
- P-9-6-02:25 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody

- P-9-6-03:26 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- P-9-6-02:24p pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny
- P-9-6-03:25p rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů
- P-9-6-06.26p ví o významu vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi

ZÁKLADY EKOLOGIE

- P-9-7-01:27 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
- P-9-7-02:28 objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému
- P-9-7-03:29 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam
- P-9-7-04:30 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- P-9-7-01:27p uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
- P-9-7-02:28p objasní základní princip některého ekosystému
- P-9-7-03:29p vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech
- P-9-7-04:30ap popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky
- P-9-7-04:30bp pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

- P-9-8-01:31 aplikuje praktické metody poznávání přírody

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- P-9-8-01:31p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu

Vzdělávací oblast:	**Člověk a příroda**
Vzdělávací obor:	**Přírodopis**
Vyučovací předmět:	**Přírodopis**
Období – ročník:	**3. období – 6. ročník**

Dílčí výstupy	Odkazy OVO	Učivo	Přesahy a vazby (PT,MPV)	Poznámky
OBECNÁ BIOLOGIE				
• vlastními slovy popíše teorii vzniku života na Zemi • vysvětlí vývoj primitivních organismů v oceánu až po přechod organismů na souš • orientuje se v daném přehledu vývoji organismů • objasní vznik rozmanitosti života na Zemi • jmenuje člověka jako živočicha, který nejvíce ovlivňuje život na Zemi	1	Vznik života na Zemi	**VDO – 4** **VMEGS 1-3** EV - 1 EV - 2 EV - 4	
• vyjmenuje základní projevy všech živých organismů • vysvětlí způsoby rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	1	Základní projevy živých organismů		
• popíše potravní závislost mezi organismy • s porozuměním používá pojem ekosystém, uvede příklad • s porozuměním používá pojmy: producent, konzument, rozkladač, uvede příklady • objasní rozdíl mezi potravním řetězcem a potravní pyramidou • definuje pojem cizopasník - parazit, uvede příklady • objasní pojem symbióza, uvede příklady • 1. žák rozliší získávání energie pro život výživou soběstačnou (autotrofní) a výživou nesoběstačnou (heterotrofní) a uvede příklady	28	Potravní vztahy organismů		

• 2. žák rozliší uvolňování energie pro život za využití kyslíku (buněčné dýchání – aerobně) a za nepřístupu kyslíku (anaerobně) • 3. žák rozliší pojmy růst a vývoj (individuální) • 4. žák uvede příklady různých projevů reakce organismů na vnější podněty • 5. žák vysvětlí význam abiotických podmínek života (slunečního záření, vzduchu, vody a minerálních látek) 6. žák objasní význam biotických podmínek života (vztahů mezi organismy) • 7. žák uvede příklady přizpůsobení organismů k prostředí jako podmínky vývoje rozmanitosti života na Zemi (biodiverzity)				
• využívá dalekohled, lupu, mikroskop, při pozorování přírody • samostatně zhotoví jednoduchý mikroskopický preparát • samostatně pracuje s mikroskopem • dodržuje postup práce při práci s mikroskopem, určuje zvětšení • umí využívat moderní technologie k určování přírodnin • 1. žák rozlišuje detaily při pozorování přírody pouhým okem a za použití lupy • 2. žák používá jednoduchý žákovský mikroskop • 3. žák aktivně používá především zjednodušené určovací klíče a atlasy • 4. žák správně provede a vyhodnotí jednoduchý pokus (experiment)	31	Poznávání přírody		
• vyjmenuje hlavní znaky virů • uvede příklady z běžného života význam virů v přírodě i pro člověka • vysvětlí, proč nemůžeme na virová onemocnění používat antibiotika • uvede příklady, jak se lidské tělo brání proti antibiotikům • vyjmenuje některá virová onemocnění	4	Viry		

• určí způsob, jak se proti virovým onemocněním můžeme bránit • vysvětlí pojmy mikrobiologie a očkování				
• vyjmenuje základní znaky bakterií • určí rozdíl mezi bakteriemi a viry • popíše stavbu buňky a její rozmnožování • uvede příklady bakteriálních onemocnění • vlastními slovy vysvětlí důležitost objevu antibiotik pro potlačení chorob na Zemi • vysvětlí praktické využití bakterií v běžném životě • objasní význam bakterií v přírodě - rozkladači 1. žák vysvětlí význam bakterií pro život v přírodě 2. žák uvede příklady využívání bakterií člověkem 3. žák uvede příklady nemocí způsobených bakteriemi a viry	4	Bakterie		Laboratorní práce - Buňka cibule
BIOLOGIE HUB				
• popíše a nakreslí stavbu těla a rozmnožování hub • určuje základní druhy hub • zdůvodní využití hub k přípravě pokrmů • podle přírodnin, modelů nebo obrázků přírodnin s rozlišovacími znaky určí nejznámější zástupce hub v ČR • rozliší mezi vybranými houbami jedlé a jedovaté podle typických znaků • uvede zásady bezpečného sběru hub 1. žák podle přírodnin, modelů nebo obrázků přírodnin s rozlišovacími znaky určí nejméně šest hub naší přírody 2. žák rozliší mezi vybranými houbami jedlé a jedovaté podle typických znaků	5	Houby		

3. žák uvede zásady bezpečného sběru hub				
• vysvětlí pojem soužití na příkladu lišejníků • objasní význam lišejníku • s porozuměním používá pojem indikátor • uvede zástupce lišejníku		Lišejníky		
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ				
• vyjmenuje základní znaky prvoků • určí místa výskytu prvoků • vysvětlí způsob rozmnožování prvoků • dělí prvoky podle způsobu jejich pohybu, uvede příklady	9	Prvoci		
• popíše životní prostředí a hlavní vnější znaky žahavců • popíše životní prostředí a hlavní vnější znaky ploštěnců • popíše životní prostředí a hlavní vnější znaky hlístů • dělí měkkýše na plže, mlže, hlavonožce, vymezí jejich společné a rozdílné znaky, popíše jejich životní prostředí • popíše životní prostředí a hlavní vnější znaky kroužkovců • dělí členovce na trilobity, klepítkatce, korýše, stonožkovce a šestinohé, vymezí jejich společné znaky • definuje trilobity jako vymřelou skupinu živočichů • dělí klepítkatce na štíry, pavouky, sekáče, roztoče, popíše jejich životní prostředí a hlavní vnější znaky	9 10	Bezobratlí živočichové		Laboratorní práce: Trepka velká

• popíše životní prostředí a hlavní znaky korýšů • popíše životní prostředí a hlavní vnější znaky stonožek a mnohonožek • popíše životní prostředí a hlavní vnější znaky a způsoby rozmnožování hmyzu • uvede příklady bezobratlých, kteří se mohou stát škůdci, a způsoby ochrany před nimi • 1. žák uvede příklady skupin bezobratlých a obratlovců • 2. žák zařadí vybrané živočichy do hlavních taxonomických skupin - u bezobratlých do kmenů: žahavci, měkkýši, kroužkovci, členovci (popřípadě do tříd a řádů: pavoukovci, korýši, hmyz), • 1. žák uvede charakteristické rysy vnější stavby těla živočicha z vybraných skupin bezobratlých (žahavců, měkkýšů, kroužkovců a členovců /pavoukovců, korýšů, hmyzu/) • 2. žák uvede význam orgánových soustav a příklady jejich orgánů • 3. žák vysvětlí důležitost udržování vnitřní stálosti těla (např. tělesné teploty) při měnících se podmínkách vnějšího prostředí • 4. žák uvede příklady přizpůsobení stavby orgánových soustav živočichů k životu na souši a ve vodě a k různému způsobu života (k využívání různé potravy, k různé aktivitě během dne apod.) • 5. žák vysvětlí rozdíl mezi obojetným a rozlišeným pohlavím, mezi vývojem přímým a nepřímým a uvede příklady				
• s porozuměním používá pojem ekosystém • vlastními slovy vysvětlí vznik a stavbu půdy, definuje pojem humus • vyjmenuje živočichy přispívající k tvorbě humusu v půdě a dravce, kteří se vyskytují v půdě	11,12 27,29	Ekosystém půda		

• vymezí základní znaky ekosystému les • rozdělí bezobratlé živočichy v lesích podle místa, kde žijí, a podle způsobu jejich výživy • s porozuměním používá pojem parazit	11,12 27,29	Ekosystém les		
• vymezí základní znaky ekosystémů louka, pastvina, vymezí rozdíly mezi nimi • rozdělí bezobratlé živočichy na loukách a pastvinách podle místa, kde žijí, a podle způsobu jejich výživy • vyjmenuje hlavní skupiny bezobratlých živočichů vyskytující se v ekosystému louka, pastvina • objasní rozdíl mezi přírodními a člověkem ovlivněnými suchozemskými ekosystémy	11,12 27,29	Ekosystém louka a pastvina		Exkurze: Pasíčka
• vymezí základní znaky ekosystémů pole, sady, zahrady • s porozuměním používá pojem škůdce • objasní způsob vzniku a použití kompostu • na příkladu vlastními slovy popíše, jak člověk zasahuje do biologické rovnováhy v přírodě	11,12 27,29	Ekosystém pole, sady, zahrady		
• vymezí základní znaky ekosystému park • vyjmenuje bezobratlé živočichy, se kterými se v parku může setkat	11,12 27,29	Ekosystém park		

• vymezí základní znaky lidských sídel • vyjmenuje bezobratlé živočichy, s kterými se můžeme setkat v lidských sídlech • vyjmenuje vnější parazity, které parazitují na povrchu těla člověka • vyjmenuje vnitřní parazity, vysvětlí, jakým způsobem se můžeme proti nim bránit • objasní rozdíl mezi vnitřním a vnějším parazitem 1. žák vysvětlí vztahy v potravních řetězcích pastevně-kořistnických a rozkladných 2. žák vysvětlí důležitost biologické regulace a kdy se organismus může stát škůdcem 3. žák vytvoří příklady jednoduchých potravních řetězců k různým ekosystémům	11,12 27,29	Ekosystém lidská sídla		Laboratorní práce: Moucha domácí
• objasní rozdíl mezi suchozemskými a vodními stanovišti • vymezí základní znaky ekosystémů rybník a jezer • s porozuměním používá pojem plankton • rozdělí bezobratlé živočichy v rybnících a jezerech podle místa, kde žijí, a podle způsobu jejich výživy	11,12 27,29	Ekosystém rybník a jezero		
• vymezí základní znaky ekosystému řeka • rozdělí bezobratlé živočichy v rybnících a jezerech podle místa, kde žijí, uvede příklady	11,12 27,29	Ekosystém potok řeka		

• uvede příklady cizích suchozemských ekosystémů • vyjmenuje typické skupiny bezobratlých, které se zde vyskytují	11,12 27,29	Cizokrajné suchozemské ekosystémy		
• vymezí základní znaky ekosystému moře a oceán, vysvětlí vznik korálového útesu • popíše moře a oceán jako ekosystém s velkou druhovou pestrostí • vyjmenuje základní skupiny bezobratlých živočichů, kteří se zde vyskytují a uvede příklady •	11,12 27,29	Ekosystém moře a oceán		

Vzdělávací oblast:	**Člověk a příroda**
Vzdělávací obor:	**Přírodopis**
Vyučovací předmět:	**Přírodopis**
Období – ročník:	**3. období – 7. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ				

• objasní pojem strunatci a vyjmenuje jejich základní znaky • vymezí rozdíl mezi bezobratlými živočichy a strunatci • popíše životní prostředí, hlavní znaky obratlovců • dělí obratlovce na paryby, ryby, obojživelníky, plazy, ptáky • popíše životní prostředí, hlavní vnější znaky a vyjmenuje zástupce skupin obratlovců: paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci • vysvětlí způsob rozmnožování jednotlivých skupin obratlovců	9 10	Strunatci Obratlovci - paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci	EV - 1 EV - 2 EV - 4 VMEGS - 1-3	Exkurze: ZOO, botanická zahrada
• vymezí základní znaky ekosystému les, určí, jak tento ekosystém ovlivněn činností člověka • rozdělí strunatce v lesích podle místa, kde žijí, a způsobu jejich výživy na býložravce, všežravce a masožravce a uvede jejich příklady	11,12 27,29	Ekosystém les		
• vymezí základní znaky ekosystému louka a pole a uvede rozdíly mezi nimi • rozdělí strunatce podle místa jejich výskytu a podle způsobu jejich výživy na býložravce, všežravce a masožravce a uvede jejich příklady • objasní rozdíly mezi přírodními a člověkem ovlivněnými suchozemskými ekosystémy	11,12 27,29	Ekosystém louka a pole		

•				
• vymezí základní znaky ekosystému park • vysvětlí, jak je druhové složení organismů v parcích ovlivněno pronikáním lesních druhů • rozdělí strunatce podle místa jejich výskytu a podle způsobu jejich výživy na býložravce, všežravce a masožravce a uvede jejich příklady	11,12 27,29	Ekosystém park		
• vymezí základní znaky lidských sídel • rozdělí strunatce na chované člověkem a žijící volně v blízkosti lidských obydlí • vyjmenuje druhy chované strunatců a jejich využití pro člověka • s porozuměním užívá pojem domestikace	11,12 27,29	Ekosystém lidská sídla a jejich okolí		
• vymezí základní znaky ekosystému řeka, dělí řeku na horní a dolní tok a objasní rozdíly mezi nimi • srovná , jak se liší druhové složení organismů v horním a dolním toku řek	11,12 27,29	Ekosystém potok a řeka		
• vymezí základní znaky ekosystému, objasní rozdíl mezi rybníkem a jezerem, s porozuměním používá pojem plankton • rozdělí strunatce podle místa jejich výskytu a podle způsobu jejich výživy na býložravce, všežravce a masožravce a uvede jejich příklady	11,12 27,29	Ekosystém rybník a jezero		

•				
• uvede příklady cizokrajných ekosystémů • popíše hlavní znaky těchto ekosystémů • uvede typické zástupce strunatců, kteří se v cizokrajných ekosystémech vyskytují • 1. žák uvede příklady živočichů žijících odděleně a ve skupinách (i v párech), živočichy stálé a migrující, aktivní ve dne a v noci, býložravce, predátory a parazity • 2. žák uvede změny ve způsobu života živočichů podle ročních období • 3. žák uvede znaky, jimiž je organismus přizpůsobený prostředí a způsobu života, uvede příklady	11,12 27,29	Ekosystém cizokrajné ekosystémy, moře		
BIOLOGIE ROSTLIN				
• vysvětlí postavení rostlin v systému organismů a v potravních vztazích • objasní pojem pletivo a vysvětlí funkci různých typů pletiv • chápe dvouslovné pojmenování rostlin 1. žák rozliší pojmy buňka, pletivo, orgán rostlinného těla (souvislost mezi stavbou a funkcí) 2. žák rozliší na základě pozorování rozdílnou složitost stavby těla vybraných rostlin (např. zelené řasy, mechy, kapradiny, rostliny nahosemenné a krytosemenné)	6	Říše rostlin		

• charakterizuje hlavní znaky zelených řas • popíše jejich životní prostředí, rozmnožování, význam • vyjmenuje typické zástupce mechů	8	Řasy		Laboratní práce: Řasa šroubatka
• charakterizuje hlavní znaky mechové rostliny • popíše životní prostředí mechů rozmnožování, význam • vyjmenuje typické zástupce	8	Mechy		
• charakterizuje hlavní znaky plavuní, přesliček, kapradin • popíše život jejich životní prostředí, rozmnožování, význam • vyjmenuje typické zástupce	8	Plavuně, přesličky, kapradiny		
• charakterizuje hlavní znaky nahosemenných • popíše jejich životní prostředí, rozmnožování, význam • - vyjmenuje typické zástupce	8	Nahosemenné rostliny		
• odvodí uspořádání rostlinného těla krytosemenných rostlin • pojmenuje jednotlivé orgány krytosemenných rostlin • vysvětlí pojem vegetativní rozmnožování • objasní pojmy fotosyntéza a dýchání rostlin • vysvětlí, jak probíhá opylení a oplození rostlin • vysvětlí klíčení semene • zdůvodní příklady různých způsobů šíření semen a plodů 1. žák uvede vstupy a výstupy fotosyntézy a podmínky ovlivňující její průběh 2. žák objasní význam fotosyntézy pro život 3. žák objasní význam dýchání pro život rostlin	8, 7	Krytosemenné rostliny		Laboratorní práce: Řez stonkem

4. žák rozliší děje v rostlině probíhající za světla (fotosyntéza, dýchání) a za tmy (dýchání) 5. žák uvede příklady ovlivňování podmínek pro život rostlin při jejich pěstování 1. žák zařadí vybrané rostliny do základní systematické skupiny (řasy, mechy, kapradiny, přesličky, plavuně, rostliny nahosemenné, rostliny krytosemenné) 2. žák přiřadí k vybraným rostlinám název rodový, případně druhový, s využitím zjednodušených či upravených klíčů a atlasů				
• dokáže popsat hlavní znaky jednoděložných a dvouděložných rostlin • na základě pozorování uvede příklady jednoděložných a dvouděložných rostlin		Jednoděložné a dvouděložné rostliny		
• rozliší lesní patra, určí příklady rostlin v jednotlivých patrech • vysvětlí význam lesů v krajině, charakterizuje typy lesů v krajině, rozliší monokulturní a přirozené lesy • vysvětlí pojmy producent, konzument, predátor rozkladač	8, 27, 29	Ekosystém les		
• charakterizuje louku, pastviny a vysvětlí jejich význam • na základě pozorování určí rostliny typické pro tyto ekosystémy • uvede příklady organismů v potravních řetězcích na louce a v pastvině	8, 27, 29	Ekosystém louka, pastviny		
• charakterizuje zahradu, sad a pole • na základě pozorování určí vybrané zástupce ovoce, zeleniny, okrasných rostlin a polních plodin • objasní pojem plevel, pozná některé zástupce plevelů	8, 27, 29	Ekosystém zahrada, sad, pole		

• vysvětlí pojem biologická rovnováha a jak může být narušena • objasní význam zahrad, sadů, polí a rozptýlené zeleně • uvede příklad potravních řetězce na poli, v zahradě, v sadu				
• vysvětlí rozdíl mezi parkem a botanickou zahradou • na základě pozorování určí vybrané okrasné byliny, keře, stromy	8, 27, 29	Ekosystém park		
• uvede příklady pokojových rostlin • vysvětlí jejich význam a zásady péče o pokojové rostliny • uvede příklady rozmnožování pokojových rostlin	8, 27, 29	Ekosystém lidská sídla		
• rozliší přirozené a umělé vodní ekosystémy v ČR • uvede příklady rostlin tvořící břehovou zeleň, rostoucích ve vodě • vysvětlí co je mokřad a rašeliniště, uvede příklady mokřadních rostlin a jejich význam v ekosystému	8, 27, 29	Vodní ekosystémy		
• uvede příklady rostlin pro jednotlivé druhy cizokrajných ekosystémů • chápe význam tropických deštných lesů a možnosti jejich ohrožení • uvede příklady potravních vztahů v tomto ekosystému	8, 27, 29	Cizokrajné ekosystémy		
• vysvětlí význam ochrany přírody • aplikuje zásady ochrany přírody při pozorování v terénu • rozliší základní typy chráněných území v ČR a uvede jejich příklady	30	Ochrana přírody	VDO - 4	

• vyjmenuje národní parky ČR				

Vzdělávací oblast:	**Člověk a příroda**
Vzdělávací obor:	**Přírodopis**
Vyučovací předmět:	**Přírodopis**
Období – ročník:	**3. období – 8. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy** **OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	Poznámky
BIOLOGIE ČLOVĚKA				
• objasní biologickou a společenskou podstatu člověka • zařazuje člověka do systému živočichů, posoudí jejich příbuznost s ostatními živočichy • uvádí podstatné znaky v tělesném a duševním vývoji člověka • rozlišuje úrovně vyspělosti jednotlivých předchůdců člověka	14	Vývoj člověka	OSV - 1.3 EV - 3 EV - 4 VMEGS - 1-3	

• charakterizuje vznik odlišných lidských skupin jako výsledek působení prostředí, uvede příklady • charakterizuje rasismus jako nevědeckou teorii • 1. uvede, že podle vědeckých názorů se člověk nevyvinul z dnes žijících lidoopů 2. uvede odlišnosti současného člověka od předchůdců člověka podle převažujícího vědeckého názoru 3. má základní představu o délce doby vývoje člověka a existence současného člověka				
• umí vysvětlit pojmy: buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava a vysvětli jejich spojitost • vyjádří, že hlavní funkční jednotkou lidského těla jsou orgány složené z tkání • charakterizuje orgánové soustavy člověka jako soubor orgánů zajišťujících všechny životní funkce lidského těla • 1. žák určí přibližné umístění hlavních orgánů orgánových soustav v těle člověka • 2. žák popíše stavbu a funkci orgánových soustav člověka a vysvětlí jejich vztahy • 3. žák uvede, že řízení lidského organismu se uskutečňuje hormonální a nervovou soustavou • 4. žák objasní způsob získávání informací o okolním prostředí	13	Buňka, tkáně, orgány, orgánová soustava		

• objasní stavbu a funkci kosterní soustavy, zhodnotí její význam pro lidské tělo • popíše vnitřní stavbu kosti, rozezná typy kostí, objasní stavbu a funkci kloubů, rozliší chrupavku a kost • podle vyobrazení pojmenuje hlavní části lidské kostry • zhodnotí nebezpečí úrazů a onemocnění opěrné soustavy • charakterizuje vadné a správné držení těla a způsoby prevence	13,16, 17,19, 20	Opěrná soustava		
• objasní stavbu a funkci pohybové soustavy, zhodnotí její význam pro lidské tělo • vysvětlí funkční propojení kostry a svalstva • podle vyobrazení popíše stavbu a funkci svalu a jeho upevnění ke kostře • podle vyobrazení rozezná základní lidské svaly	13,16,17,19, 23	Pohybová soustava		
• objasní stavbu a funkci oběhové soustavy, zhodnotí její význam pro lidské tělo • pojmenuje základní tělní tekutiny • uvede význam a složení krve a jejich jednotlivých složek • vysvětlí souvislost mezi očkováním a imunitou • rozlišuje krevní skupiny a objasní princip transfuze krve	13,16,17,19	Oběhová soustava		Laboratorní práce: Tepová frekvence

• podle vyobrazení popíše stavbu a funkci krve srdce • rozlišuje typy cév, pomocí vyobrazení popíše malý plicní a velký tělní oběh •				
• objasní stavbu a funkci dýchací soustavy, zhodnotí její význam pro lidské tělo • podle vyobrazení popíše stavbu plic a rozliší horní a dolní cesty dýchací • objasní význam červených krvinek • uvádí na příkladech nemoci a vady dýchací soustavy a možné prevence • zhodnotí dopad kouření a znečištěného prostředí na funkci dýchací soustavy	13,16,17,19,20	Dýchací soustava		
• objasní stavbu a funkci trávicí soustavy, zhodnotí její význam pro lidské tělo • podle vyobrazení popíše jednotlivé části trávicí soustavy • zhodnotí význam chrupu a ústní dutiny pro správnou funkci trávicí soustavy, umí pečovat o chrup • uvede příklady onemocnění a vady trávicí soustavy a možnosti jejich prevence	13,16,17,19,18,20	Trávicí soustava		
• popíše stavbu a funkci vylučovací soustavy, zhodnotí její význam pro lidské tělo • podle vyobrazení popíše jednotlivé části vylučovací soustavy	13,16,17,19,20	Vylučovací soustava		

• objasní stavbu a funkci ledvin • vysvětlí význam správného pitného režimu pro správnou funkci vylučovací soustavy • charakterizuje onemocnění a vady vylučovací soustavy a způsoby jejich prevenci				
• objasní stavbu a funkci kožní soustavy, zhodnotí její význam pro lidské tělo • pomocí vyobrazení popíše jednotlivé složky lidské kůže a jejich funkci • charakterizuje rozdíly v barvě kůže mezi lidmi různého věku a rozdíly v barvě kůže podle podmínek životního prostředí • uvede konkrétní příklady poranění a onemocnění kůže • zná zásady správné péče o kůži, ochrany kůže před poškozením, objasní rizika nadměrného slunění	13,16,17,19,20	Kožní soustava	**MuV - 2**	Laboratorní práce: Daktyloskopie
• objasní stavbu a funkci nervové soustavy, zhodnotí její význam pro lidské tělo • popíše stavbu a funkci neuronu • objasní základní princip synapse • popíše stavbu nervové soustavy, popíše jednotlivé části mozku a míchy, charakterizuje činnost obvodové nervové soustavy • uvede příklady poruch nervové soustavy a příklady jejich léčby	13,16,17,19, 22	Nervová soustava		

• pojmenuje lidské smysly a zhodnotí jejich význam pro plnohodnotný lidský život, objasní jejich funkci • uvádí příklady poruch smyslových orgánů, zhodnotí možnosti ochrany smyslových orgánů před poškozením •	13,16,17,19	Smyslová soustava		
• objasní funkci hormonů a jejich význam pro lidské tělo • vyjmenuje příklady žláz s vnitřním vyměšováním, pojmenuje hormony a popíše účinky vybraných hormonů • uvede příklady poruch v tvorbě a činnosti hormonů •	13,16,17,19	Hormonální soustava		
• objasní stavbu a funkci rozmnožovací soustavy muže a ženy • pojmenuje a popíše mužské a ženské pohlavní orgány • charakterizuje menstruační cyklus, příznaky těhotenství • objasní vznik zárodku a jeho vývoj, vývoj plodu • uvede rizika nechtěného těhotenství, objasní problematiku omělého přerušení těhotenství • rozlišuje dostupné metody antikoncepce • 1. vysvětlí vznik a vyživování plodu v těle matky 2. vyvodí zásady pro zdravý způsob života budoucí matky	2, 13,15,16, 21	Rozmnožovací soustava		

3. objasní důležitost péče o novorozeně 4. charakterizuje hlavní znaky jednotlivých období lidského života •				
• definuje nauku o dědičnosti a uvede význam J.G. Mendela • vysvětlí dědičnosti jednoho znaku • uvede příklady dědičných chorob, na příkladech charakterizuje význam genetiky	2,3	Genetika		

Vzdělávací oblast:	**Člověk a příroda**
Vzdělávací obor:	**Přírodopis**
Vyučovací předmět:	**Přírodopis**
Období – ročník:	**3. období – 9. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
NEŽIVÁ PŘÍRODA				
• uvede příklady využití geologie v praxi • umí vysvětlit postavení naši planety v galaxii, vesmíru, sluneční soustavě • dovede popsat vznik a stavbu Země • má představu o podmínkách vzniku, rozšíření a evoluce života na Zemi	26	Úvod do studia geologie	EV - 3 EV - 4 VMEGS - 1-3	

• dovede charakterizovat minerály, ovládá jejich třídění • uvede příklady minerálů, rozumí jejich výskytu a významu v přírodě a pro život člověka • rozliší základní fyzikální a chemické vlastnosti minerálů a význam pro jejich určování • pozná základní a hospodářsky nejdůležitější minerály • 1. uvede příklady znaků, podle kterých může rozlišovat nerosty a horniny	24	Nerosty		
• rozliší a uvede příklady vnitřních a vnějších geologických procesů • systematicky rozliší jednotlivé skupiny hornin: vyvřelé, usazené, přeměněné • uvede příklady hornin, rozumí jejich výskytu, významu v přírodě a pro život člověka • pozná základní, hospodářsky nejdůležitější horniny • 1. uvede příklady znaků, podle kterých může rozlišovat nerosty a horniny 2. rozezná nejběžnější horniny z naší přírody na základě pozorování jejich charakteristických znaků a za pomoci určovacích pomůcek	24	Horniny		
• objasní význam půdy, složení a vlastnosti • dovede charakterizovat půdy, jejich dělení a vznik a jejich význam • 1. uvede vznik a složení půdy a vysvětlí, proč je půda na rozhraní mezi přírodou neživou a živou	25	Půda a voda		
• charakterizujte vývoj zemské kůry a organismů na Zemi a jejich přizpůsobování prostředí • charakterizuje nejstarší formy života, od jednobuněčných k mnohobuněčným		Dějiny Země		

ZÁKLADY EKOLOGIE				
• charakterizuje ekologii jako vědní obor • objasní na příkladech vybraných ekosystémů princip potravního řetězce a potravní pyramidy • rozezná největší globální problémy lidstva • objasní význam ochrany přírody v národním a mezinárodním měřítku • 1. žák rozliší termíny populace, společenstvo, ekosystém a uvede příklady • 2. žák vysvětlí význam slunečního záření jako zdroje energie pro ekosystém • 3. žák vysvětlí význam vztahů mezi organismy pro oběh látek v přírodě • 1. žák posoudí, které lidské činnosti životní prostředí ohrožují a které přispívají k jeho zlepšování • 2. žák uvede příklady narušení rovnováhy ekosystému • 3. žák navrhne aktivity, kterými je možné stav životního prostředí zlepšovat 4. žák vyhledá a popíše činitele ovlivňující životní prostředí v místě bydliště a blízkém okolí	28 30	Ekologie	**VMEGS 3**	

Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast předmětu

- navazuje na vlastivědu a přírodovědu
- rozvíjí dovednosti pracovat se zdroji geografických informací
- rozvíjí zájem o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- vede k respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- učí aplikovat zeměpisné poznatky v praktickém životě
- rozvíjí kritické myšlení a logické uvažování
- umožňuje dětem klást si otázky a objevovat problémy, spolupracovat ve skupinách i ve dvojicích, vytvářet si vlastní názory

Časová dotace na 2. stupni ZŠ

- 6. ročník 2 hodiny týdně
- 7. ročník 2 hodiny týdně
- 8. ročník 1 hodina týdně
- 9. ročník 2 hodiny týdně

Místo výuky

- kmenové učebny
- počítačová učebna
- školní areál
- prostory mimo školu – exkurze – hvězdárna, planetárium

Průřezová témata

- OSV - 1. 1 Rozvoj schopností poznávání – zeměpis 6.-9. – slepé mapy, referáty, didaktické hry
- OSV - 1. 5 Kreativita – 6.-9.tř. – plakáty, myšlenkové mapy
- VDO – 4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – 8. tř.

- VMEGS – 1 Evropa a svět nás zajímá – 8. tř – zážitky, zkušenosti z Evropy
- VMEGS – 2 Objevujeme Evropu a svět – 6.-9. tř.
- VMEGS – 3 Jsme Evropané - 8.,9. tř. – turistika, cestování, mezinárodní organizace
- MuV – 2 Lidské vztahy – 6.-8. – seznamování s různými kulturami, sjednocující a rozdílné prvky, filmy - dokumenty
- MuV – 3 Etnický původ – 8. – 9. – příklady ze současné Evropy a ČR
- EV – 2 Základní podmínky života – 7.,9. tř. – životní podmínky na příkladu Afriky, Asie, ČR (národní parky,…)
- EV – 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí – 6.-9. – globální problémy spojené s lidskou činností, živelné pohromy, růst lidské populace – aktuální informace z médií

Mezipředmětové vztahy

Zeměpis zajišťuje propojení přírodních, společenskovědních, technických a dalších poznatků. V řadě témat se zeměpis integruje s jinými vyučovacími předměty

- chemie – znečištění atmosféry, hydrosféry, …
- fyzika – sluneční soustava, vesmír, meteorologie,…
- přírodopis – rozšíření živočichů a rostlin, CHKO, národní parky,…
- matematika – měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy,…
- ICT – aktuální zdroj informací a jejich zpracování
- dějepis – historie států, kultura národů,..
- pracovní činnosti - pedosféra

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí

Ve vyučovacím předmětu zeměpis využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- učit se tak, aby práce bavila žáky i učitele
- směřovat od lehčího k složitějšímu, od známého k neznámému
- docházejí k objevům, řešením a závěrům sami
- získané poznatky uplatnit v různých činnostech
- realizovat vlastní nápady
- zdokonalovat se ve čtení s porozuměním a v práci s textem
- pracovat s různými zdroji informací (texty, obrazové materiály, grafy, tabulky, schémata, přehledy s využitím internetu, školní i obecní knihovny…)
- organizovat si svou práci a dokončovat ji v dohodnuté kvalitě a termínu

- uvědomovat si vlastní odpovědnosti za svou práci a učení
- prezentovat výsledky své práce, například v soutěžích, přehlídkách, olympiádách, školním časopisu, projektech
- spoluvytvářet kriteria pro hodnocení, hodnotit sám sebe
- zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů

- zabývat se problémovými úlohami z praktického života a bezprostředního okolí
- obhajovat různá řešení problému, opírat svá tvrzení o argumenty a být zodpovědný za svá rozhodnutí
- řešit problémy společně a učit se navzájem (např. v projektech, skupinách, dvojicích)

Kompetence komunikativní

- tvořit otázky a odpovědi
- obhajovat vhodnou formou své názory a výsledky své práce, respektovat názory jiných
- formulovat vhodným způsobem sebehodnocení a hodnocení spolužáků
- komunikovat k danému problému, vyjádřit myšlenky a názory kultivovaným ústním i písemným projevem
- shromažďovat informace z různých zdrojů

Kompetence sociální a personální

- respektovat společně dohodnutá pravidla
- pracovat ve skupinách, ve dvojicích, v týmu
- učit se navzájem
- chápat své sociální role
- střídat při skupinové práci role
- pracovat tvořivě, zajímavě – myšlenkové mapy, brainstorming…
- respektovat práci a úspěchy druhých

Kompetence občanské

- být tolerantní a ohleduplný k ostatním lidem

Kompetence pracovní

- vnímat pracovní pokyny a řídit se jimi při práci

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejích obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

- Z-9-1-01:1 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů
- Z-9-1-02:2 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- Z-9-1-02p:2 rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

- Z-9-2-01:3 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů
- Z-9-2-02:4 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu
- Z-9-2-03:5 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- Z-9-2-02p:3 objasní důsledky pohybů Země
- Z-9-2-04p:5 ví o působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost
- Z-9-2-04p:5 ví o působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu

REGIONY SVĚTA

- Z-9-3-01:6 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny
- Z-9-3-02:7 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států
- Z-9-3-03:8 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- Z-9-3-02p:6 vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány
- Z-9-3-03p:7 rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů
- Z-9-3-03p:7 charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

- Z-9-4-01:9 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace
- Z-9-4-02:10 posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel
- Z-9-4-03:11 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje
- Z-9-4-04:12 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit
- Z-9-4-05:13 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků
- Z-9-4-06:14 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- Z-9-4-02p:10 ví, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel
  - vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

- Z-9-5-01:15 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin
- Z-9-5-02:16 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)
- Z-9-5-03:17 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- Z-9-5-01p:15 umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin
- Z-9-5-02p:16 zná příklady přírodních a kulturních krajinných složek
- Z-9-5-03p:17 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

ČESKÁ REPUBLIKA

- Z-9-6-01:18 vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy
- Z-9-6-02:19 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu
- Z-9-6-03:20 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu
- Z-9-6-04:21 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit
- Z-9-6-05:22 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- Z-9-6-01p:18 vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy
- Z-9-6-02p:19 charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu
- Z-9-6-03p:20 určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy
- Z-9-6-03p:20 zná přírodní podmínky České republiky, popíše povrch a jeho členitost
- Z-9-6-03p:20 uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva
- Z-9-6-04p:21 vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

- Z-9-7-01:23 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- Z-9-7-02:24 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
- Z-9-7-03:25 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- Z-9-7-01p:23 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- Z-9-7-03p:25 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

Vzdělávací oblast:	**Člověk a příroda**
Vzdělávací obor:	**Člověk a příroda**
Vyučovací předmět:	**Zeměpis**
Období – ročník:	**3. období – 6. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie **Přírodní obraz Země**				
1. rozpozná geografické informace 2. vybere a použije prakticky geografické informace obsažené v učebnicích, školních atlasech, v tištěných a elektronických mapách a v dalších informačních zdrojích 3. vyjádří svými slovy požadované geografické informace o vybraných lokalitách nebo jevech a procesech	1	Orientace na Zemi		MPV – zdroj informací – mapy, aktuality M – práce s měřítkem, převody jednotek, poměr
- 1. doplní ze zdrojů informací vybrané geografické, topografické a kartografické pojmy	2	Mapa, plán, atlas Druhy map a plánů Výškopis a polohopis na mapě		Př – tématické mapy D – tématické mapy

2. vysvětlí základní geografické, topografické a kartografické pojmy - seznamuje se se základními pojmy: mapa, plán, obsah a měřítko plánů a map, legenda mapy, vysvětlivky (soubor symbolů a smluvených značek, mapový klíč), typy kartografického zobrazení, vrstevnice, výšková kóta, nadmořská výška a plošné útvary - používá plány a mapy jako zmenšený a zjednodušený rovinný obraz zemského povrchu nebo jeho části - rozlišuje mezi plánem a mapou, porovnává zobrazení zemského povrchu na glóbu a v mapách, objasní příčinu zkreslení ploch v mapách - orientuje se v obsahu a rejstříku, aktivně s nimi pracuje - orientuje se v tabulkách				Zeměpisná vycházka – práce s mapou, orientace v krajině
- definuje glóbus jako zmenšený ideální model Země	3	Glóbus		

- vysvětluje pojmy zemská osa, severní a jižní pól, naznačuje sklon zemské osy na glóbu, vysvětluje příčiny střídání dne a noci na Zemi - vysvětlí pojem: poledník, hlavní poledník, rovnoběžka, zemský rovník, zeměpisná síť, obratníky, polární kruh, severní a jižní pól, severní-jižní-východní-západní polokoule - vysvětluje význam Slunce pro život na Zemi, zhodnotí její tvar a velikost 1. objasní konkrétní důkaz tvaru planety Země podle určitých jevů nebo podle zjištění pomocí přístrojů 2. vyjmenuje důsledky sklonu zemské osy na život organismů a lidí 3. vyjádří vlastními slovy důsledky oběhu Země kolem Slunce, rotace Země kolem osy a pohybů Měsíce 4. vyjádří na příkladech vliv pohybů Země na život organismů a lidí - vysvětluje příčiny rozdílného času na Zemi mezi dvěma místy - objasňuje smysl časových pásem na Zemi a úlohu nultého poledníku pro určení světového času a 180. poledníku pro datovou mez		Země v pohybu Pohyby Země a jejich důsledky Čas na Zemi		

- seznamuje se se základy praktické topografie a orientace v terénu 1. se orientuje v terénu s pomocí orientačních objektů (body, linie, plochy), plánů a map 2. určí světové strany pomocí přístrojů 3. použije prakticky plán nebo mapu a přístroje pro plánování tras a pohybu v terénu 1. rozliší konkrétní objekty, jevy a procesy ve sledované krajině 2. zobrazí pozorované objekty do jednoduchého náčrtu, do tištěné nebo elektronické mapy 3. porovná změny v pozorované krajině na základě vybraných historických a současných zdrojů informací	23 24	Terénní geografická výuka	**OSV 1.5**	

4. lokalizuje objekty v krajině do určitých příslušných kategorií (poloha, vzhled, znaky, funkce) 5. při popisu sledované krajiny se vyjádří správně odbornou geografickou terminologií 1. respektuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině 2. popíše fungování záchranného integrovaného systému za mimořádných situací 3. objasní vhodné chování v různých krizových modelových situacích za mimořádných událostí (živelní pohromy, například povodně, atmosférické poruchy, zemětřesení, sopečné výbuchy, sesuvy půdy, laviny)	25	Chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích		**Ochrana člověka za mimořádných událostí- celoškolní projekt (**průřezová témata napříč všemi ročníky 2. stupně)
- 1. přiřadí vybraný přírodní prvek k příslušné složce přírodní sféry 2. vyjmenuje příklady příčinných vztahů v krajině - definuje pojem krajinná sféra, dělí ji na dvě základní složky – přírodní a člověkem vytvořenou - společenská a hospodářská sféra, prvky přírodní sféry - rozděluje krajinnou sféru na složky a prvky - rozliší síly, které utvářely a utvářejí zemský povrch	4	Krajinná sféra Země a její složky LITOSFÉRA		Př - vznik krajinných sfér, endogenní, exogenní děje, horniny a nerosty, rozmístění fauny a flóry na Zemi, rozmanitost organismů, živá složka půdy, člověk v různých životních podmínkách,

2. porovná působení vnitřních a vnějších sil na utváření zemského povrchu, na život organismů a lidí 3. ilustruje na příkladech tvary zemského povrchu - objasní s porozuměním stavbu zemského tělesa, zemské kůry a její členění na litosférické desky - 5. vysvětlí rozdíl mezi pojmy počasí a podnebí 6. pojmenuje činitele, které ovlivňují počasí a podnebí definuje atmosféru jako vzdušný obal Země - pojmenuje složky ovzduší - zhodnotí význam atmosféry pro život na Zemi definuje klimatologii	5	ATMOSFÉRA		ekosystémy, fotosyntéza F – teplota, tlak, hustota, změny skupenství ICT – Internet – zdroj informaci, tvorba projektu ENV – klimatické změny, ekosystémy, význam vody, kvalita ovzduší, podmínky pro život EGS – propojení složek přírodní sféry, oteplování, rozšiřování pouští OSV – zájem o okolí, rozvoj kritického myšlení, řešení problémů
7. vysvětlí svými slovy rozmístění vody na Zemi a význam vody pro život lidí a organismů 8. vysvětlí podstatu oběhu vody na Zemi a vztahy mezi srážkami, výparem a odtokem	5	HYDROSFÉRA		

9. srovná dostupnost vodních zdrojů v různých regionech světa 10. rozliší s pomocí školního atlasu světa rozmístění hlavních typů půd 11. uvede příklady procesu znehodnocení půdy a jeho dopad na zemědělskou činnost a lidskou společnost - objasní vznik půdy rozlišuje dvě základní složky půdy- živou a neživou , a určuje, co je tvoří - 12. vysvětlí rozdíly hlavních přírodních krajin (biomů) a ilustruje jejich prostorový výskyt na Zemi - popíše a porovná jednotlivé typy přírodních - krajin podle podnebí a podle druhů rostlinstva a živočišstva - uvede na příkladech druhy rostlinstva a - 3. na mapách určí a ohraničí podnebné pásy 4. vyjmenuje vlivy šířkové pásmovitosti a výškové stupňovitosti na život lidí a organismů, zejména na zemědělství živočišstva	5 4	PEDOSFÉRA BIOSFÉRA		
- 1. lokalizuje na základě zadaných přírodních a společenských charakteristik jednotlivé světadíly, oceány a velké oblasti (regiony) světa -	6 7	Světový oceán		

1. lokalizuje geografickou polohu a rozlohu jednotlivých světadílů, oceánů a modelových států (regionů) - pomocí mapy oceánu pojmenovává a ukazuje oceány, moře - ukazuje příklady a porovnává je navzájem - vlastními slovy popisuje vznik a vývoj oceánu, život v oceánu, využívání bohatství oceánů a vlivy způsobující znečištění oceánů - popisuje hlavní znaky jednotlivých oceánů a rozdílné znaky mezi nimi				

Vzdělávací oblast:	**Člověk a příroda**
Vzdělávací obor:	**Člověk a příroda**
Vyučovací předmět:	**Zeměpis**
Období – ročník:	**3. období – 7. ročník**

2. vymezí ve světadílech a jejich oblastech (regionech) jejich rozvojová jádra a periferní zóny 3. vysvětlí svými slovy ve vybraných regionech světadílů jejich přírodní a společenské charakteristiky 4. srovná regiony světadílů podle vybraných	6	**REGIONY SVĚTA** **Austrálie a Oceánie** – poloha		

přírodních, kulturních, společenských, hospodářských a politických kritérií 2. porovná vybrané modelové státy (regiony) světa podle přírodních, kulturních, společenských, hospodářských a politických hledisek 1. vysvětlí svými slovy, jak se různé regiony světa vyvíjejí z hlediska přírodních charakteristik a procesů 2. odhadne, jaký dopad budou mít tyto změny na přírodní prostředí 3. vysvětlí na příkladech příčiny společenských změn v regionech světa v určitých časových horizontech 4. vyjmenuje, jaké dopady mají společenské změny na budoucí vývoj společenského prostředí	7 8			
- posoudí s pomocí obecně zeměpisné mapy nejvíce zastoupené povrchové útvary Austrálie		Povrch		
- porovná podnebí v jednotlivých oblastech Austrálie - vyhledá v mapách nejvýznamnější řeky, jezera a bezodtokové oblasti		Podnebí a vodstvo		
- pojmenuje a vyhledá v mapách vegetační pásma na území Austrálie - pojmenuje a popíše příklady zástupců australské přírody		Příroda Austrálie		

- **posoudí příčiny nerovnoměrného rozmístění obyvatel Austrálie, určí a vyhledá v mapách hustě a řídce osídlené oblasti**		Obyvatelstvo Austrálie	**MuV - 2**	
- vyhledá s pomocí mapy a pojmenuje členské státy a teritoria Australského svazu popíše a lokalizuje v mapách zdroje nerostných surovin Australského svazu - popíše zaměření zemědělské produkce		Australský svaz		
- popíše vybrané regiony, podnebí a přírodu v Oceánii		**Oceánie**		
- vyhledá na glóbu a v mapách Antarktidu, určí její geografickou polohu - posoudí význam Antarktidy pro vědecké výzkumy a pro životní prostředí na Zemi		**Antarktida**		
4. srovná regiony světadílů podle vybraných přírodních, kulturních, společenských, hospodářských a politických kritérií 1. lokalizuje geografickou polohu a rozlohu jednotlivých světadílů, oceánů a modelových států (regionů) - 1. vysvětlí svými slovy, jak se různé regiony světa vyvíjejí z hlediska přírodních charakteristik a procesů - vyhledá na glóbu a v mapách americký kontinent, určí jeho geografickou polohu	6 7 8	**Amerika** Poloha a rozloha Ameriky		

- pojmenuje a vzhledá v mapách nejvýznamnější povrchové útvary a nejvyšší horské vrcholy		Povrch		
- porovná podnebí v jednotlivých oblastech, určí podnebná pásma		Podnebí		
- vyhledá v mapách toky vybraných amerických řek - vyhledá v mapách polohu významných vodopádů a velkých jezer - pojmenuje a popíše příklady rostlinstva a živočišstva, zařadí je do příslušných podnebných pásů - pojmenuje a vyhledá příklady amerických národních parků		Vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo		
2. porovná vybrané modelové státy (regiony) světa podle přírodních, kulturních, společenských, hospodářských a politických hledisek	7	Obyvatelstvo a sídla	**MuV – 2**	
- vyhledá vybrané významné státy a další zeměpisné regiony Ameriky		Oblasti a státy		
- vyhledá v mapách území USA, určí jejich geografickou polohu - uvádí příklady zajímavostí vztahující se k životu v USA		**Severní Amerika** USA		
- vyhledá v mapách území Kanady, určí její geografickou polohu		Kanada		

- uvádí příklady zajímavostí vztahující se k životu v Kanadě				
- vyhledá území pevninské a ostrovní části Střední Ameriky v oblasti Karibského moře a určí jejich geografickou polohu - uvede zajímavosti z dané oblasti		Karibská oblast		
- uvede zajímavosti z dané oblasti		Jižní Amerika		
-		**Afrika**		
- **vyhledá na glóbu a v mapách africký kontinent, určí jeho geografickou polohu** - popíše s pomocí mapy výškovou členitost povrchu Afriky - **zakresluje do slepé mapy vybrané přírodní útvary**		Poloha a rozloha Afriky Povrch Afriky	**EV - 2** **OSV 1.1**	
- porovná podnebí v jednotlivých oblastech, určí podnebná pásma - vyhledá v mapách toky vybraných afrických řek - vyhledá v mapách polohu významných vodopádů a velkých jezer		Podnebí a vodstvo Afriky		
- pojmenuje a popíše příklady afrického rostlinstva a živočišstva - pojmenuje a vyhledá v mapách několik vhodných reprezentativních příkladů afrických národních parků		Rostlinstvo, živočišstvo a ochrana přírody		

- vyhledá v mapách nejhustěji a řídce zalidněné oblasti Afriky - posoudí příčiny nerovnoměrnosti v rozmístění afrického obyvatelstva		Obyvatelstvo Afriky		
- určí a vymezí v mapách zeměpisné oblasti Afriky: severní, střední a jižní - porovná zeměpisné oblasti Afriky podle zastoupení lidských ras - vyhledá na politické mapě Afriky vybrané státy a vybraná hlavní a velká města		Oblasti Afriky		
- vyhledá na glóbu a v mapách asijský kontinent, určí jeho geografickou polohu		**Asie** Poloha a rozloha		
- posoudí s pomocí obecně zeměpisné mapy asijského kontinentu výškovou členitost povrchu		Povrch		
- porovná podnebí v jednotlivých oblastech, určí podnebná pásma		Podnebí		
- vyhledá v mapách toky vybraných asijských řek - vyhledá v mapách polohu velkých jezer - pojmenuje a popíše příklady rostlinstva a živočišstva, zařadí je do příslušných podnebných pásů		Vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo		
- vyhledá nejhustěji a řídce zalidněné oblasti, zdůvodní příčiny nerovnoměrnosti		Obyvatelstvo a osídlení Asie		

- určí dva státy s nejvyšším počtem obyvatelstva ve světě – Čínu, Indii				
- vyhledá na politické mapě Asie velké zeměpisné oblasti, lokalizuje na nich vybrané státy, vybraná hlavní a velká města		Oblasti a regiony Asie		
- vyhledá v mapách území Jihozápadní Asie, určí její geografickou polohu - uvádí příklady zajímavostí vztahující se k životu lidí v dané oblasti		Jihozápadní Asie		
- vyhledá v mapách území jihovýchodní, jižní a východní Asie, určí jejich geografickou polohu - uvede příklady zajímavostí vztahující se k životu lidí v dané oblasti		Jihovýchodní, jižní a východní Asie		
- vyhledá v mapách území střední Asie, určí její geografickou polohu - uvede příklady zajímavostí vztahující se k životu lidí v dané oblasti		Střední Asie		
- respektuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině - vyvaruje se možnosti vzniku úrazu svého i spolužáků - nacvičuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech		Chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích		**Ochrana člověka za mimořádných událostí- celoškolní projekt (**průřezová témata napříč všemi ročníky 2. stupně)

- adekvátně reaguje na vzniklé modelové situace				

Vzdělávací oblast:	**Člověk a příroda**
Vzdělávací obor:	**Člověk a příroda**
Vyučovací předmět:	**Zeměpis**
Období – ročník:	**3. období - 8. ročník**

vyhledá na glóbu a v mapách tento kontinent, určí jeho geografickou polohu		**Evropa** Poloha	**VMEGS - 1** **VMEGS - 2**	
- posoudí s pomocí obecně zeměpisné mapy evropského kontinentu výškovou členitost povrchu - pojmenuje a vzhledá v mapách nejvýznamnější povrchové útvary a nejvyšší horské vrcholy		Povrch		
- porovná podnebí v jednotlivých oblastech, určí podnebná pásma		Podnebí		
- vyhledá v mapách toky vybraných evropských řek - vyhledá v mapách polohu velkých jezer - pojmenuje a popíše příklady rostlinstva a živočišstva, zařadí je do příslušných podnebných pásů - pojmenuje a vyhledá v mapách několik příkladů evropských národních parků		Vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo		

- **vyhledá nejhustěji a řídce zalidněné oblasti, zdůvodní příčiny nerovnoměrnosti**		Obyvatelstvo a osídlení Evropy	**MuV - 3**	
- vyhledá na politické mapě Evropy velké zeměpisné oblasti, lokalizuje na nich vybrané státy, vybraná hlavní a velká města - **určí a vyhledá v mapách státy Evropské unie**		Oblasti a státy Evropy	**VMEGS - 3**	
- vyhledá v mapách území Ruska, určí jeho geografickou polohu v zeměpisné síti, polohu na území dvou světadílů, vymezí v mapách hranici mezi evropskou a asijskou hranicí Ruska - charakterizuje obyvatelstvo, tradice a zajímavosti		Největší stát světa - Rusko		
- vyhledá v mapách tuto oblast, určí její geografickou polohu v zeměpisné síti a polohu vůči jiným oblastem - charakterizuje obyvatelstvo, sídla, zajímavosti a cestovní ruch		Jižní Evropa a Pyrenejský poloostrov		
- vyhledá v mapách tuto oblast, určí její geografickou polohu v zeměpisné síti a polohu vůči jiným oblastem - charakterizuje obyvatelstvo, sídla, zajímavosti a cestovní ruch		Západní Evropa		
- vyhledá v mapách tuto oblast, určí její geografickou polohu v zeměpisné síti a polohu vůči jiným oblastem - charakterizuje obyvatelstvo, sídla, zajímavosti a cestovní ruch		Severní Evropa a Pobaltské republiky		

- vyhledá v mapách tuto oblast, určí její geografickou polohu v zeměpisné síti a polohu vůči jiným oblastem - charakterizuje obyvatelstvo, sídla, zajímavosti a cestovní ruch		Východní Evropa		
- vyhledá v mapách tuto oblast, určí její geografickou polohu v zeměpisné síti a polohu vůči jiným oblastem. - charakterizuje obyvatelstvo, sídla, zajímavosti a cestovní ruch		Jihovýchodní Evropa		
- vyhledá v mapách tuto oblast, určí její geografickou polohu v zeměpisné síti a polohu vůči jiným oblastem - charakterizuje obyvatelstvo, sídla, zajímavosti a cestovní ruch		Střední Evropa		
-		**Společenské a hospodářské prostředí světa**		
- rozlišuje mezi národností a lidskou rasou - určuje lidské rasy a jejich rozmístění ve světě - 1. porovná rozdíly v rozložení a základních charakteristikách obyvatelstva různých částí světa (podle hustoty zalidnění, podle věkové a náboženské struktury, podle zaměstnanecké struktury) na základě využití vybraných informačních zdrojů 2. svými slovy charakterizuje obyvatelstvo hospodářsky vyspělých a méně vyspělých zemí podle různých hledisek	9	Obyvatelstvo světa		

- 1. vyjmenuje význam polohy a přírodních podmínek pro vznik a vývoj sídel 2. popíše na příkladech sídla různé hierarchické úrovně a různých funkcí 3. svými slovy jmenuje specifika života na venkově a ve městě 4. svými slovy vysvětlí vzájemný vztah mezi venkovem a městem	10	Sídla		
- 1. rozliší sektorovou strukturu hospodářství a její vývoj, nejlépe podle sektorové zaměstnanosti v jednotlivých zemích 2. lokalizuje nejvýznamnější zdroje surovin a energií ve světě a nejvýznamnější země jejich spotřeby, nejlépe na příkladu ropy 3. popíše složky a funkce světového hospodářství 4. svými slovy vysvětlí funkci zemědělství pro život lidí 5. vyjádří vlastními slovy funkci zpracovatelského průmyslu ve světovém hospodářství - lokalizuje na mapách hlavní surovinové a energetické zdroje a s tím související průmysl - hodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství - rozlišuje jednotlivé hospodářské sféry a s ní související územní dělbu práce a životní úroveň	11	Hospodářství- průmysl- těžba nerostných surovin		

- lokalizuje na mapách hlavní oblasti zemědělské výroby, vlivy prostředí na zemědělství a vliv zemědělství na životní prostředí - 1. vyjmenuje obecné předpoklady pro územní rozmístění výroby a spotřeby 2. vysvětlí na příkladech hlavní lokalizační faktory konkrétních vybraných hospodářských aktivit	12	Hospodářství- zemědělství (členění, význam, regiony, živočišná a rostlinná výroba)		
- hodnotí dopravu podle kvality - rozlišuje druhy dopravy a jejich význam a vliv na životní prostředí - hodnotí zaměstnanost ve službách - na mapě ukazuje centra světového obchodu - vysvětluje ekonomická seskupení a organizace - na mapě světa vyhledává a lokalizuje střediska cestovního ruchu		Služby, obchod, doprava, cestovní ruch		
- 1. zařadí do určitých kategorií státy světa a regiony států světa podle různých kritérií – kulturních, hospodářských, obchodních, politických, bezpečnostních (vojenských) 2. jmenuje příklady nejvýznamnějších organizací a integrací států světa 3. vysvětlí na příkladech oblasti působení světových organizací a institucí - 1. lokalizuje příklady ohnisek napětí a konfliktů ve světě 2. pojmenuje na příkladech charakter napětí a konfliktů ve světě a vysvětlí jejich nebezpečí	13	Politický zeměpis		

3. uvede význam a úlohu vybraných mezinárodních institucí a organizací při řešení konfliktních situací - **seznámí se s principy demokracie, formami vlád a způsobem rozhodování**	14		**VDO - 4**	
- 1. vyjmenuje specifické znaky a funkce pozorované krajiny 2. ilustruje na příkladech vzhled a znaky krajin z hlediska působení lidských činností - rozeznává typy krajin a přírodní a společenské prostředí - ukazuje na mapě světa území nejvíce využívaná a přetvářená lidskou činností - 1. ilustruje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní složky a prvky krajiny v místním regionu 2. objasní, jak lidé působí na jednotlivé přírodní složky Země, na rozmanitost přírody (biodiverzitu) 3. vyhledá na mapě světa hlavní přírodní krajiny (biomy) 4. reprodukuje příklady vlivu lidských faktorů na změny v biomech 5. interpretuje příklady negativního působení lidských aktivit na životní prostředí - 1. reprodukuje příklady důsledků nežádoucích změn přírodního prostředí na lidské činnosti 2. vysvětlí na příkladech dopady hospodářských aktivit na krajinu, přímých i nepřímých 3. popíše princip skleníkového efektu, problematiku globálního oteplování a úbytku ozonové vrstvy 4. vysvětlí s uvedením příkladů, co je to přírodní riziko a jak	15 16	Vliv člověka na ŽP a PP		

mu předcházet nebo jej snížit 5. objasní na příkladech zásady správného chování a postupů v prostředí (horské, pouštní, polární aj.), kde mu jde o přežití a hrozí mu přírodní rizika, případně živelní pohromy 6. vysvětlí na příkladech principy ochrany přírody a udržitelného života	17			
- zhodnotí vliv kvality ŽP na životní styl a zdraví obyvatel - **popisuje příčiny a podstatu globálních změn na prostředí, posuzuje vliv člověka na rozšíření fauny a flóry ve světě** - analyzuje působení ŽP na člověka		Působení ŽP a PP na člověka- společenské prostředí, zdraví, nemoc, zdravý životní styl, globální problémy	**EV - 3**	
- vysvětluje pojem udržitelný rozvoj a zásady ochrany pro další generace - vysvětluje pojmy CHKO, NP a UNESCO vyhledává vybrané typy ochrany přírody (CHKO, NP, UNESCO) na mapě světa a typy ochrany na mapě místního regionu		Ochrana přírody, trvale udržitelný rozvoj		
- respektuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině - vyvaruje se možnosti vzniku úrazu svého i spolužáků - nacvičuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech - adekvátně reaguje na vzniklé modelové situace		Chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích		**Ochrana člověka za mimořádných událostí- celoškolní projekt (**průřezová témata napříč všemi ročníky 2. stupně)

Vzdělávací oblast:	**Člověk a příroda**
Vzdělávací obor:	**Člověk a příroda**
Vyučovací předmět:	**Zeměpis**
Období – ročník:	**3. období – 9. ročník**

		Česká republika		
- 1. vysvětlí význam polohy České republiky v rámci střední Evropy, v rámci Evropské unie 2. reprodukuje s využitím různých zdrojů přírodní, hospodářské a společenské charakteristiky České republiky 3. porovná s využitím různých dostupných zdrojů a podle vybraných kritérií (například HDP, kupní síla, klasifikace regionů Evropské unie) přírodní, hospodářské a společenské charakteristiky České republiky s vybranými (modelovými) zahraničními státy - určí geografickou polohu ČR, posoudí i další aspekty polohy (dopravní, hospodářskou, geopolitickou) - porovná rozlohu ČR s ostatními evropskými státy	20	Poloha a rozloha		

- vymezí na geologické mapě ČR oblast Českého masivu a Karpat, rozliší Českou vysočinu a Karpaty - vyhledává na fyzické mapě hlavní pohoří, nejvyšší vrcholy		Geomorfologické členění povrchu		
- pojmenuje hlavní činitele ovlivňující podnebí ČR		Podnebí		
- zařadí území ČR k úmořím evropských moří - pojmenuje hlavní vodní toky, vyhledá je v mapách - rozlišuje s uvedením konkrétních příkladů povrchové a podpovrchové vodstvo, lokalizuje hlavní lázeňské prameny a lázeňská místa rozlišuje mezi přírodními a umělými vodními nádržemi, objasní původ jezer v ČR a význam českého rybníkářství		Vodstvo		
- rozlišuje mezi půdními druhy a půdními typy - rozlišuje podmínky vzniku a následky půdní eroze		Půdy		
- uvádí příklady rostlinných a živočišných druhů na území ČR		Rozmístění živočišstva a rostlinstva		
- rozlišuje velkoplošná a maloplošná chráněná území z hlediska charakteru ochrany, uvádí jejich příklady - **navrhuje řešení ochrany přírody**		Ochrana přírody a životního prostředí	**EV – 2** **EV - 3**	

- **posoudí hlavní aktuální trendy demografického vývoje** - určí hlavní migrační trendy v rámci ČR a mezi ČR a okolními státy - zhodnotí souvislosti rozmístění obyvatelstva		Obyvatelstvo	**MuV - 3**	
- rozděluje sídla podle velikosti - uvádí příklady sídel podle jejich významu		Sídla		
- objasní a zdůvodní existenci územních rozdílů v hospodářské vyspělosti jednotlivých regionů		Hospodářství		
- rozlišuje nerostné suroviny podle jejich charakteru a využití - vymezí a lokalizuje v mapách oblasti těžby - zhodnotí strukturu surovinové základny ČR		Přírodní zdroje, nerostné suroviny		
- objasní pojmy : obnovitelné a neobnovitelné energetické zdroje - popíše výhody a nevýhody jednotlivých druhů elektráren z ekonomických i ekologických ohledů - zdůvodní potřebu nahrazovat standardní zdroje energie alternativními v rámci udržitelného života		Průmysl paliv a energetiky		
- lokalizuje tradiční oblasti hutnického průmyslu - Ostravsko		Hutnický průmysl		

- pojmenuje klíčové obory strojírenství v ČR		Strojírenský průmysl		
- uvádí příklady univerzálního použití ropy - zhodnotí zdravotní rizika spjatá s případným únikem látek z chemických a stavebních závodů - lokalizuje tradiční oblasti těchto odvětví průmyslu		Chemický průmysl. Průmysl stavebních hmot		
- vyhledá v mapách hlavní oblasti sklářského, keramického a dřevozpracujícího průmyslu v ČR		Spotřební průmysl		
- lokalizuje oblasti pěstování vybraných plodin - doloží na příkladech návaznost zemědělství a potravinářského průmyslu		Zemědělství a potravinářský průmysl		
- rozlišuje mezi jednotlivými druhy dopravy podle prostředí a podle účelu - vymezí a vyhledá v mapách hlavní dopravní tahy a trasy		Doprava a spoje		
- pojmenuje, popíše a vyhledá v mapách příklady národních kulturních památek a památek UNESCO		Cestovní ruch		
- **1. vyjmenuje příklady zapojení České republiky do světových mezinárodních a nadnárodních institucí, organizací a integrací států** **2. svými slovy vysvětlí význam členství České republiky v Evropské unii**	22	Členství ČR v mezinárodních organizacích	**VMEGS - 3**	

- 1. lokalizuje místní region podle zvolených kritérií (bydliště, sídlo školy, obec s pověřeným obecním úřadem, obec s rozšířenou působností – město, statutární město, krajské město, kraj, chráněná krajinná oblast, národní park, euroregion apod.) 2. vysvětlí na příkladech znaky a specifika místního regionu 1. vyjmenuje silné a slabé stránky (přírodní, společenské a kulturní) místního regionu s využitím různých zdrojů 2. zařadí místní region do příslušného kraje a do vyšších územních celků - vyhledá, pojmenovává a komplexně srovnává jednotlivé regiony podle vybraných kritérii - hodnotí spolupráci mezi jednotlivými regiony, vychází z místního regionu 1. lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a další vybrané regiony 2. vyjmenuje a ukáže na mapách hlavní jádrové a periferní oblasti České republiky, přiměřeně popíše jejich rozvojové charakteristiky, zacílení rozvoje 3. objasní přírodní, společenské a hospodářské charakteristiky krajů a dalších vybraných regionů České republiky	18 19 21	Oblasti – kraje ČR Praha Středočeský kraj Jihočeský kraj Plzeňský Karlovarský Ústecký Liberecký Královéhradecký Pardubický Vysočina Jihomoravský Zlínský Olomoucký Moravskoslezský Místní region		

- respektuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině - vyvaruje se možnosti vzniku úrazu svého i spolužáků - nacvičuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech - popíše, vysvětlí a předvede správný postup a chování při zranění svém i jiného, při dopravní nehodě, požáru, úniku nebezpečných látek, při tonutí, uštknutí, bezvědomí jiné osoby - vybere z nabídky předmětů obsah evakuačního zavazadla, sbalí jej a označí údaji - z dostupných materiálů a oděvů vytvoří improvizovaný ochranný oblek a oblékne se do něj - ovládá základní dopravní předpisy potřebné při pohybu cyklisty a chodce po veřejných komunikacích - v případě potřeby kontaktuje tísňové linky, komunikuje s operátory dle jejich pokynů - využívá různých přírodních jevů a úkazů k orientaci v terénu		Chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích		**Ochrana člověka za mimořádných událostí- celoškolní projekt (**průřezová témata napříč všemi ročníky 2. stupně)

Výchova k hudebnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací oblast předmětu směřuje k:

- vnímání hudby jako důležité součásti života jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových i jiných aktivit
- chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace
- získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti
- pochopení různorodé hudební kultury různých národů a národností
- rozvoji žákovy celkové hudebnosti

Časové vymezení předmětu:

- 6. - 9. ročník – 1 hodina týdně

Organizační vymezení předmětu:

Výuka probíhá v odborné učebně hudební výchovy, při dalších akcích a projektech je též využíván koncertní sál místní sokolovny.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- skupinové vyučování
- samostatná práce
- kolektivní práce
- krátkodobé projekty

Průřezová témata:

- EV – 4 Vztah člověka k prostředí - 6., 9. ročník
- VMEGS – 1 Evropa a svět nás zajímá – 7., 8. ročník
- VMEGS – 2 Objevujeme Evropu a svět – 8. ročník
- VMEGS – 3 Jsme Evropané – 7., 8. ročník

- OSV - 1.5 Kreativita – 8. ročník
- OSV – 2.2 Mezilidské vztahy – 6. ročník
- OSV – 2.3 Komunikace – 7. ročník
- OSV – 3.1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – 6. ročník
- MeV – 1.1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – 6., 9. ročník
- MuV – 2 Lidské vztahy - 7. ročník
- MuV - 3 Etnický původ – 7. ročník
- MuV – 4 Multikulturalita – 9. ročník

Mezipředmětové vztahy

Předmět Výchova k hudebnosti úzce souvisí s některými dalšími předměty , např. dějepis – vytváření a chápání hist. souvislostí, český jazyk a literatura – písňové texty, zhudebňování říkadel, dramatizace, výtvarná výchova – výtvarné vyjádření hudby , fyzika – vlastnosti tónu atd.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Ve vyučovacím předmětu hudební výchovy využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- podle individuálních hudebních schopností a dovedností vyhledávat a třídit informace
- chápat a používat obecně užívané hudební termíny
- používat metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami
- získané znalosti propojovat do souvislostí, poznatky uplatňovat v různých hudebních činnostech
- nalezené souvislosti mezi získanými poznatky využívat v praxi
- uvědomovat si vlastní odpovědnost za svou práci
- pracovat s chybou – najít ji, samostatně opravit a hledat v ní poučení
- využívat vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů při provádění hudebních činností
- zažít úspěch při praktických i teoretických činnostech v oblasti hudby a umění

Kompetence k řešení problémů

- na základě individuální hudební vyspělosti postihovat z hudebního proudu znějící skladby významné sémantické prvky, srovnávat je a slovně charakterizovat

- hledat spojitosti mezi vlastní hudební zkušeností a zkušeností autora předávané hudebním dílem
- samostatně a kriticky přemýšlet,porovnávat různé způsoby řešení
- rozpoznat problém a hledat nejvhodnější způsob řešení hudebního úkolu
- s chybou pracovat jako s příležitostí, jak najít cestu ke správnému řešení
- problémy řešit společně a učit se navzájem / skupinová práce – orchestr, zpěváci,skladatelé atd. /
- řešit problémové úlohy z praktického života a bezprostředního okolí / uplatnění folklóru a lidové písně v našem kraji /

Kompetence komunikativní

- při práci ve skupině vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- spolupracovat při zadávaných hudebních úkolech
- zajímat se o náměty a názory spolužáků
- komunikovat se žáky jiných ročníků, také spolupracovat s ostatními školami

Kompetence sociální a personální

- efektivně spolupracovat, respektovat názory jiných
- učit se objektivním přístupem zhodnotit svoji práci i práci ostatních, učit se chápat odlišné kvality svých spolužáků
- respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
- chápat nutnost dodržování pravidel slušného chování
- uvědomit si, že teprve při dodržování všech pravidel má každý žák šanci zažít úspěch

Kompetence občanské

- uvědomit si odpovědnost za své chování a jednání
- respektovat názor druhých
- chránit a oceňovat naše kulturní tradice / úcta k místnímu folklóru, ke státní hymně atd. /
- aktivně se zapojovat do kulturního dění / účast na koncertech, přehlídkách, soutěžích /
- brát ohled na druhé

Kompetence pracovní

- při samostatné práci směřovat ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržování vymezená pravidla
- vytvářet si pozitivní vztah k hudebním činnostem

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

- HV-9-1-01:1 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
- HV-9-1-02:2 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase
- HV-9-1-03:3 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
- HV-9-1-04:4 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě
- HV-9-1-05:5 orientuje se v proudu znějící hudby,přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku
- HV-9-1-06:6 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období
- HV-9-1-07:7 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- HV-9-1-01p:1 doprovází písně pomocí ostinata
- HV-9-1-02p:2, HV-9-1-03p:3 interpretuje vybrané lidové a umělé písně

- pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu
- rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru
- uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl

Vzdělávací oblast:	**Umění a kultura**

Vzdělávací obor:	**Hudební výchova**
Vyučovací předmět:	**Výchova k hudebnosti**
Období – ročník:	**3.období – 6. – 9. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy** OVO	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Poznámky**
6. ročník				
- rozlišuje píseň lidovou a umělou, určuje písně jednohlasé a dvojhlasé - **vnímá vztah člověka k přírodě a k prostředí** - **vyjádří vlastními slovy mezilidské vztahy vyjádřené v lidových písních** - 1. se orientuje v notovém zápisu (délkové hodnoty not a pomlk, tempová označení, dynamická znaménka, takt, opakovací znaménka) 2. zazpívá v jednohlase, případně vícehlase, respektuje daný žánr - zazpívá s oporou jednotlivé hlasy - rozlišuje základní vlastnosti tónu - vyhledává určené takty a rytmy - sluchem rozlišuje zvuk vybraných hudebních nástrojů a dovede je pojmenovat - pozná a vysvětlí odlišnosti stupnice mollové a durové, poznává je sluchem - odliší skladbu instrumentální a vokální, vyhledá její odlišnosti v partituře	1 2	Lidový dvojhlas Zpěv lidových písní, práce s notovým zápisem Říkadlo, jeho rytmické vyjádření Hudební výrazové prostředky (melodie, rytmus, harmonie, dynamika, barva, kontrast, gradace) Lidové hudební nástroje Posuvky Stupnice dur, moll Partitura vokální, instrumentální	**EV 4** **OSV 2.2**	

- seznamí se s pojmem variace - 1. zazpívá, zahraje či doprovodí vybranou píseň či skladbu - 2. zazpívá společně se spolužáky státní hymnu a popíše okolnosti a společenské souvislosti jejího vzniku - **při řešení využívá své rozhodovací dovednosti** - uvědoměle naslouchá - seznamuje se s pojmem akord, poznává jeho stavbu a obraty - rozlišuje jednoduchou písňovou stavbu - **využívá schopnosti zpracovat, vyhodnotit a využít podněty z médií** - seznámí se s novými hudebními žánry 1. zdůvodní význam hudby u umělecké a běžné produkce (filmová a audiovizuální tvorba, dramatické umění, sport, reklamy) 2. zdůvodní vhodnost či nevhodnost hudební složky ve vybrané ukázce	3 7	Variace Píseň, písňová forma Akord, stavba, obraty Hudba na jevišti – opera, opereta, muzikál, revue	**OSV 3.1** **MeV 1.1**	
7. ročník				
- při zpěvu lid. písní dodržuje správné pěvecké návyky - 1. popíše a zdůvodní zásady hlasové hygieny a využije je při zpěvu a mluveném projevu - tyto zásada dodržuje správné zásady - **seznamuje se s lidovými písněmi jednotlivých národů a s kulturními tradicemi, odhadne etnický původ** - respektuje dynamiku písně - **využívá spolupráci s ostatními, rozvíjí vzájemnou komunikaci**	2	Putování za lidovou písní Lidský hlas, hlasová hygiena Mollová stupnice harmonická	**MuV 2** **MuV3**	

- **seznamuje se s evropskou hudbou a vnímá ji v širších souvislostech** 3. zahraje na zvolený hudební nástroj sólově, ve skupině nebo jako součást doprovodu 4. postihne dominantní hudebně výrazové prostředky při poslechu hudebního díla nebo jeho části 5. pohybem reaguje na hudební ukázku a na změny v jejím průběhu - vyzkouší si zpívat intonačně čistě a rytmicky přesně - při poslechu využívá získaných znalostí a zkušeností - seznamuje se s vybranými skladbami - vyzkouší si uvědomělý poslech - poslech spojuje s instrumentální činností - vnímá rozdíly komorní a symfonické hudby - poslouchanou skladbu dle svých schopností vyjádří pohybem - 1. rozliší na základě audio i video ukázek vybrané typy tanců (lidové tance, historické, společenské, současné styly) a odliší balet jako druh umění	4 1 4	Polyfonie, kánon, fuga J. S. Bach Koncert – A. Vivaldi, V. A. Mozart Sonátová forma Symfonie, symfonická báseň – J. Hayden, W. A. Mozart, L. V. Beethoven Kantáta, oratorium Tance, pantomima, balet, výrazový tanec, společenské tance	**OSV 2.3** **VMEGS 1** **VMEGS 3**	
8. ročník				
- seznamuje se s nejstaršími hudebními památkami a zařazuje je do historických souvislostí - 1. popíše základní znaky typické pro hudbu jednotlivých slohových období (jednohlas, vícehlas, homofonie, polyfonie, hudba vokální a instrumentální, hudební forma, hudební druhy) - slovně charakterizuje hudební dílo a zařadí ho do stylového období - určuje vybrané hudební formy	6	Artificiální a nonartificiální hudba Původ hudby, pravěk, starověk Gotika, renesance Baroko – J. S. Bach, G. F. Händel		

- rozpoznává hudební nástroje a jejich výrazové možnosti - seznamuje se s vybranými skladbami - 3. vytvoří jednoduchou obměnu slyšeného či zapsaného melodického motivu (rytmickou, melodickou, - 1. zvolí nejvhodnější způsob reprodukce slyšeného či zapsaného hudebního motivu, tématu či skladby (zpěv nebo hra) 2. zahraje s přihlédnutím k charakteru hudebního motivu, tématu či skladby jednoduchý doprovod (rytmické ostinato, harmonický doprovod na funkcích tóniky a dominanty/subdominanty) vytváří rytmické motivy - **využívá vlastních nápadů k vytváření rytmických příkladů** - seznámí se s charakteristickými prvky jazzové hudby - 3. určí styl a žánr vybrané ukázky moderní populární hudby - 3. písemnou či ústní formou vyjádří, jakou roli hraje hudba a umění obecně v jeho životě; uvede situace, ve kterých se nelze bez hudby obejít - seznamuje se s jednoduchými kytarovými akordy, popíše jejich funkci v doprovodu písní - **utřídí si poznatky o evropské a světové hudební kultuře a poznává její rozdíly i shodné rysy**	3 1 7	Klasicismus – J. Haydn, W. A. Mozart, L. v. Beethoven Romantismus – F. Chopin, G. Verdi Impresionismus – C. Debussy, M. Ravel Stupnice, tónina, modální stupnice Počátky jazzu 30.- 40. léta – swing Akordové kytarové značky Rock and roll, country and western Rock, 60. léta – Beatles Moderní směry v hudbě (hard rock, art rock, heavy metal, rap, hip hop, disco)	**OSV 1.5** **VMEGS1** **VMEGS 2** **VMEGS 3**	
9. ročník				
- seznamuje se s nejstaršími hudebními památkami a zařazuje je do historických souvislostí		Počátky hudebních dějin v Čechách		

- rozlišuje skladby vokální, instrumentální, homofonní a polyfonní - zkouší principy polyfonie v praktických ukázkách - seznamuje se s dalšími hudebními formami - 1. rozliší a ve znějící hudbě pojmenuje vybrané výrazové prostředky hudby (tempo, rytmus, melodii, barvu, dynamiku) 2. rozpozná úseky, v nichž je použita citace, zvukomalba; rozpozná kontrast a gradaci, opakování melodie, rytmu 3. rozpozná na vybraných hudebních ukázkách operu, muzikál, balet, komorní a symfonickou hudbu, píseň, sborovou tvorbu - seznamuje se s vybranými hudebními skladbami - přiřadí skladby k hudebním skladatelům 20. století - **rozvíjí svůj citlivý přístup k přírodě a životnímu prostředí** - 1. popíše a zdůvodní zásady hlasové hygieny a využije je při zpěvu a mluveném projevu - rozvíjí rytmické cítění a paměť - seznamuje se s charakteristickými prvky jazzové hudby - podle svých individuálních hudebních dispozic zpívá kultivovaně a pěvecky správně písně různých žánrů - vyzkouší si jednoduchý instrumentální nebo rytmický doprovod trampské písně - pohybem vyjadřuje různé taneční rytmy - **uvede příklady různých kulturních tradic, odhaluje rozmanitosti těchto kultur** - seznamuje se s trendy 70.-90. let v populární hudbě a až do současnosti	3 5 2 1 4 7	Hudební renesance v Čechách České hudební baroko – kantáta, oratorium, opera Český hudební klasicismus Český hudební romantismus – B. Smetana, Ant. Dvořák, Z. Fibich 20. století v české vážné hudbě – L. Janáček, B. Martinů, J. Suk, V. Novák Rytmus, metrum, tempo Česká nonartificiální hudba Osvobozené divadlo, Semafor Jazz a swing v české hudbě Trampská píseň Divadla malých forem 60. léta – big beat	**EV 4** **MuV 4**	

- využívá podnětů z médií, zkouší je kriticky hodnotit	6	70., 80., 90. léta v populární hudbě Současná populární hudba	**MeV 1.1**	

Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací oblast předmětu

- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy
- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity
- přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace
- užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií
- rozvíjí především smyslového vnímání, kreativitu, vnímání a utváření mimouměleckého estetična, prohlubuje vztah k evropské a světové kultuře
- přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem

Časová dotace

- 6. ročník 2 hodiny týdně
- 7. ročník 1 hodiny týdně
- 8. ročník 1hodina týdně
- 9. ročník 1 hodina týdně

Místo výuky

- učebna výtvarné výchovy
- dílna pro keramiku
- učebna PC

- veřejná prostranství mimo školu, areál školy

Průřezová témata

- OSV 1. 2 Sebepoznání a sebepojetí / 6., 7., 8., 9. roč. /
- OSV 2. 2 Mezilidské vztahy / 6., 7., 8., 9. roč. /
- VDO 4 Principy demokracie / 6., 7., 8., 9. roč. /
- VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá / 6., 7., 8., 9. roč. /
- EV 4 Vztah člověka a prostředí / 6., 7., 8., 9. roč. /
- MeV 1. 1 Kritické vnímání mediálních sdělení / 9. roč. /
- MeV 2. 1 Tvorba mediálního sdělení / 9. roč. /

Mezipředmětové vztahy

Práce žáků ve výtvarné výchově často vycházejí z učiva dalších předmětů jako je dějepis, fyzika, literární výchova, cizí jazyky …. - výtvarné práce pomáhají dokreslit a zatraktivnit učivo těchto předmětů.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu výtvarné techniky využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- samostatné pozorování a vnímání reality
- aktivní vyjádření

Kompetence k řešení problémů

- tvořivě přistupovat při řešení výtvarných úkolů
- použít správné materiály, nástroje, vybavení, techniku

Kompetence komunikativní

- na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti, činnosti svých spolužáků a výsledky těchto činností
- obohacovat slovní zásobu o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

- organizovat práci ve skupinách, aby si žáci stanovili postup a zvolili vhodnou techniku práce
- respektovat názory a práce spolužáků

Kompetence občanská

- vytvořit si postoj k výtvarným dílům
- získat úctu k umění

Kompetence pracovní

- dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

- VV-9-1-01:1vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků
- VV-9-1-02:2 zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly a k zaznamenává podněty z představ a fantazie
- VV-9-1-03:3 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace
- VV-9-1-04:4 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření
- VV-9-1-05:5a rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku
- VV-9-1-06:5b interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků

- VV-9-1-07:6 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- VV-9-1-01–07p:6 uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru
- VV-9-1-01p:1, VV-9-1-03p:3 uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci
- VV-9-1-02p:2 při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává jej s výsledky ostatních
- VV-9-1-06p:5b vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity

Vzdělávací oblast:	**Umění a kultura**
Vzdělávací obor:	**Výtvarná výchova**
Vyučovací předmět:	**Výtvarná výchova**
Období – ročník:	**3. období – 6. ročník – 9. ročník**

6. ročník

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
- 1. určí na příkladech výtvarných uměleckých děl prvky, které jsou pro ně charakteristické (linie, barevné plochy, kontrasty, světlo, stín, tvary) 2. určí na příkladech plošných i prostorových uměleckých výtvarných děl vztahy mezi prvky (podobnost, kontrast, rytmus, hierarchii důležitosti), které jsou pro dílo charakteristické 3. si zvolí samostatně námět na zadané téma a podle své představivosti jej vizuálně vyjádří volitelnými prostředky	1	**Výtvarné vyjádření skutečnosti** - postava (správné proporce lidského těla) - příroda – botanika (kresba, malba dle předlohy) - vesmír – práce s barvou - stavby, stroje a přístroje - výtvarné vyjádření morfologických znaků, tvarů, barevnosti přírodních objektů		

4. u svého díla zdůvodní volbu vizuálních prostředků a způsob (techniku) zpracování - rozeznává a správně používá pomůcky a materiály v různých výtvarných technikách - vyjádří základní proporce postavy - 1. sdělí (ústně či písemně) vlastní zkušenost, ze které při tvorbě vycházel 2. sdělí (ústně či písemně), jaké podněty (zrakové, hmatové, čichové, sluchové) jsou zdrojem jeho zkušenosti, ze které při tvorbě vycházel 3. vyjádří, které části výsledku jeho práce (malby, kresby, grafiky, prostorového uspořádání, animace) vycházejí z reálné zkušenosti a které z fantazie - aktivně zapojuje fantazii a představivost - správně zobrazí vnímané skutečnosti - **výtvarně vyjádří mezilidské vztahy – barevně i jinými prostředky** - **ohodnotí svou práci, zdůvodní svůj záměr** - porovnává a hodnotí práce ostatních, vytváří si vlastní názory a postoje k výtvarnému umění okolního světa - **nezesměšňuje a neničí práce ostatních žáků, ale snaží se je pochopit a správně vnímat** - vyhledává souvislosti mezi výtvarným uměním a jinými druhy umění - **orientuje se v oblasti výtvarné kultury a dějin výtvarného umění** - je seznámen s některými netradičními výtvarnými technikami a styly	2	(podzim – strom/otisk listů, sněhová vločka – kresba) - pohádkové postavy (volná technika) **Dekorativní a prostorové práce** - otisk textilie – dotváření - práce s jinými materiály, např. kůže - kraslice jinak – zdobení provázkem, papírem... - skládaná novoročenka - práce s různými druhy papíru (stříhání, lepení, spojování) - práce s přírodním materiálem - - výtvarné hry s linií a barvou - netradiční výtvarné techniky (např. kašírování, hlína, kůže) **Výtvarné umění a životní prostředí** - pozorování přírody v různých roč. obdobích - stavba budoucnosti - ilustrace - dekor – tvar a funkce předmětů … **Teorie** - dějiny (pravěk, starověk, doba románská)	**OSV 2.2** **OSV 1.2** **VDO 4** **VMEGS 1**	

- **svými pracemi se podílí na dotváření svého okolního prostředí**		- teorie barev, výtvarné pomůcky a materiály	**EV 4**	

7. ročník

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	Poznámka
- rozeznává a správně používá pomůcky a materiály v různých výtvarných technikách - různými výtvarnými výrazovými prostředky vyjádří konkrétní i abstraktní téma - **výtvarně vyjádří mezilidské vztahy – barevně i jinými prostředky** - při své tvůrčí činnosti využívá osobní zkušenosti, znalosti, aktivně zapojuje fantazii a představivost - 1. vybere takové prostředky a jejich vztahy (např.: harmonická nebo kontrastní barevnost, objemové nebo lineární vyjádření objektů, detailní propracování nebo stylizace tvarů, figurativní nebo nefigurativní pojetí), které považuje pro samostatně zvolené či zadané téma za nejvhodnější - **nezesměšňuje a neničí práce ostatních žáků, ale snaží se je pochopit a správně vnímat** - zvládá vyjádření správného tvaru předmětu, správné zobrazení vnímané skutečnosti - pracuje s linií, barvou a jejími odstíny - **ohodnotí svou práci, zdůvodní svůj záměr**	4	**Výtvarné vyjádření skutečnosti** - barvy podzimu, listy, otisky - výtvarný přepis vnímané hudby, jarní květiny... - postava (v pohybu), sport - příroda – zoologie (kresba, malba dle předlohy) - krásy naší země, regionu, města (volná technika) **Dekorativní a prostorové práce** - vánoční motivy - práce s jinými materiály – např. kůže, pytlovina, vlnitá lepenka - středová souměrnost, smysl pro pravidelnost - práce s papírem, sádrou, plasty - netradiční výtvarné techniky **Výtvarné umění a životní prostředí**	**OSV 2. 2** **VDO 4** **OSV 1.2**	

- porovnává a hodnotí práce ostatních, vytváří si vlastní názory a postoje k výtvarnému umění okolního světa - **orientuje se v oblasti výtvarné kultury a dějin výtvarného umění, v oblasti regionálního umění** - je seznámen s některými netradičními výtvarnými technikami a styly - **svými pracemi se podílí na dotváření svého okolního prostředí**		- kresba dřeva, kůry, šišky a další přírodniny - design – umělé formy, stavby **Teorie** - dějiny (gotika, renesance, baroko, rokoko) - základní výtvarné techniky	**VMEGS 1** **EV 4**	

8. ročník

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	Poznámka
- rozeznává a správně používá pomůcky a materiály v různých výtvarných technikách - různými výtvarnými výrazovými prostředky umí vyjádřit konkrétní i abstraktní téma - **výtvarně vyjádří mezilidské vztahy - barevně i jinými prostředky** - při své tvůrčí činnosti využívá osobní zkušenosti, znalosti , aktivně zapojuje fantazii a představivost - **nezesměšňuje a neničí práce ostatních žáků, ale snaží se je pochopit a správně vnímat** - zvládá správné vyjádření základních proporcí postavy, správného tvaru předmětu, správné zobrazení vnímané skutečnosti		**Výtvarné vyjádření skutečnosti** - kresba - listy - zjednodušení, - postava (v určité situaci) - příroda – savci, člověk (kresba, malba, volná technika) - barevnost přírodních objektů - předměty kolem nás – perspektiva těles, budov **Dekorativní a prostorové práce** - práce s papírem, přírodninami, technickým materiálem - novoročenky, dekor. předměty	**OSV 2. 2** **VDO 4**	

1. interpretuje (vyloží) výsledek vlastní tvorby; zaměří se na prostředky, které použil (plošné a prostorové vyjádření, využití barevnosti, různých prvků apod.) a které byly pro obsah díla podstatné 2. interpretuje (vyloží) výsledek vlastní tvorby; zaměří se při tom na prostředky, které použil, a na jejich podobnosti či odlišnosti s prostředky, které byly využívány různými výtvarnými styly (např.: expresionismem, fauvismem, nefigurativním uměním) - spojuje výtvarné práce s písmem - použije linii, barvu a její odstíny - **ohodnotí svou práci, zdůvodní svůj záměr** - porovnává a hodnotí práce ostatních, vytváří si vlastní názory a postoje k výtvarnému umění okolního světa - vyhledává souvislosti mezi výtvarným uměním a jinými druhy umění - **orientuje se v oblasti výtvarné kultury a dějin výtvarného umění, v oblasti regionálního umění** - je seznámen s některými netradičními výtvarnými technikami a styly - **svými pracemi se podílí na dotváření svého okolního prostředí**	6	- hra s tužkou – stopa - kraslice – zdobení prvky z jiných materiálů... - netradiční výtvarné techniky **Výtvarné umění a životní prostředí** - hmyz, zvířata - dekor ve spojení s funkcí a užitím (vázy hrnečky), - vytváření návrhů na obaly, - užití písma **Teorie** - dějiny (klasicismus, romantismus, realismus) - písmo	**OSV 1. 2** **VMEGS 1** **EV 4**	

9. ročník

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	Poznámka

- rozeznává a správně používá pomůcky a materiály v různých výtvarných technikách - různými výtvarnými výrazovými prostředky umí vyjádřit konkrétní i abstraktní téma - **výtvarně vyjádří mezilidské vztahy - barevně i jinými prostředky** - při své tvůrčí činnosti využívá osobní zkušenosti, znalosti , aktivně zapojuje fantazii a představivost 1. vybere a sestaví celek z nabídky obrazů, takto sestavený celek interpretuje 2. vytvoří další obrazové celky tím, že přeskupí části obrazů; popíše jejich obsah a vysvětlí, v čem se od sebe liší 3. seřadí obrazy tak, aby jejich fáze vyjadřovaly prostor, časovou následnost proměn, dramatický účinek - **nezesměšňuje a neničí práce ostatních žáků, ale snaží se je pochopit a správně vnímat** 1. vybere z nabídky obrazů ty, které jako celek především působí na jeho smysly nebo vyjadřují jeho osobní nebo společenskou zkušenost či představu 2. najde ty části obrazu, které mohou především působit na jeho smysly nebo vyjadřovat jeho jedinečnou osobní zkušenost či představu nebo jejich obsah může být společně sdílen 3. využije návštěvu galerie k vnímání originálu uměleckého díla a uvědomění si významu vlastního prožitku z umělecké tvorby v autentickém prostředí galerie výtvarného umění či výstavní síně	3	**Výtvarné vyjádření skutečnosti** - postava (portrét, studie pohybu) - perspektiva, těles, budov - příroda – krajina (malba, kresba) - vyjádření abstrakce – pocit, myšlenka, vztahy, komunikace - krystaly, přírodní struktury, tkáně - animace **Dekorativní a prostorové práce** - práce s papírem, dřevem, přírodninami - netradiční výtvarné techniky - xeroxová technika **Výtvarné umění a životní prostředí** - bydlení - barevné ladění interiéru - kompozice zátiší, člověk a technika, architektura našich předků. **Teorie** - dějiny (2. pol. 19.století, 20. století) - novodobé výtvarné styly a techniky	**OSV 2. 2** **VDO 4**	

- zvládá správné vyjádření základních proporcí postavy, správného tvaru předmětu, - správné zobrazení vnímané skutečnosti 1. rozlišuje a pojmenuje typy vizuálních vyjádření 2. určí, co je pro daný typ vizuálního vyjádření charakteristické 3. představí výsledky své práce v různých situacích a za různých podmínek; zjišťuje, jak jeho dílo působí na ostatní, a diskutuje o tom - spojuje výtvarné práce s písmem - použije linii, barvu a její odstíny - **ohodnotí svou práci, zdůvodní svůj záměr** - porovnává a hodnotí práce ostatních, vytváří si vlastní názory a postoje k výtvarnému umění okolního světa - vyhledává souvislosti mezi výtvarným uměním a jinými druhy umění - **orientuje se v oblasti výtvarné kultury a dějin** - **výtvarného umění, v oblasti regionálního umění** - je seznámen s některými netradičními výtvarnými technikami a styly - **svými pracemi se podílí na dotváření svého okolního prostředí** - **výtvarné práce prezentuje ve školním časopise, na WEBu…….** - **rozliší dobrou a špatnou reklamu**	5a,b 6		**OSV 1. 2** **VMEGS 1** **EV 4** **MeV 2. 1** **MeV 1. 1**	

Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací oblast předmětu

- směřuje k regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže způsobené pobytem ve škole
- se zaměřuje na rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu
- vede k poznání, že zdraví je nejdůležitější životní hodnotou
- podporuje schopnost rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit

Časová dotace

- 6. ročník – 9. ročník 2 hodiny týdně

Místo výuky

- školní tělocvična
- školní hřiště
- hřiště TJ Sokol – odbíjená
- areál školy
- blízké okolí školy, obce /např.cvič.v přírodě, běh na lyžích…./
- zimní stadion
- učebna – teorie sportu

Formy a metody práce

se využívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstrací
- skupinová práce při nácviku kolektivních her
- individuální práce při nácviku pohybových dovedností jednotlivce

Mezipředmětové vztahy

Předmět tělesná výchova úzce souvisí s předmětem zdravotní tělesná výchova, jehož prvky jsou preventivně využívány v hodinách Tv pro všechny žáky.

Předmět tělesná výchova úzce souvisí s předměty vzdělávací oblast Člověk a příroda:

- přírodopis – stavba a funkce lidského těla, zdraví způsob života, schopnost poskytnutí 1.pomoci při poraněn
- fyzika – pochopení fyzikálních zákonů a pravidel při nácviku prvků individuálních i kolektivních dovedností

Do předmětu tělesná výchova bylo integrováno téma z oblasti Výchovy ke zdraví

Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím OVO 10 – Výchova ke zdraví.

Průřezová témata

6. – 9. ročník

- OSV - 1.3 seberegulace a sebeorganizace
- OSV - 2.1 ročník – poznávání lidí
- OSV - 2.2 angažovaný přístup k druhým, dodržování zásad slušnosti, tolerance, odpovědného chování
- OSV - 1.2 schopnost dodržovat obecné metody při řešení problémů, zvládání rozhodovacích situací, schopnost poznávání, sebepoznání, poznávání lidí a jednání ve specifických rolích a situacích
- EV – 3 vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních
- MeV - 2.2. interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce v realizačním týmu , vzájemné respektování

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu tělesná výchova využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají

žákům umožnit :

Kompetence k učení

- poznávaní smyslu a cíle svých aktivit
- plánování, organizování a řízení vlastní činnost

- užívání osvojeného názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu
- různým způsobem zpracovávat informace o pohybových aktivitách ve škole

Kompetence k řešení problémů

- vnímaní nejrůznější problémových situace a plánování způsobů řešení problémů
- vyhledávání informací vhodných k řešení problémů
- kritické myšlení, konání uvážlivých rozhodnutí, jsou schopni je obhájit
- uvědomění si zodpovědnosti svých rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- schopnost obhájit svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- komunikaci na odpovídající úrovni
- osvojení si kultivovaného ústního projevu
- účinného zapojení se do diskuse

Kompetence sociální a personální

- spolupráci ve skupině
- podílení se na vytváření pravidel práce v týmu
- v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- vytváření si pozitivní představy o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- respektování názoru ostatních
- formování volních a charakterových rysů
- zodpovědné rozhodování podle dané situace
- aktivně se zapojit do sportovních aktivit
- rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- rozlišování a uplatňování práv a povinností vyplývajících z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák,..)

Kompetence pracovní

- efektivitě organizovat vlastní práci
- spoluorganizování svého pohybového režimu
- využívání znalostí a dovednosti v běžné praxi
- ovládaní základních postupům první pomoci

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako nejdůležitější hodnoty
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů a na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a - --jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilí atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.
- aktivní zapojování do činnosti podporující zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

- TV-9-1-01:1 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem
- TV-9-1-02:2 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program
- TV-9-1-03:17samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly
- TV-9-1-04:16 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší
- TV-9-1-05:15 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- TV-9-1-02:2p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí
- TV-9-1-03:17p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení
- TV-9-1-04:16p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem
- TV-9-1-04:16p vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity

- TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného
- TV-9-1-05:15p uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu
  - využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy
  - chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy, změří úroveň své tělesné zdatnosti

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- TV-9-2-01:3 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- TV-9-2-02:5 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- TV-9-2-01:3p zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- TV-9-2-02:5p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků

- TV-9-3-01:7 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu
- TV-9-3-02:11 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu
- TV-9-3-03:4 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
- TV-9-3-04:12 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora
- TV-9-3-05:9 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí
- TV-9-3-06:13 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže
- TV-9-3-07:14 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- TV-9-3-01:7p užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka
- TV-9-3-02:11p naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu
- TV-9-3-03:4p dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
- TV-9-3-04:12p rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka
- TV-9-3-05:9p sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je
- TV-9-3-06:13p spolurozhoduje osvojované hry a soutěže

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

- VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě

- VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví
- VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví
- VZ-9-1-04:21 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
- VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví
- VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí
- VZ-9-1-07:22 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
- VZ-9-1-08:23 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc
- VZ-9-1-09:24 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce
- VZ-9-1-10:17 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím
- VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
- VZ-9-1-12:25 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování
- VZ-9-1-13:26 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým
- VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi
- VZ-9-1-15:27 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc
- VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- VZ-9-1-01p chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny
- VZ-9-1-03p uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím
- VZ-9-1-04p, VZ-9-1-09p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví

- VZ-9-1-05p projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy
- VZ-9-1-07p dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování
- VZ-9-1-08p svěří se se zdravotním problémem
- VZ-9-1-13p dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her
- VZ-9-1-13p uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy
- VZ-9-1-14p zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí
- VZ-9-1-15p uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla
- VZ-9-1-16p chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel

Vzdělávací oblast:	**Člověk a zdraví**
Vzdělávací obor:	**Tělesná výchova**
Vyučovací předmět:	**Tělesná výchova**
Období – ročník:	**3. období – 6. – 9.ročník**

6. ročník

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT, MPV)**	**Poznámky**
ATLETIKA				
- **při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli** - 1. pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity 2. pravidelně zařazuje cvičení kompenzující jeho jednostrannou zátěž	**1** **2**	Vytrvalostní běh do 1500 m Sprint na 60 m Hod míčkem na dálku i na cíl Základy štafetového běhu	**OSV- 1.3**	

- 1. pravidelně zařazuje do svého pohybového režimu aerobní pohybové činnosti 2. pravidelně sleduje výsledky své tělesné zdatnosti v kondičních testech a usiluje o zvýšení její úrovně 3. si upraví svůj pohybový režim s pomocí konkrétní nabídky rozvojových programů a zdůvodní výběr programu vzhledem k výsledkům své tělesné zdatnosti	**17**	Skok daleký z rozběhem a odrazem z odrazového prkna		
1. zvolí vhodnou výstroj a výzbroj pro danou pohybovou činnost a zdůvodní její použití z hlediska bezpečnosti 2. vybere a použije vhodné cviky k zahřátí svalů nutných pro uvedenou (danou) pohybovou aktivitu 3. ukončí pohybovou aktivitu protažením a kompenzačním cvičením zatížených svalových skupin	**15**			
1. vyhodnotí pohybové aktivity vzhledem k aktuálním podmínkám a aplikuje na dané podmínky obecné zásady bezpečnosti 2. přizpůsobí pohybové aktivity svým schopnostem a možnostem (volí obtížnost cvičení, velikost zátěže atd.) 3. vybere a použije výstroj a výzbroj odpovídající danému sportu a konkrétním podmínkám	**7**			
- 1. správně demonstruje a aplikuje dříve osvojované tělovýchovné činnosti na základě pokynů učitele, textového nebo grafického podkladu 2. vhodně reaguje na pokyny, povely i nonverbální signály rozhodčího v rámci sportovních aktivit a jejich pravidel 3. sleduje a interpretuje informace o pohybových aktivitách uváděné v médiích a se znalostí problému o nich diskutuje	**11**			

- 1. uvědoměle jedná podle principů fair play při pohybových aktivitách, rozpozná negativní projevy a na tyto situace adekvátně reaguje 2. prokazuje pozitivní, empatický přístup k handicapovaným, méně zdatným spolužákům nebo osobám opačného pohlaví 3. rozpozná při pohybových aktivitách jednání poškozující nejbližší prostředí či majetek a svým chováním směřuje k jeho eliminaci	**4**			
- 1. aktivně koordinuje činnosti se členy družstva před pohybovou aktivitou i v jejím průběhu 2. provádí v průběhu týmové pohybové aktivity korekce svého jednání vzhledem ke společnému cíli 3. vyjádří osobní názor na průběh pohybové aktivity a zhodnotí průběh či výsledek své činnosti i činnosti družstva	**12**			
-				
- 1. rozlišuje mezi právy a povinnostmi hráče, rozhodčího, organizátora a diváka během pohybových aktivit 2. naplňuje pravidla her, respektuje pokyny rozhodčího, patřičně na ně reaguje a podřizuje se jim, zároveň aktivně využívá možnosti vyplývající z role hráče 3. respektuje probíhající sportovní zápolení a v roli diváka do něj nezasahuje	**9**			
4. dodržuje podmínky dané organizátorem činností, chápe jejich význam a své jednání podřizuje určeným organizačním pravidlům - 1. změří nebo jinak kvantifikuje určené - pohybové činnosti nebo sportovní výkony prováděné ve shodě s pravidly	**13**			

2. zaznamenává sledované údaje vlastních nebo cizích pohybových aktivit - 3. vyhodnocuje zaznamenané údaje o pohybových činnostech, popisuje jejich změny, vývoj, kvalitu nebo je vzájemně porovnává - 1. zapojuje se do přípravy a realizace třídní nebo školní pohybové aktivity 2. zorganizuje se spolužáky turistickou akci nebo dlouhodobou soutěž pro žáky nižších ročníků 3. spolurozhoduje sportovní zápolení a nese tak dílčí odpovědnost za - úspěšnou realizaci sportovní akce - 1. zpracovává hodnoty dosažených výsledků spolužáků v rámci školních pohybových aktivit a zpracovaná data následně prezentuje 2. srozumitelně a dostatečně názorně prezentuje naměřené výkony své pohybové aktivity (které vybral k prezentaci), diskutuje o jejich kvalitě a vývoji 3. sleduje v médiích měřitelné výsledky sportovních činností a s určitým záměrem je prezentuje - 1. zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy 2. rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího 3. uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu 4. zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo) - 1. pozná chybu postavení či provedení pohybové činnosti – uvede, jak má vypadat správné postavení	**14** **3** **5** **16** **17**			

(provedení) 2. zhodnotí pohybovou činnost spolužáka i svou vlastní 1. vysvětlí vliv užívání podpůrných látek a jiných škodlivin na zdraví a pohybový výkon 2. z ověřených zdrojů vyhledá údaje o znečištění ovzduší a určí, zda je nutné omezit pohybové aktivity 3. přizpůsobí své venkovní pohybové aktivity vzhledem k aktuálním povětrnostním podmínkám a stavu znečištění ovzduší 1. charakterizuje správné držení těla; uplatňuje zásady správného sezení při práci 2. uplatňuje v režimu školy vhodné relaxační cviky pro uvolnění, zklidnění, zvládání stresu 3. jednoduchými pohybovými testy ohodnotí úroveň svých posturálních a fázických svalů (svalů s tendencí ke zkracování a ochabování) 4. předvede jednoduchou sestavu cvičení, která obsahuje zahřátí, protahovací cviky, cviky pro posilování dolních a horních končetin, břicha a mezilopatkového svalstva, dýchací a relaxační cvičení 5. v modelové situaci uplatní vhodnou sociální dovednost pro předcházení stresové situaci (např. pozorování druhých, empatické naslouchání, vedení dialogu, přesvědčování, vyjednávání, omluvu, dovednost říci „nevím“, „neumím“, „potřebuji pomoci“, uznání prohry).				
GYMNASTIKA				
- **zvládne obtížnější prvek s dopomocí při cvičení uplatní svůj fyzický fond**		**Akrobacie**- kotoul vpřed i vzad jednotlivě i ve vazbách - kotoul vpřed na zvýšené podložce	**OSV- 1.3**	

		- stoj na rukou s dopomocí 2 nebo 1 cvičence **Hrazda** – svis vznesmo , střemhlav, sešin vpřed - výmyk na hrazdě po čelo **Přeskok** – roznožka přes kozu našíř i na dél **Cvičení s hudbou**- technika pohybu(kroky,skoky, obraty,cviky rovnováhy) - jednoduché pohybové sestavy **Kladina –**chůze, kroky, poskoky **Kruhy –** závěs, houpání		
SPORTOVNÍ HRY				
- **v rámci kolektivní hry poznává blíže své spoluhráče i soupeře** - **techniku používá při míčové hře** - **řídí sportovní utkání svých vrstevníků podle jednoduchých pravidel** - **při hrách uplatňuje korektní jednání vůči spolužákům**		**Kopaná** – zastavení míče přihrávka na krátkou a střední vzdálenost vedení míče střelba na branku z klidu i pohybu – hra družstev **Basketbal** – základní basketbalové přihrávky, pohyb s míčem střelba obouruč odrazem o desku - útok dvojice na koš - základ dvojtaktu - hra družstev **Volejbal** - úder do míče jako při podání spodem či vrchem Přehazování prsty – nácvik vrchního odbíjení	**OSV- 2.1** **2.2** **OSV- 1.2** **MeV 2.2**	

		Přehazovaná **Softbal** - nácvik chytání míče, odpalování - hra podle zjednodušených pravidel **Házená** – přihrávky dvojic - střelba z místa **Florbal** – individualní technika jednotlivce - hra		
LYŽOVÁNÍ A BRUSLENÍ				
- **uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v neznámém terénu / příroda , silniční provoz, zimní stadion**		**Běžecké lyžování** – základy pohybu na běžeckých lyžích krátká vyjížďka do okolí školy, obce **Bruslení –** základní způsoby pohybu na bruslích(jízda vpřed, zastavení, zatáčení)	**EV- 3**	Zimní stadion Okolí obce
SPORTOVNÍ TEORIE				
		- základní pravidla sportovních her – kopaná, košíková, přehazovaná, softball		

7. ročník

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT, MPV)**	**Poznámky**
ATLETIKA				
- **při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli**		Vytrvalostní běh do 1500 m Sprint na 60 m	**OSV- 1.3**	Zimní stadion

		Skok daleký z rozběhem a odrazem z odrazového prkna Hod míčkem, granátem do dálky i na cíl Štafetový běh – sprint, vytrvalostní Základy vrhu koulí		
GYMNASTIKA				
- **zvládne obtížnější prvek s dopomocí při cvičení uplatní svůj fyzický fond**		**Akrobacie** – kotouly vpřed i vzad ve vazbách - stoj na rukou se záchranou 1 - stoj na rukou samostatně - stoj na rukou v kombinaci s kotoulem **Hrazda** – výmyk na hrazdě po čelo - přešvihy únožmo **Přeskok** – roznožka, skrčka přes kozu na šíř i na dél **Cvičení s hudbou –** cvičení pro správné držení těla, zdatnost, **Kladina –** pohyby po kladině, dřepy, obraty **Kruhy –** závěsy, houpání, obraty	**OSV- 1.3**	
SPORTOVNÍ HRY				
- **v rámci kolektivní hry poznává blíže své spoluhráče i soupeře** - **techniku používá při míčové hře**		**Kopaná** – zastavení míče přihrávka na krátkou a střední vzdálenost vedení míče kolem překážek střelba na branku z pohybu – hra družstev	**OSV- 2.1** **2.2** **OSV- 1.2** **MeV 2.2**	

- **řídí sportovní utkání svých vrstevníků podle jednoduchých pravidel** - **při hrách uplatňuje korektní jednání vůči spolužákům**		**Basketbal** – základní basketbalové přihrávky, pohyb s míčem střelba obouruč odrazem o desku - střelba na koš po dvojtaktu - útok dvojice na jednoho obránce - hra družstev **Volejbal** - spodní či vrchní podání - vrchního odbíjení Přehazovaná – hra dva na dva, tři na tři **Softbal** - nácvik chytání míče, odpalování - hra podle zjednodušených pravidel **Házená** – přihrávky dvojic - střelba z místa - střelba z náskoku - hra **Florba**l – individuální technika jednotlivce - hra - hra bez brankáře		
LYŽOVÁNÍ A BRUSLENÍ				
- **uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v neznámém terénu / příroda , silniční provoz, zimní stadion**		**Běžecké lyžování** – základní techniky běžeckého lyžování Krátký výběh do terénu Lyžařský kurz v horském terénu **Bruslení** – základní pohyb na bruslích	**EV- 3**	Zimní stadion
SPORTOVNÍ TEORIE				

		- pravidla sportovních her		

8. ročník

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT, MPV)**	**Poznámky**
ATLETIKA				
- **při vytrvalosti uplatní i vůli**		Vytrvalostní běh do 1500 m Sprint na 60 m Skok daleký z rozběhem a odrazem z odrazového prkna Hod míčkem, granátem do dálky i na cíl Štafetový běh – sprint, vytrvalostní Základy vrhu koulí	**OSV- 1.3**	
GYMNASTIKA				
- **dokáže zvládnout obtížnější prvek s dopomocí při cvičení uplatní svůj fyzický fond**		**Akrobacie** – kotouly vpřed a vzad ve vazbách , v kombinaci s jinými prvky - kotoul na zvýšené podložce - stoj na rukou se záchranou 1 , bez záchrany - základy přemetu stranou - cvičení pod kroužícím lanem - překážková dráha **Hrazda** – výmyk na hrazdě po čelo, přešvihy únožmo	**OSV- 1.3**	

		- podmet po seskoku **Přeskok** – skrčka přes kozu, švédskou bednu **Cvičení s hudbou –** aerobní gymnastika bez náčiní a nářadí **Kladina –** jednoduché sestavy **Kruhy –** houpání, obraty, seskoky		
SPORTOVNÍ HRY				
- **v rámci kolektivní hry poznává blíže své spoluhráče i soupeře** - **techniku používá při míčové hře** - **řídí sportovní utkání svých vrstevníků podle jednoduchých pravidel** **- při hrách uplatňuje korektní jednání vůči spolužákům**		**Kopaná** – prohlubování individuální techniky - přihrávka na krátkou a střední vzdálenost - střelba na branku z pohybu – hra družstev **Basketbal** – prohlubování individuální techniky - základní basketbalové přihrávky, pohyb s míčem střelba obouruč odrazem o desku - střelba na koš po dvojtaktu - útok dvojice na jednoho obránce - osobní obrana na půlce hřiště - hra družstev **Volejbal** - spodní či vrchní podání - vrchního odbíjení - odbíjení obouruč spodem – bagr - příjem podání – rozehra - hra družstev (přehazovaná s prvky odbíjené **Softbal** - nácvik chytání míče, odpalování - hra podle zjednodušených pravidel	**OSV- 2.1** **2.2** **OSV- 1.2** **MeV 2.2**	

		Házená – trestný hod - střelba z místa - střelba z náskoku - hra **Florba**l – individuální technika jednotlivce - hra,		
LYŽOVÁNÍ A BRUSLENÍ				
- **uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v neznámém terénu / příroda , silniční provoz, zimní stadion**		**Běžecké lyžování** – základní techniky běžeckého lyžování Krátký výběh do terénu do 10 km **Bruslení** – základní pohyb na bruslích	**EV- 3**	Zimní stadion Okolí obce
SPORTOVNÍ TEORIE				
		- pravidla sportovních her		

9. ročník

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
ATLETIKA				
- **při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli**		Vytrvalostní běh – do 3000 m (dráha terén) Sprint – 60 m Skok daleký s rozběhem a odrazem z odrazového prkna Hod granátem do dálky i na cíl	**OSV- 1.3**	

		Štafetový běh – sprint, vytrvalostní Základy vrhu koulí		
GYMNASTIKA				
- **při cvičení používá správnou techniku** - **cvičení provede s ohledem na jeho estetickou stránku**		**Akrobacie** – krátká sestava z nacvičených prvků (kotouly, stoje, výskoky, přemet stranou) - překážková dráha **Hrazda –** krátká sestava z nacvičených prvků (výmyk, přešvihy, podmet) **Přeskok** – skrčka a roznožka přez švédskou bednu **Cvičení s hudbou –** krátké sestavy, **Kladina –** výskok na kladinu, krátké sestavy **Kruhy –** svis vznesmo, střemhlav, houpání, obraty	**OSV- 1.3**	
SPORTOVNÍ HRY				
- **v rámci kolektivní hry poznává blíže své spoluhráče i soupeře** - **techniku používá při míčové hře** - **řídí sportovní utkání svých vrstevníků podle jednoduchých pravidel** - **při hrách uplatňuje korektní jednání vůči spolužákům**		**Kopaná –** prohlubování individuální techniky - aplikace nacvičených prvků ve hře **Basketbal** – prohlubování individuální techniky - aplikace nacvičených prvků ve hře	**OSV- 2.1** **2.2** **OSV- 1.2** **MeV 2.2**	
SPORTOVNÍ HRY				
		Volejbal – prohlubování individuální techniky - hra 6 proti 6 - přehazovaná **Házená** – prohlubování individuální techniky		

		- aplikace nacvičených prvků ve hře **Softbal –** hra družstev **Florbal –** prohlubování individuální techniky - aplikace nacvičených prvků		
LYŽOVÁNÍ A BRUSLENÍ				
- **uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v neznámém terénu / příroda , silniční provoz, zimní stadion**		**Lyžování –** výběh do terénu v délce 10 km - nácvik techniky běhu klasickou technikou - nácvik běhu volnou technikou **Bruslení –** procvičování individuální techniky bruslení	**EV- 3**	Zimní stadion Skuteč Okolí školy, obce
SPORTOVNÍ TEORIE				
		Pravidla sportovních her		

Volba povolání

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací oblast předmětu

- plánování, organizování a hodnocení pracovní činnost samostatně i v týmu.
- dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci
- poskytování důležitých informací ze sféry výkonu práce
- odpovědné rozhodování o dalším profesním zaměření
- pracovní činnost jako seberealizace
- rozvíjení podnikatelského myšlení

Časová dotace

- v 8. ročníku – 0/5 hodiny týdně
- v 9. ročníku – 0/5 hodiny týdně

Místo výuky

- učebna
- učebna PC
- veřejná prostranství mimo školu

Průřezová témata

- OSV 3.1 – řešení problémů a rozhodovací dovednosti – 8. ročník
- OSV 3.2 – hodnoty, postoje, praktická etika – 8. ročník

Mezipředmětové vztahy

Předmět svět práce má těsnou návaznost zejména na předměty výchova k občanství a pracovní činnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu svět práce využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- aby je práce bavila a bavila i učitele (zařazováním modelových scének, atd.)
- postup od lehčího k složitějšímu, od známého k neznámému, přes obec, region
- uplatnit získané poznatky v běžném životě ve škole i mimo ni
- pracovat s informacemi (texty, obrazové materiály, přehledy s využitím internetu, tisku atd.)
- být odpovědni za svou práci a učení.
- hodnocení a sebehodnocení, spoluvytvářet kriteria
- účastnit se situací, ve kterých každé dítě může zažít úspěch

Kompetence k řešení problému

- plnění úkolů, které je možno řešit různými postupy a kde lze kombinovat informace z různých zdrojů
- motivaci problémovými úlohami z praktického života a bezprostředního okolí (prostředí školy, obce)

- porovnávání nalezených řešení, jejich podobných i odlišných znaků
- obhajovat různá řešení problému, opírat svá tvrzení o argumenty a být zodpovědný za svá rozhodnutí
- rozvíjení schopnosti problém rozpoznat, pojmenovat ho ve všech jeho fázích, rozlišit důležité od nepodstatného a umět vyvodit závěr
- řešit problémy společně a učit se navzájem (např. v projektech, skupinách, dvojicích)

Kompetence komunikativní

- cvičit vhodnou komunikaci se spolužáky, s učiteli i ostatními dospělými ve škole i mimo školu (scénky, modelové situace, v praxi)
- výběr širokospektrálních odpovědí na otevřené otázky
- tvorbu smysluplných otázek a odpovědí
- obhajovat vhodnou formou své názory a výsledky své práce, respektovat názory jiných
- komunikaci mezi žáky různých ročníků (dotazníky, ankety mezi žáky jiných ročníků k problematice učiva VkO)
- výstižnou formulaci sebehodnocení a hodnocení spolužáků
- rozvíjet orientaci se v textu, třídit informace a vlastními slovy formulovat hlavní myšlenky
- vzájemnou komunikaci k danému problému, vyjádření myšlenky a názoru kultivovaným ústním i písemným projevem
- komunikaci s jinými školami v rámci e – Twinningu (evropská integrace, globalizace)
- shromažďování informací z různých zdrojů (knihy, tisk, TV, rozhlas internet)
- rozvoj slovní zásoby a spisovného vyjadřování
- využití kooperativního učení a spolupráce při vyučování i mimo něj

Kompetence sociální a personální

- respektování společně dohodnutých pravidel
- práci ve skupinách, ve dvojicích, práci v týmu
- vzájemné učení
- poznávání různých sociálních rolí na praktických cvičeních a modelových situacích
- střídání roli při skupinové práci
- vážit si sami sebe a zároveň respektovat a tolerovat ostatní, rozvíjet svou schopnost empatie, upevňovat přátelské vztahy
- ke spolupráci a tvořivé práci využívat zajímavé metody – myšlenkové mapy, brainstorming…
- rozvíjení respektu k práci a úspěchu druhých
- prostřednictvím školního parlamentu se spolupodílet chodu školy (vznášet návrhy, dotazy, připomínky atd. a žádat na ně odpověď)

Kompetence občanské

- společně stanovovat pravidla chování , na která navazuje školní řád atd.
- uvědomění si odpovědnosti za své chování a jednání

- třídění odpadu a ochranu životního prostředí a prakticky naplňovat motto: „Zachovejme naši planetu budoucím generacím v použitelném stavu“
- poznávání národních, kulturních a historických tradic jiných zemí, etnických skupin (evropská integrace, globalizace)
- rozvoj tolerance a ohleduplnosti k ostatním lidem, k jejich kulturním, náboženským a sociálním odlišnostem
- uplatňování jejich práv, ale zároveň plnění povinností
- prostřednictvím školního parlamentu se spolupodílet chodu školy (vznášet návrhy, dotazy, připomínky atd. a žádat na ně odpověď)

Kompetence pracovní

- účastnit se besed s lidmi vykonávajícími zajímavá povolání
- odhalovat a poznávat jejich vlohy a předpoklady pro další vzdělávání a učit se odhadovat vlastní reálné možnosti
- procvičovat vnímání pracovních pokynů a řídit se jimi při práci
- na modelových situacích zkoušet praktické činnosti a úkoly z běžného života
- rozvoj manuální zručnosti a dovednosti, používaní pracovních nástrojů (vybarvování, stříhání, lepení…)

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

SVĚT PRÁCE

- ČSP-9-8-01:1 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí
- ČSP-9-8-02:2 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy
- ČSP-9-8-03:3 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání

- ČSP-9-8-04:4 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ČSP-9-8-01p:1 zná pracovní činnosti vybraných profesí a má přehled o učebních oborech a středních školách
- ČSP-9-8-02p:2 posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života
- ČSP-9-8-03p:3 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání
- ČSP-9-8-04p:4 prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání
  - byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů
  - byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání

Vzdělávací oblast:	**Člověk a svět práce**
Vzdělávací obor:	**Člověk a svět práce**
Vyučovací předmět:	**Volba povolání**
Období – ročník:	**3. období – 8. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
- vysvětlí význam práce pro život člověka 1. popíše základní profese a jejich požadavky z hlediska vzdělání a profesních dovedností 2. vysvětlí možný vliv školy (výběr školy, zaměření, podmínky pro přijetí) na pracovní zařazení 3. popíše pracovní prostředí vybraných profesí 1. porovná své předpoklady a možnosti	1	Proč lidé pracují ? Možnosti studia Mimoškolní aktivity Video profese		

s požadavky konkrétního povolání 2. navrhne v modelových situacích řešení volby vhodného povolání, profesní přípravy a objasní nutnost celoživotního vzdělávání ve vybraných profesích 1. popíše příslušné poradenské služby pro výběr povolání a jejich funkce 2. použije vybrané webové stránky a portály pro získání a zpracování informací týkajících se poradenských služeb, pracovních pozic a dalších profesních informací souvisejících se získáním zaměstnání; popřípadě využije jiné možnosti k získání těchto informací 1. aplikuje pravidla slušného chování při prezentaci své osoby v modelových situacích při vstupu na trh práce 2. popíše a předvede v modelových situacích žádost o pracovní pozici 3. využije v modelových situacích materiály, které jsou důležité pro přijímací pohovor (motivační dopis, životopis…) na konkrétní pracovní pozici - **použije dovednosti pro řešení různých typů problémů** **- analyzuje vlastní i cizí postoje a hodnoty a jejich projevy v chování lidí**	2 3 4	Hodnocení a sebehodnocení – dispozice Získáváme práci (jak hledat a najít práci nebo brigádu) Podnikání a zaměstnání Vyděláváme (finance a malá ekonomika) Kariéra Nezaměstnanost	**OSV 3.1** **OSV 3.2**	

Vzdělávací oblast:	**Člověk a svět práce**
Vzdělávací obor:	**Člověk a svět práce**
Vyučovací předmět:	**Volba povolání**
Období – ročník:	**3. období – 9. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
1. popíše základní profese a jejich požadavky z hlediska vzdělání a profesních dovedností 2. vysvětlí možný vliv školy (výběr školy, zaměření, podmínky pro přijetí) na pracovní zařazení 3. popíše pracovní prostředí vybraných profesí	1	• **trh práce** - charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce		
1. porovná své předpoklady a možnosti s požadavky konkrétního povolání 2. navrhne v modelových situacích řešení volby vhodného povolání, profesní přípravy a objasní nutnost celoživotního vzdělávání ve vybraných profesích	2	• **volba profesní orientace** - sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb • **možnosti vzdělávání** - náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby		
1. popíše příslušné poradenské služby pro výběr povolání a jejich funkce 2. použije vybrané webové stránky a portály pro získání a zpracování informací týkajících se	3			

poradenských služeb, pracovních pozic a dalších profesních informací souvisejících se získáním zaměstnání; popřípadě využije jiné možnosti k získání těchto informací 1. aplikuje pravidla slušného chování při prezentaci své osoby v modelových situacích při vstupu na trh práce 2. popíše a předvede v modelových situacích žádost o pracovní pozici 3. využije v modelových situacích materiály, které jsou důležité pro přijímací pohovor (motivační dopis, životopis…) na konkrétní pracovní pozici	4	• **zaměstnání** - pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce • **podnikání** - nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání		

Pracovní činnosti

Práce s technickými materiály

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávání v pracovních činnostech je zaměřeno na:

- získání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, zejména při ručním opracování materiálu
- osvojování správné volby a používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci
- osvojení a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, základů organizace a plánování práce
- získání pozitivního vztahu k práci a odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě
- seznámení s historií významných a zajímavých vynálezů technického pokroku
- pro poznání a pochopení kontinuity vývoje technické vyspělosti a ekonomických podmínek života společnosti
- získání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí,
- např. činností v domácnosti, pěstitelství a chovu zvířat apod.

- poznání vybraných technologických výrobních postupů, materiálů a jejich užitných
- vlastností, surovin a plodin a osvojení si jednoduchých pracovních postupů pro běžný život
- ovlivňování stravovacích zvyklostí ve smyslu zdravé výživy
- uplatňování nových technologií šetrného zpracování poživatin
- osvojení si a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany při práci, hygieny práce, základů
- organizace a plánování práce a technologické kázně
- získání pozitivního vztahu k práci a odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě

Časová dotace

- v 6., 7. ročníku 1 hodina týdně
- v 8., 9. ročníku 0,5 hodiny týdně

Místo výuky

- učebna dílen
- cvičná kuchyně
- školní areál
- očítačová učebna
- ostatní učebny

Průřezová témata:

OSV

- 1.1 - rozvoj schopnosti poznávání - 7. roč. pracovní činnosti
- 1.3 - morální rozvoj – 6.roč. pěstitelské práce
- 1.4 - psychohygiena – 6. roč. – pracovní činnosti
- 1.5 - kreativita – 8. roč. – pracovní činnosti

EV - Enviromentální výchova

- 2- základní podmínky života – 6. roč. pěstitelské práce
- 3 - lidské aktivity a problémy životního prostředí – 6., 7., 8., a 9., - pracovní činnosti
- 4 - vztah člověka k prostředí – 7.roč. pěstitelské práce

Mezipředmětové vztahy

- Přírodopis pedosféra – 6.roč.
  - botanika - 6.roč., 7. roč.
- Fyzika - elektromagnetismus – 8.roč.
  - polovodiče 9.roč.
- Chemie – bílkoviny, tuky , sacharidy – 9.roč.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu pracovní činnosti využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- posoudit vlastní pokrok
- kriticky zhodnotit výsledky své práce a diskutovat o nich
- volbu různých postupů
- práci s odbornou literaturou
- nácvik správného technologického postupu při práci
- využití informačních zdrojů k získání nových poznatků

Kompetence k řešení problémů

- promýšlet pracovní postupy praktických cvičení
- při řešení chápat, že při práci vznikají problémy, které nemají jen
- jedno správní řešení
- aplikovat poznatky v praxi

Kompetence komunikativní

- používat při komunikaci správné technické názvosloví
- využívat informační zdroje k získání nových poznatků
- spolupracovat ve skupinách
- být ohleduplní ke spolužákům

Kompetence sociální a personální

- pracovat ve skupinách
- spolupracovat při řešení problémů

- přispívat k diskusi a respektovat názory jiných
- věcně argumentovat
- pomáhat podle potřeby spolužákům

Kompetence občanské

- respektovat pravidla při práci a pravidla slušného chování
- přivolat pomoc při zranění
- chápat základní ekologické souvislosti

Kompetence pracovní

- dodržovat bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- používat bezpečně a účinně nástroje, vybavení, materiály
- dodržovat technologický postup a pravidla zdraví a
- dbát na ochranu životního prostředí
- své znalosti využívat v běžné praxi.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

- ČSP-9-1-01:1 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- ČSP-9-1-02:2 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
- ČSP-9-1-03:3 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost
- ČSP-9-1-04:4 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku
- ČSP-9-1-05:5 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ČSP-9-1-01p:1 získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- ČSP-9-1-02:2 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
- ČSP-9-1-03p:3 organizuje svoji pracovní činnost
- ČSP-9-1-04p:4 pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech
- ČSP-9-1-05:5 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu
  - rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti
  - zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu
  - správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky
  - dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku
  - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu

Vzdělávací oblast:	**Člověk a svět práce**
Vzdělávací obor:	**Člověk a svět práce**
Vyučovací předmět:	**Pracovní činnosti**
Období – ročník:	**3. období – 6.ročník**

Práce s technickými materiály

Dílčí výstupy	Odkazy OVO	Učivo	Přesahy a vazby (MPV,PT)	Poznámky
1. při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce ve školní dílně 2. popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání nářadí a nástroje před poškozením a pro delší životnost nástroje nebo nářadí 3. dodrží zásady bezpečnosti při práci s technickými materiály 4. poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních) 5. dodržuje hygienu práce, udržuje své pracovní místo čisté a bezpečné - **dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany při** - **práci, technologickou kázeň a hygienu**	5	Bezpečnost a hygiena práce, řád školní dílny	**OSV -1.3**	
1. použije pro přípravu a k práci s technickými materiály technickou dokumentaci (náčrt, výkres) 2. orientuje se v technické dokumentaci 3. čte z náčrtu a výkresu potřebné informace pro práci s technickými materiály – rozměry, tvary 4. nakreslí jednoduchý náčrt, který zjednoduší jeho práci s technickými materiály (nakreslí od ruky, popřípadě použije základní rýsovací potřeby – pravítko, kružítko) 5. provede okótování - 1. popíše vlastnosti technických materiálů (dřevo, kovy, plasty), které jsou důležité pro jeho práci 2. vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného	4	Technické kreslení - základy		

postupu (písemného, obrazového) a použije je 3. uplatňuje získané návyky pro práci s technickými materiály (dřevem, kovy, plasty) 4. provede jednotlivé kroky dle postupu a dodrží kázeň při práci 5. rozpozná důležité kroky postupu, které je nutné dodržet - popisuje základní pravidla pro dodržování bezpečnost a hygieny práce v dílnách a vhodně je aplikuje v dalším průběhu 1. popíše postup, který je nutné dodržet při práci s technickými materiály 2. připraví pracovní prostor a vybavení, které je potřebné pro zadaný úkol (nářadí, materiál…) 3. rozvrhne práci dle časových dispozic 4. reorganizuje v průběhu práce pracovní prostor dle potřeby, odklízí nepotřebný materiál, nástroje a nářadí bezpečně odkládá a uklízí 5. uklidí pracovní prostor na konci práce - čte jednoduché technické výkresy - měří, dovede orýsovat materiál, řeže čepovkou a ocaskou, piluje pilníkem, rašpluje rašplí, spojuje materiál hřebíky a konstrukčními spoji, dovede dát výrobku jednoduchou povrchovou úpravu. ▪ **Výrobek:** podle předložené technické dokumentace **vhodným způsobem si organizuje svůj čas při zhotovování výrobku** - rozpoznává základní druhy kovů, uvádí příklad jejich vlastností. - měří, orýsuje materiál, stříhá plech	1 3	Práce se dřevem	**OSV - 1.4**	Doporučený výrobek: brousítko na tužky Doporučený výrobek: ještěrka z plechu

- odděluje drát řezem, střihem, piluje, ohýbá drát a tenký plech. **Výrobek**: - podle předložené technické dokumentace objasňuje, z čeho se vyrábí plasty, rozlišuje několik základních druhů, vhodně aplikuje znalost vlastností plastů při jejich opracovávání. - **zjišťuje zásady hospodaření s plasty a jejich negativním vlivu na životní prostředí** - měří, orýsuje, řeže, piluje, lepí. ▪ **Výrobek**: podle předložené technické dokumentace		Práce s kovem Práce s plasty	**EV - 5.3**	Doporučený výrobek: plastový žetonek

Vzdělávací oblast:	**Svět práce**
Vzdělávací obor:	**Svět práce**
Vyučovací předmět:	**Pracovní činnosti**
Období – ročník:	**3. období – 7. ročník**

Práce s technickými materiály

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (MPV,PT)**	**Poznámky**

1. při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce ve školní dílně 2. popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání nářadí a nástroje před poškozením a pro delší životnost nástroje nebo nářadí 3. dodrží zásady bezpečnosti při práci s technickými materiály 4. poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních) 5. dodržuje hygienu práce, udržuje své pracovní místo čisté a bezpečné	5	Řád školní dílny, bezpečnost a hygiena práce		
1. popíše vlastnosti technických materiálů (dřevo, kovy, plasty), které jsou důležité pro jeho práci 2. vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného postupu (písemného, obrazového) a aplikuje je 3. uplatňuje získané návyky pro práci s technickými materiály (dřevem, kovy, plasty) 4. provede jednotlivé kroky dle postupu a dodrží kázeň při práci 5. rozpozná důležité kroky postupu, které je nutné dodržet	1			
- **řeší problémy spojené se zhotovením výrobku** 1. vybere vhodný materiál pro práci dle postupu, možnosti opracování a jeho oddělování 2. vybere vhodné nářadí, nástroje a pomůcky pro práci s technickým materiálem (dřevem, kovem, plasty) 1. popíše postup, který je nutné dodržet při práci s technickými materiály 2. připraví pracovní prostor a vybavení, které je potřebné pro zadaný úkol (nářadí, materiál…) 3. rozvrhne práci dle časových dispozic	2		**OSV - 1.1**	

4. reorganizuje v průběhu práce pracovní prostor dle potřeby, odklízí nepotřebný materiál, nástroje a nářadí bezpečně odkládá a uklízí 5. uklidí pracovní prostor na konci práce	3			
1. použije pro přípravu a k práci s technickými materiály technickou dokumentaci (náčrt, výkres) 2. orientuje se v technické dokumentaci 3. čte z náčrtu a výkresu potřebné informace pro práci s technickými materiály – rozměry, tvary 4. nakreslí jednoduchý náčrt, který zjednoduší jeho práci s technickými materiály (nakreslí od ruky, popřípadě použije základní rýsovací potřeby – pravítko, kružítko) 5. provede okótování - na výrobku aplikuje spojování dřeva konstrukčními spoji, seznamuje se s hoblováním - orýsuje materiál, řeže, dlabe, piluje a provádí povrchovou úpravu dřeva ▪ Výrobek: podle předložené technické dokumentace	4	Práce se dřevem		Doporučený výrobek: krabička s čepovaným spojem
- **získá základní informace o těžbě kovů a jejím vlivu na životní prostředí** - -měří posuvným měřítkem - orýsuje kovový materiál, řeže, piluje, brousí ▪ Výrobek: podle předložené technické dokumentace		Práce s kovem	**EV - 5.3**	Doporučený výrobek:kovový úhelník
- rozlišuje základní druhy plastů, jejich vlastnosti - orýsuje materiál, řeže, piluje, vrtá, lepí, tvaruje teplem		Práce s plastem		Doporučený výrobek: nůž na papír

▪ Výrobek: podle předložené technické dokumentace				

Vzdělávací obor:	**Člověk a svět práce**
Vyučovací předmět:	**Pracovní činnosti**
Období – ročník:	**3. období – 8. ročník**

Práce s technickými materiály

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (MPV,PT)**	**Poznámky**
- jmenuje základní body řádu školní dílny, - popisuje základní pravidla pro dodržování bezpečnosti a hygieny práce v dílnách, vhodně aplikuje v dalším průběhu - **zhotovuje výrobek, přičemž hobluje prkénka na požadovanou šířku, jednotlivé díly spojí kolíky, výrobek slepí, povrchově upraví**	5 2	Řád školní dílny, pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při práci Obrábění dřeva	**OSV 1.5**	Doporučený výrobek: rámeček na obrázky

- navrhuje dřevěný výrobek spojovaný kolíky, pokouší se zhotovit jeho technický návrh a snaží se jej zhotovit - seznamuje se se základními dřevoobráběcími stroji a bezpečností při práci s nimi - **Výrobek**: **-** podle předložené technické dokumentace - **vysvětluje některé způsoby průmyslového zpracování plastů (lisování, vyfukování, vytlačování, válcování)** **Výrobek**: - podle předložené technické dokumentace - rozpoznává druhy ocelových profilů - popisuje šroub a matici (názvosloví) - měří některé parametry šroubů pomocí posuvného měřítka. - provádí sekání, spojování strojních součástí šrouby, řeže závity - prokáže dovednost řezání pilkou na kov, pilování na požadovaný rozměr, vrtání, ohýbání drátu - **Výrobek:** - podle předložené technické dokumentace	1 3 4	Zpracování plastů Zpracování kovů	**EV 5.3**	Doporučený výrobek: kleště na cukr Doporučený výrobek: šroub s maticí

Vzdělávací oblast:	**Člověk a svět práce**
Vzdělávací obor:	**Člověk a svět práce**
Vyučovací předmět:	**Pracovní činnosti**
Období – ročník:	**3. období – 9. ročník**

Práce s technickými materiály

Dílčí výstupy	Odkazy OVO	Učivo	Přesahy a vazby (MPV,PT)	Poznámky
- používá základní pravidla dodržování bezpečnosti a hygieny práce v dílnách, vhodně je aplikuje v dalším průběhu práce - vyjmenuje základní body řádu školní dílny, dovede nalézt tento nebo jiný podobný řád ve své literatuře	5	Řád školní dílny, bezpečnost a ochrana zdraví při práci		Doporučený výrobek: kovové kladívko s dřevěnou násadou
- v rámci práce na výrobku řeže ocel, piluje, vrtá, ohýbá a řeže vnitřní a vnější závit. - **Výrobek:** podle předložené technické dokumentace - **popisuje základní druhy průmyslových odvětví a jejich negativního vlivu na životní prostředí** - vysvětluje základní členění výrobního procesu	2, 1	Zpracování kovů	**EV 5.3**	Pracuje s bezpečným el.napětím do 24 V
- konkretizuje organizaci výroby - pokouší se hodnotit ekonomiku výroby - uvádí zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci s elektrickým proudem	3	Úvod do organizace výroby		Doporučený výrobek: zapojení zásuvky, žárovky a jističe na

- shrne základy poskytování první pomoci při úrazech elektrickým proudem - objasňuje princip rozvodu elektrické energie - rozpoznává používané prvky elektrotechnických zařízení - čte základní schémata elektrotechnických zapojení - dokáže zapojit jednoduchý i schodišťový vypínač - vysvětlí funkci jističe - orientuje se v druzích zdrojů světla a umí je vyměnit - dokáže zapojit zásuvku nízkého napětí třížilovým vodičem	4	Elektrotechnické práce		zkušební desce při el.napětí do 24 V

Pěstitelské práce, chovatelství

Časová dotace

- v 6., 7. ročníku 1 hodina týdně
- v 8., 9. ročníku 0,5 hodiny týdně

Místo výuky

- učebna dílen
- cvičná kuchyně
- školní areál
- počítačová učebna
- ostatní učebny

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSV

- 1.1 - rozvoj schopnosti poznávání - 7. roč. pracovní činnosti
- 1.3 - morální rozvoj – 6.roč. pěstitelské práce
- 1.4 - psychohygiena – 6. roč. – pracovní činnosti
- 1.5 - kreativita – 8. roč. – pracovní činnosti

EV - Enviromentální výchova

- 2- základní podmínky života – 6. roč. pěstitelské práce
- 3 - lidské aktivity a problémy životního prostředí – 6., 7., 8., a 9., - pracovní činnosti
- 4 - vztah člověka k prostředí – 7.roč. pěstitelské práce

Mezipředmětové vztahy

Přírodopis - pedosféra – 6.roč.

- botanika - 6.roč., 7. roč.

Fyzika - elektromagnetismus – 8.roč.

- polovodiče 9.roč.

Chemie - bílkoviny, tuky , sacharidy – 9.roč.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu pracovní činnosti využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- posoudit vlastní pokrok
- kriticky zhodnotit výsledky své práce a diskutovat o nich
- volbu různých postupů
- práci s odbornou literaturou
- nácvik správného technologického postupu při práci
- využití informačních zdrojů k získání nových poznatků

Kompetence k řešení problémů

- promýšlet pracovní postupy praktických cvičení
- při řešení chápat, že při práci vznikají problémy, které nemají jen
- jedno správní řešení

- aplikovat poznatky v praxi

Kompetence komunikativní

- používat při komunikaci správné technické názvosloví
- využívat informační zdroje k získání nových poznatků
- spolupracovat ve skupinách
- být ohleduplní ke spolužákům

Kompetence sociální a personální

- pracovat ve skupinách
- spolupracovat při řešení problémů
- přispívat k diskusi a respektovat názory jiných
- věcně argumentovat
- pomáhat podle potřeby spolužákům

Kompetence občanské

- respektovat pravidla při práci a pravidla slušného chování
- přivolat pomoc při zranění
- chápat základní ekologické souvislosti

Kompetence pracovní

- dodržovat bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- používat bezpečně a účinně nástroje, vybavení, materiály
- dodržovat technologický postup a pravidla zdraví a
- dbát na ochranu životního prostředí
- své znalosti využívat v běžné praxi.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě

- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

- ČSP-9-3-01:6 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- ČSP-9-3-02:7 pěstuje a využívá květiny pro výzdobu
- ČSP-9-3-03:8 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
- ČSP-9-3-04:9 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- ČSP-9-3-05:10 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ČSP-9-3-01:6 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- ČSP-9-3-02:7p pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě
- ČSP-9-3-03:8 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
- ČSP-9-3-04:9 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- ČSP-9-3-05:10p dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeného zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami

Vzdělávací oblast:	**Člověk a svět práce**
Vzdělávací obor:	**Člověk a svět práce**
Vyučovací předmět:	**Pracovní činnosti**
Období – ročník:	**3. období – 6. ročník**

Pěstitelské práce, chovatelství

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (MPV,PT)**	**Poznámky**
- **dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany při** - **práci, technologickou kázeň a hygienu** - zachází správně s používaným nářadím, provádí jeho údržbu. - poskytne první pomoc při úrazu. - konkretizuje význam pěstování rostlin pro člověka - vysvětlí vznik a význam půdy, popíše složení - porovná způsob zpracování na velké ploše, zahradách, zahrádkách - zhodnotí význam přírodních a průmyslových hnojiv pro výživu rostlin - **vysvětlí princip ochrany půdního fondu** - rozpozná osivo, sadbu a výpěstky běžných druhů zeleniny - vysvětlí význam pěstování zeleniny pro člověka		**Bezpečnost a hygiena práce** Základní podmínky pro pěstování rostlin Půda a její zpracování Výživa rostlin **Ochrana půdy** Zelenina	**OSV -1.3** **EV- 2**	

- zařazuje vybrané druhy zeleniny do příslušných - skupin - objasní podmínky a zásady pěstování zeleniny - agrotechnické lhůty, hloubka výsevu, spon - jednoduchým pokusem posoudí klíčivost osiva - některých druhů zeleniny - rozliší způsoby pěstování zeleniny ze sadby a - z přímého výsevu - uvede příklady rychlení zeleniny ve skleníku,fó- - liovníku, pařeništi - rozliší známé druhy plevelů - **posoudí vliv neuváženého používání** - **chemických přípravků na životní prostředí** - prokáže základní znalost chovu drobných domá- - cích zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty - poskytne 1. pomoc při úrazu způsobeném zvířetem 1. použije pro přípravu práce dokumentaci, návod pro pěstování vybraných rostlin (zálivka, půda, světlo, teplo) 2. popíše a vysvětlí jednotlivé kroky důležité při procesu pěstování rostlin 3. připraví pracovní prostor, prostředí pro pěstování vybraných rostlin (květináč, záhonek…) 4. udržuje pracovní prostor pro pěstování rostlin (odstraňuje plevel…) 1. z nabídky vybere vhodné rostliny pro výzdobu interiéru, exteriéru podle daných podmínek, podle dané příležitosti 2. použije vhodné nástroje, nářadí při pěstování a	6 **7** 8 9 10	**Ochrana rostlin** Chov zvířat v domácnosti Podmínky chovu Hygiena a bezpečnost chovu Kontakt se známými a neznámými zvířaty		

aranžování květin 3. volí vhodný postup pěstování vybrané rostliny, zajistí průběžnou péči (zalít, přesadit, sestříhat…), rostlinu pozoruje a plánovaný postup podle potřeby upraví 4. využije květiny při výzdobě interiéru, upraví květiny do vázy nebo jiné nádoby 1. z nabídky vybere vhodné pracovní pomůcky, nástroje, nářadí pro pěstování vybraných druhů rostlin a použije je při výsadbě, výsevu, pěstování, péči a sklizni vybraných druhů rostlin 2. popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání nástroje a nářadí používané při pěstitelských činnostech před poškozením 1. popíše a vysvětlí základní pravidla a nutné podmínky chovu vybraných druhů drobných zvířat 2. vysvětlí zásady bezpečného kontaktu se zvířaty 1. při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce při pěstitelských pracích 2. popíše a vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného postupu a dodrží kázeň při práci 3. při práci s rostlinami, s příslušnými nástroji i při zacházení s drobnými zvířaty dodržuje zásady bezpečnosti 4. poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc přizávažnějších poraněních) 5. dodržuje hygienu práce (umývání po práci se zeminou…)				

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

- ČSP-9-3-01:6 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- ČSP-9-3-02:7 pěstuje a využívá květiny pro výzdobu
- ČSP-9-3-03:8 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
- ČSP-9-3-04:9 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- ČSP-9-3-05:10 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty

Vzdělávací oblast:	**Člověk a svět práce**
Vzdělávací obor:	**Člověk a svět práce**
Vyučovací předmět:	**Pracovní činnosti**
Období – ročník:	**3. období – 7. ročník**

Pěstitelské práce, chovatelství

Dílčí výstupy	**Odkazy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (MPV,PT)**	**Poznámky**
- objasní význam okrasných rostlin - uvede zástupce jednotlivých skupin – dřeviny, - listnaté, jehličnaté, letničky, dvouletky, trvalky, - růže, pokojové rostliny - rozpozná vybrané druhy pěstované ve školním - areálu - uvede příklady pokojových rostlin způsobujících - otravy a alergie - používá pěstované okrasné rostliny k výzdobě - exteriéru i interiéru		Okrasné rostliny Pokojové rostliny	**EV-4**	

- aplikuje zásady aranžování a vazby živých i - suchých květin - průběžně pečuje o pokojové rostliny - dokáže přesadit pokojové rostliny - rozmnoží pokojové rostliny řízkováním - **pečuje o zeleň v areálu školy** - vysvětlí význam ovocných rostlin - uvede vybrané zástupce jednotlivých skupin – - jádroviny, peckoviny, skořápkoviny, drobné ovoce - rozliší ovocné rostliny podle plodů - zhodnotí způsoby uskladnění a zpracování ovoce - zhodnotí význam léčivých rostlin pro zdraví - člověka a jejich zneužívání jako drogy - uvede některé zástupce včetně jedovatých rostlin - vysvětlí zásady sběru, sušení, uchovávání	6 7	Ovocné rostliny Léčivé rostliny		
1. použije pro přípravu práce dokumentaci, návod pro pěstování vybraných rostlin (zálivka, půda, světlo, teplo) 2. popíše a vysvětlí jednotlivé kroky důležité při procesu pěstování rostlin 3. připraví pracovní prostor, prostředí pro pěstování vybraných rostlin (květináč, záhonek…) 4. udržuje pracovní prostor pro pěstování rostlin (odstraňuje plevel…)	8			
1. z nabídky vybere vhodné rostliny pro výzdobu interiéru, exteriéru podle daných podmínek, podle dané příležitosti 2. použije vhodné nástroje, nářadí při pěstování a aranžování květin	9 10			

3. volí vhodný postup pěstování vybrané rostliny, zajistí průběžnou péči (zalít, přesadit, sestříhat…), rostlinu pozoruje a plánovaný postup podle potřeby upraví 4. využije květiny při výzdobě interiéru, upraví květiny do vázy nebo jiné nádoby 1. z nabídky vybere vhodné pracovní pomůcky, nástroje, nářadí pro pěstování vybraných druhů rostlin a použije je při výsadbě, výsevu, pěstování, péči a sklizni vybraných druhů rostlin 2. popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání nástroje a nářadí používané při pěstitelských činnostech před poškozením 1. popíše a vysvětlí základní pravidla a nutné podmínky chovu vybraných druhů drobných zvířat 2. vysvětlí zásady bezpečného kontaktu se zvířaty 1. při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce při pěstitelských pracích 2. popíše a vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného postupu a dodrží kázeň při práci 3. při práci s rostlinami, s příslušnými nástroji i při zacházení s drobnými zvířaty dodržuje zásady bezpečnosti 4. poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních) 5. dodržuje hygienu práce (umývání po práci se zeminou…)				

Příprava pokrmů

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

- ČSP-9-5-01:11 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče

- ČSP-9-5-02:12 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy
- ČSP-9-5-03:13 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti
- ČSP-9-5-04:14 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ČSP-9-2-01p:11 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
- ČSP-9-5-02p:12 připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy
- ČSP-9-5-03p:13 dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu
- ČSP-9-5-04p:14 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Vzdělávací oblast:	**Člověk a svět práce**
Vzdělávací obor:	**Člověk a svět práce**
Vyučovací předmět:	**Pracovní činnosti**
Období – ročník:	**3. období – 8 ., 9. ročník**

Příprava pokrmů

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (MPV,PT)**	**Poznámky**
1. rozpozná a popíše základní vybavení kuchyně, pojmenuje jeho vlastnosti a funkce 2. popíše základní pravidla pro práci s inventářem kuchyně a se spotřebiči, své znalosti a dovednosti využije při přípravě pokrmů 3. účelně a bezpečně zachází s vybavením kuchyně	11	Kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty		

4. vybere vhodné nástroje a spotřebiče pro přípravu jednoduchého pokrmu 1. při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce ve školní žákovské kuchyni 2. popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání vybavení kuchyně před poškozením 3. dodrží zásady bezpečnosti při práci s kuchyňským nádobím a dalšími prostředky v kuchyni 4. poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních) 5. dodržuje hygienu práce, udržuje kuchyni čistou a bezpečnou (umývání nádobí, vypínání elektrických přístrojů…)	14	Bezpečnost a hygiena provozu		
1. vybere vhodné suroviny pro přípravu pokrmu (z nabídky,dle receptu) 2. používá recept, dodržuje logické kroky při přípravě pokrmů 3. rozpozná zdravé a nezdravé pokrmy, zná rizika spojená s konzumací nezdravých jídel	12	Potraviny – výběr, nákup, skladování Sestavování jídelníčku Příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy,		
1. zná a používá při jídle základní příbory, vyjmenuje základní chody, orientuje se v základních potravinách a pochutinách, kterými se jídlo ochucuje (sůl, cukr, pepř, olej, ocet…) 2. 2. se chová společensky přijatelně doma, v jídelně, v restauraci nebo na jiném veřejném místě, kde konzumuje jídlo 3. využije své znalosti o stolování s kamarády, známými i rodiči doma, v jídelně, restauraci nebo jiném veřejném místě 4. provede základní obsluhu kamarádů, známých a rodičů u stolu	13	Základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů Úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole		

6. 5. Učební osnovy – 2. stupeň – 3. období – volitelné předměty

Základy ekologie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací oblast předmětu

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu, přírodniny a jejich ochranu
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě, hlavně v oblasti ochrany a budování životního prostředí
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích

Časová dotace

- v 9. ročníku 2 hodin týdně

Místo výuky

- učebna
- učebna PC
- školní areál
- okolí školy-obce
- příležitostně v přírodovědných expozicích muzeí,…….

Formy a metody práce

se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odporné literatury,….)

- přírodovědné vycházky s pozorováním
- praktická zaměstnání v terénu – využití areálu školy, okolí školy a obce
- krátkodobé i dlouhodobé projekty

Mezipředmětové vztahy

Předmět **základy ekologie** úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti **člověk a příroda**

- přírodopis : obecná biologie
- chemie : ochrana životního prostředí – chemické znečištění, chemické vlastnosti přírodnin herbicidy, pesticidy, insekticidy
- fyzika : světelná energie, fotosyntéza, zjišťování fyzikálních vlastností přírodnin
- zeměpis : rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, Národní parky, rozšíření narušených oblastí, …..

Při výuce předmětu **základy ekologie** je možná spolupráce s organizacemi a sdruženími zabývajícími se problémy tvorby, analýzou kvality životního prostředí, - Sdružení Tereza, Paleta, Lesy České republiky, Stanice záchrany živočichů Pasíčka……..

Průřezová témata

- OSV - 2.2 uvědomění si důležitost mezilidských vztahu při práci v laboratoři i terénu ,
- OSV - 2.3 komunikace jako základ práce skupiny, kolektivu
- VMEGS 1-3 chápání myšlení v evropských a globálních souvislostech – znečištění ovzduší, vod, problematika odpadů
- EV – 1 udržitelný stav ekosystémů stávajících
- EV – 2 základní podmínky života
- EV – 3 lidské aktivity a problémy životního prostředí v aplikaci na podmínky regionu, obce, areálu školy
- EV – 4 budování aktivního vztahu člověka k prostředí ve kterém žije

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu základy ekologie využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- samostatně pozorovat a porovnávat získané informace (práce při vyučování, laboratorní práce, terénní práce)
- nalézat souvislosti, nalézat chyby a odstraňovat je
- prezentovat své práce při výstavkách, soutěžích
- docházet k objevům a závěrům sám
- hodnotit a sebehodnotit, spoluvytvářet kritéria

Kompetence k řešení problémů

- docházet k závěrům a vyhodnocovat fakta
- porovnávat nalezená řešení, jejich podobné i odlišné znaky

Kompetence komunikativní

- komunikovat se spolužáky, respektovat názor druhých,
- formulovat své myšlenky v písemné i mluvené formě
- prezentovat svou práci, hodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat,
- přijímat kritiku
- tvořit smysluplné otázky a odpovědi
- orientovat se v textu, třídit informace a vlastními slovy formulovat své myšlenky

Kompetence sociální a personální

- spolupracovat při řešení problémů hlavně v týmové práci
- posilovat sebedůvěru a pocit zodpovědnosti
- respektovat společně dohodnutá pravidla
- využívat situace, ve kterých se učí navzájem

Kompetence občanské

- chápat práva a povinností v souvislosti s tvorbou ochranou životního prostředí
- třídit odpad a chránit životního prostředí, brát za své motto: ,,Zachovejme naši planetu budoucím generacím v použitelném stavu“

Kompetence pracovní

- dodržovat bezpečnostní a hygienická pravidla při práci v laboratoři i v práci v terénu
- organizovat vlastní činnost při práci v terénu

Cílové zaměření vzdělávací oblasti.

Vzdělávání v dané oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod (pozorování, měření, experiment….) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách přírodních procesů, o příčinách a průběhů ovlivňování životního prostředí člověkem a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech, vlivu člověka na životní prostředí více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných dat pro tvrzení nebo vyvracení vyslovovaných hypotéz či závěrů

- aktivnímu se zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví a zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožující stav životního prostředí, populaci rostlin a živočichů, zdraví člověka

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělání žák:

- P-9-7-01:1 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
- P-9-7-02:2 rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému
- P-9-7-03:3 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam
- P-9-7-04:4 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- P-9-7-01:1p uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
- P-9-7-02:2p rozliší populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému
- P-9-7-03:3p vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech
- P-9-7-04:4p-a popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky
- P-9-7-04:4p-b pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí

Tematické okruhy průřezového tématu

Environmentální výchova je členěna do tematických okruhů, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí, k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

- **Ekosystémy** – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na polích, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)

- **Základní podmínky života** – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); Ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); Energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV): změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)
- **Vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

Vzdělávací oblast	**Doplňující vzdělávací obory**
Vzdělávací obor	**Člověk a příroda**
Vyučovací předmět	**Základy ekologie**
Období - ročník	**3. období 9. ročník**

Dílčí výstupy	Odkazy OVO	Učivo	Přesahy a vazby (PT,MPV)	Poznámky
Co je život				
1. uvede příklady organismů v přírodních i umělých ekosystémech naší přírody 2. vysvětlí význam autotrofních organismů a různých způsobů výživy heterotrofních organismů v ekosystému 3. uvede příklady různých vztahů mezi organismy	1	Vznik života Buňka a její rozmanitost Získávání a uvolňování energie Život buňky a trvání života Stavba těla organismů Vývoj života a rozmanitost života	**EV 2**	
1. rozliší termíny populace, společenstvo, ekosystém a uvede příklady 2. vysvětlí význam slunečního záření jako zdroje energie pro ekosystém 3. vysvětlí význam vztahů mezi organismy pro oběh látek v přírodě	2			
1. vysvětlí vztahy v potravních řetězcích pastevně-kořistnických a rozkladných 2. vysvětlí důležitost biologické regulace a kdy se organismus může stát škůdcem 3. vytvoří příklady jednoduchých potravních řetězců k různým ekosystémům	3	Vztahy mezi organismem a prostředím Biotické podmínky života Biotické podmínky života Vztahy mezi populacemi Společenstva Stavba a funkce ekosystémů, život ekosystému Biosféra, její jednota a rozmanitost Příroda České republiky	**EV -1**	
1. posoudí, které lidské činnosti životní				

Prostředí ohrožují a které přispívají k jeho zlepšování 2. uvede příklady narušení rovnováhy ekosystému 3. navrhne aktivity, kterými je možné stav životního prostředí zlepšovat 4. vyhledá a popíše činitele ovlivňující životní prostředí v místě bydliště a blízkém okolí	4			
- **vyhledá v literatuře fáze vývoje člověka a stručně je charakterizuje** - **odvodí vývoj vztahu člověka k životnímu prostředí** - na příkladech uvede vlastnosti lidského organismu a vyvodí jejich závislost na životním prostředí - posoudí vliv životního prostředí na zdraví člověka	4	Vývoj člověka Vývoj vztahu člověka k prostředí Lidský organismus a ŽP Ochrana zdraví Lidská populace a prostředí	**EV – 3,4**	
- charakterizuje životní prostředí a jeho složky - vyvodí změny v životním prostředí v závislosti na životě člověka - **prakticky dokáže kladné i záporné vlivy činnosti člověka** na ŽP – vyvodí důsledky těchto změn - zhodnotí stav ŽP a vytkne základní ekologické problémy	2 4	Charakteristika ŽP Změny v životním prostředí Přírodní zdroje a jejich využívání Narušování souvislostí v biosféře Negativní jevy v prostředí Ohrožování základních složek biosféry- ovzduší Voda půda živá příroda Krajina a lidská sídla	**EV – 3,4** **OSV 2.2**	
Ochrana biosféry a péče o životní prostředí člověka				

- uvede příklady činností zaměřených k ochraně přírody - vysvětlí, proč je výhodné předcházet negativním vlivům na ŽP **- ukáže na mapě národní parky a důležitá chráněná území – vysvětlí jejich význam** - na příkladech ukáže závislost znečištění ovzduší na počasí - aktivně se podílí na třídění odpadu – vysvětlí jeho význam - uvede příklady ekologicky nesprávného jednání Zhodnotí stav regionu v závislosti na tvorbu či ohrožování ŽP	4	Současné hlavní úkoly Způsoby péče o ŽP Předpoklady péče o ŽP	**VMEGS** **1 - 3**	
Praktické činnosti				
- **volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin** **- vyhledá vhodné rostliny pro pěstování v areálu, pro pěstování v budovách školy** - seznamuje se z životními podmínkami pěstovaných rostlin **- používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu** **- dodržuje zásady bezpečnosti při práci** - dodržuje zásady hygieny práce, poskytne první pomoc při případném poranění při práci -		**Péče o školní areál** – zajišťuje střih a řez stávajících okrasných dřevin - vysazuje a pečuje o nové dřeviny a byliny - pomáhá budovat nové přírodovědné celky (skalky, remízky, záhony, - pomáhá při úklidu areálu školy - navrhuje plánování při změnách v ozelenění areálu - pomáhá při péči o ovocné stromy a keře v areálu **Péče o čistotu a živé součásti v budovách školy –** péče o stávající květinovou výzdobu školy - navrhuje a realizuje změny v květinové výzdobě školních budov	**EV 3, 4** **EV 3, 4** **EV 3, 4**	

		Péče a pomoc v rámci obce - pomáhá při práci v areálu obce		

Seminář z českého jazyka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací oblast předmětu

- poznání vzniku a vývoje jazyka a písma
- kultivovaná komunikace v ústní i písemné formě
- porozumění a orientace v různých jazykových sděleních
- využívání jazyka jako prostředku ke vzdělávání a získávání nejrůznějších informací
- ve všech oblastech lidského života, k formulování vlastních myšlenek
- orientace v umělecké, publicistické a odborné sféře

Časová dotace

- v 8. ročníku 1 hodina týdně

Místo výuky

- třídy
- školní, obecní knihovna
- učebna PC

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí

Ve vyučovacím předmětu český jazyk a literatura využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- čtení s porozuměním a práci s textem (učebnice, tisk, časopisy,literární díla) a informacemi
- práci s chybou – najít ji, samostatně nebo v kooperaci s ostatními žáky ji opravit a hledat v ní poučení (písemné práce, tištěné texty).

- prezentovat výsledky své práce, například v soutěžích, přehlídkách, olympiádách, školním časopisu, projektech
- zábavné činnosti, aktivity s jazykovou a literární tématikou

Kompetence k řešení problému

- řešení problémů společně a učit se navzájem (např. v projektech, skupinách, dvojicích)
- při řešení úkolů kombinovat informace z různých zdrojů (slovníky, jazykové příručky, internet)

Kompetence komunikativní

- rozvoj vhodné komunikace se spolužáky, s učiteli i ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- orientaci v textu, třídění informací a formulování hlavních myšlenek ústní i písemnou formou
- rozvoj slovní zásoby a spisovného vyjadřování prostřednictvím četby, poslechu a vlastní komunikace
- kooperativní učení a spolupráci při vyučování i mimo něj (vzájemná pomoc při řešení domácích úkolů)
- shromažďování informací z různých zdrojů, jejich následné zpracování a uplatnění v praxi
- vzájemnou komunikaci žáků k danému problému, vyjádření myšlenky a názoru kultivovaným ústním i písemným projevem

Kompetence sociální a personální

- vzájemné učení mezi žáky *(* práce ve skupinách, ve dvojicích, v týmu)
- práci podle předem společně dohodnutých pravidel a hodnotících kritérií
- prostřednictvím školního parlamentu tlumočit názory třídních kolektivů, předávat informace

Kompetence občanské

- poznávání národních, kulturních a historických tradic našeho i ostatních národů, a to zejména prostřednictvím literárních, divadelních i filmových děl, a uplatňování tolerance a ohleduplnosti k ostatním lidem, k jejich kulturním, náboženským a sociálním odlišnostem

Kompetence pracovní

- při orientaci na budoucí vzdělávání a volbu povolání využívat nabídku rozšiřujícího učiva
- vnímat pracovní pokyny a řídit se jimi při práci
- praktické využití znalosti jazyka a literatury v běžném životě (stylizace různých textů administrativního i osobního charakteru , použití jazykových příruček a slovníků)

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání

- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- ČJL-9-1-01:1odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
- ČJL-9-1-02:2 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
- ČJL-9-1-03:3rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
- ČJL-9-1-04:4 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci
- ČJL-9-1-05:5 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
- ČJL-9-1-06:6 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči
- ČJL-9-1-07:7 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
- ČJL-9-1-08:8 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
- ČJL-9-1-09:9 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
- ČJL-9-1-10:10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ČJL-9-1-01p:1, ČJL-9-1-08p:8 čte plynule s porozuměním; reprodukuje text
- ČJL-9-1-04p:4, ČJL-9-1-05p:5 komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk
- ČJL-9-1-09p:9; ČJL-9-1-10p:10 dokáže napsat běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- ČJL-9-2-01:11spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
- ČJL-9-2-02:12 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech
- ČJL-9-2-03:13 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami
- ČJL-9-2-04:14 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
- ČJL-9-2-05:15 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
- ČJL-9-2-06:16 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí
- ČJL-9-2-07:17 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí
- ČJL-9-2-08:18 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ČJL-9-2-03p:13orientuje se v Pravidlech českého pravopisu
- ČJL-9-2-04p:14 pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa
- ČJL-9-2-04p:14 ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk
- ČJL-9-2-06p:16 rozezná větu jednoduchou od souvětí
- ČJL-9-2-07p:17a správně píše slova s předponami a předložkami
- ČJL-9-2-07p:17b zná vyjmenovaná slova a ovládá jejich pravopis
- ČJL-9-2-07p:17c zná a zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem

Vzdělávací oblast:	**Doplňující vzdělávací obory**
Vzdělávací obor:	**Český jazyk a literatura**
Vyučovací předmět:	**Seminář z českého jazyka**
Období – ročník:	**3. období – 8. ročník**

Dílčí výstupy	Odkazy OVO	Učivo	Přesahy a vazby (PT,MPV)	Poznámky
1.po přečtení textu vybere z nabízených možností ty, které vyjadřují některý z názorů pisatele textu 2. si nad informačním zdrojem odpoví na otázku o jeho důvěryhodnosti, u získaného údaje hledá další pramen pro ověření 1. najde slovo nevhodně užité v dané komunikační situaci a nahradí je vhodnějším 2. rozhodne podle komunikační situace, zda je namístě mluvit spisovně 3. změní své uvolněně nespisovné vyjadřování v řeč kultivovanou, se stylově neutrálními a společensky přijatelnými výrazy a s uspořádanou stavbou výpovědí, když se obrací k osobě váženější a v situacích formálních 1. umí spisovně vyslovit česká a běžně užívaná cizí slova - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - zapojuje se do diskuse a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady	1 4 11	Počátky vzniku jazyka Množství jazyků Jazyky příbuzné a ostatní, třídění jazyků Prajazyky – prajazyk indoevropský Slovanské jazyky Jazyky živé, mrtvé, umělé Etymologie – nauka o původu slov Vývoj českého jazyka Řeč, posunková řeč Jazyk mluvený a psaný Artikulace hlásek Pravopis a spisovná výslovnost Vznik a druhy písma, morseovka Druhy pravopisu Slovní zásoba Obohacování slovní zásoby		

tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování - 1. v textu odliší jazykové prostředky útvarů národního jazyka (např.: spisovný jazyk x obecná čeština; spisovný jazyk x dialekt apod.) 2. nahradí typicky nespisovné vyjádření spisovným 3. posoudí vhodnost, či nevhodnost užití jazykových prostředků různých útvarů národního jazyka např. v umělecké literatuře, divadelní hře, veřejném projevu apod. 1. vyhledá v krátkém textu klíčová slova 2. posoudí, zda je daná informace obsažena v textu 3. vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku 4. vytvoří/zapíše krátké shrnutí jednoduchého textu nebo vybere hlavní informaci z nabízených možností 1. samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů - samostatně vyhledává v Pravidlech českého pravopisu , Slovníku spisovné češtiny dalších slovnících a příručkách potřebná hesla a pojmy.	18 8 13	Nářečí – nářeční skupiny Nadnářeční útvary Slovní význam Slovníky a další jazykové příručky		

Psaní na počítači

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast předmětu

- učí žáky zvládnout techniku psaní desetiprstovou hmatovou metodou
- učí žáky, jak pracovat na klávesnici PC podle programované výuky Mount Blue
- vytváří správné hygienické návyky při práci s počítačem
- seznamuje žáky s moderním způsobem vzdělávání, jakým je E-learning - vzdělávání za podpory informačních a komunikačních technologií
- připravuje žáky na používání elektronické formy komunikace

Časová dotace na 2. stupni ZŠ

- 8. ročník 1 hodina týdně

Místo výuky

- počítačová učebna

Průřezová témata

OSV – 1.1 rozvoj schopností poznávání

- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
- zadání jednotlivých cvičení číst pozorně, někdy třeba i vícekrát

OSV - 1.3 seberegulace a sebeorganizace

- cvičení sebekontroly, sebeovládání
- správné držení těla, sledování monitoru nikoliv klávesnice, koncentrace při psaní, schopnost dle potřeby zařadit protahovací a relaxační chvilku

Mezipředmětové vztahy

Psaní na počítači souvisí se všemi předměty, ve kterých žáci vytvářejí seminární práce, referáty apod. v textovém editoru. Přímo navazuje na předměty práce na počítači, informatika.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí

Ve vyučovacím předmětu Psaní na počítači využíváme pro utváření klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit :

Kompetence k učení

- směřovat od lehčího ke složitějšímu, od známého k neznámému
- získané dovednosti uplatnit v různých činnostech
- zdokonalovat se ve čtení s porozuměním a v práci s textem
- uvědomovat si vlastní odpovědnost za svou práci a učení
- pracovat s chybou
- spoluvytvářet kritéria pro hodnocení, hodnotit sám sebe

Kompetence k řešení problémů

- rozpoznat problém, pojmenovat ve všech jeho fázích, vyvodit závěr

Kompetence komunikativní

- formulovat sebehodnocení a hodnocení spolužáků

Kompetence sociální a personální

- respektovat předem dohodnutá pravidla
- respektovat a tolerovat ostatní, rozvíjet schopnost empatie
- respektovat práci druhých

Kompetence občanské

- uvědomovat si odpovědnost za své chování a jednání

Kompetence pracovní

- vnímat pracovní pokyny a řídit se jimi při práci

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k :

- utváření pracovních návyků v samostatné činnosti
- využívání výpočetní techniky ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání SW
- šetrné práci s výpočetní technikou

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE 2. STUPEŇ

- ICT-9-1-01:1 ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ICT-9-1-01p:1 vyhledává potřebné informace na internetu; dodržuje pravidla zacházení s výpočetní technikou; osvojí si základy elektronické komunikace

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- ČJL-9-2-01:11spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
- ČJL-9-2-02:12 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech
- ČJL-9-2-03:13 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami
- ČJL-9-2-04:14 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
- ČJL-9-2-05:15 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
- ČJL-9-2-06:16 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí
- ČJL-9-2-07:17 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí
- ČJL-9-2-08:18 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák

- ČJL-9-2-03p:13orientuje se v Pravidlech českého pravopisu
- ČJL-9-2-04p:14 pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa
- ČJL-9-2-04p:14 ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk
- ČJL-9-2-06p:16 rozezná větu jednoduchou od souvětí
- ČJL-9-2-07p:17a správně píše slova s předponami a předložkami
- ČJL-9-2-07p:17b zná vyjmenovaná slova a ovládá jejich pravopis
- ČJL-9-2-07p:17c zná a zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem

1. vysvětlí, co je desetiprstová hmatová metoda psaní na počítači
2. ukazuje a upozorňuje na základní polohu prstů na klávesnici
3. chápe význam správného držení těla
4. zkouší si sledovat pouze obrazovku (nikoliv prsty)

5. vnímá význam získané dovednosti pro svůj život a chápe nutnost pravidelného procvičování

Vzdělávací oblast:	Doplňující vzdělávací obory
Vzdělávací obor:	Informační a komunikační technologie
Vyučovací předmět:	Psaní na počítači
Období – ročník:	3. období – 8. ročník

Dílčí výstupy	Odkazy OVO	Učivo	Přesahy a vazby (PT,MPV)	Poznámky
1. využije online spojení s jinými lidmi k týmové práci, učení a osobnímu růstu 2. při spolupráci, komunikaci a sdílení informací dodržuje pravidla etikety - **seznamuje se s výukou Mount Blue – přihlášení na disk** - popisuje vše, co vidí na monitoru - seznamuje se se základní polohou prstů na klávesnici - **seznamuje se s principem individuálního postupu** - zaměřuje se na správné držení těla - vysvětluje, proč je nutné sledovat zrakem pouze obrazovku	1 (I)	Probírání znaků *a,j,s,k,d,l,o*, mezerníků a klávesy ENTER	**OSV 1.3** **OSV 1.1**	**Nestanovujeme žádné limity dosažených cvičení za měsíc, respektujeme individuální možnosti každého dítěte**

- vysvětluje, proč je nutné zadání jednotlivých cvičení číst pozorně, někdy třeba i vícekrát - sestavuje pravidla pro tento typ hodiny				
○ píše bez pravopisných chyb - pokračuje v psaní - obzvláště důsledně dbá na správné držení těla - organizuje si svoji práci, využívá možnosti protáhnout se, oddychnout si	17 (ČJ)	Další znaky dle metodiky Mount Blue		
- individuálně postupuje v psaní - pracuje s chybou - poučí se z případných chyb, předchází jim		Další znaky dle metodiky Mount Blue		

Technická praktika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast předmětu

- získání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, zejména při ručním opracování materiálu
- osvojování správné volby a používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci
- osvojení a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, základů organizace a plánování práce
- získání pozitivního vztahu k práci a odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě

- seznámení s historií významných a zajímavých vynálezů technického pokroku pro poznání a pochopení kontinuity vývoje technické vyspělosti a ekonomických podmínek života společnosti

Časová dotace

- 8. - 1 hodina týdně

Místo výuky

- učebna dílen
- počítačová učebna
- ostatní učebny

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSV

- 1.1 rozvoj schopnosti poznávání - 9.roč.
- 1.4 psychohygiena – 8. roč.
- 1.5 kreativita – 8. roč.

EV 3 - lidské aktivity a problémy životního prostředí – 8.roč., 9.roč

Mezipředmětové vztahy

- Přírodopis - botanika - 6.roč., 7. roč.
- Fyzika - elektromagnetismus – 8.roč.
  - polovodiče 9.roč.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu technická praktika využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- posoudit vlastní pokrok
- kriticky zhodnotit výsledky své práce a diskutovat o nich
- zadávat úkoly, které umožní volbu různých postupů
- vest žáky aby v hodinách pracovali s odbornou literaturou

- učit se správnému technologickému postupu při práci
- využívat informační zdroje k získání nových poznatků

Kompetence k řešení problémů

- promýšlet pracovní postupy praktických cvičení
- při řešení se učí chápat, že se při práci budou setkávat s problémy, které nemají jen jedno správní řešení
- aplikovat svoje poznatky v praxi

Kompetence komunikativní

- používat při komunikaci správné technické názvosloví
- využívat informační zdroje k získání nových poznatků
- zadávat úkoly, při kterých žáci spolupracují
- vést žáky k ohleduplnosti

Kompetence sociální a personální

- pracovat ve skupinách
- spolupracovat při řešení problémů
- přispívat k diskusi a respektovat názory jiných
- učit se věcně argumentovat
- pomáhat podle potřeby pomáhat žákům
- dodávat žákům sebedůvěru

Kompetence občanské

- respektovat pravidla při práci a pravidla slušného chování
- přivolat pomoc při zranění
- chápat základní ekologické souvislosti,

Kompetence pracovní

- dodržovat bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- používat bezpečně a účinně nástroje, vybavení, materiály
- dodržovat technologický postup
- dbát na ochranu životního prostředí
- své znalosti využívat v běžné praxi.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

- ČSP-9-1-01:1 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- ČSP-9-1-02:2 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
- ČSP-9-1-03:3 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost
- ČSP-9-1-04:4 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku
- ČSP-9-1-05:5 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ČSP-9-1-01p:1 získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- ČSP-9-1-02:2 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
- ČSP-9-1-03p:3 organizuje svoji pracovní činnost
- ČSP-9-1-04p:4 pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech
- ČSP-9-1-05:5 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

- rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti
- zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu
- správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky
- dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku
- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu

Vzdělávací oblast:	**Doplňující vzdělávací obory**
Vzdělávací obor:	**Člověk a svět práce**
Vyučovací předmět:	**Technická praktika**
Období – ročník:	**3. období – 8.ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
1. při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce ve školní dílně 2. popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání nářadí a nástroje před poškozením a pro delší životnost nástroje nebo nářadí 3. dodrží zásady bezpečnosti při práci s technickými materiály 4. poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění) **vysvětluje jak s kovy hospodařit a chovat se ekologicky** 1. popíše vlastnosti technických materiálů (dřevo, kovy, plasty), které jsou důležité pro jeho práci	5	Řád školní dílny, bezpečnost a hygiena práce	**EV - 3**	

2. vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného postupu (písemného, obrazového) a použije je 3. uplatňuje získané návyky pro práci s technickými materiály (dřevem, kovy, plasty) 4. provede jednotlivé kroky dle postupu a dodrží kázeň při práci 5. rozpozná důležité kroky postupu, které je nutné dodržet **navrhuje výrobek z kombinovaných materiálů a dokáže si vhodně zorganizovat práci** 1. popíše postup, který je nutné dodržet při práci s technickými materiály 2. připraví pracovní prostor a vybavení, které je potřebné pro zadaný úkol (nářadí, materiál…) 3. rozvrhne práci dle časových dispozic 4. reorganizuje v průběhu práce pracovní prostor dle potřeby, odklízí nepotřebný materiál, nástroje a nářadí bezpečně odkládá a uklízí 5. uklidí pracovní prostor na konci práce	1		**OSV 1.4** **OSV 1.5**	
Práce se dřevem - měří, dovede orýsovat materiál, řeže pilkou, piluje pilníkem, dlabe, dokáže materiál spojit pomocí kolíkového spoje, dovede dát výrobku jednoduchou povrchovou úpravu - rozlišuje základní druhy dřev a jejich technologické vlastnosti **Výrobek**: - podle předložené technické dokumentace 1. použije pro přípravu a k práci s technickými materiály technickou dokumentaci (náčrt, výkres)	3	Práce se dřevem		Doporučený výrobek: mechanická hračka ze dřeva

2. se orientuje v technické dokumentaci 3. čte z náčrtu a výkresu potřebné informace pro práci s technickými materiály – rozměry, tvary 4. nakreslí jednoduchý náčrt, který zjednoduší jeho práci s technickými materiály (nakreslí od ruky, popřípadě použije základní rýsovací potřeby – pravítko, kružítko) 5. provede okótování *Práce s kovem* - rozpoznává základní druhy kovů, uvádí příklad jejich vlastností. - měří posuvným měřítkem, orýsovává materiál, řeže, seká, piluje, vrtá kovy a ohýbá plech - spojuje kovy různými technologiemi - **vysvětluje jak s kovy hospodařit a chovat se ekologicky** **Výrobek**: - podle předložené technické dokumentace *Kombinované práce* - využívá poznatků z prací se dřevem, kovem a plasty - uvádí technologické vlastnosti plastů **Výrobek**: - podle předložené technické dokumentace - **navrhuje výrobek z kombinovaných materiálů a dokáže si vhodně zorganizovat práci**	4	Práce s kovem Kombinované práce za použití dřeva, kovu, plastů, textilu nebo kůže	**EV - 3** **OSV 1.4** **OSV 1.5**	Doporučený výrobek: socha z kovových odpadů Doporučený výrobek: loutka

Konverzace v anglickém jazyce

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací obsah předmětu

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a k práci s nimi
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.

Časová dotace

- 9. ročníku 2 hodiny týdně

Místo výuky

- jazyková učebna
- PC učebna
- ostatní učebny

Průřezová témata

- OSV - 2.3 Sociální rozvoj - Komunikace
- VMEGS - 3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané

Mezipředmětové vztahy

matematika, hudební výchova, pracovní činnosti, výtvarná výchova, přírodopis, zeměpis, dějepis

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu anglický jazyk využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- čtení s porozuměním a práci s textem (učebnice, časopisy)
- práci s chybou-najít ji, samostatně nebo v kooperaci s ostatními žáky ji opravit a hledat ji v poučení
- prezentovat výsledky své práce v projektech
- zábavné činnosti, aktivity s jazykovou tématikou

Kompetence k řešení problémů

- učit se navzájem (ve dvojících a ve skupinách)
- při řešení úkolů kombinovat informace z různých zdrojů (slovníky, výukové programy na PC)

Kompetence komunikativní

- komunikovat na odpovídající úrovni
- naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat
- komunikaci mezi žáky (individuálně, ve dvojicích,…)
- rozvoj slovní zásoby

Kompetence sociální a personální

- vzájemné učení mezi žáky (práce ve dvojicích a ve skupinách)
- práci podle předem společně dohodnutých pravidel a hodnotících kritérií

Kompetence občanské

- seznámení se s reáliemi zemí, které tímto jazykem hovoří, pochopení jejich kultur a uplatňování tolerance k nim

Kompetence pracovní

- vnímat pracovní pokyny a řídit se jimi při práci
- vlastní pracovní tempo žákům se specifickými poruchami učení

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání

- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

POSLECH S POROZUMĚNÍM 2. STUPEŇ

- CJ-9-1-01:1 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
- CJ-9-1-02:2 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- CJ-9-1-01p:1 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů
- CJ-9-1-02p:2 rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby

MLUVENÍ 2. STUPEŇ

- CJ-9-2-01:3 se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
- CJ-9-2-02:4 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
- CJ-9-2-03:5 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- CJ-9-2-01p:3 odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM 2. STUPEŇ

- CJ-9-3-01:6 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
- CJ-9-3-02:7 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- CJ-9-3-01p:7 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

- DCJ-9-4-01:8 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

- DCJ-9-4-02:9 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- DCJ-9-4-03:10 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- DCJ-9-4-02p:10 reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Vzdělávací oblast:	**Doplňující vzdělávací obory**
Vzdělávací obor:	**Cizí jazyk**
Vyučovací předmět:	**Konverzace v anglickém jazyce**
Období – ročník:	**3. období – 9. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
- používá slovní zásobu daného rozsahu - **používá základní fráze související s tématem** - popisuje svůj byt 1. zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům 4. popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec	1 5	**Our house** Vocabulary Phrases Description of the house and the room	**OSV - 2.3**	
- používá slovní zásobu daného rozsahu		**My family**		

- **používá základní fráze související s tématem** - vytváří rodokmen své rodiny - popisuje členy své rodiny 1. se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci 1. sestaví/napíše krátký jednoduchý popis sebe samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb, způsobu života a minulých událostí za použití vět propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec 1. odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky, které se týkají např. jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života	3 9 10	Vocabulary Phrases Family tree Description of family members	**OSV - 2.3**	
- používá slovní zásobu daného rozsahu - **používá základní fráze související s tématem** - vytváří nákupní seznam - seznamuje se s názvy obchodů - procvičuje počitatelnost podstatných jmen 1. porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)	2 3	**At the supermarket** Vocabulary Phrases Shopping list Names of the shops Countables and uncountables	**OSV - 2.3**	

5. poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. kde si co koupit a kolik co stojí, jakým prostředkem se dostane na určité místo, kde se co nalézá) za použití slovních spojení a vět - používá slovní zásobu daného rozsahu - **používá základní fráze související s tématem** - používá slova spojená s popisem třídy - procvičuje názvy předmětů 1. porozumí krátkým a jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost) 1. krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou)	2 4	**At school** Vocabulary Phrases Description of the classroom Subjects	**OSV - 2.3**	
- používá slovní zásobu daného rozsahu - **používá základní fráze související s tématem** 1. se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci 1. krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou)	3 4	**My hobbies** Vocabulary Phrases My future plans	**OSV - 2.3**	
- používá slovní zásobu daného rozsahu - **používá základní fráze související s tématem**		**My daily programme** Vocabulary Phrases	**OSV - 2.3**	

1. se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci 1. najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě	3 6	Time expressions		
- používá slovní zásobu daného rozsahu - **používá základní fráze související s tématem** 1. zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává	8	**My best friend** Vocabulary Phrases Description of the friend	**OSV - 2.3**	
- používá slovní zásobu daného rozsahu - **používá základní fráze související s tématem** - **seznamuje se s anglicky mluvícími zeměmi** 5. poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. kde si co koupit a kolik co stojí, jakým prostředkem se dostane na určité místo, kde se co nalézá) za použití slovních spojení a vět 3. porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu, časových údajů	3 7	**Travelling** Vocabulary Phrases English speaking countries Accomodation	**OSV - 2.3** **VMEGS - 3**	

6. 6. Učební osnovy – 2. stupeň – 3. období – nepovinné předměty

Školní časopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací oblast předmětu

- ovládat základy gramatiky a pravopisu
- číst s porozuměním
- vhodně se dorozumívat s ostatními lidmi
- formulovat a sdělovat svoje myšlenky, pochopit a přijímat názory druhých
- vnímat literární díla a pracovat s tiskem
- vytvářet mediální sdělení

Časová dotace

- 6. - 9. ročník – 1 hodina týdně

Místo realizace

- třída
- učebna PC
- knihovna

Průřezová témata

- MeV – 2.1 - tvorba mediálního sdělení
- MeV – 2.2 - práce v realizačním týmu

Mezipředmětové vztahy

Předmět školní časopis souvisí zejména s českým jazykem, výtvarnou výchovu a pracovními činnostmi

(práce s textem, s tiskem...)

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu Školní časopis využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- uplatňovat svoji tvořivost a realizovat vlastní nápady
- organizovat si svou práci a dokončovat ji v dohodnuté kvalitě a termínu
- prezentovat výsledky své práce ve školním časopisu

Kompetence k řešení problému

- řešit úkoly různými postupy, získávat informace z různých zdrojů
- řešit problémy společně (práce ve skupinách, dvojicích)

Kompetence komunikativní

- vhodně komunikovat se spolužáky, s učiteli i ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- tvořit smysluplné otázky (rozhovory, vracení otázek)
- obhajovat vhodnou formou své názory a výsledky své práce, respektovat názory jiných (skupinová práce, prezentace vlastní společné práce)
- rozvoj slovní zásoby a spisovného vyjadřování, práci s jazykovými příručkami

Kompetence sociální a personální

- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých
- respektovat společně dohodnutá pravidla.
- při vhodných příležitostech volit práci ve dvojicích, případně ve skupinách.
- respektovat výsledky práce druhých.

Kompetence občanské

- připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

Kompetence pracovní

- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti
- vnímat pracovní pokyny a řídit se jimi při práci.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- ČJL-9-1-01:1odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
- ČJL-9-1-02:2 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
- ČJL-9-1-03:3rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
- ČJL-9-1-04:4 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci
- ČJL-9-1-05:5 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
- ČJL-9-1-08:8 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
- ČJL-9-1-09:9 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
- ČJL-9-1-10:10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- ČJL-9-1-01p:1, ČJL-9-1-08p:8 čte plynule s porozuměním; reprodukuje text
- ČJL-9-1-04p:4, ČJL-9-1-05p:5 komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk

- ČJL-9-1-09p:9; ČJL-9-1-10p:10 dokáže napsat běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- ČJL-9-2-03:13 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami
- ČJL-9-2-05:15 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
- ČJL-9-2-07:17 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí
- ČJL-9-2-08:18 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

Vzdělávací oblast:	**Nepovinné předměty**
Vzdělávací obor:	**Český jazyk a literatura**
Vyučovací předmět:	**Školní časopis**
Období – ročník:	**3. období – 6. - 9. ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT,MPV)**	**Poznámky**
- **získané informace třídí, posuzuje a porovnává pomocí otázek a s dostupnými informačními zdroji** - 1. po přečtení textu vybere z nabízených možností ty, které vyjadřují některý z názorů pisatele textu 2. si nad informačním zdrojem odpoví na otázku o jeho důvěryhodnosti, u získaného údaje hledá další pramen pro ověření - zaznamenává sdělení, rozhovory a komunikační záměr partnera v hovoru	1 2	Soustřeďování a vyhledávání materiálů. Třídění a zpracování článků a příspěvků. Diskuse o použitelnosti textů.	**MeV 2.1**	

- formuluje otázky a vyhýbá se manipulativní komunikaci - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - 1. odliší v jednoduchém textu názor autora či postavy od faktů 2. najde v textu prvky (motivy nebo jazykové prostředky), které naznačují, co chce komunikační partner svou promluvou říct, kam směřuje - **tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie** - 1. samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky - 1. vybere z nabízených možností text, který je pro danou komunikační situaci nejvhodnější 2. v krátké ukázce najde nespisovné výrazy a nahradí je výrazy spisovnými 3. nahradí výrazy zjevně nevhodné pro jeho komunikační záměr výrazy vhodnějšími - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé	13 5 8	Zpracování na počítači. Jazyková korektura textů. Výtvarné obohacení, zpracování. Tisk a vazba časopisu	**MeV 2.2**	

práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů 1. vyhledá v krátkém textu klíčová slova 2. posoudí, zda je daná informace obsažena v textu 3. vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku 4. vytvoří/zapíše krátké shrnutí jednoduchého textu nebo vybere hlavní informaci z nabízených možností - rozlišuje a příklady jazykových projevů podle komunikační situace - 1. uspořádá části textu tak, aby byla dodržena logická návaznost či dějová posloupnost 2. vytvoří souvislý a srozumitelný text, v němž se svou myšlenkou nebo pocitem a s vlastním záměrem osloví adresáta, kterého si sám zvolí. Délku textu přizpůsobí potřebě svého sdělení. - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí - 1. najde chybnou formulaci (nejednoznačné místo, stylistickou chybu) a navrhne vhodnou úpravu 2. rozpozná v textu místo, kde je zřetelně porušena jeho soudržnost, a navrhuje úpravu 3. před odevzdáním svého textu zajišťuje kontrolu správnosti pomocí příruček, konzultací a dalších/jiných zdrojů 4. rozpozná, zda předložený text nese převážně znaky stylu odborného, publicistického (žurnalistického), uměleckého, či prostěsdělovacího 5. vytvoří krátký smysluplný text; vysvětlí, komu je určen a jaký záměr má vyjádřit; svoje tvrzení doloží konkrétními jazykovými	9 10 3			

- formuluje ústně i písemně dojmy z návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - 1. najde výrazný prostředek manipulace v textu 2. rozpozná alespoň jeden cíl sledovaný autorem textu 3. zaujme kritický postoj k cílům manipulace (k záměrům manipulátora) - 1. najde slovo nevhodně užité v dané komunikační situaci a nahradí je vhodnějším 2. rozhodne podle komunikační situace, zda je namístě mluvit spisovně 3. změní své uvolněně nespisovné vyjadřování v řeč kultivovanou, se stylově neutrálními a společensky přijatelnými výrazy a s uspořádanou stavbou výpovědí, když se obrací k osobě váženější a v situacích formálních - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní - 1. využívá spisovný jazyk v projevu psaném i mluveném - 1. píše bez pravopisných chyb 1. v textu odliší jazykové prostředky útvarů národního jazyka (např.: spisovný jazyk x obecná čeština; spisovný jazyk x dialekt apod.) 2. nahradí typicky nespisovné vyjádření spisovným 3. posoudí vhodnost, či nevhodnost užití jazykových prostředků různých útvarů národního jazyka např. v umělecké literatuře, divadelní hře, veřejném projevu apod.	4 15 17 18			

Sborový zpěv

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací oblast předmětu směřuje k:

- vnímání hudby jako důležité součásti života jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových i jiných aktivit
- chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace
- získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti
- pochopení různorodé hudební kultury různých národů a národností
- rozvoji žákovy celkové hudebnosti

Časové vymezení předmětu:

- 6. - 9. ročník – 2 hodiny týdně

Organizační vymezení předmětu:

Výuka probíhá v odborné učebně hudební výchovy, při dalších akcích a projektech je též využíván koncertní sál místní sokolovny.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- skupinové vyučování
- samostatná práce
- kolektivní práce
- krátkodobé projekty

Průřezová témata:

- EV – 4 Vztah člověka k prostředí
- VMEGS – 1 Evropa a svět nás zajímá
- VMEGS – 2 Objevujeme Evropu a svět
- VMEGS – 3 Jsme Evropané
- OSV – 2.2 Mezilidské vztahy

- MuV - 3 Etnický původ
- MuV – 4 Multikulturalita

Mezipředmětové vztahy

Předmět Sborový zpěv úzce souvisí s dalšími předměty,např. dějepis – vytváření a chápání historických souvislostí, český jazyk a literatura – písňové texty, zhudebňování říkadel, dramatizace, výtvarná výchova – výtvarné vyjádření hudby , fyzika – vlastnosti tónu atd.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Ve vyučovacím předmětu Sborový zpěv využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- podle individuálních hudebních schopností a dovedností vyhledávat a třídit informace
- chápat a používat obecně užívané hudební termíny
- používat metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami
- získané znalosti propojovat do souvislostí, poznatky uplatňovat v různých hudebních činnostech
- nalezené souvislosti mezi získanými poznatky využívat v praxi
- uvědomovat si vlastní odpovědnost za svou práci
- pracovat s chybou – najít ji, samostatně opravit a hledat v ní poučení
- využívat vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů při provádění hudebních činností
- zažít úspěch při praktických i teoretických činnostech v oblasti hudby a umění

Kompetence k řešení problémů

- na základě individuální hudební vyspělosti postihovat z hudebního proudu znějící skladby významné sémantické prvky, srovnávat je a slovně charakterizovat
- hledat spojitosti mezi vlastní hudební zkušeností a zkušeností autora předávané hudebním dílem
- samostatně a kriticky přemýšlet,porovnávat různé způsoby řešení
- rozpoznat problém a hledat nejvhodnější způsob řešení hudebního úkolu
- s chybou pracovat jako s příležitostí, jak najít cestu ke správnému řešení
- problémy řešit společně a učit se navzájem / skupinová práce – orchestr, zpěváci,skladatelé atd. /
- řešit problémové úlohy z praktického života a bezprostředního okolí / uplatnění folklóru a lidové písně v našem kraji /

Kompetence komunikativní

- při práci ve skupině vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- spolupracovat při zadávaných hudebních úkolech
- zajímat se o náměty a názory spolužáků
- komunikovat se žáky jiných ročníků, také spolupracovat s ostatními školami / i v zahraničí - spolupráce se školou v Novém Tomyšlu v Polsku /

Kompetence sociální a personální

- efektivně spolupracovat, respektovat názory jiných
- učit se objektivním přístupem zhodnotit svoji práci i práci ostatních, učit se chápat odlišné kvality svých spolužáků
- učit se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
- chápat nutnost dodržování pravidel slušného chování
- uvědomit si, že teprve při dodržování všech pravidel má každý žák šanci zažít úspěch

Kompetence občanské

- uvědomit si odpovědnost za své chování a jednání
- respektovat názor druhých
- chránit a oceňovat naše kulturní tradice / úcta k místnímu folklóru, ke státní hymně atd. /
- aktivně se zapojovat do kulturního dění / účast na koncertech, přehlídkách, soutěžích /
- brát ohled na druhé

Kompetence pracovní

- při samostatné práci směřovat ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržování vymezená pravidla
- vytvářet si pozitivní vztah k hudebním činnostem

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností

- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

- HV-9-1-01:1 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
- HV-9-1-02:2 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého
- HV-9-1-03:3 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
- HV-9-1-04:4 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- HV-9-1-01p doprovází písně pomocí ostinata
- HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně
- HV-9-1-04p rozeznává různé hudební žánry
  - pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu
  - rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru
  - uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl

Vzdělávací oblast:	**Nepovinné předměty**
Vzdělávací obor:	**Hudební výchova**
Vyučovací předmět:	**Sborový zpěv**
Období – ročník:	**3.období – 6. – 9. ročník**

Dílčí výstupy	Odkazy OVO	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
6. – 9. ročník				
- rozlišuje píseň lidovou a umělou, určuje písně jednohlasé a dvojhlasé - 1. se orientuje v notovém zápisu (délkové hodnoty not a pomlk, tempová označení, dynamická znaménka, takt, opakovací znaménka) 2. zazpívá v jednohlase, případně vícehlase, respektuje daný žánr 3. zahraje na zvolený hudební nástroj sólově, ve skupině nebo jako součást doprovodu 4. postihne dominantní hudebně výrazové prostředky při poslechu hudebního díla nebo jeho části a určí pravděpodobnou dobu jeho vzniku 5. pohybem reaguje na hudební ukázku a na změny v jejím průběhu - **vnímá vztah člověka k přírodě a k prostředí** - **všímá si mezilidských vztahů vyjádřených v lidových písních** 1. popíše a zdůvodní zásady hlasové hygieny a využije je při zpěvu a mluveném projevu 2. vhodně popíše a taktně a ohleduplně ohodnotí slyšený vokální projev s využitím jemu dostupné terminologie - zkouší správný způsob držení těla a poznává jeho vliv na kvalitu zpěvu - zabývá se cvičeními navozujícími přirozenou dechovou funkci	1 2	Zpěv lidových písní, práce s notovým zápisem Hlasová hygiena, zásady jejího dodržování Držení těla Dechová funkce Vokály, charakteristika, využití Lidový dvojhlas Lidové nástroje jako doprovod	**EV 4** **OSV 2.2**	

- seznamuje se s charakteristikou a možnostmi využití vokálů - pokouší se zazpívat jednotlivé hlasy - sluchem rozlišuje zvuk vybraných hudebních nástrojů a dovede je pojmenovat - dokáže odlišit skladbu instrumentální a vokální, vyhledává její odlišnosti v partituře - usiluje o postupné zpřesňování intonační čistoty - při zpěvu lid. písní dodržuje správné pěvecké návyky - pokouší se zpívat intonačně čistě a rytmicky přesně - 1. zvolí nejvhodnější způsob reprodukce slyšeného či zapsaného hudebního motivu, tématu či skladby (zpěv nebo hra) 2. zahraje s přihlédnutím k charakteru hudebního motivu, tématu či skladby jednoduchý doprovod (rytmické ostinato, harmonický doprovod na funkcích tóniky a dominanty/subdominanty) 3. vytvoří jednoduchou obměnu slyšeného či zapsaného melodického motivu (rytmickou, melodickou, - **poznává lidové písně jednotlivých národů, seznamuje se s kulturními tradicemi, všímá si etnického původu** - **poznává evropskou hudbu a vnímá ji v širších souvislostech** - **vnímá různé kulturní tradice, snaží se o pochopení rozmanitosti těchto kultur**	3

v souvislostech 1. zazpívá, zahraje či doprovodí vybranou píseň či skladbu (např.: beat box, scat, rap, výběrem doprovodu z databanky keyboardu, připraveným doprovodem) 2. zazpívá společně se spolužáky státní hymnu a popíše okolnosti a společenské souvislosti jejího vzniku				

Sportovní hry

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací oblast předmětu

- směřuje k regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže způsobené pobytem ve škole
- se zaměřuje na rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu
- vede k poznání, že zdraví je nejdůležitější životní hodnotou
- podporuje schopnost rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit

Časová dotace

- 6. ročník – 9. ročník 2 hodiny týdně

Místo výuky

- školní tělocvična
- školní hřiště
- hřiště TJ Sokol – odbíjená
- areál školy
- blízké okolí školy, obce /např.cvič.v přírodě, běh na lyžích…./
- zimní stadion

- učebna – teorie sportu

Formy a metody práce

se využívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstrací
- skupinová práce při nácviku kolektivních her
- individuální práce při nácviku pohybových dovedností jednotlivce

Mezipředmětové vztahy:

Předmět sportovní hry úzce souvisí s předmětem tělesná výchova a zdravotní tělesná výchova a dále s předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda**:**

- přírodopis – stavba a funkce lidského těla, zdraví způsob života, schopnost poskytnutí 1.pomoci při poraněn
- fyzika – pochopení fyzikálních zákonů a pravidel při nácviku prvků individuálních i kolektivních dovedností

Průřezová témata

6. – 9. ročník

- OSV - 1.3 seberegulace a sebeorganizace
- OSV - 2.1 poznávání lidí
- OSV - 2.2 angažovaný přístup k druhým, dodržování zásad slušnosti, tolerance, odpovědného chování
- OSV - 1.2 schopnost dodržovat obecné metody při řešení problémů, zvládání rozhodovacích situací, schopnost poznávání, sebepoznání, poznávání lidí a jednání ve specifických rolích a situacích
- EV – 3 vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních
- MeV 2.2 interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce v realizačním týmu, vzájemné respektování

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu Sortovní hry využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají

žákům umožnit:

Kompetence k učení

- poznávaní smyslu a cíle svých aktivit
- plánování, organizování a řízení vlastní činnost

- užívání osvojeného názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu
- různým způsobem zpracovávat informace o pohybových aktivitách ve škole

Kompetence k řešení problémů

- vnímaní nejrůznější problémových situace a plánování způsobů řešení problémů
- vyhledávání informací vhodných k řešení problémů
- kritické myšlení, konání uvážlivých rozhodnutí, jsou schopni je obhájit
- uvědomění si zodpovědnosti svých rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- obhájení svých rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- komunikaci na odpovídající úrovni
- osvojení si kultivovaného ústního projevu
- účinného zapojení se do diskuse

Kompetence sociální a personální

- spolupráci ve skupině
- podílení se na vytváření pravidel práce v týmu
- v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- vytváření si pozitivní představy o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- respektování názoru ostatních
- formování volních a charakterových rysů
- zodpovědné rozhodování podle dané situace
- aktivně se zapojit do sportovních aktivit
- rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- rozlišování a uplatňování práv a povinností vyplývajících z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák,..)

Kompetence pracovní

- efektivitě organizovat vlastní práci
- spoluorganizování svého pohybového režimu
- využívání znalostí a dovednosti v běžné praxi
- ovládaní základních postupům první pomoci

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

- poznávání zdraví jako nejdůležitější hodnoty
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů a na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a - --jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilí atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.
- aktivní zapojování do činnosti podporující zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Očekávané výstupy předmětu na konci 3. období

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- TV-9-1-01:1 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem
- TV-9-1-02:1 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program
- TV-9-1-03:2 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly
- TV-9-1-04:16 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší
- TV-9-1-05:15 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- TV-9-1-02:1p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí
- TV-9-1-03:2p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení
- TV-9-1-04:16p-a odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem
- TV-9-1-04:16p-b vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity
- TV-9-1-05:p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného

- TV-9-1-05:15p uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu
  - využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy
  - chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy, změří úroveň své tělesné zdatnosti

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- TV-9-2-01:3 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- TV-9-2-02:5 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- TV-9-2-01:3p zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- TV-9-2-02:5p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- TV-9-3-01:7 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu
- TV-9-3-02:11 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu
- TV-9-3-03:12A dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
- TV-9-3-04:12B rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora
- TV-9-3-05:14 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí
- TV-9-3-06:13 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže
- TV-9-3-07:14 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- TV-9-3-01:7p užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka
- TV-9-3-02:11p naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu
- TV-9-3-03:12Ap dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
- TV-9-3-04:12Bp rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka
- TV-9-3-05:14p sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je
- TV-9-3-06:13p spolurozhoduje osvojované hry a soutěže

Vzdělávací oblast:	**Nepovinný předmět**
Vzdělávací obor:	**Tělesná výchova**
Vyučovací předmět:	**Sportovní hry**
Období – ročník:	**3. období – 6. – 9.ročník**

Dílčí výstupy	**Odkazy OVO**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (PT, MPV)**	**Poznámky**
		ATLETIKA		
- **při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli** - zvládá základní techniku atletických disciplin - užívá i náročnější techniky - získané dovednosti uplatní i jako reprezentant školy - vysvětlí význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty		Discipliny atletiky	**OSV- 1.3**	
		GYMNASTIKA		
- zvládá jednoduché základní prvky - **zvládne obtížnější prvek s dopomocí při cvičení uplatní svůj fyzický fond** - při cvičení používá správnou techniku - cvičení provede s ohledem na jeho estetickou stránku		**Akrobacie**- kotoul vpřed i vzad jednotlivě i ve vazbách - kotoul vpřed na zvýšené podložce - stoj na rukou s dopomocí 2 nebo 1 cvičence **Hrazda** – svis vznesmo , střemhlav, sešin vpřed - výmyk na hrazdě po čelo	**OSV- 1.3**	

- využívá gymnastické prvky pro rozvoj své zdatnosti a pro správné držení těla - rozliší estetický a neestetický pohyb a naznačí jeho příčiny		**Přeskok** – roznožka přes kozu našíř i na dél **Cvičení s hudbou**- technika pohybu(kroky,skoky, obraty,cviky rovnováhy) - jednoduché pohybové sestavy **Kladina –**chůze, kroky, poskoky **Kruhy –** závěs, houpání		
ATLETIKA				
- při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli - zvládá základní techniku atletických disciplin - **užívá i náročnější techniky** - **získané dovednosti uplatní i jako reprezentant školy** - vysvětlí význam atletiky jako průpravy pro jiné sporty - aktivně se připravuje na reprezentaci školy - 1. pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity 2. pravidelně zařazuje cvičení kompenzující jeho jednostrannou zátěž - 1. pravidelně zařazuje do svého pohybového režimu aerobní pohybové činnosti 2. pravidelně sleduje výsledky své tělesné zdatnosti v kondičních testech a usiluje o zvýšení její úrovně 3. si upraví svůj pohybový režim s pomocí konkrétní nabídky rozvojových programů a zdůvodní výběr programu vzhledem k výsledkům své tělesné zdatnosti 1. zvolí vhodnou výstroj a výzbroj pro danou pohybovou činnost a zdůvodní její použití z hlediska bezpečnosti	1 2 16	Vytrvalostní běh –do 1500 (dráha terén) Sprint – 60 m Skok daleký s rozběhem a odrazem z odrazového prkna Hod granátem do dálky i na cíl Štafetový běh – sprint, vytrvalostní Základy vrhu koulí	**OSV- 1.3**	

2. vybere a použije vhodné cviky k zahřátí svalů nutných pro uvedenou (danou) pohybovou aktivitu 3. ukončí pohybovou aktivitu protažením a kompenzačním cvičením zatížených svalových skupin 1. vysvětlí vliv užívání podpůrných látek a jiných škodlivin na zdraví a pohybový výkon 2. z ověřených zdrojů vyhledá údaje o znečištění ovzduší a určí, zda je nutné omezit pohybové aktivity 3. přizpůsobí své venkovní pohybové aktivity vzhledem k aktuálním povětrnostním podmínkám a stavu znečištění ovzduší 1. vyhodnotí pohybové aktivity vzhledem k aktuálním podmínkám a aplikuje na dané podmínky obecné zásady bezpečnosti 2. přizpůsobí pohybové aktivity svým schopnostem a možnostem (volí obtížnost cvičení, velikost zátěže atd.) 3. vybere a použije výstroj a výzbroj odpovídající danému sportu a konkrétním podmínkám	15			
SPORTOVNÍ HRY				
- uplatňuje správnou individuální techniku při zvládání míče - techniku používá při míčové hře - **řídí sportovní utkání svých vrstevníků podle jednoduchých pravidel** - **při hrách uplatňuje korektní jednání vůči** - **protihráči** - **aktivně se připravuje na soutěže a reprezentaci školy**	3	**Kopaná** **Basketbal** **Volejbal** **Házená** **Softbal** **Florbal**	**OSV- 2.1** **2.2** **OSV- 1.2** **MeV 2.2**	

1. zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy 2. rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího 3. uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu 4. zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo) 1. pozná chybu postavení či provedení pohybové činnosti – uvede, jak má vypadat správné postavení (provedení) 2. zhodnotí pohybovou činnost spolužáka i svou vlastní	5			
LYŽOVÁNÍ A BRUSLENÍ				
- **uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v neznámém terénu / příroda , silniční provoz, zimní stadion** - **zvládá i dlouhodobější pobyt v přírodě** 1. správně demonstruje a aplikuje dříve osvojované tělovýchovné činnosti na základě pokynů učitele, textového nebo grafického podkladu 2. vhodně reaguje na pokyny, povely i nonverbální signály rozhodčího v rámci sportovních aktivit a jejich pravidel 3. sleduje a interpretuje informace o pohybových aktivitách uváděné v médiích a se znalostí problému o nich diskutuje 1. uvědoměle jedná podle principů fair play při pohybových aktivitách, rozpozná negativní projevy a na tyto situace adekvátně reaguje 2. prokazuje pozitivní, empatický přístup k handicapovaným, méně zdatným spolužákům nebo osobám opačného pohlaví 3. rozpozná při pohybových aktivitách jednání poškozující	7 11	**Lyžování –** výběh do terénu v délce 10 km **Bruslení –** lední hokej	**EV- 3**	Zimní stadion Skuteč Okolí školy, obce

nejbližší prostředí či majetek a svým chováním směřuje k jeho eliminaci 1. aktivně koordinuje činnosti se členy družstva před pohybovou aktivitou i v jejím průběhu 2. provádí v průběhu týmové pohybové aktivity korekce svého jednání vzhledem ke společnému cíli 3. vyjádří osobní názor na průběh pohybové aktivity a zhodnotí průběh či výsledek své činnosti i činnosti družstva	12			
1. rozlišuje mezi právy a povinnostmi hráče, rozhodčího, organizátora a diváka během pohybových aktivit 2. naplňuje pravidla her, respektuje pokyny rozhodčího, patřičně na ně reaguje a podřizuje se jim, zároveň aktivně využívá možnosti vyplývající z role hráče 3. respektuje probíhající sportovní zápolení a v roli diváka do něj nezasahuje 4. dodržuje podmínky dané organizátorem činností, chápe jejich význam a své jednání podřizuje určeným organizačním pravidlům	9			
1. změří nebo jinak kvantifikuje určené pohybové činnosti nebo sportovní výkony prováděné ve shodě s pravidly 2. zaznamenává sledované údaje vlastních nebo cizích pohybových aktivit 3. vyhodnocuje zaznamenané údaje o pohybových činnostech, popisuje jejich změny, vývoj, kvalitu nebo je vzájemně porovnává 1. zapojuje se do přípravy a realizace třídní nebo školní pohybové aktivity 2. zorganizuje se spolužáky turistickou akci nebo dlouhodobou soutěž pro žáky nižších ročníků	13			

3. spolurozhoduje sportovní zápolení a nese tak dílčí odpovědnost za úspěšnou realizaci sportovní akce 1. zpracovává hodnoty dosažených výsledků spolužáků v rámci školních pohybových aktivit a zpracovaná data následně prezentuje 2. srozumitelně a dostatečně názorně prezentuje naměřené výkony své pohybové aktivity (které vybral k prezentaci), diskutuje o jejich kvalitě a vývoji 3. sleduje v médiích měřitelné výsledky sportovních činností a s určitým záměrem je prezentuje	14			
SPORTOVNÍ TEORIE				
- připraví pro vrstevníky sportovní podnik po organizační stránce, sám se účastní jako rozhodčí		Pravidla sportovních her		

7. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

7. 1. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků se řídí vyhláškou MŠMT ČR č. 48/2005 Sb., o základní škole a školským zákonem č. 561/2004 Sb. v platném znění.

7. 1. 1. Obecná ustanovení

Cílem a základem každého hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, tedy co se naučil, zvládl, v čem chybuje, v čem se zlepšil a jak postupovat dále.

Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník / dále jen „učitel"/ uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi

- Neklasifikuje žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden.
- Žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací.
- Účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí.
- Učitel klasifikuje jen probrané učivo, před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva – prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.
- Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.
- Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin: s převahou teoretického zaměření, předměty s převahou praktických činností a předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.
- Jednotlivé klasifikační stupně jsou formulovány především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné její části, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

7. 1. 2. Zásady pro hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků

Hodnocení vychází z jasných cílů a úkolů v jednotlivých oblastech a etapách vzdělávání.

Hodnocení zdůrazňuje:

- individuální pokrok žáka,
- popisuje konkrétní zvládnuté oblasti vzdělávání resp. očekávaných výstupů,
- podněcuje žáka k dalšímu rozvoji – ukazuje mu další cestu
- hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii.

7. 1. 3. Získávání podkladů pro hodnocení žáka

- komunikace učitel – žák, průběžné ověřování výsledků vzdělávání
- výsledky ze skupinové práce, hodnocení zpracovaných výstupů
- individuální písemné úkoly
- individuální písemné ověřování – komplexní úkoly a testy jsou podkladem pro průběžné písemné hodnocení
- sebehodnocení žáka
- žákovské portfolio

7. 2. Způsoby hodnocení

a) Průběžné ústní hodnocení – hodnotící listy, známky

- během jednotlivých činností žáka jako motivační složka
- zpětná vazba na konci činnosti
- individuální rozhovory se žákem

b) Průběžné písemné hodnocení

- komplexní informace pro žáka o úrovni naplnění očekávaných výstupů
- předáváno alespoň dvakrát za pololetí školního roku
- možnost doplnění o slovní doporučení na jakou oblast vzdělávání se má žák zaměřit

c) Sebehodnocení žáků

- ústní i písemná forma
- je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně, přiměřeně věku žáků
- hodnocení práce ve skupině po ukončení skupinové práce

7. 2. 1. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí volíme takové formy a druhy ověřování, které odpovídají schopnostem žáka. Klademe důraz na ten druh písemného nebo ústního projevu, ve kterém mají předpoklady podávat lepší výkon.

- hodnocení vychází z platné legislativy, hodnotí se s tolerancí
- vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů

7. 2. 2. Stupně hodnocení a klasifikace

Při hodnocení prospěchu žáka může být u žáka v prvním až třetím ročníku ve všech vyučovacích předmětech a u žáka ve čtvrtém ročníku ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření použito širší slovní hodnocení podle pokynu MŠMT ČR čj. 17 228/93-22 v platném znění. O použití slovního hodnocení rozhodne ředitelka školy na základě návrhu učitele a souhlasu zákonných zástupců žáka. Přechází-li žák na jinou školu, je klasifikován podle odstavce 1 tohoto článku.

7. 2. 3. Slovní hodnocení

- Vystihuje úroveň rozvoje, které žák dosáhl ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaných v jednotlivých oblastech školního vzdělávacího programu.
- Je všestranné – obsahuje všechny vyučovací předměty.
- Obsahuje ocenění úspěchů žáka, zdůraznění jeho kvalit, upozornění na oblasti, na které je třeba se zaměřit, a naznačení dalšího rozvoje žáka.
- Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům a jak je překonávat.
- Je adresováno žákovi a formulace jsou volené tak, aby mu byly srozumitelné.
- Je individualizované vzhledem ke vzdělávacím a osobnostním předpokladům žáka.
- Zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jeho vývoji.
- Obsahuje ohodnocení snahy, píle žáka a jeho přístupu ke vzdělání.
- Je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

7. 3. Kritéria hodnocení žáka

Základním kritériem hodnocení vzdělávání žáků jsou předem dané výstupy, které jsou žákům předem známé, a míru jejich dosažení posuzujeme dle klasifikačního řádu.

Dále přihlížíme k:

1. schopnosti řešit problémové situace
2. úrovni komunikačních dovedností
3. schopnosti prakticky využívat získané vědomosti a dovednosti
4. změnám v postojích, chování a dovednostech
5. míře odpovědnosti a toleranci, kterou žák projevuje

Na základě těchto kritérií učitel zároveň ověřuje dosaženou úroveň klíčových kompetenci.

7. 4. Klasifikační řád

7. 4. 1. Charakteristika stupňů prospěchu

Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech je klasifikován těmito stupni:

- 1 – výborný
- 2 – chvalitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatečný
- 5 – nedostatečný

A) Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovědní, přírodovědné předměty a matematika

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují těmito stupni:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný a výstižný. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky.

V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti a výstižnosti.V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

B) Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření

Převahu praktické činnosti mají na základní škole pracovní činnosti, praktika, základy techniky, domácnost.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují těmito stupni:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky, dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. S pomocí učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají

nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci, nemá vztah k ní ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti.

C) Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují těmito stupni:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchovně přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšině chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

7. 4. 2. Klasifikace a hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

U žáka se smyslovou nebo tělesnou vadou, vadou řeči, prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování se při jeho hodnocení a klasifikaci přihlédne k charakteru postižení. Klasifikace těchto žáků se řídí Vyhláškou č. 73/2005 Sb.

Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.

7. 4. 3. Způsob celkového hodnocení daným stupněm

- Prospěl (a) s vyznamenáním
- Prospěl (a)
- Neprospěl (a)
- Nehodnocen (a)

Žák je hodnocen stupněm

- **prospěl (a) s vyznamenáním**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré,
- **prospěl (a)**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,
- **neprospěl (a)**, je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není –li z něho hodnocen (a) na konci druhého pololetí,
- **nehodnocen (a)**, není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

Hodnotí třídní učitel na základě podkladů celého týmu učitelů, kteří daného žáka učí v hodnoceném období.

7. 4. 4. Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou

Hodnocení výsledků práce v zájmových útvarech je v kompetenci vedoucího zájmového útvaru.

7. 5. Komisionální zkoušky a přezkoušení

Obsah je stanoven ročníkem a vzdělávacím obsahem předmětu v souladu se vzdělávacím programem školy. Zkouška má vždy část písemnou a ústní.

Organizace a sestavování komisí vychází z vyhlášky o základním vzdělání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky (§19 a 20).

7. 6. Hodnocení chování

7. 6. 1. Pravidla hodnocení chování žáka

Pravidla hodnocení chování žáka vycházejí z těchto kritérií:

- Chování žáka ve škole při vyučování a na akcích pořádaných školou.
- Dodržování školního řádu.
- Schopnost spolupráce se spolužáky, pomoci druhým.
- Přihlédnutí ke speciálním vzdělávacím potřebám žáků / pozornost, sociální situace žáka…../
- Přístupu žáka ke svému vzdělávání, k plnění školních úkolů a povinností.

7. 6. 2. Klasifikace chování žáka

- 1 – velmi dobré
- 2 – uspokojivé
- 3 – neuspokojivé

7. 6. 3. Výchovná opatření

Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících udělit žákovi po projednání v pedagogické radě pochvalu za výrazný projev školní iniciativy nebo déletrvající úspěšnou práci.

Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

- napomenutí třídního učitele
- důtku třídního učitele
- důtku ředitele školy

Třídní učitel neprodleně projedná s ředitelem školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.

Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

Udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamenává do dokumentace školy. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamenává na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

7. 6. 4. Pravidla pro výchovná opatření

- Pochvaly i sankce jsou provázeny komplexní pedagogickou diagnostikou žáka.
- Jsou odůvodněná a tyto důvody jsou oznámeny příslušným žákům a zákonným zástupcům.
- Všem sankcím předcházejí pedagogičtí pracovníci prevencí, rozhovory se žáky, spoluprací se zákonnými zástupci a kolegy.
- Napomenutí třídního učitele je zpravidla první sankcí, mimo zvláště závažné porušení pravidel, kdy je možné využít větších sankcí. Napomenutí následuje po závažnějším nebo opakovaném porušení pravidel, po kterém postupně při dalším překročení pravidel chování následuje důtka třídního učitele, důtka ředitelky školy až po zhodnocení nedostatků chování na vysvědčení.
- Uděluje se maximálně jedno napomenutí, max. jedna důtka třídního učitele a max. jedna důtka ředitelky školy za jedno pololetí.
- Za zvláště závažné porušení pravidel se považuje hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči druhým, ponižování, šikana ad. Formy týrání, ohrožení bezpečnosti a zdraví druhých ve škole, nerespektování pokynů pedagogických pracovníků a všech zaměstnanců školy, které vedou k ohrožení bezpečnosti a zdraví druhých, opakovaná neomluvená neúčast ve vyučování vyšší než 12 hodin.
- V případě závažného porušení pravidel chování nebo dlouhodobého, opakovaného porušování pravidel spolupracuje škola intenzivně se zákonnými zástupci, může pozvat rodiče ke schůzce s účastí výchovného poradce školy, případně oslovit odborné instituce, úřady, které pomáhají v řešení v této oblasti.

7. 7. Informování zákonných zástupců je zajištěno:

- písemným průběžným hodnocením
- na individuálních konzultacích s vyučujícími (žák – rodič – učitel)
- na třídních schůzkách

- pololetním výpisem z vysvědčení
- možností nahlédnout do významnějších testů žáka resp. portfolia žáka
- vysvědčením na konci školního roku za I. i II. pololetí

7. 8. Autoevaluace školy a její evaluační činnost

Cíl: Dobře fungující škola, která se chce stále zlepšovat.

Chceme, aby se škola stala místem, kde se děti budou cítit příjemně a bezpečně.

Motto:

Udělat vše proto, aby se naši žáci učili ne pro pěkné známky, ale s vědomím smysluplnosti získávaných poznatků.

Cílem naší autoevaluace je zhodnocení stavu kvality školy (jak funguje náš ŠVP ZV, škola, jaké je klima). Tyto informace nám slouží jako zpětná vazba a prostřednictvím ní vyvozujeme opatření vedoucí ke zkvalitnění výchovně vzdělávacího procesu. Autoevaluaci chápeme jako průběžnou diskusi o tom, co se děje ve škole, o problémech i pozitivních jevech a o procesu, jak na dobrém budovat a špatné vylepšit.

Některé aspekty školy budou vyhodnocovány na základě prostého posouzení pracovníky školy. Například při řízených rozhovorech pracovníků s vedením školy, skupinových diskusích resp. pracovních dílnách pedagogických pracovníků. Jiné aspekty hodnocení školy budou sledovány na základě shromažďování žákovských prací, dotazníků zadávaných žákům, rodičům, ale i pedagogickým pracovníkům.

Jedním z nejvýznamnějších aspektů práce školy, který se zároveň obtížně hodnotí, je výuka. Je vhodné, aby její součástí byla autoevaluace učitelů. Součástí procesu autoevaluace učitele je vytváření portfolia obsahujícího například práce žáků, výstupy z realizovaných projektů, hodnocení žáků v soutěžích, záznamy z jednání s rodiči, záznamy ze vzájemných hospitací, záznamy z jednání pedagogů ročníku atd. Do konce října následujícího školního roku (každý druhý rok) bude zpracována shrnující evaluační zpráva, která by měla vyhodnotit celý proces realizace školního vzdělávacího procesu a vést k úpravám tohoto programu.

Škola i nadále bude využívat ve svém procesu evaluace standardizovaných testů (např.Scio).

Oblasti autoevaluace

- Podmínky ke vzdělávání, kvalita personální práce (další vzdělávání pedagogů)
- Průběh vzdělávání, školní klima (podpora školy žákům, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů,..)
- Výsledky vzdělávání žáků
- Úroveň práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům

Kritéria a nástroje evaluace

Oblasti	Kritéria	Nástroje
Podmínky ke vzdělávání, kvalita personální práce	Materiální – vyhovující stav školních budov, tělocvičny, dostatek kabinetů, odpovídající podmínky pro žáky – šatny, …	Dotazník Kontroly BOZP
	Finanční - čerpání státního rozpočtu, provozní dotace – jejich výše Úspěšnost při podávání žádostí o granty	Finanční výkazy Rozbory hospodaření
	Personální – odborný růst pedagogických pracovníků, využívání poznatků v hodinách	Vedení záznamů o absolvovaném vzdělávání, rozhovor Hospitace
Průběh vzdělávání, školní klima (podpora školy žákům, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů, ...)	Učitel má důvěru žáků, jejich vzájemný vztah je partnerský	Žákovský dotazník, pozorování, hospitace
	Učitel uplatňuje prvky činnostního učení	
	Učitel vede žáky k sebehodnocení, podněcuje je k dalšímu rozvoji, ukazuje jim cestu	Kopie hodnotících listů – učitelské portfolio, pozorování, hospitace
	Škola má důvěru rodičů	Rodičovský dotazník
	Spokojenost učitelů	Učitelský dotazník
Výsledky vzdělávání žáků	Úspěšnost vycházejících žáků v přijímacím řízení, příp. zpětná informace o jejich výsledcích na vyšším stupni vzdělávání	Statistika vých. poradkyně
	Podpora nadaných žáků	Účast na přehlídkách, olympiádách, … - vedení evidence
	Dostupnost vzdělání všem – počet neúspěšných dětí	Evidence - Bakaláři
	Úroveň vědomostí, dovedností, klíčových kompetencí	Srovnávací testy Scio, Cermat Pozorování, hospitace, úroveň žákovských prací

		Žákovské a učitelské portfolio, almanach vycházejících žáků, sborníky
	Účinnost výchovných opatření, neomluvené absence, šikana, ...	Evidence TU Evidence VP
Úroveň práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům	ŠVP v praxi	Zpráva koordinátora
	Soulad mezi plánem na školní rok a realitou	Vyhodnocení akcí, které se již na škole realizují – koordinátor Výroční zpráva Požadavky učitelů na další vybavení školy Určení priorit pro další školní rok
	Propagace školy na veřejnosti	Webové stránky Přehled o článcích v tisku, Zpravodaji Školní časopis

Časové rozvržení autoevaluačních činností v dlouhodobějším horizontu

1. etapa – je spojena s tvorbou ŠVP, znamená zjištění „výchozích podmínek“. Na základě tohoto zjištění určíme své zaměření, programové cíle, výchovné a vzdělávací strategie.
2. etapa – je spojena s průběžným sledováním práce učitelů a žáků, s ověřováním vznikajícího ŠVP -– školní rok 2006/2007,tzn. do 31. 10. 2007.
3. etapa – je spojena s hodnocením dosažených výsledků, hodnotit se bude efektivita ŠVP – po dvou letech, tzn. do 31. 10. 2009.
4. etapa – je završením cyklu autoevaluačních činností a stává se odrazovým můstkem pro celkové zhodnocení ŠVP a efektivity jeho fungování – pravidelně vždy po dalších 2 letech.

Rozvržení autoevaluačních činností v průběhu dvou let

- **září** - sebehodnocení práce učitelů a jejich hodnocení vedením školy (součástí je projednání výše příplatku za osobní ohodnocení)
- **říjen** - posouzení práce školy širším vedením podle stanovených kritérií (rámec pro sebehodnocení) za spolupráce se členem pedagogického sboru, který byl pověřený přípravou a vypracováním evaluační zprávy
- **březen - duben** – celostátní testy Cermat – 9. tř., 5. tř., prověrky BOZP
- **v průběhu školního roku dle nabídky -** testy - např. Scio
- **květen** – zhodnocení výsledků přijímacího řízení na střední školy

- **červen** - zjišťování názorů žáků 9. ročníku, jejich hodnocení školy a návrhy na změny
- **červen** - realizace dlouhodobých opatření (učební plány, úvazky), evidence dalšího vzdělávání učitelů
- **červenec** - zapracování všech výsledků do Výroční zprávy o činnosti školy
- **v průběhu školního roku** - podle aktuální situace a okolností dotazníky pro učitele, žáky a rodiče, případně jiné možnosti získávání informací (zpětné vazby), finanční výkazy a rozbory hospodaření

8. Přílohy

8. 1. ŠVP školní družiny při ZŠ a MŠ Proseč

8. 2. ŠVP nepovinného předmětu Katolické náboženství